

*«Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті
Нұрсұлтан Назарбаев. Қызмет хроникасы» сериясы*

Қазақстан Республикасының
Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Назарбаев

ҚЫЗМЕТ ХРОНИКАСЫ 2009 жыл

МАЗМҰНЫ

АСТАНА 2012

Мазмұны

Кіріспе	3
ҚАҢТАР	13
АҚПАН	25
НАУРЫЗ	45
СӘУІР	63
МАМЫР	79
МАУСЫМ	93
ШІЛДЕ	113
ТАМЫЗ	129
ҚЫРКҮЙЕК	141
ҚАЗАН	159
ҚАРАША	173
ЖЕЛТОҚСАН	193
ҚОСЫМШАЛАР	211
Қазақстан әйелдерінің V форумында сөйлеген сөзі	212
«Дағдарыстан жаңару мен дамуға» атты Қазақстан халқына Жолдауы	217
Еуразиялық университеттер қауымдастығының XI съезінде сөйлеген сөзі	229
«Еуразияның жаһандық қатерлер жүйесіндегі экономикалық қауіпсіздігі» атты II Астаналық экономикалық форумда сөйлеген сөзі	235
Баос Азия форумының конференциясында сөйлеген сөзі	240
«Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясының кезектен тыс XII съезіндегі «Қазақстанның индустриялық-технологиялық дамуы — біздің ортақ болашағымыз үшін» атты сөйлеген сөзі	242
Қазақстан Республикасының Президенті жанындағы Шетелдік инвесторлар кеңесінің XXI пленарлық отырысында сөйлеген сөзі	254
Семей ядролық полигонындағы сынақтар тоқтатылуының 20 жылдығына арналған салтанатты жиналыста сөйлеген сөзі	259
Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезінде сөйлеген сөзі	264
Қазақстан Республикасының Конституциясы күніне арналған әскери шеруде сөйлеген сөзі	272

Қазақстан Республикасы Парламенті төртінші шақырылымы III сессиясының ашылуында сөйлеген сөзі	276
«Жемқорлықпен күрес және тиісті басқару Шығыс Еуропа мен Орталық Азияның экономикалық және әлеуметтік дамуының шарты ретінде» атты халықаралық конференцияда сөйлеген сөзі	284
БҰҰ Дүниежүзілік туристік ұйымы Бас ассамблеясының XVIII сессиясында сөйлеген сөзі	287
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде оқыған «Қазақстан дағдарыстан кейінгі кезеңде: болашаққа қарай интеллектуалды серпін» тақырыбындағы дәрісі	292
«Ел бірлігі — біздің стратегиялық таңдауымыз» атты Қазақстан халқы Ассамблеясының XV сессиясында сөйлеген сөзі	304
Қазақстан судьяларының V съезінде сөйлеген сөзі	313
Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Шетелдік инвесторлар кеңесінің XXII пленарлық отырысында сөйлеген сөзі	218
Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне арналған салтанатты жиналыста сөйлеген сөзі	321
Жаңажылдық құттықтауы	330
2009 жылы қабылданған Қазақстан Республикасы заңдарының тізбесі	332
2009 жылы қабылданған Қазақстан Республикасы Президенті жарлықтарының тізбесі	340
Қысқартылған сөздер тізбесі	349
Географиялық атаулар көрсеткіші	351
Есімдер көрсеткіші	359
Мекемелер мен ұйымдар көрсеткіші	364

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі
Ақпарат және мұрағат комитеті
«Әдебиеттің әлеуметтік маңызды түрлерін басып шығару»
бағдарламасы бойынша шығарылды

Басып шығарушы: «Деловой Мир Астана» ЖШС

Редакциялық-баспагерлік топ:

М.Б. Қасымбеков (жетекші), саяси ғылымдардың докторы, профессор,
Б.Б. Темірболат (жауапты редактор), саяси ғылымдардың кандидаты,
Ж.К. Үсембаева, техника ғылымдарының докторы, профессор,
Е.А. Хасенов, филология ғылымдарының кандидаты,
Т.А. Темірханов, М.М. Бейсенова

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Назарбаев.
Қызмет хроникасы. 2009 жыл. — Астана: Деловой Мир Астана, 2012. — 376 б.

2009

жыл Қазақстан үшін, бір жағынан, әлемдік экономикалық дағдарыстың әсерінен туындаған әлеуметтік-экономикалық проблемаларды белсенді әрі жүйелі түрде шешу, екінші жағынан, әлеуетті арттырып, болашаққа бағытталған жаңа мүмкіндіктер жасау уақыты болды. Осының бәрі жинақтала келе, Елбасының әдеттегідей тығыз да қарқынды болатын жұмыс кестесінің мазмұнынан өз көрінісін тапты.

Жыл ішінде Президентіміз Н.Ә. Назарбаевтың қатысуымен 500-ден астам хаттамалық іс-шаралар өтті. Атап айтқанда, Елбасы шет елдерге, ел өңірлеріне жұмыс сапарларына шықты. Түрлі кеңестердің, халықаралық және республикалық форумдардың жұмысына қатысты, шетелдік мемлекет және қоғам қайраткерлерін қабылдады, жұртшылықпен және еңбек ұжымдары өкілдерімен кездесті, өнеркәсіп орындары мен әлеуметтік нысандарда болды.

Мемлекет басшысы 21 кеңес өткізді. Үкімет мүшелерінің, Президент Әкімшілігі басшылығының, орталық мемлекеттік органдар басшыларының қатысуымен — 14, облыстар, Астана және Алматы қалалары басшыларының қатысуымен 1 кеңес өткізілді. Ал 6 кеңес көшпелі нысанда ұйымдастырылды.

Президенттің жанындағы консультативтік-кеңесші органдар аясында Н.Ә. Назарбаевтың төрағалық етуімен Шетел инвесторлары кеңесінің 2 отырысы және Қауіпсіздік Кеңесінің 4 отырысы болды.

Президент, сонымен қатар, Парламент палаталары төрағаларымен және депутаттарымен тұрақты кездесіп тұрды. Парламент палаталарының екі бірлескен отырысына қатысып, депутаттық корпуспен жүйелі негізде өзара байланыста болды.

Мемлекет басшысы ел өңірлеріне 17 рет жұмыс сапарына шықты.

Екіжақты қатынастар шеңберінде шетелге жасалған 14 сапарды, сондай-ақ 11 көпжақты саммит пен 5 халықаралық форумға қатысуды қоса алғанда, Елбасымыздың қатысуымен халықаралық сипаттағы 117 кездесу мен іс-шаралар өткізілді.

Н.Ә. Назарбаев 15 баспасөз конференциясын және 19 брифинг өткізіп, шетелдік және отандық БАҚ-қа 21 сұхбат берді, бағдарламалық сипаттағы 4 мақала жариялады.

Жыл ішінде Президент 2 мыңнан астам құжатты қарап, қол қойды. Оның ішінде — 120 заң, 192 жарлық, 104 өкім, 16 кеңес хаттамасы, 1,5 мыңға тарта қызметтік құжат, талдау және ақпараттық-анықтамалық материалдар, 162 азаматтар арызы мен хаттары болды.

Осы кезеңде Н.Ә. Назарбаев шет елдерде — 44 күн, Қазақстан өңірлерінде — 46 күн, барлығы 90 күн іссапарда болды.

Әлемдік экономикадағы өткір де жағымсыз конъюнктураның сақталуын есепке ала отырып, Президент мемлекеттің әлеуметтік-экономикалық саясатының негізгі басымдықтары ретінде халықты әлеуметтік қорғау мен дағдарыс уақытында ұлттық экономиканы дамытуды айқындады.

«Дағдарыс арқылы жаңару мен дамуға» атты Қазақстан халқына жыл сайынғы Жолдауын Мемлекет басшысы 6 наурыз күні Парламент палаталарының бірлескен отырысында жасап, жоғарыда аталған міндеттерді шешу жөнінде нақты тапсырмалар берді. Жолдаудың маңызды түйіні қоғамның әлемдік дағдарыстың бағытына байланысты бірыңғай тек ағымдағы проблемаларды шешумен ғана шектелмей, одан да маңызды, барлық күш-жігерді Қазақстанның дағдарыстан кейінгі дамуына инфрақұрылымдық негіз қалыптастыруға және ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыруға шоғырландыруы болды.

Экономиканы одан әрі жаңғыртып, базалық инфрақұрылымды дамыту; қолданыстағы перспективалық инвестициялық жобаларды қаржыландырып, іске асыру; жергілікті маңызы бар автомобиль жолдарын салу, қайта төсеу және жөндеу, сондай-ақ әлеуметтік инфрақұрылымды, ең алдымен, мектептер мен ауруханаларды жаңарту; әрбір елді мекендегі жергілікті мәні бар объектілерді дамыту; өңірлік жұмыспен қамтуды қамтамасыз етіп, кадрларды қайта даярлау; жұмыс орындарын кеңейтіп, жастар практикасын ұйымдастыру және т.с.с. басымдықтар болып белгіленді.

Тұтастай алғанда, әлеуметтік-экономикалық дамуды тұрақтандырып, дағдарыстан кейінгі өрлеудің тиімді жолдарын іздестіру Н.Ә. Назарбаевтың Үкімет мүшелерімен, Президент Әкімшілігі басшылығымен, орталық және жергілікті атқарушы органдардың, Ұлттық банк пен «Самұрық-Қазына» қорының басшыларымен өткізген кеңестерінің негізгі тақырыбы болды. Бұл ретте Мемлекет басшысы Үкіметтің 2009–2011 жылдарға арналған дағдарысқа қарсы бағдарламасының орындалу барысына — қаржылық секторға, құрылыс саласына, шағын және орта кәсіпкерлікке, агроөнеркәсіп кешеніне, инновациялық-индустриялық дамытуға қолдау көрсету сияқты оның әрбір бес бағыты бойынша бақылауды айрықша назарда ұстады.

Бұл мәселелердің маңыздылығын олардың Қауіпсіздік Кеңесінің отырыстарында әңгіме арқауына айналғанынан, 2007–2012 жылдарға арналған ұлттық қауіпсіздік стратегиясы мәселелерімен қатар қаралып, аталған консультативтік-кеңесші органның қызметін жетілдіруінен байқауға болады.

Жыл ішінде Президент елдің көптеген орталық және жергілікті атқарушы органдарының, ұлттық компаниялар мен даму институттары басшыларының есептерін тыңдады.

Н.Ә. Назарбаев Премьер-министрмен, Ұлттық банктің, Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің, Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығының қызметін реттеу агенттігінің, «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қорының, Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің басшыларымен және Қазақстан Ұлттық қорының қаражатын пайдалануды бақылау жөніндегі жұмыс тобының мүшелерімен тұрақты негізде кездесіп отырды.

Мемлекет басшысы Қазақстан өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық даму мәселелерін әрдайым назарда ұстады.

Сәуірде Н.Ә. Назарбаев Алматы қаласында 2003–2010 жылдарға арналған қаланы дамытудың мемлекеттік бағдарламасын іске асыру жөнінде көшпелі кеңес өткізіп, оның барысында әкімге туындап отырған экологиялық және көліктік проблемаларды, қалалықтардың мектепке, балалар бақшасына, емханаларға, мәдениет объектілері мен қызмет көрсетулер саласына деген өткір сұранысын қадап айтты. Қылмысқа қарсы күресті күшейтудің қажеттілігіне айрықша тоқталды.

Президенттің төрағалық етуімен Астана қаласының әкімдігінде елорданы одан әрі дамыту мәселелері, соның ішінде оның 2011 жылғы Азия ойындарын өткізуге дайындығы жөнінде екі рет көшпелі кеңес өткізілді.

Облыстардың, Астана және Алматы қалаларының әкімдерімен қазан айында өткізілген кеңесінде Н.Ә. Назарбаев «100 мектеп, 100 аурухана» бағдарламасының іске асырылу барысына айрықша назар аудартып, әкімдерге құрылыстың сапасы мен нысандардың уақытылы тапсырылуына тиімді бақылау ұйымдастыруға, дағдарысқа қарсы шараларды қамтамасыз етуге, «Жол картасы» бағдарламасын іске асыруға және т.б. тапсырма берді.

Жыл ішінде Президент жұмыс сапарларымен елдің көптеген өңірлерінде болып, соның барысында облыстар активтерімен, еңбек ұжымдарымен, жұртшылық өкілдерімен кездесті, ондаған өнеркәсіптік және әлеуметтік нысандарда болды, жаңа өндірістерді іске қосуға қатысты. Олардың қатарында Солтүстік Қазақстан облысындағы тез тұрғызылатын ғимараттар зауыты, Батыс Қазақстан облысындағы «Агротраст» ЖШС-нің тәулігіне 150 тонналық жобалық қуаты бар ұн тарту кешені, Шығыс Қазақстан облысындағы электролиздік цехы бар мыс зауыты, қорғасын құюға қайта құрылымдалған және қосымша өнім шығаратын «Қазмырыш» АҚ, Алматы облысындағы жүгері мен сояның элиталық тұқымдарын өндіру жөніндегі «Будан» селекциялық асыл тұқым кешенінің селекциялық учаскесі, Қарағанды облысындағы «Тай» компаниясының №1 ет комбинаты және тағы басқалары бар.

Сонымен қатар, 3 шілдеде Мемлекет басшысының қатысуымен өткен «Жаңа индустрияландыру — барлығымыз үшін жаңа мүмкіндіктер» атты жалпыұлттық интерактивті телекөпір барысында облыстардың, Астана мен Алматы қалаларының әкімдері индустриялық-инновациялық даму бағдарламасы шеңберінде өңірлерде іске асырылып жатқан жобалармен таныстырды. Телекөпір кезінде 4 мыңға жуық жаңа жұмыс орнын ашатын, жалпы құны 114 млрд. теңге болатын 16 индустриялық жоба өмірге жолдама алды.

Н.Ә. Назарбаев біздің еліміздің энергоресурстар экспорты бағыттарын әртараптандыру негізінде жаһандық энергетикалық инфрақұрылымның маңызды буынына айналдыруға септігін тигізетін, Қазақстанның әлемдік экономикадағы бәсекелестік артықшылықтарын үдете түсу мақсатындағы оңтайлы инвестициялық ахуалды қамтамасыз ету, сондай-ақ экономикалық инновациялық сегментін кеңейту мәселелеріне үнемі үлкен мән беріп келеді.

Президент жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің маусымда Қостанай қаласында және желтоқсанда Астана қаласында Мемлекет басшысының қатысуымен өткен отырыстары да осы проблемаларға арналды. Н.Ә. Назарбаев екі жақты пішінде Кеңес мүшелері — ЕҚДБ президенті Т. Мировпен, «Лукойл», «Arcelor Mittal», «РУСАЛ», «BG Group», «Total S.A.» компанияларының жетекшілері В. Алекперовпен, Л. Митталмен, О.В. Дерипаскамен, Ф. Чапмэнмен, И.-Л. Дарикаррмен кездесіп, олармен экономикамызды әртараптандыруға қатысу мәселелерін талқылады.

Жаһандық экономикадағы дағдарысты жағдайларға қарамастан, Қазақстанның жоғары инвестициялық тартымдылығын сақтап қалып отырғандығын атап өткен жөн. Елде құны 3 млрд. доллардан астам 170 өнеркәсіптік және инфрақұрылымдық объектілер іске қосылып, ол кәсіпорындарда 9 мың жұмыс орны ашылды.

Қазақстандық бөлігі 1300 шақырымдық «Түрікменстан — Өзбекстан — Қазақстан — Қытай» газ құбыры; ұзындығы 1100 шақырымдық «Солтүстік — Оңтүстік» жоғары вольтты электр жеткізу желісі; Астана қаласындағы локомотив құрастыру зауыты; Құмкөл кен орнындағы газ өңдеу зауыты; Қазақстандағы тұңғыш әлемдік деңгейдегі «Астана-Бурабай» автобаны сияқты халықаралық қаржы институттары мен шетел инвестицияларының серіктестігімен салынған стратегиялық маңызды объектілердің пайдалануға берілуінің мәні зор.

Жалпы, инвестициялар тарту мәселесінде 2009 жыл нағыз шоқтықты жыл болды. Президенттің тікелей араласуының нәтижесінде Оңтүстік Кореямен, Қытаймен, Италиямен, Франциямен, Түркиямен, Беларусьпен 25 млрд. доллардан астам соманың бірлескен жобалары бойынша уағдаластыққа қол жетті. Осы жобаларға сәйкес Батыс Қазақстан облысындағы газ өңдеу зауыты мен газ турбины электр стансасының құрылысы және италиялық «Eni S.p.A.» компаниясымен бірлесіп салынған Маңғыстау облысындағы кеме верфі; оңтүстіккореялық «Samsung» және «Керсо Inc.» корпорациялары қатысатын Балқаш ЖЭС-і; ресейлік «Интер РАО ЕЭС» компаниясының серіктестігімен қолға алынатын Екібастұз МАЭС-2 үшінші энергоблогы; Қытай ұлттық мұнай-газ компаниясымен бірлесіп салынатын «Бейнеу-Бозой» газ құбыры; француздық «AREVA»-мен ынтымақтастықта іске асырылатын АЭС-терге арналған жылу құрылғылары өндірісі; қытайлық «Cinorac Engineering» қолдауымен жүргізілетін Атырау мұнай өңдеу зауытын қайта жаңғырту және т.б. жүзеге асырыла бастайтын болады.

Дағдарысқа қарсы шаралардың нәтижесінде экономикада да, әлеуметтік салада да болашақты бағамдаған нақты негіздер қаланды.

Мемлекет басшысы ұлттық экономиканы одан әрі нығайту мақсатында Үкіметке Қазақстан экономикасын дамытудың 2020 жылға дейінгі стратегиясын әзірлеуді тапсырды. Онда, өз кезегінде, Жеделдетілген индустриялық-инновациялық дамудың 2010–2014 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы мен салалық бағдарламалардың ауқымды блогы қарастырылған. Олар 2015 жылға дейінгі индустриялық-инновациялық даму стратегиясы, кластерлік бастамалар бағдарламасы, «30 корпоративтік қашбасшы», Көлік стратегиясы және басқа да бұрын қабылданған құжаттарды жинақтайды.

2010 жылдан бастап іске қосылатын Жеделдетілген индустриялық-инновациялық даму бағдарламасы құны 42 млрд. долларлық 83 ірі жобаны жүзеге асыруды қамтиды. Оның басты мақсаты — Қазақстан экономикасын инновациялық арнаға көшіру және тиісінше оның бәсекеге қабілеттілігін арттыру. Бұл биылғы жылғы

1 қаңтардан бастап Ресеймен және Беларусьпен Кеден одағына біріккен Қазақстан үшін айрықша маңызға ие.

Халықты әлеуметтік қорғау саласында да айтарлықтай жетістіктерге қол жеткізілді. Атап айтқанда, 400 мыңға жуық жұмыс орнын ашып, 100 мыңға жуық адамның тегін екінші мамандық алуына мүмкіндік туғызған жол салу, әлеуметтік сала объектілерін салу мен тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық инфрақұрылымын дамыту жөніндегі «Жол картасы» бағдарламасы кең қанат жайды. Құрылыс компанияларына несие беру мен азаматтардың ипотекалық қарыздарын қайта қаржыландыруға мемлекеттің араласуының арқасында жылжымайтын мүлік нарығындағы жағдай қалыпқа келтіріліп, бірнеше ондаған мың үлескердің проблемасы оң шешілді. Денсаулық сақтау және білім беру салаларының жаңа объектілерін салу мен пайдалануға беру қарқыны сақталды. Шағын және орта кәсіпкерлікті демеуге жан-жақты қолдау көрсетіліп, оларды несиелендіруге 340 млрд. теңгеге жуық қаржы бөлінді. Соның нәтижесінде жұмыссыздық деңгейі өскен жоқ, керісінше 6,5%-ға дейін төмендеді.

Мемлекет басшысының қоғамдық-саяси кестесі де мейлінше тығыз болды.

Н.Ә. Назарбаев 12 ақпанда құрылғанына 10 жыл толуына арналған «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы Саяси кеңесінің кеңейтілген Бюро мәжілісіне төрағалық етті. Оның қорытындысы бойынша Президент әлемдік дағдарыс жағдайында ел алдында тұрған әлеуметтік-экономикалық проблемаларды шешуге партияның қатысуы жөніндегі басым міндеттердің блогын ұсынды. Сонымен қатар Президент партия инновациялық идеяларды, сындарлы жобалар мен қоғамның көкейкесті проблемаларын шешу жөніндегі ұсыныстарды, республиканың стратегиялық дамуының басымдықтарын жинақтайтын Қазақстанның іргелі ақыл-ой орталықтарының біріне айналуға тиіс екендігін атап өтті. Ал 15 мамырда Н.Ә. Назарбаевтың төрағалық етуімен өткен «Нұр Отан» ХДП-ның кезектен тыс XII съезінде партияның 2009–2012 жылдарға арналған даму стратегиясы қабылданды.

8 наурыз — Халықаралық әйелдер күні қарсаңында өткен Қазақстан әйелдерінің V форумында оған өз сөзінде Президент жанындағы Әйелдер істері және отбасылық-демографиялық саясат жөніндегі ұлттық комиссияның қызметінің 10 жылдық мерейтойына қол жеткізген негізгі нәтижелерін атап көрсете отырып, әйелдерді, ана болу мен балалықты жан-жақты қолдау жөніндегі болашақтағы шараларды айқындап берді.

Маусым айында Президент Қазақстан қала құрылысшыларының VIII форумына қатысты, оның барысында Елбасына жаңа елорданың құрылысына қосқан үлесі үшін Қазақстан қала құрылысшылары одағының алтын медалі тапсырылды.

Осы ай ішінде бүкіл қазақстандықтар үшін ерекше күн болып саналатын Семей ядролық полигонында сынақтың тоқтатылғанына 20 жыл толуына орай Н.Ә. Назарбаев Шығыс Қазақстан облысына сапармен барып, Семей қаласының мыңдаған жұртшылығының митингісіне қатысты.

30 тамызда Мемлекет басшысы Жоғарғы Бас қолбасшы ретінде Қазақстан Конституциясы күніне орай елордада алғаш рет өткізілген және Негізгі Заңның мемлекет пен оның азаматтары үшін маңызын айрықша атауға арналған әскери шеруді қабылдады.

Қоғамда жылы қабылданған шаралар ішінде қыркүйекте Н.Ә. Назарбаевтың қатысуымен өткен төртінші шақырылған Парламенттің III сессиясының ашылуындағы

Елбасының сөзін айтуға болады. Онда Президент елдің 2020 жылға дейінгі стратегиялық даму міндеттерін қойды, олардың ішінде экономиканың дағдарыстан кейінгі жаңғыруы, бәсекеге қабілетті адами капитал жасау, елде іскерлік ахуал мен кәсіпкерлік белсенділікті түбегейлі жақсарту, әкімшілік және құқықтық реформаны қамтамасыз ету, Қазақстан қоғамын одан әрі демократияландыру, Қазақстанның 2010 жылы ЕҚЫҰ-ға төрағалық етуі бар.

Елдің сыбайлас жемқорлыққа қарсы жүйелі күреске бағытталған қатаң бағдарына Астана қаласында 16 қыркүйекте «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес және ұтымды басқару Шығыс Еуропа мен Орталық Азияның экономикалық және әлеуметтік дамуының шарты ретінде» атты халықаралық конференцияның өткізілуі дәлел болды. Оған 60 мемлекет пен 20 халықаралық ұйымның өкілдері қатысты. Конференцияға қатысушылар алдында сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев осындай алқалы жиынның Қазақстанда алғаш рет өткізіліп отырғаны елдің осы әлеуметтік қатермен күресушілердің алдыңғы қатарында болуға бел буғанын көрсететінін атап өтті.

Басқа да маңызды оқиғаның бірі қазан айының соңында Н.Ә. Назарбаевтың төрағалық етуімен «Ұлттық бірлік — біздің стратегиялық таңдауымыз» деген күн тәртібі бойынша өткен Қазақстан халқы Ассамблеясының XV сессиясы болды, онда Н.Ә. Назарбаев мемлекеттік ұлттық саясат саласындағы стратегиялық құжатты — Ұлттық бірлік доктринасын жария етті.

Қараша айында Президент Қазақстан судьяларының V съезінің жұмысына қатысты, оған елдің барлық өңірлерінің судья ұжымдарынан 640 делегат келді. Әділ әрі сатылмайтын сот демократиялық және құқықтық мемлекеттің аса маңызды негізі екеніне назар аудара отырып, Н.Ә. Назарбаев судья қауымдастығы алдында тұрған жүйелі міндеттерді айқындап берді: олар — азаматтардың сот жүйесіне деген сенімінің деңгейін арттыру; сот ісін жүргізуді жетілдіру мен нығайту; соттар мен судьяларды одан әрі мамандандыру; сот төрелігін жүзеге асыру функциялары мен сот әкімшілігі функцияларының аражігін нақты ажыратуға негізделген сот әкімшілігі жүйесін одан әрі жетілдіру.

Қараша-желтоқсанда Мемлекет басшысы қалыптасқан дәстүр бойынша «Алтын сапа» байқауының жеңімпаздарын марапаттады, сондай-ақ «Парыз» кәсіпкерліктің әлеуметтік жауаптылығы жөніндегі жыл сайынғы конкурсының жеңімпаздарына сыйлықтар берді. Сол салтанаттарда сөйлеген сөзінде ол осы іс-шаралардың басты мақсаты отандық бизнестің дамуына, қазақстандық тауарлардың сапасына және Қазақстанның бәсекеге қабілеттілігіне мейлінше жоғары талаптар қою деп атап өтті.

13 қарашада Президент өткізген тікелей желі қазақстандықтар алдындағы есеп тәрізді болды, оның барысында Н.Ә. Назарбаев жылдың негізгі нәтижелерін қорытындылап, азаматтардың ең өзекті сұрақтарына жауап берді. Жалпы алғанда, тікелей желі шеңберінде 45 мыңнан астам сұрақ түсті. Негізінен, олар халықты әлеуметтік қамсыздандыру, жұмысқа орналастыру, тұрғын үй проблемалары мен тұрғын үй құрылысы, сондай-ақ заңнама және құқық, білім беру, денсаулық сақтау және т.б. салаларға қатысты болды.

Тікелей желі қорытындылары бойынша барлық мемлекеттік органдар азаматтардың қойған сұрақтары мен өтініштерін толық және мұқият қарау жөнінде кең ауқымды жұмысты бастады. Мемлекет басшысының тапсырмаларына сәйкес «Жол картасын» іске асыру, жаңа мектепке дейінгі балалар мекемелерін қалпына келтіру және салу, үлескерлік құрылысқа қатысушылардың проблемаларын

шешу, өңірлерде сумен және газбен қамтамасыз ету, жанар-жағармай бағаларын бақылауға алу, Тұңғыш Президенттің Ғылым қорын құру жөніндегі жұмыстар жалғасын тапты.

Жекелеген ең өзекті мәселелер бойынша арнайы комиссиялар мен жұмыс топтары жергілікті жерлерде болды. Көптеген азаматтар жұмысқа орналастырылды, емделуге жіберілді, оларға материалдық көмек көрсетілді.

Қазақстан тәуелсіздігінің 18 жылдығына орай Орталық концерт залында 15 желтоқсанда Президент жасаған бағдарламалық баяндама жылдың соңғы қуатты қорытындысы іспетті болды. Онда Н.Ә. Назарбаев елдің тәуелсіздік тұсындағы дамуының шешуші кезеңдеріне талдау жасап, болашақтағы стратегиялық міндеттерді айқындап берді. Ал мереке қарсаңында Президент дәстүр бойынша қазақстандықтардың үлкен тобына мемлекеттік наградалар мен сыйлықтар тапсырды. Марапатталғандар арасында көрнекті мәдениет, ғылым, білім беру, денсаулық сақтау қайраткерлері, өндірістік сала өкілдері, мемлекеттік қызметшілер, құқық қорғау органдарының қызметкерлері, әскери қызметшілер, соғыс және еңбек ардагерлері болды. Жоғарғы мемлекеттік награда — «Қазақстанның Еңбек Ері» атағы халық жазушысы, Парламент Сенатының депутаты Ә.К. Кекілбаевқа, Қостанай облысы «Қаркен» ЖШС директоры С.Б. Боқановқа және «Өскемен титан-магний комбинаты» АҚ президенті Б.М. Шаяхметовке берілді. Ғылым және техника саласындағы 2009 жылғы Мемлекеттік сыйлық Қ.Қ. Қадыржанов бастаған Ұлттық ядролық орталықтың ғалымдар тобына берілді. Профессор Б.М. Рақышев бастаған Қазақстанның минералдық шикізаттық әлеуетін зерттеу авторлары және Қазақстан математика мектебінің өкілі профессор У.Ұ. Өмірбаев сыйлық лауреаттары атанды.

Қазақстан Президентінің 2009 жылы халықаралық саладағы белсенді қызметі елімізге сыртқы саясаттың стратегиялық бағыттарында сапалы өрлеуді қамтамасыз етті. Мемлекет басшысы кең халықаралық қолдау тапқан бірқатар маңызды бастамалар көтерді.

2009 жыл 2010 жылы Қазақстанның ЕҚЫҰ-дағы төрағалық етуіне дайындық шеңберінде өтті. Әсіресе, Н.Ә. Назарбаевтың Ыстамбұл саммитінен бері 10 жыл бойына өткізілмеген ЕҚЫҰ мемлекеттері басшыларының саммитін шақыру туралы бастамасы ерекше өзектілікке ие болды. Бұл ұсынысты ұйымның жетекші елдері қолдап, 2009 жылғы 1-2 желтоқсанда Афинада өткен ЕҚЫҰ Сыртқы істер министрлері кеңесінің қорытынды декларациясында көрсетілді.

2010 жылғы сәуірде АҚШ-та жоспарланып отырған Ядролық қауіпсіздік жөніндегі жаһандық саммит қарсаңында Н.Ә. Назарбаевтың Семей ядролық полигоны жабылған күн — 29 тамызды Дүниежүзілік ядролық қаруды сынақтан өткізуге қарсы іс-қимыл күні деп жариялау туралы ұсынысы да маңыздылыққа ие болды. Бұл идеяны «ядролық клуб» елдерін қоса алғанда, әлемнің жетекші мемлекеттері қолдап, БҰҰ Бас Ассамблеясының қарарымен мақұлданды.

Бұл ретте қыркүйекте беделді америкалық «The Washington Times» газетінде жарияланған Қазақстан Президентінің жаппай қырып-жою қаруын таратпау режимін күшейту және халықаралық деңгейдегі төзушілік пен өзара түсіністікті нығайту сияқты халықаралық қауымдастық үшін өмірлік маңызы бар мәселелер бойынша ұстанымы айқындалған «Жаңа туындап келе жатқан демократиялардың әлеуеті» атты мақаласын да атап өту қажет.

Әлемдік қаржы дағдарысын еңсеру жөніндегі Н.Ә. Назарбаевтың «Дағдарыстан шығу кілті» және «Бесінші жол» атты мақалаларында, сондай-ақ Қазақстан көшбасшысының Давосағы Дүниежүзілік экономикалық форумда, Қытайдағы Боаос экономикалық форумында, II Астана экономикалық форумында сөйлеген сөздерінде айтылған жаңа әлемдік валютаны енгізу қажеттілігі туралы ұсыныстары да халықаралық қауымдастықтың оң пікіріне ие болды.

Жалпы, Президент халықаралық форумдар мен көптарапты саммиттерді Қазақстанның мүддесін әлемдік деңгейде ілгерілету үшін тиімді пайдаланды.

Жоғарыда атап көрсетілгендей, Н.Ә. Назарбаев 11 көптарапты саммиттерге (ҰҚШҰ (3 отырыс), ЕурАзЭҚ (2 отырыс), ШЫҰ, Халықаралық Аралды құтқару қорына құрылтайшы мемлекеттер басшылары саммиті, Қазақстан және Ресей өңіраралық ынтымақтастығының VI форумы, Қазақстан, Ресей, Әзірбайжан мен Түрікменстан президенттерінің бейресми кездесуі, Түркітілдес мемлекеттер басшыларының IX саммиті, бірқатар ТМД мемлекеттерінің бейресми саммиті), сондай-ақ, елімізде және шетелде өткен 5 халықаралық форумға (Давосағы дүниежүзілік экономикалық форум, II Астана экономикалық форумы, Боаос экономикалық форумы, Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезі, БҰҰ Дүниежүзілік туристік ұйымы Бас Ассамблеясының XVIII сессиясы) қатысты.

Достастық елдерінің мемлекетаралық бірлестіктері шеңберіндегі қатынастар ең қарқынды болды, 11 саммиттің 9-ы солардың еншісінде және де осы бағытта ең елеулі нәтижелерге қол жетті.

Мәселен, 2010 жылғы 1 қаңтардан бастап бірыңғай кеден тарифін және 1 шілдеден бастап бірыңғай кеден кодексін қолданысқа енгізуді қарастыратын Қазақстан, Ресей мен Беларусьтің Кеден одағын құру туралы шешімі тарихи мәні бар оқиға болды.

Н.Ә. Назарбаевтың бастамасымен 19–20 желтоқсанда Алматыда шақырылған бірқатар ТМД елдерінің бейресми саммитінде Кеден одағына қатысушы елдер Бірыңғай экономикалық кеңістік (БЭК) құру жөніндегі бірлескен іс-қимыл жоспарын қабылдады.

ҰҚШҰ шеңберінде өңірдегі қауіпсіздікті қамтамасыз етудің нақты тетігін құруға байланысты елеулі прогреске қол жеткізілді. Атап айтқанда, Мәскеу қаласындағы Ұжымдық қауіпсіздік кеңесінің маусымдағы отырысында ҰҚШҰ ұжымдық жеделден қою күштерінің қызметін регламенттейтін құжаттар қабылданды, ал қазан айында Жамбыл облысындағы Мәтібұлақ полигонында олардың бірлескен оқу-жаттығулары өткізілді.

Қазақстан Президенті бастамашылық еткен Халықаралық Аралды құтқару қорының құрылтайшы мемлекеттері басшыларының саммиті барысында тараптар Арал теңізі алабының халқына көмек көрсету жөніндегі жаңа мемлекетаралық бағдарламаны жедел әзірлеудің орындылығы туралы ортақ тоқтамға келді.

Екатеринбург қаласында 15–16 маусымда өткен, VI өңіраралық Қазақстан мен Ресей форумының қорытындысы энергетика, сауда және әскери техника, сондай-ақ Ресеймен мемлекетаралық өзара іс-қимылдың барлық саласында стратегиялық әріптестіктің тереңдей түсуіне ықпал еткен шекара маңы ынтымақтастығы саласындағы маңызды келісімдер болды.

Н.Ә. Назарбаевтың Екатеринбург қаласында маусымда өткен ШЫҰ-ға мүше мемлекеттер басшылары кеңесінің және Түркітілдес мемлекеттер басшыларының IX саммиті аясындағы қызметі жемісті болып, онда қазақстандық көшбасшы

ұсынған, жалпытүркілік ықпалдасудың жаңа деңгейге шығуын айқындайтын Түркітілдес мемлекеттер ынтымақтастығы кеңесін құру туралы келісімге қол қойылды. Тұңғыш рет түркі мемлекеттері арасында барлық бағыттар бойынша ынтымақтастықты үйлестіру мақсатында тұрақты жұмыс істейтін жоғары кеңесші орган құрылды.

Мемлекет басшысы жыл ішінде қатысқан халықаралық форумдардың қатарында Қазақстан елордасында шілденің алғашқы күндерінде кезекті жиналған Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезі айрықша мәнге ие болды. Онда жетекші әлемдік және дәстүрлі діндер мен конфессиялар өкілдік еткен 35 елден 77 делегация қатысты. Н.Ә. Назарбаевтың съезде сөйлеген сөзінде Қазақстанның бастамасы бойынша 2003 жылы шақырылған съездің қазіргі әлем діндері арасындағы ғаламдық үндесудің үйлесімді де пәрменді бөлігіне айналғанын қанағаттанушылықпен атап өтті.

Мемлекет басшысы екіжақты қарым-қатынастар деңгейінде 14 шетелдік сапарға шықты, олардың ішінде 3 мемлекеттік, 7 ресми және 4 жұмыс сапары барысында Үндістанға, Германияға, Ресейге, Біріккен Араб Әмірліктеріне (БАӘ), Финляндияға, Қытайға, Әзірбайжанға, Түркияға, Иорданияға, Италияға, Ватиканға, Беларусьқа және Түрікменстанға барды. Осы орайда Н.Ә. Назарбаев БАӘ-не сапармен екі рет (16–17 наурыз және 2 қараша) барды.

Президент алға қойған және жыл бойына табысты іске асқан екіжақты қарым-қатынастар аясындағы негізгі міндеттер — ЕҚЫҰ-ға, ШЫҰ-ға, ЕурАзЭҚ-қа және Ислам конференциясы ұйымына төрағалық ету қарсаңында әлемнің жетекші мемлекеттері тарапынан Қазақстанды қолдауды қамтамасыз ету; жекелеген елдермен қарым-қатынаста стратегиялық әріптестікті жаңа деңгейге шығару; ұлттық экономиканы одан әрі жаңғырту және дағдарыстан кейінгі кезеңде оның инновациялық дамуы үшін инвестициялар мен жоғары технологияларды ауқымды түрде тарту болды.

Франциямен, Италиямен, Испаниямен, Түркиямен және Үндістанмен стратегиялық әріптестік орнатылды, сондай-ақ Оңтүстік Кореямен және ГФР-мен қарым-қатынасты осы деңгейге шығару үшін де негіз қаланды. Қазақстан-Герман байланыстарының дамуына Қазақстанның Германиядағы жылын өткізу де қосымша серпін берді.

Н.Ә. Назарбаевтың Үндістанға, Германияға, Ресейге, Финляндияға, Италияға сапарлары Қазақстанды жаңа технологиялық базада қарқынды индустрияландырудың кешенді міндетін шешуге және ұлттық экономиканың инновациялық қалыбының түзілуіне бағытталды. Соның нәтижесінде осы елдермен технологиялар трансфертінің, бірлескен жоғары технологиялы өндірістерге тікелей инвестиция салудың, қазақстандық экономиканың шикізаттық емес секторындағы бірлескен жобаларды іске асырудың екіжақты келісімдерінің қомақты топтамасына қол қойылды. Бұдан басқа, Франция мен Оңтүстік Корея президенттерінің елімізге жасаған сапарлары барысында осындай уағдаластықтарға қол жетті.

Президенттің Қытайға, БАӘ-не және Иорданияға сапарларының қорытындысы бойынша жаңа инвестициялар мен кредиттерді тарту мәселелері сәтті шешілді. Осылайша, Қытай 10 млрд. доллар сомадағы корпоративтік кредит бөлсе, БАӘ-мен инвестициялық қор құрылды, сондай-ақ Қазақстанда алғаш рет ислам банкингі принципінде жұмыс істейтін банк ашылды.

Мемлекет басшысының Әзірбайжан мен Түрікменстанға сапарларының басты күн тәртібінде энергия ресурстарын бірлесіп экспорттау мен оның

бағдарларын әртараптандыру мәселелері тұрды. Бұл арада ең алдымен Қазақстан үшін стратегиялық жағынан маңызды, салтанатты рәсімі Н.Ә. Назарбаевтың Түрікменстанға желтоқсан айындағы сапары барысында өткен «Түрікменстан-Өзбекстан-Қазақстан-Қытай» трансулттық газ құбырының іске қосылуын атап өту керек.

Қазақстанда өз кезегінде 2009 жылы Бразилия Президенті Л.И. Лула да Силва, Израиль Президенті Ш. Перес, Франция Президенті Н. Саркози, Словения Президенті Д.Тюрк, Иран Президенті Ахмадинежад, Оңтүстік Корея Президенті Ли Мен Бак, ҚХР Төрағасы Ху Цзиньтао сапармен болды.

Бұл арада Қазақстан мен Орталық Азияның тарихында тұңғыш рет болған, Бразилия Президенті Л.И. Лула да Силваның маусымдағы мемлекеттік сапарын атап өткен жөн. Оның қорытындысы бойынша тараптар БҰҰ-да және басқа да халықаралық ұйымдардағы өзара іс-қимыл, Қазақстанның Бразилиядағы дипломатиялық өкілдігін ашу, үкіметаралық комиссия құру, жетекші бразилиялық компаниялармен ынтымақтастық, сондай-ақ қазақстандық футболшыларды Бразилияда дайындау туралы келісімге келді.

Н.Ә. Назарбаев жыл ішінде Ресей Премьер-министрі В.В. Путинді, Чехия Премьер-министрі М. Тополанекті, Эстония Премьер-министрі А. Ансипті, Украина Премьер-министрі Ю.В. Тимошенконы, Беларусь Премьер-министрі С.С. Сидорскийді, Вьетнам Премьер-министрі Н.Т. Зунгті, Қырғызстан Премьер-министрі Д. Үсеновті қабылдады.

Президент 2009 жылы Қазақстанға келген халықаралық ұйымдардың, шетелдік саяси және іскер топтардың өкілдерімен көптеген кездесулер өткізді. Олардың арасында — ЕҚЫҰ бас хатшысы М.П. де Бришамбо, НАТО бас хатшысы Я. Схеффер, ЕурАзЭҚ бас хатшысы Т.А. Мансұров, ҰҚШҰ бас хатшысы Н.Н. Бордюжа, ЕҚЫҰ Парламенттік Ассамблеясының төрағасы Ж. Соареш, Еуропа қайта құру және даму банкінің президенті Т. Миров, АҚШ Мемлекеттік хатшысының орынбасары У. Бернс; Ислам даму банкінің президенті А. Мохаммед Али әл-Мадани; Франция Парламентінің сенаторы, «Франция-Қазақстан» парламенттік достық тобының төрағасы Э. де Монтескью; «Газпром» ААҚ басқарма төрағасы А.Б. Миллер; «Chevron Corporation» корпорациясы директорлар кеңесінің төрағасы — бас атқарушы директоры Д. Райлли; «Епі S.p.A» концернінің президенті П. Скарони; экономика саласындағы Нобель сыйлығының лауреаттары Р. Манделл (1999) мен Э. Фелпс (2006) және басқалар болды.

Мемлекет басшысы жыл ішінде Өзбекстан, Түрікменстан, Ресей, Әзірбайжан, Израиль, Франция президенттерімен, АҚШ-тың вице-президентімен, Италияның, Үндістанның премьер-министрлерімен және басқалармен телефон арқылы келісімдер жүргізді.

Қазақстан Президентіне Ливан, Грекия, Вьетнам, Болгария, Ауғанстан, Малайзия, Оңтүстік Корея, Норвегия, Нидерланды, Канада, Латвия, Бельгия, Франция, Финляндия, Моңғолия және Грузияның елшілері сенім грамоталарын тапсырды.

Желтоқсанның аяғында болып өткен Қазақстандағы аккредиттелген шетелдік дипломатиялық корпуспен дәстүрлі кездесу барысында Н.Ә. Назарбаев 60 дипломатиялық мекеменің 53-і қазірдің өзінде жаңа астанада жұмыс істеп жатқандығын қанағаттанарлықпен атап өтті.

ҚАҢТАР

Дс		5	12	19	26
Сс		6	13	20	27
Ср		7	14	21	28
Бс	1	8	15	22	29
Жм	2	9	16	23	30
Сн	3	10	17	24	31
Жк	4	11	18	25	

5 қаңтар

Мемлекет басшысы «Санкт-Петербург қаласында (Ресей Федерациясы) 2002 жылғы 7 маусымда қол қойылған Шанхай ынтымақтастық ұйымының хартиясына өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №118-IV, «Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер үкіметтерінің арасындағы кеден істеріндегі ынтымақтастық және өзара көмек туралы келісімді ратификациялау туралы» №119-IV, «Орталық Азиядағы ядролық қарудан азат аймақ туралы шартты ратификациялау туралы» №120-IV заңдарына қол қойды.

6 қаңтар

Мемлекет басшысы Алматы қаласында жұмыс сапарымен болып, өзінің алматылық резиденциясында Қазақстан Республикасының Үкіметі пен Ұлттық банкінің 2008 жылғы жұмыстарының негізгі қорытындылары туралы есебін және 2009 жылғы әлеуметтік-экономикалық даму үрдістері туралы мәліметін тыңдады.

Премьер-министр К.Қ. Мәсімов елдің 2008 жылғы әлеуметтік-экономикалық даму қорытындылары туралы баяндап, ІЖӨ өсімі 3%-дан асқандығын, инфляция 9,5% құрағандығын, республикалық және жергілікті бюджеттер табыс бойынша 99,5%, ал шығыс бойынша 99% атқарылғандығын мәлімдеді. 2008 жылы мемлекеттің барлық әлеуметтік міндеттемелері толығымен орындалды. К.Қ. Мәсімов экономика мен қаржы секторын тұрақтандыру бойынша дағдарысқа қарсы іс-шараларды, жылжымайтын мүлік нарығындағы проблемаларды шешуді, шағын және орта бизнесті қолдауды, инновациялық, индустриялық және инфрақұрылымдық жобаларды жүзеге асыруды, сондай-ақ агроөнеркәсіптік кешенді дамытуды қарастыратын 2009–2010 жылдардағы Үкіметтің, Ұлттық банктің және Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің Бірлескен іс-әрекет жоспарының іске асырылу барысы туралы да баяндады.

Үкіметтің жалпы іс-әрекетін мақұлдай отырып, Президент дағдарысқа қарсы бағдарлама аясында бөлінген мемлекеттік қаражаттарды тиімді игеру, әкімшілік барьерді қысқарту, отандық өндірушілердің мемлекеттік сатып алуларын кеңейту мен әрбір өңірдің ерекшеліктеріне қарай жұмыспен қамтуды қамтамасыз етудің өңірлік бағдарламаларын

жасау, заңсыз көшіп-қонуға бақылауды күшейту, мекен-жайлық әлеуметтік көмектің қамтылуы мен сапасын арттыру қажеттігіне баса назар аударды.

Сол күні Мемлекет басшысы «Ақпараттық технологиялар паркінде» болып, «Ғылым мен инновация» көрмесінде ұсынылған отандық және шетелдік компаниялардың инновациялық жобаларымен танысты.

7 қаңтар

Мемлекет басшысы баспасөз бетінде Қазақстандағы православиелік христиандарын Рождество мерекесі-мен құттықтады.

8 қаңтар

Мемлекет басшысы «Кешірім жасау туралы» №723 Жарлығына қол қойды.

9 қаңтар

Мемлекет басшысы Алматы қаласына жұмыс сапары кезінде жаңа №178 орта мектептің құрылысы барысымен танысты.

Сол күні Мемлекет басшысы өзінің алматылық резиденциясында Астана және Алматы Митрополиті Мефодийді қабылдады.

Кездесу барысында Митрополит барлық діни жамағаттың атынан Мемлекет басшысына Православ шіркеуіне көңіл бөліп отырғаны, Рождество жарқын мейрамымен құттықтағаны үшін алғысын білдірді және Президентке өзінің әр жылдары Қазақстанға қоныстанған адамдардың тағдыры туралы баяндайтын кітабын табыс етті.

12 қаңтар

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің бірінші Зияткерлік мектебінің ашылу салтанатына қатысты.

Астанадағы физика-математикалық бағыттағы Зияткерлік мектебі 1200 оқушыға арналған. Мектепке оқушының сабаққа қатысуын тіркеу жүйесі мен «Электронды журнал» білімін бағалау жүйесін енгізу жоспарлануда. Математика, физика, информатика, жаратылыстану және қоғамдық-гуманитарлық тәртіп бойынша 5 пәндік кафедралар жұмыс істейді. «Тұңғыш Президенттің 20 зияткерлік мектебі» жобасы Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша дарынды балаларды іздеп, оларды одан әрі оқыту

мақсатында жасалған. Бұл жобаны жүзеге асыру үшін республикалық бюджеттен 2008–2009 жылдары 5 миллиард теңгеден аса қаражат бөлінді. Мектептер жаңа оқу бағдарламалары мен педагогикалық жаңашыл технологияларды сынақтан өткізетін алаңға айналуы тиіс. Оқу-тәрбие үдерісінің үлгісі, оқушылардың білім деңгейін бағалау жүйесі, қаржыландыру түрі нәтижелілікке бағытталатын болады.

13 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрі Б.Ә. Мұхаметжановты қабылдады. Министр Президентке министрліктің 2008 жылғы жұмысы туралы баяндады, сонымен қатар 2008 жылдың қараша айында өткен Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік Кеңесінің отырысы барысында Президенттің құқық қорғау органдарына берген тапсырмаларының орындалуы жөнінде хабардар етті.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Адам құқықтары жөніндегі комиссия төрағасы С.Т. Тұрсыновты қабылдады.

С.Т. Тұрсынов Комиссияның 2008 жылғы жұмысы туралы есебімен таныстырды.

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы төрағасының бірінші орынбасары Д.А. Кәлетаевты қабылдады.

Кездесу барысында партияның елдің саяси және экономикалық өміріне белсенді қатысу мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің «Өркен» білім беру грантын тағайындау туралы» №724 Жарлығына қол қойды.

14 қаңтар

Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттары Орталық қолбасшылығының қолбасшысы Д. Петрэусті қабылдады.

Кездесу барысында өңірлік қауіпсіздік, лаңкестікпен күрес мәселелері, Ирактағы және Ауғанстандағы ахуал талқыланды.

Д. Петрэус «Қазбат» бітімгершілік батальонының Ирактағы жемісті қызметі үшін Қазақстан Президентіне алғыс білдірді әрі ол Ауғанстан экономикасын қалпына келтірудегі Қазақстанның айрықша рөлін атап өтті.

«Қазбат» (Қазақстан бітімгершілік батальоны) Қазақстан Республикасының халықаралық бейбітшілік пен қауіпсіздікті қолдау бойынша міндеттемелерін орындауға арналған бітімгершілік құрылым болып табылады. Қазбаттың басты міндеті даулы мәселелер мен шиеленісті оқиғалардың алдын алу, шешу және реттеуге, сонымен қатар шиеленісуші тараптардың көзқарастарын жақындастыруға көмек көрсету мақсатындағы бітімгершілік қызметке қатысу болып табылады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Қоршаған ортаны қорғау министрі Н.Ә. Ысқақовты қабылдады. Ол Президентке министрліктің 2008 жылғы қызметінің негізгі қорытындылары мен 2009 жылға арналған жоспарлары туралы баяндады. Сондай-ақ 2009–2010 жылдарға арналған дағдарысқа қарсы салалық бағдарламамен таныстырды.

15 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Үкіметінің экономикалық блогы және «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры басшыларының қатысуымен кеңес өткізіп, онда дағдарысқа қарсы бағдарламаның орындалу барысы туралы есепті тыңдады. Президент бағдарламаны іске асыруды жеделдетуді, әсіресе, шағын және орта бизнесті қолдауға, несие беру және тұрғын үй секторын дамытуға қаражат бөлу міндетін алға қойды.

16 қаңтар

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жұмыспен қамту және атаулы әлеуметтік көмек мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №121-IV Заңына қол қойды.

19 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімовтің және Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі мен Қазақстан Республикасының бірқатар банктері басшылығының қатысуымен дағдарысқа қарсы бағдарламаның іске асырылу мәселелері бойынша кеңес өткізді.

«Бүгін мен Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан экономиканы және қаржы жүйесін тұрақтандыру жөніндегі іс-шараларды қамтамасыз

ету үшін бөлініп отырған қаражаттың мақсатты, заңды және тиімді пайдаланылуына мониторинг жүргізу мен бақылауды жүзеге асыру бойынша жұмыс тобын құру туралы тиісті өкімге қол қойдым. Топты Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің төрайымы Е.Л. Бахмутова басқарады, оның құрамына құқық қорғау органдарының басшылары кіреді. Қаржыны пайдалану халық үшін ашық әрі айқын болуы тиіс, — деді Н.Ә. Назарбаев кеңесті аша отырып.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің 2005 жылғы 1 қыркүйектегі №1641 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №725 Жарлығына қол қойды.

20 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрі М.М. Тәжинді қабылдады. Министр Н.Ә. Назарбаевтың алдағы уақытта Үндістанға, Швейцарияға, Германияға және Ресейге жасайтын сапарларына дайындық барысы туралы баяндады.

Кездесуде, сондай-ақ, Қазақстанның сыртқы саясатының өзекті мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы Франция Республикасы Парламентінің сенаторы, «Франция-Қазақстан» парламенттік достық тобының төрағасы Э. де Монтескьюді қабылдады.

Кездесу барысында Э. де Монтескью Франция Президенті Н. Саркозидің ауызша жолдауын жеткізді. Кездесуде екіжақты қарым-қатынас, сондай-ақ өңірлік қауіпсіздік мәселелері, атап айтқанда, Ауғанстандағы ахуал талқыланды.

Мемлекет басшысы «БТА Банкі» АҚ директорлар кеңесінің төрағасы М.К. Әбіләзовті қабылдады.

Кездесуде әңгіме Қазақстанның банк секторының ахуалы мен келешегі және мемлекеттің дағдарысқа қарсы қабылдап жатқан шаралары жөнінде болды.

21 қаңтар

Мемлекет басшысы Астана қаласының әкімі И.Н. Тасмағамбетовті қабылдады. Ол Астананы әлеуметтік-экономикалық дамытудың мемлекеттік бағдарламасын жүзеге асыру жөнінде, атап айтқанда,

тұрғын үй құрылысы мен қазіргі заманғы қалалық инфрақұрылымды қалыптастыру салаларына қатысты тапсырмаларының орындалуы туралы баяндады.

Кездесуді қорытындылай келе, Мемлекет басшысы елордада әлеуметтік-мәдени мақсаттағы жаңа нысандар салу қажеттігін айрықша атап өтті.

Мемлекет басшысы «Ә.Ф. Сәйденов туралы» №726, «Г.А. Марченконы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» №727, «Қазақстан Республикасы Президентінің 1999 жылғы 20 наурыздағы №88 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №728 жарлықтарына қол қойды.

22 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы Г.А. Марченконы қабылдады.

Кездесу барысында Ұлттық банктің макроэкономикалық және ақша-несие саясатының келешек бағыттары талқыланды. Президент Ұлттық банктің жаңа басшысының алдына әлемдік дағдарыстың Қазақстанның қаржы жүйесіне тигізетін кері әсерінің алдын алуға бағытталған нақты міндеттер жүктеді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №729, «Қазақстан Республикасы мен Үндістан Республикасы арасындағы ұстап беру туралы шарт жасасу туралы» №730 жарлықтарына қол қойды.

24 қаңтар

Мемлекет басшысы Үндістан Республикасында мемлекеттік сапармен болып, осы елдің астанасы Дели қаласында Үндістан Президенті П. Девисингхпен және Сыртқы істер министрі П. Мукерджимен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында бірқатар құжаттарға, атап айтқанда, Бірлескен декларацияға, Қазақстан Республикасының Дүниежүзілік сауда ұйымына кіру жөніндегі хаттамаға, «ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы мен Үндістанның «ONGC Mittal Energy Ltd.» компаниясы арасындағы принциптер туралы келісімге, «Қазатомөнеркәсіп» Ұлттық атом компаниясы» АҚ мен Үндістанның

«Nuclear Power Corporation of India Ltd.» корпорациясы арасындағы Өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды.

Мемлекет басшысы Қазақстан-Үндістан бизнес-форумына қатысты. Ол Үндістанның іскер ортасын Қазақстанның экономикасына инвестиция құюға үндеді, бұл ретте қазақстандық тараптың бірлесіп іске асыруға болатын нақты жобалары мен ұсыныстары бар екендігін атап айтты.

Мемлекет басшысы өзінің хинди тілінде басылып шығарылған «Сындарлы он жыл» және «Қазақстандық жол» атты кітаптарының тұсаукесеріне қатысты.

Күн соңында Мемлекет басшысы Үндістан Республикасының вице-президенті Х. Ансаримен, Үнді оппозициясының көшбасшысы Л.К. Адванимен, «Біріккен прогрессивті альянс» басқару коалициясының төрағасы С. Гандимен және үнділік жетекші бизнесмендер тобымен екіжақты кездесулер өткізді.

25 қаңтар

Мемлекет басшысы Үндістан Республикасына мемлекеттік сапары барысында әлемдегі ең үлкен «Ак-шардам» индуистік храмы мен ұлы моғолдық билеуші Хумаюнның кесенесінде болды.

Мемлекет басшысы 2007 жылғы әлемдік Нобель сыйлығының лауреаты, Үндістанның Энергетика және ресурстар институтының директоры Р. Пачауримен кездесіп, климаттың өзгеруі туралы мәселелерді талқылады.

26 қаңтар

Мемлекет басшысы Үндістан Республикасына мемлекеттік сапары барысында республиканың 60 жылдығына орай Дели қаласында өткен мерекелік шараларға қатысты.

Қазақстанның Президенті аталған салтанатқа Құрметті қонақ ретінде қатысып отырған он екінші шет мемлекеттің басшысы болып отыр. Н.Ә. Назарбаевтың құрметіне 21 дүркін артиллерия салюты атылды.

Салтанат Үндістанның Қарулы Күштерінің, Әскери-теңіз флотының және Әскери-әуе күштері эскадрильясының қатысуымен Үндістанның түрлі өңірлері мен халықтарын паш ететін тартымды шерумен ашылды.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Үндістан Республикасының Президенті П. Девисингхпен кездесіп, екі ел арасындағы экономикалық, саяси және мәдени-гуманитарлық салалардағы стратегиялық әріптестікті арттыруға байланысты мәселелерді тағы бір талқылады.

27 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық қорын басқару кеңесінің кезектен тыс отырысын өткізді.

Отырыста әлемдік қаржы дағдарысы жағдайында қазақстандық экономиканы тұрақтандыруға 10 млрд. доллар бөлу туралы мәселе қаралды.

Н.Ә. Назарбаев 2008 жылы «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қорын капиталдандыруға алғашқы 5 млрд. доллар бағытталғанын атап өтті. Үкімет тағы 5 млрд. долларды «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қорына және «ҚазАгро» ұлттық холдингіне инвестициялауды ұсынып отыр.

«Шешім қабылданды, енді біз ақшаны экономикаға көмекке және оны нақты жандандыруға жөнелтуіміз қажет», — деді Президент отырысты қорытындылап.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының жергілікті және басқа соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметінен босату туралы» №731, «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №732, «Ұйымдар мен мемлекеттік органдар сатып алатын тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алу кезінде қазақстандық қамтудың кейбір мәселелері туралы» №733 жарлықтарына қол қойды.

28 қаңтар

Мемлекет басшысы Дүниежүзілік экономикалық форумға қатысу үшін Швейцария Конфедерациясының Давос қаласына аттанды.

Дүниежүзілік экономикалық форум — 1971 жылы құрылған, қызметі халықаралық ынтымақтастықты дамытуға бағытталған халықаралық үкіметтік емес

ұйым. Давос қаласында (Швейцария) жыл сайын ДЭФ аясында әлемдік саясаткерлер мен іскер топ басшыларының кездесулері өтеді. Мұнда бейресми жағдайда қазіргі заманның негізгі проблемалары, соның ішінде экономикалық дамудың келешегі, тұрақтылық пен бейбітшілікті нығайту мәселелері талқыланады. Сонымен қатар форум түрлі елдерде іскерлік шараларды ұйымдастырушы болып табылады.

Мемлекет басшысы Мәскеу және Бүкіл Русьтің Патриархы Кириллге оның Орыс православиелік шіркеуінің дінбасы болып сайлануына байланысты құттықтау жолдады.

«Православиелік епархияның таңдауы Сіздің Шіркеу мен қоғам алдындағы зор үлесіңізге және діндарлардың игілігі жолындағы, соның ішінде әлемдік діндер арасындағы диалогты орнықтырудағы қажырлы еңбегіңізге берілген жоғары бағаның айғағы екеніне сенімдімін», — делінген жеделхатта.

Мемлекет басшысы Патриархты 2009 жылдың 1–2 шілдесінде Астанада өтетін Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының кезекті III съезіне қатысуға шақырды.

Мемлекет басшысы «К.В. Жигалов туралы» №734 Жарлығына қол қойды.

29 қаңтар

Мемлекет басшысы Дүниежүзілік экономикалық форумға қатысуына байланысты Швейцария Конфедерациясында болған кезінде әлемдік бизнес-элита өкілдерімен кездесті.

Н.Ә. Назарбаевтың құрметіне әдейі арналып ұйымдастырылған жұмыс бабындағы ертеңгі асқа 30 ірі әлемдік компаниялардың басшылары, атап айтқанда, франциялық «Total S.A.» мұнай-газ концернінің директорлар кеңесінің төрағасы Т. Десмарест, «Soros Fund Management» компаниясының төрағасы Дж. Сорос, «Северсталь» компаниясының бас атқарушы директоры А.А. Мордашов, «Royal Dutch Shell» басшысы Ж. Оллила, «Barclays Capital» компаниясының вице-төрағасы М. Хольтсман, «Arcelor Mittal» компаниясының бас атқарушы директоры Л. Миттал, атақты американдық экономист М. Портер және т.б. қатысты.

Бейресми әңгіме аясында кездесуге қатысушылар әлемдік экономикада қалыптасқан ауыр жағдайды

талқылап, жаһандық дағдарыстан шығу жолдарына қатысты өз ойларын ортаға салды. Н.Ә. Назарбаев дағдарысқа қарамастан, тоқыраудан кейінгі кезеңде ашылатын перспективалар туралы ойластыру қажеттігін атап көрсетті және әлемдік бизнес өкілдерін елімізбен белсенді ынтымақтастыққа шақырды.

Мемлекет басшысы Дүниежүзілік экономикалық форумның «Мұнай және газ геосаясаты — өтпелі жағдайдың картасы» атты арнайы отырысына қатысып, онда әлемдік энергетикалық нарықтың даму болашағы, оған геосаяси жағдай мен жаһандық экономикалық дағдарыстың әсері жайлы пікір алмасты.

Өз сөзінде Қазақстан Президенті энергетикалық қауіпсіздік саласында әмбебап сұхбат тетіктерін құру қажеттігін атап айтты.

Сол күні Дүниежүзілік экономикалық форум аясында Мемлекет басшысы бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

Йорк Герцогы Эндрюмен әңгіме барысында Президент Ұлыбритания корольдік отбасы мүшесінің екі елдің арасында достық қарым-қатынастарды орнатудағы үлкен рөлін атап өтті.

Израиль Мемлекетінің Президенті Ш. Переспен кездесуде Н.Ә. Назарбаев Қазақстанның екіжақты экономикалық ынтымақтастықты және әлемдік саясаттың маңызды проблемаларын шешу жөніндегі өзара ықпалдастықты жандандыруға мүдделі екендігін атап көрсетті.

Мемлекет басшысының Түркия Республикасының Премьер-министрі Р. Эрдоғанмен кездесуі барысында екі ел арасындағы мәдени-гуманитарлық қатынастарды дамыту мәселесіне айрықша мән берілді.

ЕҚДБ президенті Т. Мировпен кездесуде Еуропа банкінің Қазақстанда жүзеге асыратын инвестициялық жобаларының перспективасы талқыланды.

АҚПАН

Дс	2	9	16	23
Сс	3	10	17	24
Ср	4	11	18	25
Бс	5	12	19	26
Жм	6	13	20	27
Сн	7	14	21	28
Жк	1	8	15	22

2 ақпан

Мемлекет басшысы «Российская газета» басылымына «Дағдарыстан шығу кілті» атты мақаласын жариялап, онда әлемдік экономикалық дағдарысты еңсеру жөніндегі ұсыныстарын атап көрсетті.

3 ақпан

Мемлекет басшысы Германия Федеративтік Республикасында жұмыс сапарымен болып, осы елдің астанасы Берлин қаласында Қазақстан-Германия бизнес-форумына қатысты.

Екі елдің іскер топ өкілдерінің алдында сөз сөйлеген Президент екіжақты қарым-қатынастар дәйекті қарқынмен дамып отырғанын атап өтті.

Ол Қазақстанның неміс бизнесімен, атап айтқанда өңдеуші өнеркәсіп, машина жасау, ауыл шаруашылығы және тағам өнеркәсібі салаларындағы ынтымақтастықты кеңейтуге мүдделі екендігін атап көрсетті.

Форум аясында тараптардың іскер топтары арасында жарық өткізгіш құрылым өндіру бойынша зауыт құрылысын, шыны зауытын салу, сондай-ақ мұнай-газ құбырлары үшін қолданылатын өнеркәсіптік лазерлік технологиялар саласындағы ынтымақтастықты дамыту және басқа да жалпы сомасы 250 млн. еуро тұратын бірқатар коммерциялық келісімдерге қол қойылды.

Мемлекет басшысы сапар барысында бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

Германияның көрнекті саяси қайраткері, бұрынғы канцлері Г.-Д. Геншермен әңгіме барысында әлемдегі саяси және экономикалық ахуалды талқылады.

ГФР Федералды президенті Х. Келермен болған кездесуде екіжақты қарым-қатынастарды жандандырудың перспективасы талқыланды. Сонымен қатар, мемлекет басшылары халықаралық проблемалардың кең ауқымды мәселелері жөнінде пікір алмасты.

Мемлекет басшысы Германияның Федералды канцлері А. Меркельмен жұмыс бабындағы түскі асқа қатысты.

Кездесу кезінде Н.Ә. Назарбаев Қазақстан әлемдік экономиканы реттеуге мүмкіндік беретін жаңа ережелерді әзірлеу және БҰҰ қамқорлығымен Бүкіләлемдік экономикалық кеңес құру туралы Германия басшысының бастамасын қызығушылықпен қабылдағанын атап өтті. Өз кезегінде А. Меркель германдық тарап Қазақстан басшысының бірыңғай бүкіләлемдік есеп айырысу ақша бірлігін құру туралы бастамасын ықыласпен зерттеп жатқандығын айтты.

Күн соңында Мемлекет басшысы Германиядағы Қазақстан жылының салтанатты ашылу рәсіміне қатысты, оны өткізу туралы уағдаластыққа ГФР Федералды Президенті Х. Келердің біздің елімізге 2008 жылғы қыркүйекте жасаған мемлекеттік сапары барысында қол жеткізілген болатын.

Салтанатты ашылу рәсімінде сөз сөйлеген Мемлекет басшысы Германиядағы Қазақстан жылы екі елдің қарым-қатынасына жаңа серпіліс беріп, екіжақты ынтымақтастықтың сапалы жаңа кезеңіне негіз қалайтынына, Қазақстан мен Германия халықтарын одан сайын жақындастыра түсетініне сенім білдірді.

4 ақпан

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының астанасы Мәскеу қаласында өткен ҰҚШҰ Ұжымдық қауіпсіздік кеңесінің отырысына қатысты.

Саммит барысында ҰҚШҰ-ның қазіргі бас хатшысының өкілеттігін ұзарту жөнінде, Ұйымның ағымдағы жылға арналған бюджеті туралы және Ұжымдық қауіпсіздік кеңесінің келесі сессиясын 2009 жылғы маусымда Мәскеуде өткізу жөнінде шешім қабылданды.

Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы (ҰҚШҰ) — 1992 жылғы 15 мамырдағы Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт негізінде 2002 жылы ТМД-ның бірқатар елдері құрған әскери-саяси одақ. Шарт әр 5 жыл сайын автоматты түрде ұзартылып отырады.

Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан және Өзбекстан мемлекеттері ҰҚШҰ мүшелері болып табылады.

ҰҚШҰ органдарына Ұжымдық қауіпсіздік кеңесі (мемлекет басшылары деңгейінде), Сыртқы істер министрлерінің кеңесі, Қорғаныс министрлерінің кеңесі, Қауіпсіздік кеңесі хатшыларының комитеті, Хатшылық, Біріккен штаб кіреді. 2004 жылдың желтоқсан айында ҰҚШҰ БҰҰ-ның Бас Ассамблеясы жанындағы бақылаушы мәртебесін алды.

Сол күні Мемлекет басшысы ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық кеңесінің кезектен тыс отырысына қатысты.

2008 жылғы 19–21 желтоқсанда Ақмола облысының Бурабай қаласында өткен Қазақстан, Ресей, Қырғызстан, Тәжікстан және Армения мемлекеттері басшыларының бейресми кездесуінде қол жеткізілген уағдаластықтарға сәйкес, мәжіліске қатысушылар жаһандық экономикалық дағдарыстың салдарын бірлесіп еңсеру бойынша мәселелерді талқылады.

Отырыс қорытындысы бойынша 10 миллиард доллар көлемінде ұлттық экономикадағы тұрақсыздану факторларының алдын алу, сала құраушы ірі кәсіпорындарды сақтау, сондай-ақ бизнестің іскерлік белсенділігі мәселелеріндегі іс-қимылдарды үйлестіруге мүмкіндік беретін бірлескен Дағдарысқа қарсы қорды және ғылыми-техникалық бағдарламалар мен инновациялық және еншілес жобаларды бірлесіп әзірлеу мен жүзеге асыруға бағытталған халықаралық Жоғары технологиялар орталығын құру туралы шешімдер қабылданды.

Еуразиялық экономикалық қоғамдастығы (ЕурАзЭҚ) — құрамына кіретін мүше мемлекеттердің ортақ нарығын қалыптастыруды мақсат тұтқан халықаралық экономикалық ұйым.

ЕурАзЭҚ құру туралы Шартқа Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей және Тәжікстан президенттері 2000 жылы 10 қазанда Астана қаласында қол қойды. Оған 2006 жылдың қаңтарынан Өзбекстан қосылды.

2002 жылдан бері Украина мен Молдова, 2003 жылдан бері Армения ұйым жанындағы бақылаушы мәртебесіне ие.

2003 жылдың желтоқсанында ЕурАзЭҚ БҰҰ Бас Ассамблеясы жанындағы бақылаушы мәртебесін алды.

ЕурАзЭҚ органдары Мемлекетаралық кеңес, Интеграциялық комитет, Хатшылық, Парламентаралық ассамблея және Сот болып табылады.

Күн соңында Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен екіжақты кездесу өткізіп, онда екі елдің қарым-қатынастарының ағымдағы мәселелері талқыланды және таяу мерзімге арналған өзара іс-қимылдың нақты жоспарлары белгіленді.

5 ақпан

Мемлекет басшысы Мәскеу қаласына ҰҚШҰ Ұжымдық қауіпсіздік кеңесінің және ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық кеңесінің отырыстарына қатысуына байланысты Ресей Федерациясында болған кезінде РТР телекомпаниясы «Вести в субботу» бағдарламасының жүргізушісі С.Б. Брилевке жеке сұхбат берді.

Сол күні Мемлекет басшысы Ресей Федерациясы Үкіметінің төрағасы В.В. Путинмен кездесті.

Кездесу барысында екі мемлекеттің экономикалық өзара іс-қимыл мәселелері, әлемдік қаржылық дағдарысты еңсерудің бірлескен шаралары, сондай-ақ кешегі ҰҚШҰ Ұжымдық қауіпсіздік кеңесі мен ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық кеңесінің мәжілістерінде қабылданған шешімдерді іске асыру перспективасы талқыланды.

Сонымен қатар Қазақстан Президенті Ресеймен бірлесіп жасалған қазақстандық Kazsat-2 спутниктік байланысының жоғары сенімділігін қамтамасыз ету қажеттігіне ресейлік тараптың назарын аудартты.

6 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы Г.А. Марченконы қабылдады. Ол Қазақстанның қаржы нарығы мен банк жүйесіндегі теңге девальвациясынан кейінгі жағдай туралы хабардар етті.

Кездесу соңында Президент теңге девальвациясы экономиканы қолдауға бағытталған қажетті шара болғанын атап өтті. Бұл шара арқылы елдің алтын-валюта қоры сақталды. Мемлекет басшысы сондай-ақ Үкіметтің, Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің, «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры мен Ұлттық банктің Қазақстанның банк саласында мемлекеттік бақылауды күшейту жөніндегі іс-қимылын қуаттады.

Мемлекет басшысы «Саяси партиялар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №122-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне бұқаралық ақпарат құралдары мәселелері бойынша

өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №123-IV заңдарына қол қойды.

9 ақпан

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №124-IV, «Әскери қызметшілер мен олардың отбасы мүшелерінің мәртебесі және оларды әлеуметтік қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы» №125-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №126-IV заңдарына қол қойды.

10 ақпан

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Иордания Хашимит Корольдігінің Үкіметі арасындағы Халықаралық автомобиль қатынасы туралы келісімді ратификациялау туралы» №127-IV, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Украина Министрлер кабинетінің арасындағы Төтенше жағдайлардың алдын алу және олардың зардаптарын жою саласындағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» №128-IV заңдарына қол қойды.

11 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің кезекті отырысына төрағалық етті.

Онда Қазақстан Республикасының 2007–2012 жылдарға арналған Ұлттық қауіпсіздік стратегиясын жүзеге асыру барысы туралы мәселе қаралды. Бұл ретте Қазақстан Республикасы Үкіметінің, Ұлттық банкінің, Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің 2009–2010 жылдарға арналған Дағдарысқа қарсы іс-шаралар жоспарына айрықша назар аударылды.

Отырыста Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау министрі Б.Т. Сұлтанов, Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі Б.М. Сапарбаев, Төтенше жағдайлар министрі В.К. Божко есеп берді.

Мемлекет басшысы «Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттердің ұзақ мерзімді тату көршілік, достық және ынтымақтастық туралы шартын ратификациялау туралы» №129-IV, «Азаматтық және саяси құқықтар туралы халықаралық пактіге Факультативтік хаттаманы ратификациялау туралы» №130-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің 2006 жылғы 29 желтоқсандағы №231 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» №735 Жарлығына қол қойды.

12 ақпан

Мемлекет басшысы Чехия Республикасының Премьер-министрі М. Тополанекті қабылдады.

Президент М. Тополанекті Чехия Республикасының Еуропалық Одаққа төрағалық етуімен құттықтады және Еуроодақпен ынтымақтастық Қазақстан үшін сыртқы саясаттың маңызды стратегиялық бағыты болып табылатынын атап өтті.

Кездесу барысында сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық қарым-қатынастарды дамыту мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» Халықтық демократиялық партиясының төрағасы ретінде партияның 10 жылдық мерейтойына арналған Саяси кеңес Бюросының кеңейтілген отырысын өткізді.

Президент осыдан 10 жыл бұрын, Қазақстан Азиядағы қаржы дағдарысы салдарын бастан өткерген қиын кезеңде елдің сындарлы күштері «Отан» партиясына біріккендігін атап өтті. Партия әлеуметтік-экономикалық қиындықтарды еңсеруге, елді модернизациялауға жағдай жасауға, экономиканы жедел дамытуға, азаматтардың әлауқатын арттыруға, әлемдік аренада Қазақстанның ұстанымын нығайтуға мүмкіндік беретін реформалар бағытын ұстанды.

«Партиямыздың бұл істерге қосқан үлесі зор», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Саяси кеңес Бюросында С.А. Терещенко, А.Д. Ермаганияев, Б.Т. Жұмағұлов, Б.М. Сапарбаев, Н.С. Сұбханбердин, А.Т. Перуашев, Э. Оғай, И. Сау-

эр, З. Заурбекова, Ә.Ф. Сәйденев, Қ.С. Сұлтанов сөз сөйледі.

Өзінің қорытынды сөзінде Н.Ә. Назарбаев Қазақстан қазіргі кезеңде күрделі жағдайды өткеріп отырғанын атап өтті. Мемлекет осыдан он жыл бұрынғыдай, яғни 1999 жылғы Азиядағы дефолттан кейінгідей жаһандық дағдарыс жағдайын еңсеріп, оның ел экономикасына тигізер кері әсерін бей-тараптандыруы қажет. Бұл жерде партия тағы да мемлекеттің белсенді әрі сенімді серіктесі болуы тиіс.

Отырыстың соңында Н.Ә. Назарбаев бір топ партия белсенділеріне алғыс хаттар табыс етті.

«Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы 1999 жылғы 19 қаңтарда құрылып, 12 ақпанда тіркеуден өткен «Отан» Республикалық саяси партиясының ізін жалғастырушы болып табылады.

«Нұр Отан» ХДП 2006 жылғы желтоқсанда «Отан» Республикалық саяси партиясының кезектен тыс X съезінің шешіміне сәйкес, оның «Асар» Республикалық партиясымен, Қазақстанның Азаматтық партиясымен және Қазақстанның Аграрлық партиясымен бірігуі нәтижесінде құрылды.

Партия төрағасы — Н.Ә. Назарбаев.

Мемлекет басшысы «Экономиканың стратегиялық маңызы бар салаларындағы меншіктің мемлекеттік мониторингі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №131-IV, «Қазақстан Республикасының Су кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №132-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ислам банктерін ұйымдастыру мен олардың қызметі және исламдық қаржыландыруды ұйымдастыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №133-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Ғ.Т. Қойшыбаев туралы» №736 Жарлығына қол қойды.

13 ақпан

Мемлекет басшысы Ақмола облысының әкімі А.П. Рауды қабылдады. Ол облыстың 2008 жылғы әлеуметтік-экономикалық дамуының қорытындылары туралы баяндады, сондай-ақ Мемлекет басшысының елорда айналасында азық-түлік белдеуін құру және

Шортанды-Бурабай курорттық аймағын дамыту жөнінде берген тапсырмаларының орындалу барысы туралы есеп берді.

Президент облыстың аграрлық саласының сүт және ет секторын дамыту туралы нақты тапсырмалар берді, ағымдағы жылы құс (бройлер) фабрикасының құрылысын бастау және Шортанды-Бурабай курорттық аймағын дамытудың бас жоспарын әзірлеу міндетін қойды.

Мемлекет басшысы «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» №134-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Ұлттық әл-ауқат қоры қызметінің мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу және «Қазақстан инвестициялық қоры туралы» Қазақстан Республикасы Заңының күші жойылған деп тану туралы» №135-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 20 тамыздағы №383 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №737, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылғы 26 маусымдағы №643 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №738 жарлықтарына қол қойды.

17 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Республикалық бюджетінің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің төрағасы О.Н. Өксікбаевты қабылдады. Ол Президентке комитеттің өткен жылдың IV-тоқсанында жүргізген бақылау шараларының нәтижелері туралы баяндады.

Кездесу барысында сондай-ақ республикалық бюджеттің орындалуы және бюджет қаражатын тиімді пайдалану мәселелері қаралды.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Индустрия және сауда министрі В.С. Школьникті қабылдады. Министр тұрғын үй құрылысы және Қазақстанның индустриялық-инновациялық дамуы мемлекеттік бағдарламаларының орындалу барысы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Тауарлардың шығарылған елін айқындаудың бірыңғай ережесі туралы келісімді ратификациялау туралы» №136-IV, «Кеден одағының тауарлары мен сыртқы және өзара сауданың кедендік статистикасын жүргізу туралы келісімді ратификациялау туралы» №137-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігін нығайту және барлау қызметін одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» №739, «А.Қ. Жанқұлиев туралы» №740, «А.Қ. Жанқұлиевті Қазақстан Республикасы «Сырбар» Сыртқы барлау қызметінің директоры қызметіне тағайындау туралы» №741, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 2 сәуірдегі №839 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №742 жарлықтарына қол қойды.

19 ақпан

Мемлекет басшысы «Royal Dutch Shell» компаниясының атқарушы директоры Й. ван дер Вьерді қабылдады.

Кездесуде Қазақстан экономикасының мұнай секторын дамытудың перспективалы бағыттары мен компанияның «Қашаған» және «Жемчужина» кен орындарын игеру жобаларына қатысу мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысының атына Ресей ғылым академиясының академиктері О.Т. Богомолов, Н.Я. Петраков және С.Ю. Глазьевтан Президенттің «Дағдарыстан шығу кілті» мақаласындағы ұсыныстары туралы өз пікірлерін білдірген хат келіп түсті.

«Сіздің «Российская газетаның» 2009 жылғы 2 ақпандағы санында жарық көрген «Дағдарыстан шығу кілті» атты мақалаңыз ресейлік ғылыми қоғамдастықтың үлкен қызығушылығын тудырды, — деп жазады ғалымдар. — Аталған мақалада, сондай-ақ Сіздің Үндістандағы форумда атап көрсеткен халықаралық валюта-қаржы қатынастары жүйесін реформалау жөніндегі ұсыныстарыңыз біздің елімізде ғана емес, сондай-ақ әлемдік ғылыми, қаржылық және іскерлік топтарда да терең талқыланатын тақырыпқа айналатыны сөзсіз.

Сіз көтерген мәселелер жаһандық валюта-қаржы жүйесінің жаңа архитектурасын қалыптастырудың кілті болып табылады. Сіздің оларды өзара тиімді және әділетті серіктестік рухта шешу жөніндегі ұсыныстарыңыз жаһандық қаржылық және экономикалық дағдарыстан шығу жолдарын іздеудің бірден-бір дұрыс бағыты болып табылады.

Сіздің жаңа халықаралық валюта-қаржы қатынастары жүйесіне өту туралы ұсыныстарыңыз кең ғылыми талқылауға лайықты. Әлемдік қаржы дағдарысы барлық елдер мен құрлықтарды қамтыды, адамзаттың орнықты даму болашағына қатер төндіріп отыр. Біз Сіздің осы проблемалар бойынша әлемдік қоғамдастықта жүріп жатқан пікірталасқа сындарлы, қағидатты, ашық және терең сипат беруге деген ұмтылысыңызды жоғары бағалаймыз».

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Түрікменстан арасындағы 2020 жылға дейінгі сауда-экономикалық, ғылыми-техникалық және мәдени ынтымақтастық туралы шартты бекіту туралы» №743, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 13 сәуірдегі №314 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №744 жарлықтарына қол қойды.

20 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Жоғарғы сот төрағасы Қ.Ә. Мәмиді қабылдады. Ол Мемлекет басшысын 2008 жылдың қорытындысы бойынша республикада жүзеге асқан сот төрелігінің ахуалы туралы хабардар етті, сондай-ақ сот жүйесін одан әрі жетілдіру жөнінде қолға алынып отырған шаралар, дағдарысқа қарсы шараларды жүзеге асыруды қамтамасыз етудегі және азаматтардың құқықтары мен заңды мүдделерін тиімді қорғаудағы соттардың рөлі туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Қазақстанда сот төрелігі жүйесін жетілдіруге бағытталған бірқатар шаралар қабылданғанын айтты. Судьялардың жұмысына қажетті барлық жағдай жасалған, олардың еңбекақылары 60%-ға артты. Президент соттардан қайтарым оларға жасалған жағдайларға сәйкес болуы тиіс әрі соттар қолжетімді, әділ және адал болуы қажеттігін атап көрсетті.

Мемлекет басшысы Еуразиялық табиғи ресурстар корпорациясының (ENRC) акционері А.А. Машкевичті қабылдады. Ол Мемлекет басшысын корпорация (ENRC) жұмысының перспективалық бағыттары және ұжымдағы әлеуметтік ахуал туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Экономиканы және қаржы жүйесін тұрақтандыру жөніндегі мемлекеттік бағдарлама аясында Ұлттық қордан бөлінген қаражаттың пайдаланылуын бақылау жөніндегі жұмыс тобының мүшелерін қабылдады.

Мемлекет басшысы Ұлттық қордан бөлінген қаражатты пайдалану туралы алдын ала ақпаратты тыңдады.

Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің төрағасы, осы жұмыс тобының жетекшісі Е.Л. Бахмутова Президентке қаржы секторын тұрақтандыру бағдарламасы бойынша бөлінген ақша екінші деңгейлі банктерге түскендігін хабарлады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне аудиторлық қызмет мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №138-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Шейх Халифа бен Заид әл-Нахаянды «Алтын Қыран» орденімен наградтау туралы» №745 Жарлығына қол қойды.

23 ақпан

Мемлекет басшысы «Ресей Сыртқы экономбанкі» АҚ төрағасы В.А. Дмитриевті қабылдады. Ол Мемлекет басшысын банктің Қазақстанның даму институттарымен ынтымақтастығын дамыту барысы туралы хабардар етті.

Н.Ә. Назарбаев «Сыртқы экономбанк» басшылығының мұнай-газ өнеркәсібі, энергетика, ауыл шаруашылығы үшін ресейлік жабдықтар жеткізетін және Қазақстан мен Ресей арасындағы сауда қатынастарында есеп айырысуды оңтайландыруды қамтамасыз ететін Сауда үйін құру жөніндегі идеясын мақұлдады.

Президент сондай-ақ «Сыртқы экономбанк» пен «Қазақстанның даму банкінің» инфрақұрылымдық инвестициялар қорын құру ниетін қолдады. Бұл қордың кем дегенде 20 пайызы Қазақстандағы инфрақұрылымдық жобаларды жүзеге асыруға бағытталатын болады.

Мемлекет басшысы «Wolfensohn & С» қорының президенті Д. Вулфенсонды қабылдады.

Кездесу барысында жаһандық экономиканы дамытудың перспективалы бағыттары бойынша пікір алмасу болды.

Мемлекет басшысы «Кеден одағының кедендік шекарасы арқылы өткізілетін тауарлардың кедендік құнын айқындау туралы келісімді ратификациялау туралы» №139-IV, «Шектен тыс зиян келтіреді немесе таңдамай әрекет етеді деп саналуы мүмкін кәдімгі қарудың нақты түрлерін қолдануға тыйым салу немесе шектеу туралы конвенцияны және оған хаттамаларды: Анықталмайтын жарықшақтар туралы хаттаманы (I хаттама), Өртегіш қаруды қолдануға тыйым салу немесе шектеу туралы хаттаманы (III хаттама) және Көзді соқыр ететін лазерлік қару туралы хаттаманы (IV хаттама) ратификациялау туралы» №140-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №746, «Ким Иль Суды Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» №747 жарлықтарына қол қойды.

24 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының төрағасы Қ.Қ. Тоқаевты қабылдады. Ол Мемлекет басшысын Қазақстанның парламенттік делегациясының 2009 жылғы 18–21 ақпанда Австрия Республикасының астанасы Вена қаласында өткен ЕҚЫҰ Парламенттік ассамблеясының кезекті отырысына қатысуының қорытындылары туралы хабардар етті.

Отырыс аясында Қазақстанның 2009–2011 жылдарға арналған «Еуропаға жол» мемлекеттік

бағдарламасының таныстырылымына арналған арнайы сессия өтті.

2009–2011 жылдарға арналған «Еуропаға жол» мемлекеттік бағдарламасы Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 6 ақпандағы «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру — мемлекеттік саясаттың басты мақсаты» атты Қазақстан халқына Жолдауына сәйкес жасалған. Бағдарламаны қабылдау қажеттілігі елдің ішкі дамуының өзекті мәселелерін шешудің, еуропалық бағыттағы ұлттық басымдықтарды жасаудың, тарихи қалыптасқан байланыстарды нығайтудың, еуропалық ықпалдастық пен институционалдық-құқықтық реформалар тәжірибесіне қосылудың, технологиялық, энергетикалық, көлік, сауда, гуманитарлық және инвестициялық ынтымақтастықтың маңыздылығына байланысты туындады. Бағдарламаның мақсаты Қазақстан Республикасының Еуропаның жетекші елдерімен стратегиялық әріптестік деңгейіне шығуы болып табылады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының бір топ депутаттарын қабылдады.

Депутаттар М.Ж. Көпеев, Е.Ж. Жұмабаев, Р.С. Ахметов және С.А. Аяғанов Президентті Сенаттың ағымдағы заң шығарушылық жұмысы туралы хабардар етті.

Сонымен қатар, Парламент Сенаты төрағасының орынбасары М.Ж. Көпеев депутаттардың өңірлерге сапарларының қорытындылары және олардың дағдарысқа қарсы мемлекеттің қолға алып отырған шараларын түсіндіру бойынша халықпен жүргізген жұмысы туралы баяндады.

Е.Ж. Жұмабаев әңгіме барысында жергілікті өзін-өзі басқаруды заңнамалық реттеу мен оның мемлекеттілікті нығайтудағы және Қазақстандағы халықтың билікті дамытудағы маңызы тақырыбын көтерді.

Өз кезегінде Сенаттың Қаржы және бюджет комитетінің мүшесі Р.С. Ахметов кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдау мен дамыту мәселелері жайлы, ал С.Ә. Аяғанов халықтың әлеуметтік аз қамтылған топтарын қолдау, халықты жұмыспен қамту проблемасын шешу жөніндегі кең ауқымды мемлекеттік шараларды жүзеге асыруды заңнамалық қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстар туралы әңгімеледі.

Сенаторлар сондай-ақ табиғи ресурстарды тиімді пайдалану, энергия үнемдеуші технологияларға көшуді, баламалы энергия көздерін пайдалануды заңнамалық қамтамасыз ету мәселелерін қозғады.

Мемлекет басшысы Алматы қаласының әкімі А.С. Есімовті қабылдады. Ол Мемлекет басшысын Алматының әлеуметтік-экономикалық дамуы жөнінде және 2009–2010 жылдарға арналған экономиканы тұрақтандырудың қалалық бағдарламасы туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы БАҚ бетінен ел азаматтарын 2009 жылғы 25 ақпан мен 6 наурыз аралығында өтетін екінші Ұлттық халық санағына белсенді түрде қатысуға шақырып, Қазақстан халқына үндеу жолдады.

Мемлекет басшысы «Кедендік рәсімдерді оңайлату мен үйлестіру туралы халықаралық конвенцияны ратификациялау туралы» №141-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің 2006 жылғы 11 желтоқсандағы №220 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №748 Жарлығына қол қойды.

25 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімовтің, Ұлттық банкінің және «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қорының қаржы блогы басшыларының қатысуымен жұмыс кеңесін өткізді.

Президент Үкіметтің 2009–2011 жылдарға арналған дағдарысқа қарсы бағдарламасының, атап айтқанда, оның әрбір бес бағыты — қаржы секторын, құрылыс саласын, шағын және орта бизнесті, агроөнеркәсіп кешенін, сондай-ақ инновациялық-индустриялық дамуды қолдауды жүзеге асыру барысы туралы есептерді тыңдады.

Президентке Ұлттық қордан қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге бөлінген 4 млрд. дол-

лар көлеміндегі қаражаттың екінші деңгейлі банктерге аударылғаны туралы баяндалды.

Мемлекет басшысы ол ақшаның мүмкіндігінше делдалдардың аз қатысуынсыз қарыз алушыларға жетуі тиіс екенін тағы бір атап көрсетті. Ол сонымен бірге отандық өнім өндірушілерді қолдау қажеттігіне, атап айтқанда, оларға мемлекеттік сатып алуда басымдық беру, сондай-ақ шетелдік компаниялармен бірлескен жобалардағы қазақстандық үлесті арттыру арқылы жәрдемдесуге айрықша назар аударды.

Премьер-министрдің орынбасары Ө.Е. Шөкеевке және «Самұрық-Қазына» қорының төрағасы Қ.Н. Келімбетовке аталған мәселені жеке бақылауға алу тапсырылды.

Мемлекет басшысы сондай-ақ отандық және Қазақстанда жұмыс істейтін шетелдік кәсіпорындардағы жұмыссыздықтың өсуін және жұмыс орындарының қысқаруын болдырмауға бағытталған бірқатар тапсырмалар берді.

Кеңесте ауыл шаруашылығын қолдау мәселесіне үлкен көңіл бөлінді. Президент ауылшаруашылық шикізаттарын өңдеушілердің қаржы айналымына мұқтаждығын жедел қамтамасыз ету қажеттігін атап өтті.

Үкіметтің үлестік құрылыс проблемасын шешу жөніндегі қызметінің нәтижелері туралы есебін тыңдаған Президент бұл бағыттағы жұмысты күшейте түсуді тапсырды.

Мемлекет басшысы шағын және орта кәсіпкерлікке тексеріс жасауға мораторий жарияланғанына қарамастан, ағымдағы жағдайда бюджеттің кіріс бөлігін орындау мәселесі айрықша маңызды екендігіне баса назар аударды.

Президент дағдарысты еңсеру кезінде республикалық және жергілікті бюджеттердің мейлінше үнемді болуы тиіс екендігін айта келе, орталық және жергілікті атқарушы органдардың шығындарын қысқарту, сондай-ақ түрлі даталарға арналған ауқымды шаралардың санын азайту қажеттігін атап көрсетті.

Н.Ә. Назарбаев теңгенің одан арғы девальвациясы немесе деноминациялануы туралы және қандай да бір банктердің лицензиясын жою жөніндегі алыпқашпа әңгімелерді жоққа шығарды. Ол мұндай түбегейлі қадамдар жасауға ешқандай алғышарттардың жоқтығын атап өтті.

Мемлекет басшысы «Қазатомөнеркәсіп» Ұлттық атом компаниясы» АҚ президенті М.Е. Жәкішевті қабылдады. Ол Президентке компанияның 2008 жылғы қызметінің қорытындылары туралы баяндап, уран байыту бойынша Ресей-Қазақстан бірлескен кәсіпорнын, ядролық отын өндірісі бойынша вертикальды-ықпалдастық компаниясын, конверсиялық зауытты және отын құрастыру зауытын құру жөніндегі, сондай-ақ Ақтау қаласында атом станциясын салу жөніндегі істердің жай-күйі туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 28 желтоқсандағы №501 Жарлығына толықтырулар енгізу туралы» №749, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 17 қаңтардағы №1284 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №750 жарлықтарына қол қойды.

26 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігінің төрағасы Қ.П. Қожамжаровты қабылдады. Ол Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің 2006–2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасының бірінші кезеңінің орындалуы жөнінде және екінші кезеңін жүзеге асырудың басталуы туралы баяндады.

Әңгіме барысында Президент сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес — мемлекеттің маңызды міндеттерінің бірі екендігін ерекше атап көрсетті. Қаржы полициясы лауазымы мен байланыстарына қарамастан, сыбайлас жемқорлық қылмыстарды жасаған тұлғаларды анықтауы тиіс. Бас прокуратура мен ҰҚК бұл жұмыста Агенттікке көмек керсетуі қажет.

Мемлекет басшысы сыбайлас жемқорлықпен күресте алғашқы нәтижелерге қол жеткізілгенін, алайда бұл бағыттағы жұмысты жандандыра түсу қажеттігін атап өтті.

Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігіне Қазақстанның

кен орындарын игеруге арналған лицензияларды бөлудегі заңдылықтарды тексеруді жалғастыру, алкоголь өнімдерін сатудан бюджетке түсетін салықтық кірістерді бақылауға алу, сондай-ақ Үкіметтің 2009–2011 жылдарға арналған дағдарысқа қарсы бағдарламасын жүзеге асыруға бөлінген қаржының пайдаланылуына бақылау жүргізу тапсырылды.

Президент сондай-ақ Қ.П. Қожамжаровқа әрбір өңірде қаржы полициясының сенім телефондарын орнатуды және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы заңға тиісті түзетулер енгізуге бастамашылық жасауды тапсырды.

27 ақпан

Мемлекет басшысы Солтүстік Қазақстан облысында жұмыс сапарымен болды.

Сапар М. Жұмабаев атындағы алаңда облыстың ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілермен кездесуден басталды.

Н.Ә. Назарбаев көктемгі егістік жұмыстарға әзірлік барысымен танысып, заманауи ауыл шаруашылығы техникаларының көрмесін аралап көрді.

Сондай-ақ мұнда Мемлекет басшысы «Қыспен қоштасу» халық серуені — мерекелік шараларына қатысты.

Содан кейін Президент «Шапағат» коммуналдық базарында болып, азық-түліктің негізгі түрлерінің бағаларын сұрап білді.

Нұрсұлтан Назарбаев ғимараттар мен құрылыстарды жедел тұрғызатын зауытқа барды. Онда Мемлекет басшысы металл құрылғылары өндірісімен танысты.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Петропавл бройлер құс фабрикасында және «Наурыз-2030» жылыжай кешенінде болды.

Сапарды қорытындылай келе, Президент облыстың әлеуметтік-экономикалық даму жағдайына оң баға берді. Н.Ә. Назарбаев облыс басшылығының алдына көктемгі егістік жұмыстарды жоғары агротехникалық деңгейде және үйлесімді мерзімде жүргізу, өнеркәсіптік әлеуетті дамыту және барлық әлеуметтік бағдарламалардың орындалуын қамтамасыз ету жөнінде нақты міндеттер қойды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Беларусь Республикасы арасындағы Құпия ақпаратты өзара қорғау туралы келісімді бекіту туралы» №751 Жарлығына қол қойды.

НАУРЫЗ

Дс		2	9	16	23	30
Сс		3	10	17	24	31
Ср		4	11	18	25	
Бс		5	12	19	26	
Жм		6	13	20	27	
Сн		7	14	21	28	
Жк	1	8	15	22	29	

2 наурыз

Мемлекет басшысы «Қ.Қ. Лама Шариф туралы» №752 Жарлығына қол қойды.

3 наурыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің төрағасы О.Б. Мұхамеджановты қабылдады.

Кездесу барысында Парламенттің заң шығарушылық жұмысының қорытындысы және Мәжілістің ағымдағы жылға арналған жұмыс жоспары талқыланды.

О.Б. Мұхамеджанов сондай-ақ «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы парламенттік фракциясының Үкіметтің дағдарысқа қарсы бағдарламасын жүзеге асыруға бақылау жөніндегі қызметі туралы ақпаратты ұсынды.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің төрайымы А.Е. Мешімбаеваны қабылдады. Ол Президентті Ұлттық халық санағының барысы туралы хабардар етті.

Президент азаматтардың ұлттық санаққа қатысу белсенділігі туралы, сондай-ақ ел халқының сандық және ұлттық құрамы жөніндегі алдын ала жедел мәліметтерді сұрап білді.

Мемлекет басшысы «Ө.Е. Шөкеевті Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің бірінші орынбасары қызметіне тағайындау туралы» №753, «С.Н. Ахметовті Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің орынбасары қызметіне тағайындау туралы» №754, «Ө.Қ. Құсайыновты Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникация министрі қызметіне тағайындау туралы» №755 жарлықтарына қол қойды.

4 наурыз

Мемлекет басшысы «Ә.С. Бергенев туралы» 2009 жылғы 4 наурыздағы №756, «Б.М. Сапарбаевты Шығыс Қазақстан облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №757, «Г.Н. Әбдіқалықованы Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі қызметіне тағайындау туралы» №758, «Н.Ә. Ысқақов туралы» №759, «Н.С. Әшімовті Қазақстан Республикасының Қоршаған ортаны қорғау министрі қызметіне тағайындау туралы»

№760, «А.И. Мырзахметовті Оңтүстік Қазақстан облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №761, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 7 мамырдағы №1085 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №762 жарлықтарына қол қойды.

5 наурыз

Мемлекет басшысы Халықаралық әйелдер мерекесіне және өз жанындағы Әйелдер істері және отбасылық-демографиялық саясат жөніндегі ұлттық комиссияның құрылғанына 10 жыл толуына орай өткізілген Қазақстан әйелдерінің V форумына қатысты.

Президент Ұлттық комиссия жұмыс істеген осы жылдар ішінде толымды істер тындырғанын атап өтті. Гендерлік заңнаманың нормативтік-құқықтық базасы әзірленді; БҰҰ-ның «Тұрмыстағы әйелдердің азаматтығы туралы» және «Әйелдердің саяси құқықтары туралы» конвенциялары, әйелдер мен балалардың құқықтарына қатысты Халықаралық еңбек ұйымдарының бірқатар актілері ратификацияланды; әйелдер кәсіпкерлігін қолдау, отбасын нығайту, ана мен баланы қорғау бойынша шаралар кешені іске асырылды.

Н.Ә. Назарбаев Қазақстанда әйелдерге мемлекеттік істерді басқаруға ер азаматтармен тең дәрежеде қатысуға мүмкіндік беретін барлық жағдай жасалғанын айрықша атап көрсетті (Қосымшаны қараңыз).

6 наурыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті палаталарының бірлескен отырысында «Дағдарыстан жаңару мен дамуға» атты Қазақстан халқына Жолдауын жариялады.

Жолдаудың басты өзегі қоғамның әлемдік дағдарыстан туындаған ағымдық проблемаларды ғана шешіп қоймай, сонымен қатар Қазақстанның дағдарыстан кейінгі инфрақұрылымдық негіздерін қалыптастыру мен ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттігін арттыруға да аса ден қоюына негізделген.

Басымдықтар қатарында экономиканы одан әрі жаңғырту мен негізгі инфрақұрылымды дамыту; перспективалық инвестициялық жобаларды қаржыландыру мен іске асыру; жергілікті маңыздағы автокөлік жолдарын салу, қайта құру мен жөндеу, сондай-ақ әлеуметтік инфрақұрылымды, оның ішінде

ең алдымен мектептер мен ауруханаларды жаңарту; әрбір нақты елді мекенде нысандарды дамыту; өңірлерде жұмыспен қамтуды қамтамасыз ету және кадрларды қайта даярлау; жұмыс орындарын кеңейту және жастар практикасын ұйымдастыру және т.б. белгіленді (Қосымшаны қараңыз).

10 наурыз

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінде өткен Еуразиялық университеттер қауымдастығының XI съезіне қатысты.

Президент съездің 1994 жылғы наурызда Мәскеу мемлекеттік университетінде өзі ұсынған Еуразиялық одақ құру туралы бастаманың 15 жылдығы қарсаңында өтуінің символдық мәнін атап өтті.

Н.Ә. Назарбаевтың пікірінше, 15 жыл ішінде еуразиялық теориясы нақты іске аса бастады және бүгінде еуразиялық кеңістік ықпалдастығының үш өлшемі — экономикалық, әскери-саяси және мәдени-гуманитарлық салалардағы байланыстар жөнінде айтуға болады.

Экономикалық салада ЕурАзЭҚ аясындағы ықпалдастықтың нақты тетіктері құрылды. Әскери-саяси салада ҰҚШҰ, ШЫҰ және АӨСШК ұйымдарының жұмысын атап өтуге болады. ТМД елдерінің атынан ұжымдық түрде ұсынылған Қазақстан ЕҚЫҰ төрағасы лауазымында планетадағы ең үлкен құрлықты бейбітшілік пен халықтардың өзара түсіністігінің ортақ кеңістігіне айналдыруға ұмтылады.

Н.Ә. Назарбаев қазіргі кезеңде еуразиялық ықпалдастықтың мәдени-гуманитарлық өлшемі айрықша маңызға ие болып отырғанын атап өтті.

Президент өзінің пікірінше, еуразиялық мәдени-гуманитарлық ықпалдастықты дамыта түсудің бірқатар бағыттарын атап көрсетті. Атап айтқанда, инновациялық дамуға көшу, бірыңғай еуразиялық білім беру кеңістігін құру, жастармен жұмыс, мәдени және тілдік әралуандылықтың ортақ құндылықтары негізінде бірыңғай еуразиялық сәйкестілікті қалыптастыру, азаматтардың бір жерден екінші жерге қатынау еркіндігін барынша қамтамасыз ету (Қосымшаны қараңыз).

Еуразиялық университеттер қауымдастығы 1992 жылы КСРО университеттері қауымдастығының негізінде құрылған және аймақ елдерінің бірыңғай білім беру кеңістігін сақтау мәселелерімен айналысады.

Қазіргі таңда Әзірбайжан, Армения, Беларусь, Грузия, Қазақстан, Қырғызстан, Латвия, Молдова, Ресей, Тәжікстан, Түрікменстан, Өзбекстан және Украина елдерінің 98 университеті Қауымдастыққа мүше болып табылады. Қауымдастықтың президенті — М.В. Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университетінің ректоры, Ресей ғылым академиясының вице-президенті В.А. Садовничий.

Мемлекет басшысы ЕҚДБ бұрынғы президенті Ж. Лемьерді қабылдады.

Кездесу кезінде тараптар жаһандық экономикалық дағдарыстан шығудың мүмкін болатын жолдары жөнінде, әлемдік шикізат нарығындағы ахуал туралы пікір алмасты.

Мемлекет басшысы экономика саласы бойынша Нобель сыйлығының лауреаттары Р. Манделл мен Э. Фелпсті қабылдады.

Кездесу барысында әлемдік экономиканың проблемалары және жаһандық дағдарыстан шығудың перспективасы туралы пікір алмасулар болды. Қазақстан басшысының бірыңғай халықаралық валюта бірлігін құру қажеттігі туралы бастамасына үлкен көңіл бөлінді. Әңгімелесуші тараптар сондай-ақ үстіміздегі жылғы сәуірде Лондонда өтетін «Үлкен жиырмалықтың» алдағы отырысының күн тәртібін талқылады.

i *Р. Манделл — канадалық экономист, 1999 жылы экономика бойынша Нобель сыйлығының лауреаты атанған, оңтайландырылған валюта аймағының теориясын жасаушы. 1961 жылы бірқатар елдердің бірыңғай валютаның пайдасына ұлттық ақша белгісінен бас тарту мүмкіндігі мен тиімділігін теориялық жағынан дәлелдеп берді әрі бұл 1999 жылы Еуропалық экономикалық және валюталық одақтың құрылуына негіз болды.*

Э. Фелпс — америкалық экономист. 2006 жылы макроэкономикалық саясатта уақытаралық алмасуды талдағаны үшін Нобель сыйлығын алды. Соңғы уақыттары қаржы дағдарысы, қазыналық және бюджеттік күйзелістер мәселелерімен айналысады.

Сол күні Мемлекет басшысы Ислам даму банкінің президенті Ахмад Мохаммед Әли әл-Маданиді қабылдады.

Кездесу барысында Қазақстан Республикасы мен Ислам даму банкінің арасындағы ынтымақтастықты кеңейтудің перспективасы талқыланды.

Ислам даму банкі — Қазақстан экономикасына белсенді түрде инвестиция құюшылардың бірі. Банкпен Қазақстан экономикасына тартылған қарыз қаражаттары шамамен 226 млн. долларды құрайды. Банк жалпы сомасы 11 млн.доллар тұратын «Қарағанды облысының ауылдық жерлерін сумен жабдықтау» жобасын іске асыруға қатысады. Сонымен қатар, құны 414 млн.доллар тұратын «Батыс Еуропа — Батыс Қытай» көлік дәлізін қайта құру инфрақұрылымдық жобасы мен тағы да басқа техникалық көмек көрсету жөнінде бірнеше жобалар бойынша келіссөздер жүргізілуде.

Мемлекет басшысы «Тарья Каарина Халоненді «Алтын Қыран» орденімен наградтау туралы» 2009 жылғы 10 наурыздағы №764 Жарлығына қол қойды.

11 наурыз

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен «Еуразияның жаһандық қатерлер жүйесіндегі экономикалық қауіпсіздігі» атты II Астаналық экономикалық форумға қатысты.

Форумға қатысушылар алдында сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев қазіргідей бүкіл әлемді шарпыған экономикалық дағдарыстың ауқымы туындаған проблемаларды жеке бір елдің немесе бірнеше елдің ғана күш-жігерімен шешуге мүмкіндік бермей отырғанын мәлімдеді.

Президент «қазіргі дағдарыстың негізінде қоғамның өндірген нақты жалпы өнімі мен нақты активтермен қамтамасыз етілмеген алыпсатарлық капиталдың арасындағы қарама-қайшылықтар жатқанын» атап өтті. Оның пікірінше, жаңа үйлесімді жүйенің даму негізі жаңа әлемдік валюта болуы тиіс. Бүгінгі әлемдік валюталық жүйе қызметі адамзаттың даму мақсатына сай келмейді. Бұл жүйе уақыттың сынына сәйкес келмейтіндей ескірді. Ең алдымен әлемдік валютаның ескі ақауларының жүктемелерін шектеп немесе қайта бөліп, оны өңірлік және құрлықаралық валюта-есеп айырысу бірлігіне көшіру қажет.

Форумға қатысушыларға арнаған сөзінде Мемлекет басшысы «жүйелі дағдарыстан жүйелі жаңару жолы арқылы ғана шығуға болатынын» атап көрсетті. Дағдарыс біздер бірлесіп тиісті әрі дұрыс іс-әрекетті қолға алғанда ғана аяқталмақ» (Қосымшаны қараңыз).

Астаналық экономикалық форумның өтуі Қазақстан Президентінің Еуразиялық ғалымдар клубын құру туралы бастамасының нәтижесі болып отыр. 2008 жылдың маусымында еуразиялық кеңістіктің 9 елінен

экономист-ғалымдар мен тәжірибелі мамандардың басын қосқан «Еуразиялық экономикалық ғалымдар клубы» қауымдастығы құрылды.

II Астаналық экономикалық форумның тақырыбы — «Еуразияның жаһандық қатерлер жүйесіндегі экономикалық қауіпсіздігі». Форумның мақсаты 2009 жылдың сәуірінде Лондонда өтетін G-20 саммитінде талқылауға ұсынылуы мүмкін әлемге әйгілі экономист-ғалымдардың ұсынымдарын әзірлеу болып табылады.

Мемлекет басшысы II Астаналық экономикалық форум аясында Сауд Арабиясы Корольдігінің Экономика және жоспарлау министрі Халеда бен Мұхаммед әл-Кусебимен және БҰҰ бас хатшысының орынбасары, БҰҰ Еуропалық экономикалық ұйымының атқарушы хатшысы Я. Кубишпен екіжақты кездесулер өткізді.

Сол күні Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық ғарыш агенттігінің төрағасы Т.А. Мұсабаевты қабылдады. Ол Мемлекет басшысын агенттіктің бірқатар жобаларды жүзеге асыру жөніндегі жұмысы, атап айтқанда Ресеймен және Франциямен бірлесіп спутниктік жүйелерді құру, ғарыш аппараттарын құрастыру кешенінің құрылысы, «Байқоңыр» ғарыш айлағын дамыту және қазақстандық ғарышкерлердің ұшуын қамтамасыз ету мәселелері жөнінде хабардар етті.

Агенттік басшысы сондай-ақ Ұлттық ғарыш қызметін дамытудың 2020 жылға дейінгі мемлекеттік бағдарламасын әзірлеу барысы туралы есеп берді.

12 наурыз

Мемлекет басшысы «Ақорда» резиденциясында бір топ шетелдік және отандық инвесторлармен Маңғыстау облысында «Каспий энергетикалық хабы» жобасын жүзеге асыру мәселелері бойынша кездесу өткізді.

Кездесуге мемлекеттік органдардың, «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қорының, сондай-ақ «PFC Energy International», «Gulf Finance House», «Nuf Real Estate», Ислам даму банкі, Кувейт инвестициялық компаниясы, Оман зейнетақы қоры, «БАӘ ұлттық облигациясы» компаниясы, «Dunie Stock Energy» ЖШС, «Маңғыстау» инвестициялық компаниясы» АҚ сияқты бірқатар компаниялар мен қаржылық құрылымдардың басшылары қатысты.

Президент кездесуге қатысушыларға арналған сөзінде Қазақстан «Каспий энергетикалық хабы» жобасын жүзеге асыруға үлкен маңыз беретінін атап өтті, сондай-ақ оны іске асыруға ел басшылығы тарапынан барынша қолдау көрсетілетінін атап айтты.

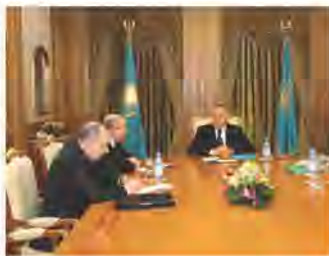
Кездесу барысында инвесторлар жобаға қолдау көрсетіп отырғаны үшін Президентке алғыс білдірді, сондай-ақ оны жүзеге асыру барысы туралы хабардар етті. Атап айтқанда, тараптардың жаһандық экономикалық дағдарысқа қарамастан, ауқымды жобаны жүзеге асыруды бастауға дайын екендігі әңгіме болды.

Мемлекет басшысы жаңадан тағайындалған Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшілері — Ливан Республикасының елшісі В. Кавлакян, Грекия Республикасының елшісі Е. Денаккас, Вьетнам Социалистік Республикасының елшісі Ву Тхе Хиеп, Болгария Республикасының елшісі С. Ризов, Ауғанстан Ислам Республикасының елшісі Абдула Хай Хайдер, Малайзия Федерациясының елшісі Датук Со Чин Хон, Корея Республикасының елшісі Ли Бен Хва, Норвегия Корольдігінің елшісі Д. Халворсеннен сенім грамоталарын қабылдады.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Сыртқы барлау қызметінің директоры М.Е. Фрадковты қабылдады.

Кездесуде екі елдің ақпарат алмасу саласындағы ынтымақтастығы мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы «Мемлекет басшысының 2009 жылғы 6 наурыздағы «Дағдарыстан жаңару мен дамуға» атты Қазақстан халқына жолдауын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» №765 Жарлығына қол қойды.

14 наурыз

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Біріккен Араб Әмірліктері арасындағы Азаматтық және коммерциялық істер бойынша құқықтық көмек көрсету туралы келісімге қол қою туралы» №766, «Қазақстан Республикасы мен Біріккен Араб Әмірліктері арасындағы Қылмыстық істер бойынша өзара құқықтық көмек көрсету туралы келісімге қол қою туралы» №767, «Қазақстан Республикасы мен

Біріккен Араб Әмірліктері арасындағы Қылмыскерлерді ұстап беру туралы келісімге қол қою туралы» №768 жарлықтарына қол қойды.

16 наурыз

Мемлекет басшысы Біріккен Араб Әмірліктерінде ресми сапармен болып, осы елдің астанасы Абу-Дабі қаласында БАӘ Президенті шейх Халифа бен Заид әл-Нахаянмен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында саяси, экономикалық және гуманитарлық салалардағы Қазақстан-Әмірліктер өзара қарым-қатынасын дамыту мәселелері талқыланды.

Кездесу соңында БАӘ Президенті Н.Ә. Назарбаевты Біріккен Араб Әмірліктерінің жоғары мемлекеттік наградасы — «Заид» орденімен марапаттады. Награда БАӘ Тұңғыш Президенті шейх Заид бен Сұлтан әл-Нахаянның құрметіне тағайындалған. Қазақстан Президенті өз кезегінде шейх әл-Нахаянға екіжақты қарым-қатынастарды нығайту ісіне қосқан үлесі үшін «Алтын қыран» орденін тапсырды.

Келіссөздер қорытындысы бойынша қылмыстық істер бойынша өзара құқықтық көмек туралы келісімге және азаматтық және коммерциялық істер бойынша құқықтық көмек туралы келісімге қол қойылды.

1

2

3

«Заид» ордені (1-сурет) БАӘ мемлекетін құрушы әрі тұңғыш Президенті шейх Заид бен Сұлтан әл-Нахаянның құрметіне тағайындалған. Орденмен Біріккен Араб Әмірліктерімен екіжақты байланыстарды дамытуға қосқан айрықша үлесі үшін шетел мемлекеттерінің басшылары марапатталады.

«Алтын қыран» ордені Қазақстан Республикасының ең жоғарғы дәрежелі ерекшелік белгісі болып табылады. 1995 жылдан бастап тағайындалып келеді. Онымен қазақстандық және шетелдік азаматтар Қазақстан Республикасына сіңірген айрықша мемлекеттік қызметі үшін марапатталады. Орден жұлдыздан (2-сурет) және ілмекті алқалық белгіден (3-сурет) тұрады.

Сол күні Мемлекет басшысы Біріккен Араб Әмірліктеріндегі Қазақстан мәдениеті күндерінің ашылу салтанатына арналған концертті тамашалады.

17 наурыз

Мемлекет басшысы Біріккен Араб Әмірліктеріне ресми сапары барысында Қазақстан мен БАӘ Іскерлік кеңесінің отырысына қатысты.

Өзінің сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев Қазақстан Біріккен Араб Әмірліктерімен ынтымақтастыққа үлкен мән беретінін, осы елмен табысты әріптестік байланыстар орнығып келе жатқанын атап өтті. Президент екі мемлекет арасындағы қарым-қатынастарды тұрақты әрі табысты саяси-экономикалық ынтымақтастықтың үлгісі деп атады.

Оның пікірінше, дамыған алпауыт елдердің жеке өздері экономикалық проблемаларды еңсеруге қауқарсыз болып отырған қазіргідей дағдарыс жағдайында өзара іс-қимылдың жаңа жолдарын іздестірудің өзектілігі одан сайын артып отыр.

Сол күні Мемлекет басшысы БАӘ ірі бұқаралық ақпарат құралдары — «Abu-Dhabi TV» телеарнасының, «WAM» ақпарат агенттігі мен «Russian Emirates» журналының тілшілеріне сұхбат берді.

18 наурыз

Мемлекет басшысы «Е.М. Өтембаевты Қазақстан Республикасының Бельгия Корольдігіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №769 Жарлығына қол қойды.

19 наурыз

Ресейлік «Известия» газетінде Мемлекет басшысының «Еуразиялық экономикалық одақ: теория ма, нақтылық па?» атты мақаласы жарық көрді.

21 наурыз

Мемлекет басшысы Қазақстанға жұмыс сапарымен келген Мәскеу қаласының мэрі Ю.М. Лужковты қабылдады.

Кездесу барысында қазіргі әлемдік қаржы дағдарысы жағдайында екі елдің астаналарын дамыту мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы «Үшінші елдерге қатысты арнайы қорғау, демпингке қарсы және өтемақы шараларын қолдану туралы келісімді ратификациялау туралы» №142-IV, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы теңіз көлігі саласындағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» №143-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының жергілікті және басқа соттарының төрағалары, алқалар төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №770 Жарлығына қол қойды.

22 наурыз

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Қазақ елі» монументінің алаңында өткен Наурыз мейрамына арналған мерекелік шараға қатысты.

Президент елорда тұрғындары мен қонақтарының алдында сөйлеген сөзінде Наурыз мейрамы қазақстандықтардың жарқын болашаққа деген ниетін бейнелейтінін атап өтті. Ол табиғат пен қоғамның жаңаруын, Қазақстан халқының бірлігі мен келісімін әспеттейді.

Мемлекет басшысы ежелден әз Наурыз бүкіл қоғамның игілігі жолындағы жасампаз еңбекпен аталып келгенін атап өтті. Міне, бүгін де бұл мейрам барлық қазақстандықтарды Отанымыз — Қазақстан Республикасының өркендеуі жолындағы игі істерге біріктіруі тиіс.

24 наурыз

Мемлекет басшысы Финляндия Республикасында мемлекеттік сапармен болып, осы елдің астанасы Хельсинки қаласында Президент Т. Халоненмен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында халықаралық саясат мәселелері, атап айтқанда, еуропалық қауіпсіздік пен өңірлік тұрақтылық мәселелері, Ауғанстандағы ах-уал, энергетикалық қауіпсіздік және әлемдік қаржы дағдарысының зардаптарына қатысты мәселелер талқыланды. Сондай-ақ саяси, экономикалық және гуманитарлық салалардағы Қазақстан-Финляндия қарым-қатынасының перспективасы қаралды.

Кездесу соңында Қазақстан Президентін Финляндия Республикасының жоғары мемлекеттік наградаларының бірі — «Финляндияның Ақ Раушаны және Финляндия Арыстаны» орденімен марапаттау рәсімі болды. Өз кезегінде Мемлекет басшысы Финляндия Президенті Т. Халоненге екіжақты қарым-қатынасты нығайту ісіне қосқан айрықша үлесі үшін «Алтын қыран» орденін тапсырды.

Келіссөздердің қорытындысы бойынша бірқатар екіжақты құжаттарға, оның ішінде табысқа салынатын

салыққа қатысты қосарланған салық салуды болдырмау және салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы және Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі мен Финляндия Республикасы Білім министрлігі арасындағы білім саласындағы өзара түсіністік туралы келісімдерге қол қойылды.

1

2

3

4

«Финляндияның Ақ Раушаны және Финляндия Арыстаны» (1, 2-суреттер) ордені 1919 жылы бекітілген. Ол сол күні жойылған Бостандық Кресті орденінің орнына шығарылған болатын. Онымен «мемлекет пен халық игілігі үшін қызмет еткені үшін» финдік азаматтар мен шетел азаматтары марапатталады.

«Алтын қыран» ордені Қазақстан Республикасының ең жоғарғы дәрежелі ерекшелік белгісі болып табылады. 1995 жылдан бастап тағайындалып келеді. Онымен қазақстандық және шетелдік азаматтар Қазақстан Республикасына сіңірген айрықша мемлекеттік қызметі үшін марапатталады. Орден жұлдыздан (3-сурет) және ілмекті алқалық белгіден (4-сурет) тұрады.

Сол күні Мемлекет басшысы Финляндия Республикасының Премьер-министрі М. Ванханенмен және Парламентінің спикері С. Ниинистомен екіжақты кездесулер өткізді.

Финляндия Премьер-министрімен Қазақстан Президентінің кездесуінде үкіметаралық байланыстарды дамыту мәселелері талқыланды, онда үстіміздегі жылдың соңына дейін Қазақстан-Финляндия Сауда-экономикалық ынтымақтастық жөніндегі үкіметаралық комиссиясының VI отырысын өткізу туралы, сондай-ақ екі елдің министрліктері мен ведомстволары арасында делегациялар алмасулар туралы уағдаластыққа қол жеткізілді.

Финляндия Парламентінің спикерімен кездесуде әңгіме парламентаралық байланыстарды нығайту жөнінде өрбіді.

Күн соңында Мемлекет басшысы Финляндияның беделді сыртқы саяси форумы саналатын «Паасикиви» академиялық қоғамында өзінің фин тілінде жарық көрген «Қазақстан жолы» кітабының тұсау кесеріне қатысты.

25 наурыз

Мемлекет басшысы Финляндияға Республикасына мемлекеттік сапары барысында осы елдің іскер топтарының өкілдерімен кездесті.

Н.Ә. Назарбаевтың құрметіне арнайы ұйымдастырылған таңғы асқа финляндиялық ірі компанияларының басшылары, соның ішінде «Rautaruukki Corporation» компаниясының Басқарма төрағасы С. Тамминен, «Nokian Tyres Plc.» компаниясының президенті және бас директоры К. Грант, «Outotec Oyj» компаниясының бас директоры Т. Ярвинен, «Warstila Corporation» корпорациясының вице-президенті Т. Бьёркман және басқалар қатысты.

Кездесуге қатысушылар әлемдік экономикада қалыптасқан қиын жағдайды талқылап, жаһандық экономикалық дағдарыстан шығу жолдарына қатысты өз ойларын ортаға салды. Президент фин компанияларын Қазақстан нарығына жаңа жобалармен шығуға шақырды және Қазақстанның фин кәсіпкерлеріне өңдеуші кешенді, машина жасау саласын, энергетика, көлік транзиті және коммуникациялық инфрақұрылым, құрылыс, фармацевтика, агроөнеркәсіп кешені салаларындағы жобаларды ұсынуға дайын екенін атап көрсетті.

Сол күні Мемлекет басшысы «Otanietimi» технологиялық хабын және оның құрамына кіретін финдік «Innopolis» технопаркін аралап көрді.

Мемлекеттік сапар аясында «Инжиниринг және технологиялар трансферті орталығы» АҚ мен «TEKEL» финдік технологиялық парктер қауымдастығы және «INNO PRAXIS» финдік консалтингтік компаниясы арасында Қазақстан Республикасындағы инновациялық инфрақұрылымды құруға, нығайтуға және дамытуға финдік мамандарды тарту туралы меморандумға қол қойылды.

«Otanietimi» Финляндиядағы Силикон алқабы атауына ие болған Скандинавиядағы жетекші ғылыми орталық болып табылады.

Орталық құрамында жоғары білікті зерттеу ұйымдары, жоғары технологиялар саласындағы академиялық және білім беру институттары мен кәсіпорындары кіреді. Саларалық зерттеу институттарымен қатар «Otanietimi»-де Финляндия ғылыми орталығы, Финляндия геологиялық ведомствосы, Хельсинки қ. Сараптама орталығы, Метрология және сертификация орталығы орналасқан.

26 наурыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Корея Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі Д.Ә. Бердәлиевті қабылдады. Ол Қазақстан-Корея сауда-экономикалық байланыстары, соның

ішінде, энергетика, ауыл шаруашылығы және мұнай химиясы саласының жағдайы туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімовті қабылдады. Ол Президенттің Қазақстан халқына Жолдауында айтылған тапсырмаларды орындау жөніндегі Үкіметтің, ұлттық холдингтер мен әкімдіктердің жұмысы туралы есеп берді.

Кездесу барысында Президент Үкіметтің 2009–2011 жылдарға арналған дағдарысқа қарсы бағдарламасының әрбір бағытына — қаржы секторына, құрылыс саласына, шағын және орта бизнеске, агроөнеркәсіп кешеніне қолдау білдіруге, сондай-ақ инновациялық-индустриялық даму бағыттарының іске асырылу барысына қызығушылық танытты.

Мемлекет басшысы «БҰҰ-ның Климаттың өзгеруі туралы негіздемелік конвенциясының Киото хаттамасын ратификациялау туралы» №144-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы мен Азия даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімге (Жай операциялар) (ОАӨЭЫ 1 көлік дәлізі [Жамбыл облысындағы жол учаскесі] [Батыс Еуропа — Батыс Қытай халықаралық транзит дәлізі] Инвестициялық бағдарлама — 1-жоба) қол қою туралы» №771, «Қазақстан Республикасы мен Еуропалық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімге (Оңтүстік — Батыс жол дәлізі жобасы («Батыс Еуропа — Батыс Қытай» халықаралық транзит дәлізі) қол қою туралы» №772, «Қазақстан Республикасы «Сырбар» Сыртқы барлау қызметінің кейбір мәселелері туралы» №773 жарлықтарына қол қойды.

27 наурыз

Мемлекет басшысы израильдық тараптың бастамасы бойынша Израиль Мемлекетінің Президенті Ш. Переспен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында Қазақстан-Израиль қатынастарының қазіргі ахуалы мен келешегі, сондай-ақ, бірқатар маңызды өңірлік мәселелер талқыланды.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен телефон арқылы сөйлесті.

Мемлекет басшылары 2009–2010 жылдарға арналған Қазақстан мен Ресейдің бірлескен іс-қимыл жоспарының («жол картасы») орындалу барысын және екіжақты қатынастардың даму келешегін талқылады. Екі елдегі дағдарысқа қарсы шараларды жүзеге асыру барысы бойынша пікір алмасты. Сонымен қатар, Лондонда ағымдағы жылғы 2-сәуірде ашылатын «Үлкен жиырмалық» саммитінің күн тәртібіне байланысты мәселелерді талқылады.

Әңгіме барысында аймақтық өзара іс-қимылдың бірқатар қырлары, сондай-ақ, ЕурАзЭҚ қызметінің өзекті мәселелері қарастырылды.

Мемлекет басшысы «Қосымша айырым эмблемасын қабылдауға қатысты 1949 жылғы 12 тамыздағы Женева конвенцияларына қосымша хаттаманы (III хаттама) ратификациялау туралы» №145-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы №1271 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» №775, «Қазақ Кеңестік Социалистік Республикасы Президентінің 1991 жылғы 13 қыркүйектегі №444 қаулысының және Қазақстан Республикасы Президентінің 1991 жылғы 24 желтоқсандағы №549 қаулысының күші жойылды деп тану туралы» №776, «Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан берілетін 2009 жылға арналған нысаналы трансферт туралы» №777 жарлықтарына қол қойды.

30 наурыз

Мемлекет басшысы «Сырбар» Сыртқы барлау қызметінің директоры А.Қ. Жанқұлиевті қабылдады. Ол жаңадан құрылған барлау қызметін қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстың барысы туралы баяндады.

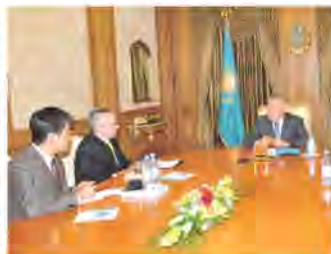

«Сырбар» Сыртқы барлау қызметі Мемлекет басшысының Жарлығымен 2009 жылғы ақпан айында Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің жабылған «Барлау» қызметінің орнына ашылған болатын.

«Сырбар» Қазақстан Республикасының Президентіне бағынады және есеп береді.

Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттарының Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі Р. Хоугландты қабылдады.

Әңгіме барысында өңірлік ынтымақтастықтың перспективасы мен екіжақты қарым-қатынастың кейбір мәселелері талқыланды. Кездесуде Қазақстан-Америка сауда-экономикалық өзара іс-қимылдары, оның ішінде инновациялық технологиялар саласындағы байланыстар туралы мәселе қаралды. Қазақстанның жедел инновациялық-индустриялық дамуы Орталық Азия аймағындағы барлық елдердің экономикасына оң әсер ететіні айрықша аталып өтті.

Сондай-ақ ядролық қаруды таратпау үдерісі тақырыбы, Ауғанстандағы ахуал және халықаралық саясаттың басқа да өзекті қырлары жөнінде әңгіме қозғалды.

Сол күні Мемлекет басшысы Түрікменстанның Президенті Г.М. Бердымұхамедовпен түрікмен тарапының бастамасы бойынша телефон арқылы сөйлесті.

Мемлекет басшылары екіжақты ынтымақтастық, сондай-ақ Каспий жағалауы газ құбыры және Қазақстан мен Түрікменстанды Иран арқылы байланыстыратын «Өзен-Гызылгая-Берекет-Этрек-Горган» теміржол құрылысы перспективалық жобаларын жүзеге асыру мәселелерін талқылады.

Тараптар 2009 жылғы 28 сәуірде Алматы қаласында өтетін Халықаралық Аралды құтқару қорға қатысушы мемлекет басшыларының саммиті аясында жеке кездесу өткізу туралы уағдаластыққа қол жеткізді.

Мемлекет басшысы «Инновациялық қызметті мемлекеттік қолдау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №146-IV Заңына қол қойды.

31 наурыз

Мемлекет басшысы «Lancaster Group» компаниясының директорлар кеңесінің төрағасы Н.Д. Қаппаровты қабылдады. Ол Президентке компания жүзеге асырып жатқан серпінді жобалар туралы, оның ішінде Астанадағы поликремний зауытының құрылысы, Ақмола облысындағы «Сырымбет» кенішінде Қазақстандағы қалайы өндіру жөніндегі тұңғыш жоба және «Ерсай» жобасы туралы әңгімелеп

берді. Жобалардың жалпы құны — 1 млрд. доллар, бұған жеке қаражаттар мен Қазақстанның даму банкінің инвестициялары да кіріп отыр.

Кездесу барысында Президент Қазақстанның даму банкіне поликремний зауытының құрылысы жобасын қаржыландыруды жеделдету туралы тапсырма берді.

Мемлекет басшысы Канаданың бұрынғы Премьер-министрі Ж. Кретьенді қабылдады.

Кездесуде әлемдік қаржы дағдарысы жағдайында екіжақты сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық ынтымақтастықты нығайту мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімовтің, Үкіметінің экономикалық және қаржылық блогы, Ұлттық банкі, Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің, «Самұрық-Қазына» қоры басшыларының қатысуымен кеңес өткізді.

Президент Үкіметтің 2009–2011 жылдарға арналған дағдарысқа қарсы бағдарламасының, оның бес бағыты, яғни қаржы секторын, құрылыс саласын, шағын және орта бизнесті, агроөнеркәсіптік кешенді, сондай-ақ инновациялық-индустриялық дамуды қолдауды орындау барысы туралы есепті тыңдады.

Бағдарламаның негізгі бағыттарын жүзеге асырудағы алға басушылықты атап өте отырып, Мемлекет басшысы Үкімет қабылдаған дағдарысқа қарсы шараларды белсенді жүргізу қажеттігін атап көрсетті.

Президент ауылшаруашылық шикізатын өңдеушілерге қаржы бөлу, мемлекеттік органдар мен жер қойнауын пайдаланушылар қызметіндегі қазақстандық үлесті ұлғайту, үлескерлерге қолдау көрсету, индустриялық-инновациялық саясаттың басты бағыттарын нақтылау, шағын және орта бизнеске қолдау көрсетудің тиімді жүйесін құру мәселелеріне кеңеске қатысушылардың айрықша назарын аударды.

СЭҮП

Дс		6	13	20	27
Сс		7	14	21	28
Ср	1	8	15	22	29
Бс	2	9	16	23	30
Жм	3	10	17	24	
Сн	4	11	18	25	
Жк	5	12	19	26	

1 сәуір

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрі Ж.Қ. Түймебаевты қабылдады. Ол 2005–2010 жылдарға арналған білім беруді дамытудың, 2008–2012 жылдарға арналған кәсіптік және техникалық білім беруді дамытудың, 2007–2012 жылдарға арналған ғылымды дамытудың мемлекеттік бағдарламаларын жүзеге асыру барысы туралы баяндады.

Әңгіме барысында орта білім берудің 12 жылдық оқыту циклына көшу мүмкіндігі туралы мәселе көтерілді.

Мемлекет басшысы кәсіптік-техникалық бағыттағы оқу орындарын кеңейту қажеттігіне айрықша назар аударды. Әлемдік қаржы дағдарысы өрістеп отырған жағдайда Қазақстан әртүрлі саланың жұмысшы мамандарын даярлауды ұлғайтуы қажет.

Н.Ә. Назарбаев 100 мектеп құрылысы бағдарламасын жүзеге асыру, дарынды балаларға арналған 20 мектеп ашу барысы туралы егжей-тегжейлі сұрап білді.

Кездесу кезінде сондай-ақ 2020 жылға дейін білім мен ғылым саласын дамытудың, соның ішінде бәсекеге қабілетті адам ресурстарын қалыптастырудың перспективалық бағыттары қаралды.

Президент білім беру және ғылым жобаларын жүзеге асыру, сондай-ақ қазақстандық білім беру жүйесін әлемдік білім кеңістігіне ықпалдастыру жөнінде нақты тапсырмалар берді.

ЮНЕСКО-ның білім беруді дамыту индексі бойынша Қазақстан 2009 жылы әлемнің 129 елі ішінен бірінші орынды иеленді.

Президенттің тапсырмасы бойынша мемлекеттік қолдау аясында Қазақстанның жоғарғы оқу орындарының студенттеріне қосымша 11,5 мың білім беру гранттары бөлінді. 2 жылда еліміздегі 3080 мектепте интерактивтік жабдықтар орнатылды, орта оқу орындарының 31% кеңжолалық Интернетпен қамтылды.

Жоғары білім сапасын арттыру және жоғары оқу орындары желісін оңтайландыру мақсатында 174 ЖОО-ның 32-сі қысқартылды және 76 филиал таратылды.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ардагерлер ұйымы республикалық кеңесінің төрағасы М.Р. Сағдиевті қабылдады. Ол Президентті алда аталып өтетін Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 64 жылдығына дайындық барысы туралы хабардар етті.

Кездесу барысында Н.Ә. Назарбаев ұйымның жұмысы жайлы сұрап білді және ардагерлерге, соның ішінде соғыс және еңбек ардагерлеріне қамқорлық мемлекеттің бірінші кезектегі міндеті екенін атап өтті.

Сол күні Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігінің (қаржы полициясы) төрағасы Қ.П. Қожамжаровты қабылдады. Ол Мемлекет басшысына Агенттіктің 2009 жылдың бірінші тоқсанындағы жұмыс нәтижелері туралы баяндады.

Кездесу барысында Н.Ә. Назарбаев сыбайлас жемқорлықпен және экономикалық қылмыспен күрес — қаржы полициясының негізгі міндеті екендігін атап өтті. Сыбайлас жемқорлықпен күресте алғашқы нәтижелер бар, бірақ лауазымына және байланыстарына қарамастан бұл бағыттағы жұмысты жалғастыру қажет.

Мемлекет басшысы Агенттік төрағасына шет елдердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамалары тәжірибесімен танысуды, қажет болған жағдайда Қазақстанның заңнамалық актілеріне тиісті ұсыныстар енгізуді ұсынды.

Президент Агенттікке Үкіметтің 2009–2011 жылдарға арналған дағдарысқа қарсы бағдарламасын жүзеге асыруға бөлінген қаражаттың пайдаланылуына бақылауды күшейтуді тапсырды.

Мемлекет басшысы белгіленген «Әскери қызмет мерзімін өткерген мерзімді әскери қызметтегі әскери қызметшілерді запасқа шығару және Қазақстан Республикасының азаматтарын 2009 жылдың сәуір-маусымында және қазан-желтоқсанында кезекті мерзімді әскери қызметке шақыру туралы» №779, «Республикалық бюджет комиссиясы туралы ережені бекіту туралы» №780, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 17 қаңтардағы №1284 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №781қбпү жарлықтарына қол қойды.

2 сәуір

Мемлекет басшысы «KEGOC» Электр желілерін басқару жөніндегі қазақстандық компания» АҚ

президенті Қ.А. Бозымбаевты қабылдады. Ол компанияның 2008 жылғы және биылғы бірінші тоқсандағы жұмыс қорытындылары туралы баяндады.

Кездесу барысында әлемдік қаржы дағдарысының тигізер кері әсері жағдайында Қазақстандағы электр энергиясы саласын дамыту мәселелері, сондай-ақ компаниямен жүзеге асырылуы ағымдағы және алдағы жылдарға белгіленген инвестициялық жобалар талқыланды.

Мемлекет басшысы Өзбекстан Республикасының Президенті И.А. Каримовпен телефон арқылы сөйлесті.

Мемлекет басшылары мемлекетаралық қатынастар мен екіжақты сауда-экономикалық ынтымақтастықты дамыту мәселелерін талқылады. Атап айтқанда, әңгіме шекаралық сауда-саттықты кеңейту, Өзбекстаннан Қазақстанға ерте пісетін жеміс-көкөніс өнімдерін жеткізу туралы өрбіді. Су-энергетикалық кешен мәселелері, өңірлік ынтымақтастықтың ахуалы егжей-тегжейлі талқыланды.

Мемлекет басшысы «З.Я. Балиева туралы» №782, «Р.Т. Түсіпбековті Қазақстан Республикасының Әділет министрі қызметіне тағайындау туралы» №783, «Б.Ә. Мұхаметжановты Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты қызметіне тағайындау туралы» №784, «С.Н. Баймағанбетовті Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрі қызметіне тағайындау туралы» №785 жарлықтарына қол қойды.

3 сәуір

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының отырысына қатысты.

Президент Сенаттың қарауына Қазақстан Республикасының Бас прокуроры қызметіне Қ.Ә. Мәмидің кандидатурасын және Жоғарғы сотының төрағасы қызметіне М.Т. Әлімбековтің кандидатурасын тағайындау туралы мәселе енгізді.

Н.Ә. Назарбаев оларды аталған мемлекеттік органдарға табысты басшылық жасай алатын тәжірибелі заңгерлер ретінде сипаттады.

Сенат депутаттары аталған кандидатураларды бірауыздан қолдады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы құқық қорғау органдарының басшыларымен кеңес өткізді.

Кеңеске қатысушылар алдында сөз сөйлеген Президент елдің құқық қорғау және сот жүйелері басшылығындағы кадрлық тағайындаулардың мәнісін түсіндірді.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен телефон арқылы сөйлесті.

Тараптар 2009 жылғы 2 сәуірде Лондонда өткен «G-20» саммитінің қорытындыларын, сондай-ақ екіжақты қарым-қатынастардың кейбір мәселелерін талқылады және ЕурАзЭҚ аясында 10 млрд. доллар көлемінде дағдарысқа қарсы қор құру барысы туралы пікір алмасты.

Мемлекет басшысы «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің мәдени құндылықтарды ұрлауға қарсы күрестегі және оларды қайтаруды қамтамасыз етудегі ынтымақтастығы туралы келісімді ратификациялау туралы» №147-IV, «Кеден одағында тауарлардың экспорты мен импорты, жұмыстар орындау, қызметтер көрсету кезінде жанама салықтар алу принциптері туралы келісімді ратификациялау туралы» №148-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қ.Ә. Мәмиді Қазақстан Республикасының Бас прокуроры қызметіне тағайындау туралы» №786, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2000 жылғы 12 мамырдағы №392 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №787 жарлықтарына қол қойды.

6 сәуір

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Энергетика және минералдық ресурстар министрі С.М. Мыңбаевты қабылдады. Ол министрліктің 2008 жылғы және биылғы бірінші тоқсандағы қызметінің қорытындылары туралы баяндады.

Әңгіме барысында жер қойнауын пайдалану, мұнай-газ секторы, энергетика, жаңартылатын энергия көздері салаларына қатысты заң жобаларымен жұмыс, сондай-ақ ірі жер қойнауын пайдаланушылар

жұмысы және тасымалдау-құбыр желісін одан әрі дамыту жайы сөз болды.

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Иран Ислам Республикасының Президенті М. Ахмадинежадпен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында мемлекет басшылары Қазақстан мен Иран арасындағы саяси және сауда-экономикалық салалардағы ынтымақтастықтың қазіргі ахуалы мен даму перспективасын талқылап, өзекті өңірлік және жаһандық мәселелер бойынша, соның ішінде Таяу Шығыстағы ахуал, Ауғанстанды экономикалық оңалту жөнінде пікір алмасты.

7 сәуір

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында елордада салынатын Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің қоры және кітапханасы, Опера және балет театры, жаңа мешіт құрылысының жобаларымен танысты.

Президент барлық жобалармен мұқият танысып шығып, ең сәтті жұмыстарды атап өтті.

Сондай-ақ мұнда Н.Ә. Назарбаевқа елордада салынып жатқан тұрғын үй кешендері мен әлеуметтік-мәдени мақсаттағы нысандардың жағдайы туралы ақпарат ұсынылды.

Мемлекет басшысы «TeliaSonera AB» компаниясының президенті Л. Нибергті қабылдады. Ол компанияның Қазақстандағы қызметі туралы баяндады.

Мемлекет басшысының Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің кезекті отырысына төрағалық етті. Онда Қазақстандағы атом энергетикасын дамыту мәселелері қаралды.

Атом саласының жағдайы мен даму перспективасы жөнінде «Қазатомөнеркәсіп» Ұлттық атом компаниясы» АҚ президенті М.Е. Жәкішев пен Ұлттық ядролық орталықтың бас директоры К.К. Қадыржанов баяндама жасады.

Мемлекет басшысы өзінің сөйлеген сөзінде ядролық энергетиканы дамыту мен ядролық технологияларды

ғылым мен экономиканың әртүрлі салаларында пайдалану бойынша әлемдік үрдістерді ескере отырып, елдің атом саласының маңызын атап көрсетті. Президент атом саласы нысандарының азаматтардың денсаулығы мен қоршаған ортаның жағдайына тигізетін келеңсіз әсерін азайтуға бағытталған қосымша шаралар қабылдау қажеттігіне айрықша назар аударды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қылмыстық процеске қатысушы адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №149-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Мемлекеттік қаржылық бақылау стандарттарын бекіту туралы» №788, «Кешірім жасау туралы» №789, «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» №791 жарлықтарына қол қойды.

8 сәуір

Мемлекет басшысы Италия Республикасының Президенті Д. Наполитаноға Италиядағы жер сілкінісі апатының салдарынан орын алған қайғылы жағдайға байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы Алматы қаласына жұмыс сапарымен келіп, өзінің резиденциясында Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университетінің профессоры Г. Ханды қабылдады. Ол Мемлекет басшысына қаржы дағдарысы жағдайындағы Қазақстан дамуының маңызды мәселелері жөніндегі өз көзқарасын білдірді.

9 сәуір

Мемлекет басшысы Алматы қаласына жұмыс сапары барысында қаладағы бірқатар нысандарды аралады, соның ішінде «Holiday Inn.» жаңа қонақ үйін, «Керемет» тұрғын үй кешенін және Сәтбаев пен Жандосов көшелерімен қиылысатын көлік орамын аралап көрді.

Мемлекет басшысы Алматы қаласының әкімдігінде 2003–2010 жылдарға арналған қаланы дамытудың

мемлекеттік бағдарламасын іске асыру мәселесі бойынша көшпелі кеңес өткізді.

Президент Алматыда экономиканың нақты секторын дамытудағы жағымды өзгерістерді, соның ішінде жол және энергетикалық инфрақұрылымды атап өтті. Сонымен бірге, қала активіне орын алып отырған экологиялық және көлік проблемаларын, мектеп, балалар бақшасы, аурухана, емхана, мәдениет нысандары мен қызмет көрсету саласына байланысты алматылықтардың талаптарының өсіп отырғанын атап көрсетті. Әсіресе, қалада қылмыспен күресті күшейту қажеттігі атап өтілді.

Мемлекет басшысы өзінің алматылық резиденциясында «Газпром» ААҚ басқармасының төрағасы А.Б. Миллерді қабылдады.

Кездесу кезінде газ саласындағы Қазақстан-Ресей ынтымақтастығының мәселесі, соның ішінде Каспий маңындағы газ құбырының жобалық қуатын 20 миллиард текше метрге, яғни екі есеге дейін арттыру мәселесі талқыланды, сонымен қатар, қазақстандық газды сату және «Қазроsgаз» бірлескен кәсіпорны арқылы газ кен орнын игеру туралы әңгіме болды.

Мемлекет басшысы Италия Республикасы Министрлер кеңесінің төрағасы С. Берлусконимен Италияда болған жер сілкінісіне байланысты телефон арқылы сөйлесті.

Мемлекет басшысы жер сілкінісінен көптеген адамдардың қаза табуына байланысты ауыр қайғыға ортақтасып көңіл айтты және Италия Үкіметіне табиғи апаттың салдарларын жою үшін қажетті көмек көрсетуге дайын екенін мәлім етті.

Күн соңында Мемлекет басшысы М.Ю. Лермонтов атындағы Орыс драма театрында болып, театр қайраткерлерімен кездесті.

Мемлекет басшысы «2009–2011 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №150-IV Заңына қол қойды.

10 сәуір

Мемлекет басшысы өзінің алматылық резиденциясында Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің, Қаржы рыногы мен қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау агенттігінің, «Самұрық-Қазына» ұлттық әлауқат қоры және Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығының қызметін реттеу агенттігінің басшыларымен кеңес өткізіп, олардың 2008 жылы атқарған жұмыстарының қорытындылары туралы есептерін тыңдады.

Мемлекет басшысы Үндістан Республикасының Премьер-министрі М. Сингхпен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгімелесу барысында екіжақты қарым-қатынастарды дамыту перспективасы, соның ішінде атом энергетикасы, мұнай химиясы, ақпараттық технология, фармацевтика және инфрақұрылымдық жобалар жайы талқыланды.

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасына мемлекеттік сапары қарсаңында ҚХР-ның жетекші бұқаралық ақпарат құралдарының журналистеріне — «Xinhua» мемлекеттік ақпараттық агенттігіне, «Xinhua TV» телеарнасына, «Zhenmin Zhibao» және «Guangming Zhibao» газеттеріне, «China Radio International» радиостанциясына сұхбат берді.

13 сәуір

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының жергілікті және басқа соттарының төрағасы мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №792 Жарлығына қол қойды.

14 сәуір

Мемлекет басшысы Алматы қаласына жұмыс сапары барысында Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президенті Қорының жаңа кеңсесінде болды.

Президент кеңсенің жарақтандырылуымен танысып, қамқоршылық кеңестің отырысына қатысты, Қор басшылығының 2008 жылы артқарған жұмыс қорытындысы туралы есептерін тыңдап, орта және ұзақ мерзімді перспективаға арналған жұмыстың басым бағыттарын айқындап берді, сондай-ақ жас

ғалымдар кеңесінің мүшелерімен және Қордың лауреаттарымен кездесті.

16 сәуір

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасында мемлекеттік сапармен болып, осы елдің астанасы Бейжің қаласында ҚХР Ұлттық олимпиадалық комитетіне барды.

Спорттың танымалдығы мен салауатты өмір салтына қосқан үлесі үшін Н.Ә. Назарбаев ҚХР Ұлттық олимпиадалық комитетінің жоғары наградасымен марапатталды.

Награданы қабылдай отырып, Н.Ә. Назарбаев өз қызметін жоғары бағалағаны үшін алғысын білдірді және қытайлық спортшыларға жаңа жетістіктер тіледі.

Мемлекет басшысы Қытай ұлттық мұнай-газ корпорациясының кеңсесінде болып, Қытайдың іскер топ өкілдерімен кездесті.

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасының Төрағасы Ху Цзиньтаомен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында саяси, сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық салалардағы екіжақты ынтымақтастықтың ауқымды мәселелері талқыланды.

Келіссөздердің қорытындысы бойынша екі мемлекет басшыларының Бірлескен мәлімдемесі қабылданып, екіжақты үкіметаралық, ведомствоаралық және корпоративтік келісімдерге қол қойылды.

Мемлекет басшысы Бүкілқытайлық халық өкілдерінің жиналысы Тұрақты комитетінің төрағасы У Бангомен кездесіп, Қазақстан-Қытай қарым-қатынастарының ауқымды мәселелерін, сондай-ақ бірқатар өзекті өңірлік және халықаралық проблемаларды талқылады.

Қазақстан Президенті Қытай Парламентінің жыл сайынғы сессиясы барысында қойылған мақсат-міндеттер, сондай-ақ оларға қол жеткізудің белгіленген жолдары 11-ші бесжылдық жоспарларын жүзеге асыруда өзекті рөл атқаратынын, Қытайдың орталық басшылығының алдағы кезеңде реформаларды одан әрі жүргізудегі және елдің дамуы мен тұрақтылығын қамтамасыз етудегі күшіне серпін беретінін атап өтті.

17 сәуір

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасына мемлекеттік сапары барысында 2009 жылғы 18 сәуірде өтетін Баос Азия форумының жыл сайынғы конференциясының жұмысына қатысу үшін Хайнань провинциясындағы Санья қаласына келді.

Президент келе салысымен мұнда Хайнань провинциясының басшылығымен кездесті. Кездесу барысында Нұрсұлтан Назарбаевты «Хайнаньның құрметті азаматы» атағымен марапаттаған салтанатты рәсім өтті. Осы құрметті атаққа ие болған алғашқы шетел көшбасшысы ретінде Қазақстан Президентіне символдық «Достық кілті» табыс етілді.

Сол күні Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасы Мемлекеттік кеңесінің Премьері Вэнь Цзябаомен келіссөз жүргізді.

Кездесу барысында тараптар екі елдің арасындағы тауар айналымы құрылымын кеңейтуге, екіжақты сауда саласында жоғары технологиялық және бағасы жоғары өнімдердің үлес салмағын арттыруға, тауар айналымын әртараптандыру жөніндегі бірлескен шараларды қабылдауға бағытталған 2008 жылғы 9 сәуірдегі Қазақстан мен Қытай экономикасының шикізат емес секторындағы ынтымақтастық Бағдарламасының жүзеге асырылу барысы туралы пікір алмасты.

18 сәуір

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасына мемлекеттік сапары барысында Хайнань провинциясындағы Санья қаласында «Дағдарыстан кейінгі басқару» тақырыбымен өткен Баос Азия форумының жыл сайынғы конференциясына қатысты.

Н.Ә. Назарбаев өз сөзінде ХХІ ғасырда нақты әлемдік қаржы орталығы болып саналатын азиялық континенттің өсіп отырған рөліне назар аударды. Нақ осында көп жағдайда әлемдік қаржы жүйесінің дағдарыстан кейінгі болашақ үйлесімі айқындалатын болады.

Қазақстан көшбасшысы «жаһандық дағдарыс — бұл өткір проблемалардың арта түсуі ғана емес, сонымен қатар серпінді инновациялардың тууы, жаңа жаһандық мүмкіндіктерді жүзеге асыру екенін атап көрсетті. Мұндай мүмкіндіктердің бірі — жаңа әлемдік валютаның қағидатты түрде енгізілуі және тиісінше,

әлемдік қаржы жүйесін басқару қағидаттарының ауысуы. Осы орайда, Азияда экю және евро тәжірибесін көшіріп алудың қажеті жоқ, оның тамырланған проблемасын шешуде бірден өз жолын табу қажет.

Бұл проблеманы шешуді бастау үшін ұйымдастырушылар түрі ретінде АӨСШК бастамашы болуы мүмкін, өйткені континент аумағының 90 пайызын алып жатқан жоғары деңгейдегі 20 ел бұл ұйымға мүше болып табылады».

Сөзін қорытындылай келе, Президент азиялық өңірлік валюта жаңа сападағы әлемдік жаңа валюта үшін үлгі болатынын, «Эмитент — бақылау жасау арқылы пайдалану» деген демократиялық шындық қағидаты бойынша оны пайдалануда құндылығы мен мақсаты жағынан мүдделерге қызмет етуі мүмкін екенін мәлім етті (Қосымшаны қараңыз).

Баос Азиялық форумын құру идеясы 1998 жылы көтерілді, ал 2001 жылы оның ресми ашылуы салтанатты жағдайда өтті. Бұл үкіметтік емес деңгейде жиылатын Азиялық форум болып саналады, онда ішкі және Азиядан тысқары экономикалық байланыстарды ынталандыру және азиялық перспектива арқылы әлемді тануға мүмкіндіктер қарастырылады.

Сол күні Мемлекет басшысы Баос Азия форумы аясында Вьетнам Социалистік Республикасының Премьер-министрі Нгуен Тан Дунгпен екіжақты кездесу өткізді.

22 сәуір

Мемлекет басшысы «Жылжымайтын мүлікке құқықтарды және онымен жасалатын мәмілелерді мемлекеттік тіркеутуралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу туралы» №151-IV, «Қазақстан Республикасындағы мерекелер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу туралы» №152-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасында қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті күшейту және құқық қорғау қызметін одан әрі жетілдіру жөніндегі қосымша шаралар туралы» №793 Жарлығына қол қойды.

23 сәуір

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «100 аурухана, 100 мектеп» бағдарламасы аясында салынып

жатқан қалалық Қан орталығын және «Ажар Астана орталығы» сауда, ойын-сауық орталығын аралап көрді.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Үкіметі мүшелерінің, Президентінің Әкімшілігі, Астана қаласының әкімдігі, сондай-ақ бірқатар мемлекеттік органдар мен ведомстволар, банк-тер және құрылыс компаниялары басшылықтарының, Парламентінің депутаттарының қатысуымен Астана қаласын дамыту мәселелері бойынша кеңес өткізді.

Астана әкімі И.Н. Тасмағамбетов Мемлекет басшысына елорданың даму барысы жөнінде есеп берді.

Кеңесте сөз сөйлеген Н.Ә. Назарбаев елорданы дамыту жақсы қарқын алғанын атап өтті. Қалалық әкімдік тұтастай алғанда, Президенттің бұдан бұрынғы кеңестерде берген тапсырмаларын орындап келеді. Тұрғын үй орамдарын абаттандыру, автокөлік жолдарын жөндеу, жолайрықтар мен көпірлер құрылысын салу, әлеуметтік инфрақұрылымды дамыту бойынша үлкен жұмыс атқарылып отыр. Елорда басшылығы сенбіліктер ұйымдастырып, қала ішіндегі саябақтар мен жасыл желектерді кеңейтуде.

Кеңесте 2011 жылы Астанада Азия ойындарын өткізуге дайындық барысы мәселесі қаралды. Осыған байланысты Президент спорт нысандарын қайта жаңғырту ерекше бақылауда болуы тиіс екендігін атап көрсетті.

Сол күні Мемлекет басшысы америкалық тараптың бастамасы бойынша Америка Құрама Штаттарының вице-президенті Дж. Байденмен телефон арқылы сөйлесті.

Тараптар Қазақстан-Америка қатынастарының даму жағдайы мен перспективаларын, сондай-ақ халықаралық сипаттағы бірқатар өзекті мәселелерді, оның ішінде жаһандық қаржылық және экономикалық дағдарыстан шығу перспективаларын талқылады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің 2008 жылғы есебін бекіту туралы» №794 Жарлығына қол қойды.

24 сәуір

Мемлекет басшысы «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің шекаралық және

өзге де ведомстволарының сыртқы шекараларда дағдарысты жағдай туындағанда және оны реттеу (жою) кезінде көмек көрсетуде өзара іс-қимылын ұйымдастыру жөніндегі ережені бекіту туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №153-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «М.С. Мырзамадиева туралы» №795 Жарлығына қол қойды.

28 сәуір

Мемлекет басшысы Алматы қаласында өткен Халықаралық Аралды құтқару қорының (ХАҚҚ) құрылтайшы-мемлекеттерінің саммитіне қатысты.

Мемлекет басшысы өз сөзінде Қазақстанның Сырдария өзенінің өткізу қабілетін күшейтуге және Солтүстік Аралды сумен көбірек қамтамасыз етуге бағытталған «Сырдария өзенінің арнасын және Арал теңізінің солтүстік бөлігін реттеу» жобасының бірінші кезеңін аяқтағаны жөнінде хабардар етті.

Н.Ә. Назарбаев Қазақстан әлемдік экономикалық дағдарысқа қарамастан, жоспарланған жұмыстарды тоқтатпауға ниетті екендігін және таяу уақытта жобаны жүзеге асырудың екінші кезеңіне кірісетінін атап көрсетті. Бұл қадам өңірдегі экологиялық жағдайдың жақсаруын қамтамасыз етіп, балық шаруашылығын дамытуға ықпал ететін болады, сондай-ақ кеме жүзетін канал салу арқылы Арал қаласына теңізге шығуға мүмкіндік береді.

Саммитке қатысушылар сондай-ақ Сырдария мен Әмудария өзендерінің су-энергетикалық ресурстарын бірлесіп басқару мен пайдалану мәселелері бойынша пікір алмасты. Саммит қорытындысы бойынша ХАҚҚ Атқарушы комитетіне Арал теңізі өңірінің тұрғындарына көмек көрсету жөнінде жаңа бағдарлама әзірлеу және халықаралық ұйымдармен ынтымақтастықты жандандыру, Қор жұмысына донорлар тарту бойынша барлық қажетті шараларды қабылдау тапсырылды.

Халықаралық Аралды құтқару қоры 1993 жылы Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан, Түркменстан және Өзбекстан президенттерінің бірлескен шешімімен Арал теңізін құтқару және Арал маңы өңірін экологиялық сауықтыру бойынша бірлескен жобаларды іске асыру мақсатында құрылған.

Мемлекет басшысы Халықаралық Аралды құтқару қорының (ХАҚҚ) құрылтайшы-мемлекеттерінің саммиті аясында Өзбекстан Республикасының Президенті

И.А. Каримовпен екіжақты кездесу өткізіп, онымен екі елдің қарым-қатынастарының өзекті мәселелерін талқылады.

Мемлекет басшысы «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің мемлекеттік күзетуге жататын адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі өзара іс-қимылы туралы келісімді бекіту туралы» №796 Жарлығына қол қойды.

29 сәуір

Мемлекет басшысы Халықаралық футбол қауымдастықтары федерациясының (ФИФА) президенті Й. Блаттерді қабылдап, онымен Қазақстанда футболды дамыту мәселелерін талқылады.

Кездесу соңында Мемлекет басшысы Й. Блаттерге «Достық» орденін тапсырды.

1

2

3

«Достық» ордені 1995 жылы шығарылған. Екі дәрежесі бар. Онымен қоғамда өзара келісімді сақтау бойынша жемісті еңбек еткен, халықтар арасындағы бейбітшілік, достық және ынтымақтастықты нығайтуға айрықша үлес қосқан қазақстандық және шетелдік азаматтар марапатталады.

I-ші дәрежелі «Достық» ордені жұлдыздан (1-сурет) және аспалы лентаға тағылған орден белгісінен (2-сурет), II-ші дәрежелі «Достық» ордені — омырауға тағатын орден белгісінен (3-сурет) тұрады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне оларды Қазақстан Республикасы Конституциясының нормаларына сәйкес келтіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №154-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» алқасымен наградтау туралы» №797 Жарлығына қол қойды.

МАМЫР

Дс		4	11	18	25
Сс		5	12	19	26
Ср		6	13	20	27
Бс		7	14	21	28
Жм	1	8	15	22	29
Сн	2	9	16	23	30
Жк	3	10	17	24	31

4 мамыр

Мемлекет басшысы ресейлік тараптың бастамасы бойынша Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен телефон арқылы сөйлесті.

Онда мемлекетаралық қарым-қатынастар, сондай-ақ осы жылғы маусым айының ортасында Екатеринбург қаласында (Ресей Федерациясы) саммиті өтетін ШЫҰ аясындағы ынтымақтастықтың өзекті мәселелері талқыланды.

Әңгіме барысында мемлекет басшылары Қазақстан, Ресей және Беларусь Кеден Одағын құру мәселелеріне айрықша көңіл бөлді. Бүгінгі таңда Бірыңғай кедендік тариф шеңберінде тауар түрлерінің 88 пайызы келісілгені атап өтілді. Тараптар оның қалған бөлігін келісу бойынша қарқынды келіссөздер жүргізуде, сондай-ақ мұнай және газ құбырларын қоса алғанда, қазақстандық экспорттық тауарларды ресейлік көлік инфрақұрылымына өткізу мәселелері талқылануда.

Мемлекет басшылары Қазақстан мен Ресейдің ДСҰ-ға кіруі үдерісі бойынша ақпарат алмасты және бұл үдерісті үйлестіріп отыруға уағдаласты.

Президенттер сондай-ақ үкіметтерге айтылған мәселелердің барлық кешені бойынша келіссөздер үдерісін жалғастыру жөнінде тапсырмалар беруге шешім қабылдады.

Мемлекет басшысы Қазақстанға өзінің жеке шақыруы бойынша келген Абу-Даби (БАӘ) әмірлігі Атқару кеңесінің мүшесі шейх Сұлтан бен Халифа әл-Нахаянды қабылдады. Мәртебелі мейманға араб бизнесмендерінен құралған үлкен делегация еріп келді.

Кездесуде Қазақстан мен БАӘ арасындағы сауда-экономикалық және инвестициялық ынтымақтастықты дамытудың келешегі талқыланды. Онда сондай-ақ Қазақстан Президенті мен БАӘ Президентінің уағдаластықтарына сәйкес 7-мамырда «Абу-Даби — Астана» бағытындағы тікелей әуе қатынасының ашылатыны аталып өтті.

Әмірліктің іскер топ өкілдері инфрақұрылымға, тұрғын үй құрылысына, сауда және ойын-сауық нысандарына, соның ішінде Астана мен Алматыдағы құрылысы аяқталмаған нысандарға инвестиция салу мүмкіндіктеріне қызығушылық танытты. Сондай-ақ,

кездесу барысында Қазақстандағы туризмді, атап айтқанда, Шортанды-Бурабай курорттық аймағын дамыту мүмкіндіктері талқыланды.

Мемлекет басшысы «Тауар биржалары туралы» №155-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тауар биржалары мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №156-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ойын бизнесі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №157-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Ли Мен Бакты «Алтын Қыран» орденімен наградтау туралы» №798, «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» №799 жарлықтарына қол қойды.

5 мамыр

Мемлекет басшысы Шығыс Қазақстан облысының әкімі Б.М. Сапарбаевты қабылдады. Ол Президентке ағымдағы жылдың алғашқы 4 айындағы облыстың әлеуметтік-экономикалық даму қорытындылары, әлеуметтік саланың материалдық-техникалық базасының жағдайы, «Жол картасының» жүзеге асырылуы туралы баяндады.

Мемлекет басшысына сондай-ақ «Қазақстандық үлесті» қамтамасыз ету жөніндегі тапсырманы орындау аясында облыс әкімдігі әзірлеген өндіріс пен өнеркәсіп өнімдерін тұтыну балансы ұсынылды және өңірде фин тәжірибесі бойынша «Жоғары технологиялар аймағын» құру туралы ұсыныс жасалды.

Президент өткен жылдың осы кезеңінде қол жеткізілген өңірді әлеуметтік-экономикалық дамытудың негізгі көрсеткіштерінің өсу қарқынын ағымдағы жылдың 1-ші жартыжылдығында да сақтау жөнінде тапсырма берді, сондай-ақ «Жоғары технологиялар аймағын» құру жөніндегі ізашар жобаны жүзеге асыруды мақұлдады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрі Ж.А. Досқалиевты қабылдады. Ол Президентке балалар мен аналар өлімін азайту, туберкулездің алдын алу және медициналық

білім берудің сапасын жақсарту жөніндегі берген тапсырмаларының орындалуы туралы, сондай-ақ H1N1 тұмауының әлемге таралу жағдайы және Қазақстанда осыған байланысты қолға алынып отырған алдын алу шаралары жөнінде баяндады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Бас прокуроры Қ.Ә. Мәмиді қабылдады. Ол азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын, сонымен қатар заңмен қорғалатын қоғам мен мемлекет мүдделерін, соның ішінде дағдарысқа қарсы шараларға бөлініп жатқан қаражаттардың қолданылу заңдылығын қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі Президент тапсырмаларының орындалу барысы туралы баяндады.

Қ.Ә. Мәми сондай-ақ Құқық қорғау органдарының үйлестіру кеңесін нығайту бойынша қолданылып жатқан шаралар жөнінде хабардар етті. Атап айтқанда, сыбайлас жемқорлық фактілерін дер кезінде анықтау және сапалы тергеу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру бойынша штаб құрылғандығын айтты.

Мемлекет басшысы «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы» №158-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жұмыспен қамту және міндетті әлеуметтік сақтандыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №159-IV заңдарына қол қойды.

6 мамыр

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің 2000 жылғы 12 мамырдағы №392 Жарлығына өзгеріс пен толықтыру енгізу туралы» №800, «Жоғары әскери және арнаулы атақтар, сыныптық шен беру туралы» №801 жарлықтарына қол қойды.

7 мамыр

Мемлекет басшысы «Ақорда» резиденциясында Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, Республикалық ұланының, Президенттің Күзет қызметінің, Ұлттық қауіпсіздік комитетінің, құқық қорғау органдарының өкілдерін қабылдап, оларға мемлекеттік наградалар мен әскери айрықша белгілерін тапсырды.

Президенттің қолынан алғашқылардың бірі болып Ирактағы бейбітшілікті қолдау жөніндегі халықаралық күштер операциясына қатысқандар — майорлар Т. Нұрәлінов пен М. Уәлиев ІІ-ші дәрежелі «Айбын» ордендерімен марапатталса, капитан С. Репка «Жауынгерлік ерлігі үшін» медалін кеудесіне тақты.

ІІ-ші дәрежелі «Айбын» орденімен наградталған азаматтар арасында подполковник Е. Алашбеков те бар. Ол 2006–2007 жылғы қыста Астана-Қарағанды трассасының бойында әйелдер мен балаларды қоса алғанда, 500-ден астам адамды қарлы боран құрсауынан аман алып шыққан команданы басқарған.

Қызметтік борышын атқаруда көрсеткен жанқиярлық ерлігі үшін ІІ-ші дәрежелі «Айбын» ордендерімен қарулы қылмыскерлерді ұстау кезінде көз жұмған аға полиция лейтенанттары Е. Әділжан мен М. Досымханов марапатталды.

«Жауынгерлік ерлігі үшін» медалі «Шығыс-2008» кең ауқымды оқу-жаттығуларының қатысушысы, «Макаров» тапаншасынан оқ ату бойынша 2007 жыл чемпионы сержант Л. Котоваға табыс етілді, ал «Ерлігі үшін» медальдарымен полиция лейтенанттары Е. Бердешов, Ү. Қайыров, Қ. Кенбаев, Р. Күнғалиев және кіші лейтенант А. Смирнов пен аға сержант Д. Жылқайдаров наградталды.

Мемлекеттік наградалар сондай-ақ полиция майорлары М. Қалиевке, М. Сейдағалиевке, полиция капитандары М. Ералиевке, Б. Үмбетовке және полиция лейтенанты А. Оразалиновке табыс етілді.

Елбасы сондай-ақ Ұлттық қауіпсіздік комитеті, Бас прокуратура, Қорғаныс және Ішкі істер министрліктерінің өкілдеріне жоғары әскери айрықша белгілер мен арнаулы атақтар тапсырды.

Мемлекет басшысы барлығын Отан қорғаушылар күнімен және Жеңіс күні мейрамымен құттықтап, ел игілігі үшін жауапты қызметтерінде жаңа жетістіктер тіледі.

«Айбын» ордені 1995 жылы белгіленді. Үш дәрежесі бар. Орденмен Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлер мен әскери құрамалардың әскери қызметшілері, сондай-ақ прокуратура, ұлттық қауіпсіздік, ішкі істер органдарының және Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің қылмыстық-атқару жүйесінің қызметкерлері жауынгерлік даярлықта, әскерлердің жоғары жауынгерлік дайындық деңгейін ұстауда, заңдылық пен қоғамдық тәртіпті қамтамасыз етуде қол жеткізген табыстары үшін; әскери және қызмет бабындағы парызын өтеудегі

1

2

3

4

5

көрсеткен батылдығы мен жанқиярлығы, сондай-ақ мемлекет мүддесін қорғауда жасаған ерлігі үшін марапатталады. I (1-сурет) және II (2-сурет) дәрежелі «Айбын» орденімен кіші және аға офицерлік құрамдағы адамдар марапатталады. III (3-сурет) дәрежелі «Айбын» орденімен солдаттар, матрос-тар, сержанттар, старшиналар, прапорщиктер мен мичман-дар марапатталады.

«Ерлігі үшін» медалі (4-сурет) 1993 жылы белгіленді. Ме-дальмен азаматтар төтенше жағдайларда (суда, өрт, табиғат апаты кездерінде) адам өмірін құтқаруға байланысты көрсеткен, қылмысқа қарсы күресте көрсеткен батылдығы мен жанқиярлығы үшін марапатталады.

«Жауынгерлік ерлігі үшін» медалі (5-сурет) 1995 жылы белгіленді. Медальмен ҚР Қарулы Күштерінің, Қазақстан Республикасының басқа да әскерлері мен әскери құрылымдарының әскери қызметшілері, сондай-ақ проку-ратура, ұлттық қауіпсіздік, ішкі істер органдарының және ҚР Әділет министрлігінің қылмыстық-атқару жүйесінің қызметкерлері әскери бөлімнің, бөлімшенің әскери міндеттерді ойдағыдай орындауына жәрдемдесетін ұрыс кезіндегі, сондай-ақ қылмысқа қарсы күрестегі білгір, алғыр әрі батыл қимылы үшін; мемлекеттік шекараны қорғау кезінде көрсеткен ерлігі үшін; қызметін өтеу барысында сіңірген еңбегі үшін марапатталады.

Сол күні Мемлекет басшысы Астана қаласындағы С.Қ. Нұрмағамбетов атындағы Республикалық «Жас ұлан» мектебінде болды.

Президент ұстаздық құрам мен түлектерді Отан қорғаушылар күнімен құттықтады. Осы ерекше мектептің озат оқушыларымен әңгімелесіп, оларға жақсы оқып, болашақта білікті офицер, генерал болу-ды тіледі.

Содан кейін Президент балалар оқитын бөлмелерді, жүзу бассейнін, спорт залын, тұрмыстық орынжайлар-ды аралап көрді.

Кездесуден естелік ретінде Президент курсанттарға кең экранды теледидарды сыйға тартса, мектеп оқушылары Мемлекет басшысына «Жас ұлан» төсбелгісін тапсырды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Германия Федеративтік Республикасы арасындағы Болашақ үшін әріптестік шеңберіндегі іс-қимыл бағдарламасына қол қою туралы» №802 Жарлығына қол қойды.

8 мамыр

Мемлекет басшысы Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 64 жылдығын мерекелеу қарсаңында Астана қаласының әкімдігінде болып, елорданың бір топ тұрғындарына жаңа пәтерлердің кілтін табыс етті.

Салтанатты рәсімді ашқан Мемлекет басшысы елорда тұрғындарын Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 64 жылдығымен құттықтады.

Салтанатты шара барысында халықтың әлеуметтік қорғалатын топтарына жататын 30 отбасы «Эверест» тұрғын үй кешеніндегі пәтерлердің кілттері мен ордерлеріне ие болды. Тағы 20 қоныстанушы — күш құрылымдарының қызметкерлері. Оларға берілген үйді әкімдік Экономиканы тұрақтандыру жөніндегі шаралар шеңберінде құрылыс компаниясынан құрылысы аяқталмаған кезеңінде сатып алған.

9 мамыр

Мемлекет басшысы Астана қаласында Ұлы Жеңіс күніне орай өткен мерекелік шараларға қатысты.

Н.Ә. Назарбаев «Отан қорғаушылар» монументіне гүл шоқтарын қойып, Ұлы Отан соғысындағы қан майданда қаза тапқандарды бір минут үнсіздікпен еске алды және қазақстандықтарды Жеңіс күнімен құттықтады.

Ресми рәсімнен кейін Президент алаңда тігілген шатырлы қалашыққа барып, ардагерлермен бейресми жағдайда әңгімелесті және оларды Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 64 жылдығымен құттықтады, мықты денсаулық, келер жылы Жеңістің 65-жылдығын бірге тойлауды тіледі.

Майдангерлер Н.Ә. Назарбаевқа өздерінің әлеуметтік мәселелерін шешуде мемлекет тарапынан жасалып жатқан қамқорлық үшін алғыстарын білдірді.

Президент жастардың ардагерлерден үлгі алып, Отанды қорғауды үйренулері қажеттігін, еліміздің патриоты болып, өздерінің әрдайым мемлекеттің қамқорлығында болатынын сезінулері тиіс екенін мәлімдеді.

12 мамыр

Мемлекет басшысы «И. Адырбековке Төтенше және Өкілетті Елші дипломатиялық дәрежесін беру туралы» №802а Жарлығына қол қойды.

13 мамыр

Мемлекет басшысы Қазақстанға мемлекеттік сапармен келген Корея Республикасының Президенті Ли Мён Бакпен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында тараптар екіжақты сауда-экономикалық, инвестициялық және мәдени-гуманитарлық ынтымақтастықты кеңейту мәселелерін талқылады.

Президенттер қазақстандық экономиканы әртараптандыру жөніндегі жобаларға, әсіресе, ақпараттық технологиялар, машина жасау, химия және қайта өңдеу өнеркәсібі, ауыл шаруашылығы мен көлік салаларындағы, сондай-ақ баламалы энергетиканы дамытудағы жобаларға корей бизнесінің қатысуын кеңейту мүмкіндіктерін талқылады.

Осыған байланысты тараптар өңірлік қауіпсіздіктің өзекті мәселелерін, ядролық қарусыздану мен жаппай қырып-жою қаруын таратпау проблемаларын, әлемдік қаржы дағдарысын еңсеру жолдарын, сондай-ақ Халықаралық атом энергетикасы агенттігі (МАГАТЭ) мен ЕҚЫҰ аясындағы ынтымақтастық мәселелерін қарастырды.

Келіссөздердің қорытындысы бойынша мемлекет басшылары екі елдің стратегиялық әріптестікке әзірлігін айқындайтын Бірлескен мәлімдеме қабылдады.

Сапар аясында Ли Мён Бак Қазақстан Президентіне Корея Республикасының жоғары мемлекеттік наградасы — «Мугунхва» (Мәңгі гүлдеген раушангүл) орденін тапсырды. Өз кезегінде Н.Ә. Назарбаев Қазақстан мен Кореяның достық қатынастарын дамытуға қосқан зор үлесі үшін Корея Президентін Қазақстанның жоғары мемлекеттік наградасы — «Алтын қыран» орденімен марапаттады.

1

2

3

4

«Мугунхва» («Мәңгі гүлдеген раушангүл») ордені (1, 2-суреттер) Корея Республикасының жоғары мемлекеттік наградасы болып табылады.

Орден 1949 жылы бекітілген. Орденмен «мемлекеттің нығаюы мен дамуына, халықтардың бейбітшілігі мен гүлденуіне зор үлес қосқаны үшін» шетелдік мемлекет және үкімет басшылары марапатталады.

Орден бекітілген сәттен бері онымен 117 адам марапатталған, олардың ішінде Корея Республикасымен тығыз қарым-қатынас жасап отырған Франция, Ұлыбритания, Бразилия, Малайзия, Мексика, Филиппины елдерінің президенттері бар.

«Алтын Қыран» ордені Қазақстан Республикасының ең жоғарғы дәрежелі ерекшелік белгісі болып табылады. 1995 жылы бекітілген. Орденмен қазақстандық және шетелдік

азаматтар Қазақстан Республикасына сіңірген айрықша мемлекеттік қызметі үшін марапатталады. Орден жұлдыздан (3-сурет) және ілмекті алқалық белгіден (4-сурет) тұрады.

14 мамыр

Мемлекет басшысы ЕурАзЭҚ бас хатшысы Т.А. Мансұровты қабылдады. Ол Қазақстан, Беларусь және Ресей Кеден Одағын құру барысы туралы, атап айтқанда, үш мемлекетпен барлық қажетті құжаттардың 88 пайызы келісілгендігін, бүгінгі таңда қалған құжаттарды келісу бойынша үдемелі келіссөздер жүргізіліп жатқандығын баяндады.

ЕурАзЭҚ бас хатшысы үкімет басшыларының алдағы маусым айында өтетін кездесуінде тағы 6 халықаралық шартқа қол қойылатынын хабарлады. Ағымдағы жылдың соңына дейін мемлекет басшылары Еуразиялық экономикалық қоғамдастық пен Кеден одағының кедендік кодекстерін бекітеді деп жоспарлануда.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі, Ресей Федерациясының Үкіметі және Түрікменстанның Үкіметі арасындағы Каспий жағалауы газ құбырын салудағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» №160-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің 2000 жылғы 21 сәуірдегі №378 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №803 Жарлығына қол қойды.

15 мамыр

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясының төрағасы ретінде партияның кезектен тыс XII съезіне қатысты.

Съезде партияның 2009–2012 жылдарға арналған даму стратегиясы қабылданды, қоғам өміріндегі аса маңызды мәселелерді шешу, оның ішінде әсіресе дағдарысқа қарсы шараларды жүзеге асыру жөніндегі партия жұмысының басым бағыттары айқындалды.

Президент өзінің «Қазақстанның индустриялық-технологиялық дамуы — біздің ортақ болашағымыз үшін» атты баяндамасында дағдарыстан кейінгі кезеңде Қазақстанның индустриялық-технологиялық даму бағыттарын атап көрсете отырып, оларды іске асырудағы «Нұр Отан» партиясының міндеттеріне тоқталды.

«Партия үшін қазіргі электоратаралық кезең бұрын-соңды болмаған әлемдік қаржы дағдарысымен сәйкес келді. Бізге әзірленген даму бағдарламасынан уақытша бас тарта тұрып, қиындықтарды еңсеруге барлық күшті жұмылдыруға тура келді. Сондықтан да партияның XII съезі күрделі уақытта өтіп отыр.

Күн тәртібінің негізгі мәселесі — «Нұр Отан» партиясының әлемдік дағдарыс салдарын еңсерудегі және Қазақстанды жаңартудағы рөлі», — деді қорытынды сөзінде Н.Ә. Назарбаев (Қосымшаны қараңыз).

«Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы 1999 жылғы 19 қаңтарда құрылып, 12 ақпанда тіркеуден өткен «Отан» Республикалық саяси партиясының ізін жалғастырушы болып табылады.

«Нұр Отан» ХДП 2006 жылғы желтоқсанда «Отан» Республикалық саяси партиясының кезектен тыс X съезінің шешіміне сәйкес, оның «Асар» Республикалық партиясымен, Қазақстанның Азаматтық партиясымен және Қазақстанның Аграрлық партиясымен бірігуі нәтижесінде құрылды.

Партия төрағасы — Н.Ә. Назарбаев.

18 мамыр

Мемлекет басшысы «М.С. Тәшібаев туралы» №804 Жарлығына қол қойды.

19 мамыр

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Қауіпсіздік кеңесінің кезекті отырысына төрағалық етті.

Азық-түлік қауіпсіздігі мәселесіне арналған отырыста Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрі А.Қ. Күрішбаев және «ҚазАгро» Ұлттық басқару холдингі» АҚ басқарма төрағасы А.С. Мамытбеков баяндама жасады.

Ұсынылған баяндамаларды талқылау барысында елімізде агроөнеркәсіптік кешенді және ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруді әрі қарай дамытудың, ДСҰ-ға кіру кезінде ұлттық мүдделерді қорғаудың, тамақ өнімдері сапасының және азық-түлік тауарларының импортына тәуелділікті азайтудың өзекті мәселелері қаралды.

Отырысты қорытындылай келе, Президент ұлттық қауіпсіздіктің басым бағыттарының бірі ретінде азық-түлікпен қамтамасыз етудің және оның еліміздің халқы үшін қолжетімді болуының маңызын атап көрсетті.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрі С.Н. Баймағанбетовті қабылдады. Ол елдегі қылмыстық ахуал жөнінде, қылмыскерлікпен күресті күшейту, қылмыстық қол сұғушылықтан азаматтардың конституциялық құқықтары мен бостандықтарын сақтау жөніндегі Елбасы тапсырмаларының орындалу барысы және халықтың ішкі істер органдарына деген сенімін арттыру үшін министрліктің қолға алған шаралары туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына толықтырулар енгізу туралы» №805, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 28 желтоқсандағы №1509 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №806, «Е.М. Өтембаев туралы» №807 жарлықтарына қол қойды.

20 мамыр

Мемлекет басшысы «Ақорда» резиденциясында «Хабар» агенттігінің тілшілеріне сұхбат берді.

Сұхбат барысында Мемлекет басшысы дағдарысқа қарсы шаралардың, республикамыздың индустриялық-технологиялық даму бағыттарының жүзеге асырылуына қатысты өзекті мәселелер жөнінде айтып берді. Президент сондай-ақ «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясының XII съезінде жасаған өз баяндамасының негізгі қағидаларын жан-жақты түсіндірді.

21 мамыр

Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттары «Carlyle Group» инвестициялық компаниясының басшысы Д. Рубенштейнді қабылдады. Ол Президентті компанияның Қазақстан экономикасының әртүрлі салаларын инвестициялау жөніндегі жоспарлары туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы Қазақстанға ТМД елдерінің Үкімет басшылары кеңесінің отырысына қатысу үшін келген Ресей Федерациясы Үкіметінің төрағасы В.В. Путинді қабылдады.

Келіссөздер барысында екіжақты сауда-экономикалық ынтымақтастықты одан әрі дамытудың перспективасы талқыланды.

Әңгіме барысында Қазақстан мен Ресейдің 2009–2010 жылдарға арналған бірлескен іс-қимыл жоспарын жүзеге асыру, энергетика саласындағы өзара іс-қимыл, «Байқоңыр» ғарыш айлағын пайдалану жөніндегі шарттық-құқықтық базаны жетілдіру мәселелері қаралып, Қазақстан, Беларусь және Ресей Кеден Одағын құру жөніндегі жұмыстардың барысы талқыланды.

Мемлекет басшысы «В.С. Школьник туралы» №808, «Ә.Ө. Исекешевті Қазақстан Республикасының Индустрия және сауда министрі қызметіне тағайындау туралы» №809, «Қазақстан Республикасы соттарының алқалар төрағаларын, төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №810, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 17 қаңтардағы №1283 және 2004 жылғы 17 қаңтардағы №1284 жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №811 қбпү, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 17 қарашадағы №691 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №812 жарлықтарына қол қойды.

22 мамыр

Мемлекет басшысы Қазақстанға ТМД елдерінің Үкімет басшылары кеңесінің отырысына қатысу үшін келген Украинаның Премьер-министрі Ю.В. Тимошенконы қабылдады.

Кездесуде екіжақты сауда-экономикалық ынтымақтастықты дамыту мәселелері талқыланды. Атап айтқанда, ұшақ жасау, машина жасау, аграрлық сектор салаларында ынтымақтасудың нақты бағыттары белгіленді.

Мемлекет басшысы Қазақстанға ТМД елдерінің Үкімет басшылары кеңесінің отырысына қатысу үшін келген делегациялар басшыларымен кездесті.

Президент кездесуге қатысушылардың назарын ТМД аясындағы ынтымақтастықты одан әрі дамыту қажеттігіне аударды.

Н.Ә. Назарбаев ТМД елдерінің әлемдік экономикалық дағдарысқа қарсы әрекет етуінің бірлескен

шараларын қабылдаудың маңыздылығына көңіл бөлді. Осы орайда экономикалық ықпалдастық және Достастық елдерінің тауарлары үшін ішкі нарықтарды өзара ашу маңызды болып табылады.

Ол жұмыссыздықпен күресті күшейтуге, Достастық елдерінен келген мигранттарға төзімділікпен қарауға, қылмыскерлікке және есірткі трафигіне қарсы күресте күш-жігерді біріктіруге үндеді.

Н.Ә. Назарбаевтың пікірінше, қазіргі кезде A/H1N1 тұмауының таралуына қарсы Достастыққа мүше мемлекеттердің үйлестірілген іс-қимылы аса қажет. ТМД-ға мүше мемлекеттер осы вирусқа қарсы вакцинаны әзірлеуді қаржыландыра алатын еді.

Достастық аясында Қазақстан Президенті ұсынған «бір жылда — бір тақырып» формуласы негізіндегі жұмыс қағидасына сәйкес, 2009 жыл энергетика мәселелеріне арналды. Оның пікірінше, алдағы жылдарды миграция, көлік проблемаларын, азық-түлікпен қамтамасыз ету мәселелерін шешуге арнауға болады.

Президент сондай-ақ Қазақстанда дағдарысқа қарсы шаралардың жүзеге асырылуы және дағдарыстан кейінгі кезеңде экономиканы дамыту жоспарлары туралы әңгімеледі, бұл мақсатта бөлінген қаражат ІЖӨ-нің 15%-на тең.

Мемлекет басшысы «Қ.У. Бишімбаевты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі қызметіне тағайындау туралы» №813, «Қазақстан Республикасының Грек Республикасындағы Дипломатиялық миссиясын қайта ұйымдастыру туралы» №814, «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер енгізу туралы» №815 жарлықтарына қол қойды.

26–30 мамыр

Мемлекет басшысы қысқа мерзімді демалыста болды.

МАУСЫМ

Дс	1	8	15	22	29
Сс	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	
Бс	4	11	18	25	
Жм	5	12	19	26	
Сн	6	13	20	27	
Жк	7	14	21	28	

2 маусым

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Америка Құрама Штаттарының арасындағы континентаралық баллистикалық ракеталардың шахта-лық ұшыру қондырғыларын, апатты жағдайлардың салдарын жоюға және ядролық қарудың таралуына жол бермеуге қатысты келісімге Түзетуді ратификациялау туралы» №161-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №816 Жарлығына қол қойды.

3 маусым

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Баспрокуроры Қ.Ө. Мәмиді қабылдады. Ол Президентті елдегі заңдылықтың ахуалы мен бақылаушы орган жұмысының басым бағыттары туралы хабардар етті. Үкіметтің 2009–2011 жылдарға арналған дағдарысқа қарсы бағдарламасын жүзеге асыруға бөлінген қаражатты пайдаланудың мөлдірлігін қамтамасыз ету мәселесіне ерекше көңіл бөлінді.

Сонымен қатар, Қазақстанда тергеу жүргізіліп жатқан бірқатар қылмыстық істер жөнінде әңгіме болды.

Сол күні Мемлекет басшысы Алматы қаласының әкімі А.С. Есімовті қабылдады. Ол қаладағы істердің мән-жайы туралы баяндады. Атап айтқанда, әңгіме таяуда бірнеше ондаған үйлерді су басып қалған «Шаңырақ» шағын ауданына қатысты болды.

Мемлекет басшысы қала басшыларының іс-қимылын мақұлдады және баспанасынан айрылған адамдарға тез арада көмек көрсетуді тапсырды.

4 маусым

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы Г.А. Марченконы қабылдады. Ол Президентке елдегі макроэкономикалық ахуал туралы баяндады, сондай-ақ Ұлттық банктің инфляциялық үдерістер мен валюта айырбастау бағамы саясатына бақылау жүргізу қызметі жөнінде хабардар етті.

Мемлекет басшысы теңге девальвациясы туралы шешім уақытылы қабылданғанын және дұрыс шара болғанын атап өтті.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне құжаттамалық қамтамасыз ету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №162-IV Заңына қол қойды.

8 маусым

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Үкіметінің мүшелерімен, Президентінің Әкімшілігінің, «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қорының, Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің басшылықтарымен кеңес өткізіп, онда дағдарысқа қарсы бағдарламаны жүзеге асыру барысы туралы есепті тыңдады.

Кеңесте Премьер-министр К.Қ. Мәсімов, оның орынбасарлары Ө.Е. Шөкеев, С.Н. Ахметов және Е.Т. Орынбаев, «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қорының төрағасы Қ.Н. Келімбетов пен Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің төрағасы Е.Л. Бахмутова сөз сөйледі.

Олар Мемлекет басшысын банк жүйесін тұрақтандыруды қамтамасыз ету, АӨК пен үлескерлік құрылысты қолдау, Жұмыспен қамту стратегиясын жүзеге асыру, шағын кәсіпкерлікке қолдау көрсету мен дағдарысқа қарсы іс-шараларға Ұлттық қордан бөлінген қаражаттың игерілуін бақылау жөнінде қабылданған шаралар туралы хабардар етті.

Кеңесті қорытындылай келе, Президент Үкіметке шағын және орта бизнесті әрі қарай қолдау мәселесін зерделеуді, дағдарысқа қарсы шараларды жүргізуге бөлінген қаражаттың мақсатты пайдаланылуына бақылауды күшейтуді, сондай-ақ Қазақстанның индустриялық-инновациялық дамуы жөніндегі жұмыстарды жандандыру мақсатында тиісті бесжылдық жоспарды әзірлеуді тапсырды.

Мемлекет басшысы Үкіметтің және жергілікті атқарушы органдардың жұмысы үш негізгі блокқа — дағдарысқа қарсы шараларды шешуге, елімізде жұмыс істейтін шетелдік компаниялардағы қазақстандық үлесті ұлғайтуға және «Жол картасын» іске асыруға жұмылдырылуы тиіс екендігін ерекше атап өтті.

Сол күні Мемлекет басшысы «Chevron Corporation» корпорациясы директорлар кеңесінің төрағасы —

бас атқарушы директоры Д. О'Райллиді қабылдады. Ол Президентті кеңейту жобасын жүзеге асыру арқылы мұнай өндіруді жылына 24 млн. тоннаға дейін жеткізуді жоспарлап отырған «Теңізшевройл» бірлескен кәсіпорны қызметінің нәтижелері туралы хабардар етті.

Кездесуде сондай-ақ корпорацияның Қазақстандағы инвестициялық жоспарлары, атап айтқанда, Атырау полиэтилен құбырлары зауытын кеңейту және арматура шығаратын зауыттың құрылысы талқыланды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын үй-коммуналдық сала мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №163-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне толықтырулар енгізу туралы» №817 Жарлығына қол қойды.

9 маусым

Мемлекет басшысы Оңтүстік Қазақстан облысының әкімі А.И. Мырзахметовті қабылдады. Ол Президентке дағдарысқа қарсы бағдарламаның облыста жүзеге асырылу барысы және Жолдауда қойылған міндеттердің орындалуы, сондай-ақ Шардара су қоймасындағы жұмыстардың барысы жөнінде хабардар етті.

Мемлекет басшысы Астана қаласының әкімі И.Н. Тасмағамбетовті қабылдады. Әкім Президентке Астананың әлеуметтік-экономикалық дамуының ағымдағы жағдайы, атап айтқанда, тұрғын үй құрылысы мен заманауи қалалық инфрақұрылымды қалыптастыру салаларының жайы туралы баяндады.

И.Н. Тасмағамбетов сондай-ақ Астана күнін мерекелеуге әзірлік барысы туралы баяндады. Осы күнге орай «Локомотив-лизинг» теміржол локомотивтерін құрастыру зауыты, «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ мен «Лукойл» АҚ әкімшілік ғимараттары, 30 мың орындық жабық стадион, Жедел медициналық жәрдем ҒЗИ, 300 орындық кәсіби-техникалық лицей және т.б. нысандар құрылысын аяқтау жоспарланып отыр.

Мемлекет басшысы «Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Дағдарысқа қарсы қорын құру туралы шартқа қол қою туралы» №819, «Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Дағдарысқа қарсы қорының қаражатын басқару туралы келісімге қол қою туралы» №820 жарлықтарына қол қойды.

10 маусым

Мемлекет басшысы «Шығыс-Батыс» институтының тең төрағасы А. Саркисянды қабылдады. Ол Н.Ә. Назарбаевқа «Шығыс-Батыс» институтының Директорлар кеңесі 2009 жылғы Бейбітшілік сыйлығын Қазақстан Президентіне беру туралы бірауыздан шешім қабылдағанын жеткізді.

1981 жылы Нью-Йорк қаласында негізі қаланған «Шығыс-Батыс» институты жыл сайын әлем көшбасшыларының әлемдегі ықпалдастыққа қосқан зор үлестері бойынша жетістіктерін бағалап, өз сыйлықтарын табыс етеді.

Бейбітшілік сыйлығын әр жылдары Ұлыбритания Премьер-министрі Т. Блэр, Финляндия мен АҚШ-тың экс-президенттері М. Ахтисаари және үлкен Джордж Буш сияқты көрнекті саясаткерлері иеленген болатын.

Мемлекет басшысы «Eni S.p.A.» концернінің президенті П. Скарониді қабылдады. П. Скарони Нұрсұлтан Назарбаевты концерннің Қазақстандағы қызметінің нәтижелері мен жоспарлары туралы хабардар етті. Атап айтқанда, әңгіме Қарашығанақ және Қашаған жобалары туралы болды.

Концерн басшысы компания Қазақстан экономикасына одан әрі инвестиция салуды жоспарлайтынын атап өтті.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Жоғарғы сотының төрағасы М.Т. Әлімбековті қабылдады. Ол республикадағы сот төрелігін жүзеге асырудың мән-жайы, судьялардың кәсіби дайындық деңгейі мен жауапкершілігін арттыру, сот үдерістерінің ашықтығын қамтамасыз ету, сот шешімдерін орындаудың жоғары сапасына қол жеткізу жөніндегі шаралар туралы, сондай-ақ осы жылғы қарашада өтетін республика судьяларының V съезіне дайындық барысы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы ҰҚШҰ бас хатшысы Н.Н. Бордюжаны қабылдады. Ол Н.Ә. Назарбаевты алдағы 2009 жылғы 14 маусымда Мәскеу қаласында өтетін ҰҚШҰ Ұжымдық қауіпсіздік кеңесінің сессиясына әзірлік барысы туралы хабардар етті. Ол, сонымен қатар, ҰҚШҰ-ға мүше мемлекеттердің барлығы Ұжымдық күштер құрамына айрықша мақсаттағы бригадалар мен десанттық-шабуыл бригадаларын бөлгенін баяндады. Олардың құрамында терроризмге қарсы сипаттағы арнайы құрылымдар да болады.

Кездесу барысында Мемлекет басшысы ҰҚШҰ-ға мүше мемлекеттердің тұрақты дамуына, әсіресе Орталық Азия аймағында қауіп-қатерлердің сақталып отырғанын ескере келе, ұжымдық әлеуетті арттырудың маңызын атап өтті.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Беларусь Республикасы арасындағы 2009–2016 жылдарға арналған ұзақ мерзімді экономикалық ынтымақтастық туралы шартқа қол қою туралы» №821 Жарлығына қол қойды.

11 маусым

Мемлекет басшысы француз жағының бастамасы бойынша Франция Республикасының Президенті Н. Саркозиген телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында Н.Ә. Назарбаев адамдардың қазасына әкелген «Air France» компаниясы ұшағының әуе апатына ұшырауына байланысты Н. Саркозиге және бүкіл француз халқына көңіл айтты.

Мемлекет басшылары Қазақстан экономикасына салынған француз инвестициялары деңгейінің ұлғайғандығы мен өзара сауда-саттық көлемінің едәуір артқанын атап өтіп, Қазақстан-Франция ынтымақтастығының перспективаларын талқылады.

Мемлекет басшысы Қостанай облысында жұмыс сапарымен болды.

Қостанайда Президент «Наурыз» жаңа шағын ауданының құрылысы барысымен танысып, онда орналасқан балабақшаны аралап көрді.

Осыдан кейін Н.Ә. Назарбаев Рудный қаласындағы «Соколов-Сарыбай кен байыту өндірістік бірлестігі»

(ССКӨБ) акционерлік қоғамының салынып жатқан металл қақтамалары зауытын аралап көрді және кәсіпорынға қарасты Жылу-электр орталығының жаңа энергоблогын іске қосу рәсіміне қатысты.

Салтанатты рәсімге қатысушылар алдында сөйлеген сөзінде Мемлекет басшысы Үкіметтің дағдарысқа қарсы бағдарламасын жүзеге асыру барысы туралы баяндады.

Қорытынды сөзінде Нұрсұлтан Назарбаев қиындықтарға қарамастан, мемлекет бұдан бұрын жауапкершілік алған барлық әлеуметтік міндеттемелерді орындайтынын мәлімдеді.

Өз кезегінде «ССКӨБ» АҚ жұмысшылары Президентке саланы одан әрі нығайту мен дамытуда көрсеткен қолдауы және ерекше ықыласы үшін алғыстарын білдірді.

Мемлекет басшысы «Шанхай ынтымақтастық ұйымының терроризмге қарсы конвенциясына қол қою туралы» №822, «Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттердің терроризмге қарсы құрылымдары үшін кадрлар даярлау туралы келісімге қол қою туралы» №823, «Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қалыптастырылуы мен пайдаланылуы туралы 2008 жылғы есепті бекіту туралы» №824 жарлықтарына қол қойды.

12 маусым

Мемлекет басшысы Қостанай облысына жұмыс сапары барысында Қостанай қаласында өткен Қазақстан Республикасы Президенті жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің 21-ші пленарлық отырысына төрағалық етті.

Кеңес отырысы «Әлемдік қаржы нарығындағы ауыспалы жағдайда Қазақстан экономикасының одан әрі дамуы үшін қаржыландырудың балама көздерін тарту» тақырыбына арналды.

Президент өз сөзінде дағдарыс жағдайында ішкі капитал нарығын, әсіресе, ұлттық валютамен дамыту қажеттігін атап көрсетті, капитал тарту мен оны мүмкін болатын тәуекелдерін ескере отырып, мемлекеттік институттар арналары бойынша таратудың ашық әрі мөлдір үлгісін құру керек, сондай-ақ мемлекеттік қолдау шараларын жүйелендіру, жергілікті деңгейдегі, әсіресе әлеуметтік және тұрғын үй-коммуналдық

саладағы нысандар құрылысы жобаларын орындау кезінде мемлекеттік-жеке әріптестік құралдарын ілгері жылжыту маңызды.

Кеңес жұмысын қорытындылай келе, Президент жағдайдың біршама жақсарғанына қарамастан, барлық елдердің ағымдық экономикалық дағдарыстармен күресуді жалғастырып жатқандығын атап өтті (Қосымшаны қараңыз).

Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Шетел инвесторлары кеңесі Қазақстанда жұмыс істейтін инвесторлармен тікелей диалогты қамтамасыз ету, сондай-ақ инвестициялық әрекеттерге байланысты келелі мәселелерді жедел шешу мақсатында Қазақстан Республикасы Президентінің 1998 жылғы 30 маусымдағы Жарлығымен құрылды.

Кеңес консультативтік-кеңесші орган болып табылады. Кеңеске оның басшылығын жүзеге асыратын, оның ішінде күн тәртібін айқындайтын және пленарлық отырыстарға төрағалық ететін Қазақстан Республикасы Президенті басшылық етеді. Кеңес аясында салық салу, заңнама, шетелдік инвесторларының ағымдағы қызметі, ҚР инвестициялық беделін көтеру, мұнай-газ мәселелері бойынша — бес жұмыс тобы әрекет етеді.

Кеңес отырысы жылына 1–2 рет өткізіледі.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Президенті жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің 21-ші пленарлық отырысы аясында ЕҚДБ президенті Т. Миловпен, «Arcelor Mittal» компаниясының Директорлар кеңесінің төрағасы Л. Митталмен, «РУСАЛ» бас директоры О.В. Дерипаскамен екіжақты кездесулер өткізді.

Сол күні Мемлекет басшысы Батыс Қазақстан облысына жұмыс сапарымен аттанды.

Президент Орал қаласындағы «Жол картасын» жүзеге асыру аясында электронды есептеу машиналарының операторлары және автомеханик мамандықтары бойынша жұмысшы кадрларды даярлайтын №5 кәсіптік лицейде болып, оқу орнын аралап көрді, сондай-ақ оқушылармен және ұстаздармен әңгімелесті.

13 маусым

Мемлекет басшысы Батыс Қазақстан облысына жұмыс сапары барысында Зеленов ауданының

Белес ауылына барып, алдымен жаздық дақылдар мен күздік бидай алқаптарын аралап көрді, Чинарев кен орнын игеріп жатқан «Жайықмұнай» ЖШС мұнай терминалының қызметімен танысты, сондай-ақ жобалық қуаттылығы тәулігіне 150 тонна болатын «Агротраст» ЖШС-інің салынып жатқан диірмен кешенін аралап көрді. Н.Ә. Назарбаев сонымен қатар агроөнеркәсіптік өнімдер мен асыл тұқымды мал шаруашылығы көрмесінде болды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімге («Оңтүстік — Батыс» автомобиль жолдарын дамыту жобасы: «Батыс Еуропа — Батыс Қытай» халықаралық транзиттік дәлізі (ОАӨЭЫ — 1b және 6b)) қол қою туралы» №825 Жарлығына қол қойды.

14 маусым

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының астанасы Мәскеу қаласына ҰҚШҰ Ұжымдық қауіпсіздігі кеңесінің кезекті сессиясына қатысу үшін келді.

Келе салысымен Н.Ә. Назарбаев Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен кездесті.

Шағын құрамдағы келіссөздер барысында екіжақты ынтымақтастық пен стратегиялық әріптестіктің бірқатар маңызды мәселелері талқыланды.

Ресей басшысымен әлемдік дағдарыс тақырыбын талқылау барысында Нұрсұлтан Назарбаев ортақ валюта идеясын ілгерілету мен жүзеге асырудың маңыздылығын айтты.

Қазақстан мен Ресей басшылары Кеден одағын қалыптастыру үдерісінің жеделдеуін атап өтті. Бүгінде барлық қажетті құжаттар келісілген.

Тараптар ағымдағы жылы күзде Орынбор қаласында өткізіледі деп белгіленген Қазақстан мен Ресей шекаралас өңірлері басшыларының кезекті форумына әзірлік жұмысының маңызын атап көрсетті.

Сондай-ақ Н.Ә. Назарбаев пен Д.А. Медведев жаһандық және өңірлік тұрғыдағы ағымдағы ахуал жөнінде, екі мемлекеттің алдағы ҰҚШҰ мен ШЫҰ саммиттері қарсаңындағы ұстанымдары туралы пікір алмасты.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының астанасы Мәскеу қаласында өткен ҰҚШҰ Ұжымдық қауіпсіздік кеңесінің кезекті сессиясына қатысты.

Отырыста ҰҚШҰ-ға мүше мемлекеттердің қауіпсіздігіне төнетін қауіп-қатерлерге, соның ішінде болуы мүмкін лаңкестік актілер мен төтенше жағдайларға жедел үнқатуға арналған ҰҚШҰ Жедел үнқату ұжымдық күштерінің қызметін реттейтін құжаттар талқыланып, қабылданды.

Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы (ҰҚШҰ) — 1992 жылғы 15 мамырдағы Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт негізінде 2002 жылы ТМД-ның бірқатар елдері құрған әскери-саяси одақ. Шарт әр 5 жыл сайын автоматты түрде ұзартылып отырады.

Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан және Өзбекстан мемлекеттері ҰҚШҰ мүшелері болып табылады.

ҰҚШҰ органдарына Ұжымдық қауіпсіздік кеңесі (мемлекет басшылары деңгейінде), Сыртқы істер министрлерінің кеңесі, Қорғаныс министрлерінің кеңесі, Қауіпсіздік кеңесі хатшыларының комитеті, Хатшылық, Біріккен штаб кіреді.

2004 жылдың желтоқсан айында ҰҚШҰ БҰҰ-ның Бас Ассамблеясы жанындағы бақылаушы мәртебесін алды.

15 маусым

Мемлекет басшысы Ресейдің Федерациясының Екатеринбург қаласында өткен ШЫҰ мүше мемлекеттерінің Басшылары кеңесінің отырысына қатысты.

Саммитке қатысушылар ШЫҰ мүше елдердің қауіпсіздікті қамтамасыз ету, халықаралық лаңкестікке қарсы әрекет ету, сауда-экономикалық ынтымақтастықты дамыту мен нығайту салаларындағы өзара іс-қимылының өзекті мәселелерін талқылады.

Отырыста сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев әріптестерінің назарын өңірлік қауіпсіздік мәселелеріне аударды. Оның пікірінше, ШЫҰ Ауғанстандағы жағдайды тұрақтандыру үдерісіне белсенді қатысуға тиіс, өйткені, бүкіл өңірдегі бейбітшілік пен тұрақтылық осы елдегі ахуалға байланысты болып отыр.

Президент сондай-ақ ШЫҰ жұмысына бақылаушы мемлекеттердің іс жүзінде қатысуын қамтамасыз ету мен заңсыз көші-қон проблемасын шешудің маңызын атап өтті.

Шанхай ынтымақтастық ұйымы (ШЫҰ) — өңірлік халықаралық ұйым.

ШЫҰ 2001 жылы 15 маусымда Шанхайда құрылды. Оның негізін Қытай, Ресей, Қазақстан, Қырғызстан және

Тәжікстан елдерінің шекара маңында әскери саладағы сенімді нығайту туралы Келісім (1996) және Шекара маңында қарулы күштерді өзара қысқарту туралы келісімдерге (1997) қол қою нәтижесінде бұрынырақ құрылған «Шанхай бестігі» елдері құрайды. Өзбекстанның қосылуымен ұйым Шанхай ынтымақтастығы ұйымы болып өзгерді.

ШЫҰ қызметінің басымдықтарына мүше мемлекеттер аумағында қауіпсіздік пен тұрақтылықты нығайту; терроризм, экстремизм, сепаратизм, ұйымдасқан қылмыс және есірткі трафигіне қарсы бірлескен күрес; экономикалық және энергетикалық ынтымақтастық; ғылыми және мәдени-гуманитарлық әрекеттестік жатады.

ШЫҰ ұйымдастыру кезеңінің аяқталуы туралы 2003 жылдың 28–29 мамырында Мәскеу саммиті жария етті. 2004 жылдың 1 қаңтарынан бастап ол өз жұмыс тетіктері, персоналдары мен бюджеті бар толыққанды халықаралық құрылым ретінде әрекет ете бастады.

Ұйым 2004 жылы желтоқсанда БҰҰ Бас Ассамблеясы жанынан байқаушы мәртебесін алды.

ШЫҰ органдары: Мемлекет басшылары кеңесі, Үкімет басшылары кеңесі, Сыртқы істер министрлері кеңесі, Министрліктер мен ведомстволар басшылары жиналысы, Хатшылық, Өңірлік терроризмге қарсы құрылым.

16 маусым

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Екатеринбург қаласында өтіп жатқан ШЫҰ мүше мемлекеттері Басшылары кеңесінің отырысына қатысуды жалғастырды.

Отырыста ШЫҰ кеңістігінде тұрақтылық пен қауіпсіздікті қамтамасыз етуге, сауда-экономикалық ынтымақтастықты дамыту мен мәдени-гуманитарлық байланыстарды ынталандыруға қатысты кең ауқымды мәселелер қаралды.

Аймақтағы бейбітшілікке, қауіпсіздік пен тұрақтылыққа қауіп төндіретін ахуалдарға ШЫҰ-ның әрекет ету тетіктері мен саяси-дипломатиялық шаралары туралы ереженің бекітілуі саммиттің маңызды оқиғасы болды. Бірінші кезекте, бұл таяуда Солтүстік Кореяда өткізілген ядролық сынаққа қатысты болып отыр.

Саммитте Ауғанстандағы ахуалға, ШЫҰ-ның осы елмен өзара іс-қимылын жандандыру мәселесіне ерекше көңіл бөлінді. Тараптар ШЫҰ-ның лаңкестік пен есірткіге қарсы әлеуетін барынша нығайту жөнінде уағдаласты. Ең алдымен, бұл Орталық Азия аймақтық ақпараттық үйлестіру орталығының мүмкіндіктерін тиімді пайдалануды, оны өңірдегі

есірткіге қарсы күрес жөніндегі негізгі органға айналдыруды көздейді.

Көші-қон ағымына бақылауды күшейту мақсатында Қазақстан Президенті заңсыз көші-қонмен күрестегі ынтымақтастық туралы келісімге қол қою жөнінде бастама көтерді.

Сондай-ақ мемлекет басшысы әлемдік қаржы дағдарысы жағдайында ШЫҰ-ға мүше елдердің экономикалық ынтымақтастығын нығайту арқылы, оның келеңсіз салдарын азайту міндеті айрықша өзектілікке ие болып отырғанын атап өтті.

Саммит қорытындысы бойынша, лаңкестікпен, экстремизммен, есірткі трафигімен, трансшекаралық ұйымдасқан қылмыспен және басқа да қатерлермен күресте ШЫҰ-ға мүше мемлекеттер арасындағы өзара іс-қимылды тереңдету жөніндегі бірқатар құжаттарға қол қойылды.

Мемлекет басшысы ШЫҰ мүше мемлекеттері Басшылары кеңесі отырысының аясында Үндістан Республикасының Премьер-министрі М. Сингхпен кездесті.

Кездесу барысында Қазақстан мен Үндістанның өзара тиімді ынтымақтастығын одан әрі нығайту мен дамытудың өзекті мәселелері талқыланды.

17 маусым

Мемлекет басшысы Қазақстанға мемлекеттік сапармен келген Бразилия Федеративтік Республикасының Президенті Л.И. Лула да Сильвамен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында мемлекет басшылары Қазақстан мен Бразилия арасындағы екіжақты қарым-қатынастарды дамытудың перспективасын талқылады және оларды дамытуға зор әлеуеттің барын атап өтті.

Президент іскерлік байланыстарды жандандыру үшін ынтымақтастықтың маңызды тетігі — Сауда-экономикалық ынтымақтастық жөніндегі үкіметаралық комиссия құру қажеттігін атап өтті. Қазақстан мен Бразилияның тиісті мемлекеттік органдарының жұмысын жеделдетіп, ағымдағы жылдың соңына дейін Қазақстан-Бразилия үкіметаралық комиссиясын қалыптастыру ұсынылды.

Тараптар Қазақстан экономикасын әртараптандырудың «серпінді» жобаларына, атап айтқанда: энергетика, металлургия, машина жасау, ауыл

шаруашылығы, авиация мен ғарыштық зерттеулер, туризм және спорт салаларына бразилиялық бизнестің қатысу мүмкіндігін талқылады.

Келіссөздердің қорытындысы бойынша мемлекет басшыларының Бірлескен мәлімдемесі қабылданды.

Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының Премьер-министрі И.В. Чудиновты қабылдады.

Кездесуде екіжақты сауда-экономикалық ынтымақтастықты дамыту мәселелері талқыланды, сондай-ақ Қазақстан-Қырғызстан Үкіметаралық кеңесінің бірінші отырысының қорытындысы туралы әңгіме болды.

Мемлекет басшысы «Д.К. Ахметов туралы» №826 Жарлығына қол қойды.

18 маусым

Мемлекет басшысы Шығыс Қазақстан облысында жұмыс сапарымен болды.

Семей қаласына барып, Н.Ә. Назарбаев «СемаЗ» автоқұрастыру кәсіпорнының жұмысымен танысты.

Содан кейін Мемлекет басшысы жылына бір мыңға дейін жаңартылған тоғыз метрлік BS-090 моделді автобустар шығаратын «Daewoo Bus Kazakhstan» кәсіпорнын аралап көрді.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Семей ядролық полигонындағы сынақтар тоқтатылуының 20 жылдығына орай «Өлімнен де күшті» Семей қаласындағы монументі алаңында өткен митингіге қатысты.

Өзінің сөйлеген сөзінде Нұрсұлтан Назарбаев сынақ алаңын жабуға бүтін бір халықтың өмірі мен денсаулығына қарсы қылмысты біржола тоқтатқан миллиондаған қазақстандықтардың қайсарлығы мен күш-жігерінің, ауызбірлігі мен табанды іс-қимылының нәтижесінде қол жеткізілгенін атап өтті.

Президент еліміздегі онкологиялық аурулар мен радиациядан туындаған ауруларды диагностикалау және емдеу бойынша медициналық орталықтардың күшін біріктіру үшін Семейде радиологиялық медицина кластерін құру қажеттігін атап өтті. Және сөз соңында барша қазақстандықтардың атынан ядролық дер-

жаваларды әлемдік қоғамдастық алдында өздерінің жауапкершілігін сезінуге және өздерінің арсеналдарын сандық және сапалық тұрғыдан қысқарту жөніндегі міндеттемелерін орындауға шақырды (Қосымшаны қараңыз).

Қазақстан тарихында соңғы рет ядролық сынақ 1989 жылдың 19 қазанында жасалған болатын. Полигонда барлығы 456 ядролық сынақ жасалды. Оның жиынтық қуаты Жапонияның Хиросима қаласына тасталған бомба күшінен 2,5 мың есеге асып түседі.

Күн соңында Мемлекет басшысы Өскемен қаласына барып, облыс орталығының маңында салынған жылыжай кешенін аралап көрді, содан кейін «Прима Зодиак» мәдени-сауықтыру кешенінде болды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жоспарлау жүйесі туралы» №827, «Қазақстан Республикасы Президентінің 1998 жылғы 2 қазандағы №4097 Жарлығына толықтырулар енгізу туралы» №828, «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілерінің күші жойылды деп тану туралы» №829 жарлықтарына қол қойды.

19 маусым

Мемлекет басшысы Шығыс Қазақстан облысына жұмыс сапары барысында өңірдің жетекші өнеркәсіптік кәсіпорындарында болды.

«Қазмырыш» АҚ-да болған кезінде Президент құрамына электролиз цехы кіретін мыс зауытының құрылысымен, қорғасын және қосалқы өндірісті қайта жаңғырту барысымен танысты және кәсіпорын ұжымымен кездесті.

Президент Үлбі металлургия зауытында болып, жоғары көлемді конденсатты тантал ұнтағы өндірісін қарап шығып, кәсіпорын қызметкерлерімен әңгімелесті.

Сол күні Мемлекет басшысы Өскемен қаласында өткен өңірлік инвестициялық форумына төрағалық етті.

Форум жұмысына Шығыс Қазақстан, Павлодар және Қарағанды облыстарының өкілдері қатысты.

Аталған облыстардың әкімдері Б.М. Сапарбаев, Н.З. Нығматулин және Б.Ә. Сағынтаев ірі инвестициялық жобаларды жүзеге асыру барысы туралы баяндады. Ал «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қорының төрағасы Қ.Н. Келімбетов ел экономикасының басым салаларын қолдауға бағытталған инвестициялық саясаты жөнінде хабардар етті.

Форумда сондай-ақ аймақтық өнеркәсіптік кәсіпорындардың басшылары сөз сөйледі.

Форум жұмысын қорыта келе, Н.Ә. Назарбаев әкімдердің жұмыс тиімділігінің басты көрсеткіштері тартылатын инвестициялар көлеміне, жаңадан құрылған өндірістер мен енгізілген инновациялық зерттемелер санына, сондай-ақ өнімді экспорттау мен ішкі өндірістегі қазақстандық үлеске және т.б. байланысты болатынын атап айтты.

23 маусым

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне экологиялық қауіпті технологияларды, техника мен жабдықты әкелуді реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №164-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Жаңартылатын энергия жөніндегі халықаралық агенттіктің (ИРЕНА) Жарғысына қол қою туралы» №830 Жарлығына қол қойды.

24 маусым

Мемлекет басшысы Астана қаласында 2009 жылғы 1–2 шілдеде өтетін Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезіне арналған жұмыс кеңесін өткізді.

Кеңес барысында Президент Қазақстан үшін съездің тарихи маңызын атап өтті. Бұл форум айтулы оқиға болмақ және әртүрлі дін өкілдері, мәдениеттер мен өркениеттер арасындағы толеранттық пен өзара түсіністікті нығайту ісіне үлкен үлес қосуы тиіс.

Мемлекет басшысы «Glencore International AG» компаниясы директорлар кеңесінің төрағасы Вилли Р. Штротхотте мен компания президенті А. Глазенбергті қабылдады. Олар «Қазмырыш» ЖШС-мен бірлескен инвестициялық жобаларын жүзеге асыру барысы туралы хабардар етті.

Сонымен қатар әлеуметтік салада ынтымақтастықты кеңейту мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы НАТО бас хатшысы Я. Схефферді қабылдады.

Кездесу барысында Қазақстан мен НАТО арасындағы әскери-техникалық және саяси әріптестік, аймақтық және жаһандық қауіпсіздік, жаппай қырып-жою қаруын таратпаудың халықаралық тәртібін нығайту мәселелері қаралды.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің басшылық құрамына жаңа Қорғаныс министрі Ә.Р. Жақсыбековті таныстырды.

Қорғаныс министрлігі басшылығы мен Қарулы Күштердің командалық құрамы алдында сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев қазақстандық әскери қызметшілер өз әскери міндеттерін адал атқарып, Отанымыздың игілігі жолында лайықты қызмет етіп жатқанын атап өтті. Мемлекет Қарулы күштерге әрдайым айрықша назар аударып келеді.

Президент Ә.Р. Жақсыбековтің өзіне тапсырылған істі атқара алатынына сенім білдірді және өзіне жүктелген міндеттерді орындауда табыстар тіледі.

Мемлекет басшысы «Ә.Р. Жақсыбековті Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрі қызметіне тағайындау туралы» №831, «Қазақстан Республикасының мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру туралы» №832 жарлықтарына қол қойды.

25 маусым

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Әділет министрі Р.Т. Түсіпбековті қабылдады. Ол Президентке заң жобаларының сапасын, заң сараптамасын жүргізуді және нормативтік құқықтық актілерді тіркеуді жақсарту жөніндегі тапсырмалардың орындалу барысы, сондай-ақ халыққа құқықтық көмек көрсету жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау мен Қазақстан

Республикасының азаматтығынан шығу туралы» №833 Жарлығына қол қойды.

26 маусым

Мемлекет басшысы Астана қаласы маңында «жасыл белдеу» құру жұмыстары барысымен танысты.

Жасыл белдеуді қарап шыққан соң, Президент баспасөз конференциясында қаланың іші мен айналасын көгалдандыру қаладағы құрылыстан кем емес маңызды мәселелердің бірі екендігін атап өтті. «Жыл сайын Астана айналасына 10 млн. ағаш отырғызылады, бүгінгі күнге дейін барлығы 53 млн. ағаш отырғызылған — бұл қаланы шаңнан тазартып, ауаны ылғалдандырады, оны оттегімен байытады», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Ол сонымен бірге далалық аймақта осындай ауқымда орман алқабын құру әлемде ешбір жерде жүргізілмегендігін айтты. «Астана құрылысының идеологиясының өзі — адам мен табиғаттың үйлесімі. Барлық қалаларымыз бен ауылдарымызда ағаш егумен айналысу қажет», — деді ол.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы соттарының төрағаларын, алқаларының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметінен босату туралы» №834 Жарлығына қол қойды.

29 маусым

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы болашақ жаңа мешіт құрылысының орнына ескерткіш капсуласын орналастыру рәсіміне қатысты.

Рәсімге қатысушылар алдында сөз сөйлеген Президент мешіт құрылысын Бейбітшілік және келісім, Тәуелсіздік сарайлары мен «Қазақ елі» монументінің жанынан салу жөніндегі шешімнің кездейсоқ еместігін атап өтті. Өйткені, бұл рухани байлықты, елдің ұлы тарихы мен халықтар бірлігін айқындайтын Астананың айшықты әрі сәулетті ғимараттарының бірі болмақ.

Президенттің ұсынысы бойынша болашақ мешітті «Хазірет Сұлтан» деп атау ұйғарылды.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында өткен Қазақстанның қала құрылысын салушыларының VIII форумына қатысты.

Форум жұмысы басталғанға дейін Президент Қазақстанның қалаларын дамытудың бас жоспарлары, елордамыз — Астанаға арналған әлеуметтік-мәдени мақсаттағы нысандардың халықаралық конкурсына ұсынылған үздік жобалар орналастырылған көрмені аралап шықты.

Форум барысында Н.Ә. Назарбаев еліміздің қала салу саласына және жаңа елорда құрылысына орасан үлес қосқаны үшін «Қазақстанның қала құрылысын салу одағының алтын медалімен» марапатталды.

Президент награда үшін ризашылығын білдірді және оны Астана мен Қазақстанның басқа да қалаларын дамыту жөніндегі бірлескен жұмыстарға берілген сапа белгісі ретінде қабылдайтынын атап өтті.

30 маусым

Мемлекет басшысы Қазақстанға мемлекеттік сармен келген Израиль Мемлекетінің Президенті Ш. Переспен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында тараптар сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық салалардағы өзара ықпалдастық мәселелерін талқылап, өзара тауар айналымы өсімінің оң қарқынын атап өтті. 2008 жыл қорытындысы бойынша бұл көрсеткіш 2,5 есеге артып, 2,4 млрд. доллардан асқан.

Кездесуде Қазақстанның Индустриялық-инновациялық даму стратегиясын іске асыруына байланысты ақпараттық технологиялар, телекоммуникация, биотехнология, ауыл шаруашылығы, медицина салаларын дамытудағы израильдік тәжірибеге қызығушылық танытып отырғандығы атап өтілді.

Қазақстан мен Израиль президенттері халықаралық саясаттың өзекті мәселелері бойынша пікір алмасты.

Мемлекет басшысы Қазақстанға Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезіне қатысу үшін келген делегациялардың басшыларын қабылдады.

Кездесу барысында дін басшыларының төзімділікке, өзара құрмет пен ынтымақтастыққа негізделген әлемді қалыптастырудағы рөлі туралы пікір алмасылды.

Дүниежүзілік ислам лигасының бас хатшысы шейх Абдалла бен Әбдел Мухсин ат-Түрки Президентке

Съезд жұмысына қатысуға шақырғаны үшін алғыс білдірді және Сауд Арабиясының Королі Абдалланың ыстық сәлемін жеткізді.

Діндердің бейбітшілік жолындағы Дүниежүзілік конференциясының бас хатшысы У. Вендли әңгіме барысында ядролық қаруды таратпау тақырыбы қозғалғанын атап өтті.

Мемлекет басшысы сондай-ақ Дүниежүзілік лютерандық федерацияның бас хатшысы И. Ноконы қабылдады. Ол Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезінің ұлтаралық келісімді нығайту ісіндегі маңызын атап өтті.

Түркия Республикасының Түркітілдес мемлекеттермен ынтымақтастық жөніндегі мемлекеттік министрі Ф. Челикпен кездесуінде мемлекет басшылары Қазақстан-Түркия ынтымақтастығының қазіргі ахуалы мен екі елдің арасындағы қарым-қатынастарды дамытудың келешегін талқылады.

ШІЛДЕ

Дс		6	13	20	27
Сс		7	14	21	28
Ср	1	8	15	22	29
Бс	2	9	16	23	30
Жм	3	10	17	24	31
Сн	4	11	18	25	
Жк	5	12	19	26	

1 шілде

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Бейбітшілік және келісім сарайында өз жұмысын бастаған Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезіне қатысты.

Қазақстан Президенті шақыруды қабыл алып, алқалы жиынға қатысқан шетелдік делегация өкілдеріне қазақстандықтар атынан шынайы ризашылығын білдірді.

Н.Ә. Назарбаев өз сөзінде қазіргі әлемдік экономикалық дағдарыс әлемнің өзгеруіне, адамзаттың мемлекеттер арасындағы өзара экономикалық және саяси қарым-қатынас үлгісіне негізделген ежелгі арманын және жаһандық қауіпсіздікті, жоғары адамгершілік пен руханилықты қамтамасыз етудің жаңа қадамдарын жүзеге асыруға бірегей мүмкіндік беріп отырғандығын атап өтті.

«Барлық кезеңдерде дін басшылары жоғары рухани құндылықтардың сақтаушылары болып келді және болып қала бермек. Сондықтан да қазіргідей қиын уақытта дін қайраткерлеріне ерекше үміт артылады», — деді Мемлекет басшысы (Қосымшаны қараңыз).

Форумға қатысушыларға арнап Дүниежүзілік ислам лигасының бас хатшысы Шейх Абдалла бен Әбдел Мухсин ат-Түрки, Израиль Мемлекетінің Президенті Ш. Перес, әл-Азхар университетінің Жоғарғы имамы шейх Мұхаммад Саид Тантауи, Сауд Арабиясы Корольдігі Консультативтік кеңесінің төрағасы Абдалла бен Мұхаммад Әл аш-Шейх, Израильдің бас ашкеназийлер раввині Й. Мецгер, Дінаралық үнқатысу жөніндегі Папа кеңесінің президенті кардинал Ж.-Л. Торан, Дүниежүзілік буддистер федерациясының вице-президенті Хамба лама Чойжилжавын Дамбажав, Египет Араб Республикасының вакуфтер министрі Махмұд Хамди Закзук, Дүниежүзілік лютеран федерациясының бас хатшысы И. Ноко, БҰҰ бас хатшысының орынбасары С.А. Орджоникидзе құттықтау сөз сөйледі.

Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезіне дүниежүзіндегі барлық конфессиялардың өкілдері, яғни, әлемнің 35 елінен 77 делегация қатысты. Олардың қатарында Дүниежүзілік ислам лигасының бас хатшысы шейх Абдалла бен Әбдел Мухсин ат-Түрки, Дінаралық үнқатысу жөніндегі Папа кеңесінің президенті кардинал Ж.-Л. Торан, Астана және Алматы митрополиті Мефодий, Дүниежүзілік лютеран федерациясының бас хатшысы И. Ноко, Қытай буддистері қауымдастығы төрағасының орынбасары Сюе Чэн, Израильдің бас ашкеназийлер раввині

Й. Мецгер, Қытай даосистері қауымдастығының төрағасы Жэнь Фажун, «Джинджя Хонче» жапон синтоистік храмының вице-президенті Ц. Танака, Дүниежүзілік Заратуштра мәдени мұрасы кеңесінің президенті (Үндістан) д-р Хоми Буржор Дхалла және басқалар бар.

Алқалы жиынға Израиль Мемлекетінің Президенті Ш. Перес, БҰҰ бас хатшысының орынбасары С.А. Орджоникидзе, ЮНЕСКО Атқару кеңесінің төрағасы О. Яй, ЕҚЫҰ бас хатшысы М.П. де Бришамбо сияқты танымал саясат және қоғам қайраткерлері, сондай-ақ, әртүрлі елдердің заң шығарушы органдары мен үкіметтік емес ұйымдарының өкілдері құрметті қонақ ретінде шақырылды.

Мемлекет басшысы «Кешірім жасау туралы» №836, «Қазақстан Республикасы Президентінің 1998 жылғы 20 қаңтардағы №3827 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» №837 жарлықтарына қол қойды.

2 шілде

Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттары Конгресі Өкілдер палатасының Шетелдік істер жөніндегі комитеті Кіші комитетінің төрағасы Э. Фалеомаваеганы қабылдады.

Кездесу барысында АҚШ-тың жаңа сыртқы саяси бастамалары, АҚШ Президенті Барак Обаманың Ресейге жасайтын алдағы сапарының бағдарламасы, халықаралық және өңірлік өзекті проблемалар талқыланды.

Мемлекет басшысы Испания Корольдігінің Сыртқы істер және ынтымақтастық министрі М.А. Моратиносты қабылдады.

Кездесу барысында Қазақстан Президенті М.А. Моратиносқа Қазақстан мен Испания арасындағы достық қарым-қатынастарды нығайтуға қосқан үлесі үшін «Достық» орденін табыс етті.

Кездесуде саяси, сауда-экономикалық және мәдени салалардағы екіжақты қарым-қатынастарды дамыту мәселелері талқыланды. Сондай-ақ Қазақстанның 2010 жылы Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымына және Испанияның Еуропалық Одаққа алдағы төрағалық ету тақырыбы жан-жақты талқыланды.

1

2

3

«Достық» ордені 1995 жылы шығарылған. Екі дәрежесі бар. Онымен қоғамда өзара келісімді сақтау бойынша жемісті еңбек еткен, халықтар арасындағы бейбітшілік, достық және ынтымақтастықты нығайтуға айрықша үлес қосқан қазақстандық және шетелдік азаматтар марапатталады.

I-ші дәрежелі «Достық» ордені жұлдыздан (1-сурет) және аспалы лентаға тағылған орден белгісінен (2-сурет), II-ші дәрежелі «Достық» ордені — омырауға тағатын орден белгісінен (3-сурет) тұрады.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Б. Момышұлы атындағы саябақта өткен Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезінің салтанатты жабылу рәсіміне қатысты.

Съезд барысында делегаттар мен қонақтар дін көшбасшыларының толеранттылыққа, өзара құрмет пен ынтымақтастыққа негізделген әлемді құрудағы рөліне қатысты мәселелерді талқылады. Секциялық мәжілістерде съезге қатысушылар «Моральдық және рухани құндылықтар, әлемдік этика», «Үнқатысу және ынтымақтастық», «Дағдарыс кезеңіндегі ықпалдастық» тақырыптары бойынша жұмыс істеді.

Барлық съезге қатысушылар Қазақстанға және ел Президентіне әртүрлі діндер мен өркениеттердің жолын ұстанушылар арасында диалог орнатудағы күшжігері үшін ризашылықтарын білдірді.

Форум жұмысының қорытындысы бойынша Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезіне қатысушылар әлемдік қоғамдастыққа арнап Үндеу қабылдады. Сондай-ақ IV әлемдік діндер съезін 2012 жылы Астанада өткізу туралы шешім бекітілді.

Съездің салтанатты жабылу рәсімінде Президент алқалы жиындағы пікірсайыстар Астанаға жиналған барлық рухани көшбасшылардың үнқатысуға дайындығы мен жоғары мүдделілігін тағы бір айқындағанын атап өтті. Съезд делегаттарының сөйлеген сөздерінде алуандас ғаламшардың тағдырына ортақ алаңдаушылық білдіру және елдер мен халықтар, әртүрлі дін өкілдері арасындағы келісім мен өзара түсіністікті нығайту жолын іздестіруге деген ұмтылыс атап көрсетілді.

Мемлекет басшысы III съездің қорытындылары өркениеттер, мәдениеттер мен діндер арасындағы үнқатысуды ілгерілетуде өте маңызды сындарлы және тәжірибелік рөл атқаратынына сенім білдірді. Олар адамдарды жақындастырып, әлемдегі дінаралық өзара түсіністікті нығайта түсетіні сөзсіз.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Испания Корольдігі арасындағы Стратегиялық

әріптестік туралы шартқа қол қою туралы» №838, «Н.Ж. Дәненовті Қазақстан Республикасының Франция Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №839, «Шигео Катцуды II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» №840, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2006 жылғы 9 қазандағы №194 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» №841 жарлықтарына қол қойды.

3 шілде

Мемлекет басшысы Астана қаласы бойынша жұмыс сапарын жасап, елорданың бір топ тұрғындарына жаңа пәтер кілтін табыс етті.

Президент еуразиялық мегаполис ретінде Астананың даму қарқыны осы ғажайып қаланы көргендердің баршасын таң қалдыратынын атап өтті. Бұл іске елорда тұрғындарының сіңірген еңбегі зор.

Мемлекет басшысы Астана қаласында локомотив құрастыру зауытын салтанатты түрде ашты және Қазақстан аймақтарымен телекөпір өткізді.

Салтанатты рәсімде сөз сөйлеген Президент Астана күні қарсаңында еліміздің түрлі аймақтарында бірқатар өнеркәсіптік, инфрақұрылымдық және әлеуметтік нысандар ашылып отырғанын атап өтті.

Қазақстанда тұңғыш локомотив құрастыратын зауытты іске қосу біздің еліміз бен елорданың нақты мүмкіндіктерін, инвестиция үшін тартымдылығын айғақтайды. Аталған зауыт әлемдегі ең жоғарғы технологиялық жобалардың бірі болып табылады.

Мұнда сондай-ақ Президенттің қатысуымен «Жаңа индустрияландыру - барлығы үшін жаңа мүмкіндіктер» жалпыұлттық телекөпір ұйымдастырылды. Интерактивті сұхбат барысында Қазақстанның барлық облыстары мен Алматы қаласының әкімдері мемлекет басшысын елді индустриялық-инновациялық дамыту бағдарламасы аясында аймақтарда жүзеге асырылып жатқан жобалар туралы хабардар етті.

Телекөпір кезінде барлық 14 облыста және Алматы қаласында жалпы көлемі 114 миллиард теңгені құрайтын 16 индустриялық жоба іске қосылды. Оның нәтижесінде 4 мыңға жуық жаңа жұмыс орындары ашылады.

Аймақтармен тікелей телекөпірді қорытындылай келе, Н.Ә. Назарбаев Үкіметтің, ұлттық компаниялар

мен өңірлер басшыларының жұмысына қанағаттанғандық сезім білдірді және Қазақстан қиын қаржылық-экономикалық дағдарысқа қарамастан, ілгерілеуді жалғастырып отырғанын атап өтті. Осы жылдың аяғына дейін елімізде 80 жаңа өндіріс орны іске қосылмақ.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Астана қаласының жаңа нысандарын аралап көрді.

Атап айтқанда, Президент Бөгенбай батыр даңғылы мен Ақжол көшесінің қиылысындағы, сондай-ақ Пушкин және Ақжол көшелерінің қиылысындағы көлік жолайрықтарында болды.

Осыдан кейін Н.Ә. Назарбаев «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ жаңа әкімшілік ғимаратында болып, бүкіл ел бойынша жүк және жолаушылар тасымалының үдерісіне диспетчерлік басқаруды жүзеге асыратын Тасымалдауларды басқарудың автоматтандырылған орталығының жұмысымен танысты.

Күн соңында Мемлекет басшысы 30 мың көрерменге есептелген «Астана Арена» жаңа стадионының ашылу рәсіміне қатысты.

Салтанатты рәсімде сөз сөйлеген Президент Астана күні қарсаңында еліміздегі тұңғыш жабық стадионның құрылысы аяқталғанын, оның Еуропа футбол қауымдастықтары одағының (УЕФА) барлық талаптарына сай келетінін және бүкіл Орталық Азия өңірінде теңдесі жоқ құрылыс болып табылатынын айтты.

Одан кейін Президент стадион алаңында алғашқы болып өткізілген астаналық «Локомотив» футбол командасы мен Қазақстан жастар құрамасының жолдастық кездесу ойындарын тамашалады.

4 шілде

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Атамекен» мемориалды кешенінде өткен Астана күнін мерекелеу аясындағы шаралардың басталуына орай Мемлекеттік туды көтеру салтанатына қатысты.

Астана тұрғындары мен қонақтары алдында сөз сөйлеген Президент Мемлекеттік символдардың ерекше маңызын атап өтті. «Осы жерде салтанатты түрде Туды, болашақта Қазақстанның басқа да символдарын орнату біздің мемлекетіміздің берік негізін, елдің

қауаты мен даңқын, оның ұлы тарихы мен болашағын бейнелейді», — деді ол.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің Жоғарғы Бас қолбасшысы ретінде еліміздің жоғарғы әскери оқу орындарын үздік бітірген түлектерге офицерлік шен тапсырды және осы салтанатты рәсімнің дәстүрлі түрде жыл сайын жалғасатынын мәлімдеді.

Мемлекет басшысы жапондық «Iron Nugget Exchange» компаниясының президенті әрі бас атқарушы директоры Т. Негамиді қабылдады. Ол Қазақстанда үшінші буынды қара металлургия технологияларын пайдаланатын зауыт құрылысын салу жөніндегі жоспарлары туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы жаңа кәсіби-техникалық лицейде болып, онда кондитерлік цехты, токарлық шеберхананы, оқу сыныптарын аралап көрді және оқушыларды оқыту мен олардың демалысын ұйымдастыру, лицей түлектерін одан әрі жұмыспен қамту мәселелері жайында сұрап білді.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Бейбітшілік және келісім сарайында Астана күніне орай танымал шетелдік орындаушылар — Л. Вайкуле, Л. Фабиан, сазгер И.Я. Крутой және басқаларының қатысуымен өткізілген мерекелік концертті тамашалады.

Мемлекет басшысы «Жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдау туралы» №165-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №166-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне валюталық реттеу және валюталық бақылау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №167-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылғы 7 ақпандағы №549 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» №842 Жарлығына қол қойды.

5 шілде

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы жаңа Республикалық медициналық жедел жәрдем ғылыми орталығында болып, диагностикалық және емдеу жабдықтарымен жарақтанған ота жасау, жан сақтау бөлімін, күйік алғандарға көмек көрсету орталығын аралап көрді.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Қазанат» ат спорты кешенінде өткен Әлем кубогы кезеңінің және Қазақстан Республикасы Президенті кубогының салтанатты ашылу рәсіміне қатысты.

Жарысқа Әзірбайжан, Беларусь, Грузия, Қырғызстан, Ресей, АҚШ, Өзбекстан, Украина және Қазақстан елдерінен отыздан астам шабандоздар қатысты.

Мемлекет басшысы Қазақстанға Астана күніне орай мерекелік салтанатқа қатысуға келген Мәскеу қаласының мэрі Ю.М. Лужковты қабылдады.

Кездесу барысында Қазақстан мен Мәскеудің ынтымақтастығын кеңейту мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында өткен әлемге әйгілі опера әншісі П. Домингоның концертін тамашалады.

Концертке онымен бірге сопрано В. Тола, әйгілі дирижер Ю. Кон, сондай-ақ Астана қаласының Мемлекеттік филармониясының симфониялық оркестрі қатысты. П. Доминго қазақстандық опера әншісі Н.П. Үсенбаевамен бірге италиялық танымал «Non ti scordar di me» («Не забывай меня») әнін орындады.

6 шілде

Мемлекет басшысы Астана күніне орай Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевтен, Түркия Республикасының Президенті А. Гүлден, Украинаның Президенті В.А. Ющенкомен, Қырғыз Республикасының Президенті Қ.С. Бакиевтен, сондай-ақ Австрия Республикасының бұрынғы Федералды канцлері Ф. Враницкийден телефон арқылы құттықтаулар қабылдады.

Мемлекет басшысы Астана қаласында елорда күніне орай өткен мерекелік шараларға қатысты.

«Қазақ елі» монументінің алдында салтанатты шараға жиналғандар алдында сөз сөйлеген Нұрсұлтан Назарбаев қазақстандықтарды мерекемен құттықтады және 11 жыл бойы Астананың ел тәуелсіздігінің туын лайықты ұстап келе жатқандығын атап өтті. Қабылдау кезінде шетелдік қонақтардың, дипломатиялық миссия мен өкілеттіктер басшыларының атына зор алғыс білдірді.

7 шілде

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Біріккен Араб Әмірліктерінің Үкіметі арасындағы Қазақстан Республикасында Ислам банкіні ашу туралы келісімді ратификациялау туралы» №168-IV, «Қазақстан Республикасы мен Еуропа қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Оңтүстік — Батыс жол дәлізі жобасы («Батыс Еуропа — Батыс Қытай» халықаралық транзит дәлізі) ратификациялау туралы» №169-IV, «Қазақстан Республикасы мен Азия даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Жай операциялар) (ОАӘЭЫ 1 көлік дәлізі [Жамбыл облысындағы учаскелер] [«Батыс Еуропа — Батыс Қытай» халықаралық транзит дәлізі] Инвестициялық бағдарлама — 1-жоба) ратификациялау туралы» №170-IV, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Біріккен Араб Әмірліктерінің Үкіметі арасындағы Қазақстан Республикасы, Астана қаласындағы «Абу-Даби Плаза» кешенінің құрылысына қатысты келісімді ратификациялау туралы» №171-IV заңдарына қол қойды.

9 шілде

Мемлекет басшысы «М.Б. Тілеубердіні Қазақстан Республикасының Швейцария Конфедерациясындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі, Женева қаласындағы (Швейцария) Біріккен Ұлттар Ұйымының бөлімшесі мен басқа да халықаралық ұйымдар жанындағы Қазақстан Республикасының Тұрақты өкілі міндетін қоса атқарушы қызметіне тағайындау туралы» №843, «А.Н. Хамзаев туралы» №844, «С.Н. Нұртаевты Қазақстан Республикасының Грекия Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №845 жарлықтарына қол қойды.

10 шілде

Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттары Мемлекеттік хатшысының саяси мәселелер жөніндегі орынбасары У. Бернсті қабылдады.

Кездесу барысында екіжақты ынтымақтастықты дамыту және өңірлік қауіпсіздікті қамтамасыз ету перспективалары, жаппай қырып-жою қаруларын таратпау, соның ішінде Ауғанстандағы ахуалды тұрақтандыру мәселелері талқыланды.

Н.Ә. Назарбаев Қазақстанның АҚШ Президенті Б. Обаманың 2010 жылы Нью-Йоркте ядролық қауіпсіздік жөнінде жаһандық саммит өткізу туралы бастамасын қолдайтынын атап өтті.

Өз кезегінде Мемлекеттік хатшының орынбасары АҚШ Қазақстанның 2010 жылы ЕҚЫҰ-ға төрағалық етуін қолдайтынын мәлімдеді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Оңтүстік — Батыс автомобиль жолдарын дамыту жобасы: «Батыс Еуропа — Батыс Қытай») халықаралық транзит дәлізі (ОАӨЕЫ 1 b және 6 b)) ратификациялау туралы» №172-IV, «Еуразиялық экономикалық қоғамдастыққа мүше мемлекеттерде инвестицияларды көтермелеу және өзара қорғау туралы келісімді ратификациялау туралы» №173-IV, «Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне өзгерістер енгізу туралы» №174-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өлім жазасы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №175-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне балалардың қадағалаусыз қалуының профилактикасы және кәмелетке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтардың алдын алу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №176-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне әскери қызметшілердің жауапкершілігі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №177-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ақпараттық-коммуникациялық желілер мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №178-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне зияткерлік меншік мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №179-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қала құрылысын жоспарлаған, жер учаскелерін бөлген, құрылысты жобалаған және салған кезде су қорғау және табиғат қорғау

тәртібін сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №180-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дене шынықтыру және спорт мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №181-IV заңдарына қол қойды.

11 шілде

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік қорғаныстық тапсырыс мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №182-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №183-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сауда-өнеркәсіп палаталары қызметінің мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №184-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ақша төлемі мен аударымы, қаржы ұйымдарының бухгалтерлік есебі мен қаржылық есептілігі, банк қызметі және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қызметі туралы Қазақстан Республикасының заңнамасын жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №185-IV заңдарына қол қойды.

14 шілде

Мемлекет басшысы «Б.С. Оспанов туралы» №846, «Б.Ө. Исабаевты Қазақстан Республикасының Қырғыз Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №847, «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» алқасымен наградтау туралы» №848, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 17 қаңтардағы №1284 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №849қбпү жарлықтарына қол қойды.

15 шілде

Мемлекет басшысы Ақмола облысында жұмыс сапарымен болды.

Мұнда Президент «Бурабай» мемлекеттік ұлттық табиғи паркінің жанындағы визит-орталықта болды және Щучинск ауданы мен Шортанды-Бурабай курорттық аймағын дамытудың бас жоспарымен танысты.

Президент Ақмола облысының әкімі А.П. Рауға Шортанды-Бурабай курорттық аймағын дамытудың негізгі бағыттары бойынша, атап айтқанда, экологиялық нормаларды сақтау және курорттық аймаққа демалыстық жүктемені ұлғайтуға жол бермеу, оны халықаралық деңгейдегі курортқа айналдыруға бағытталған қала құрылысы шешімін қабылдау, экологиялық заңнаманы сақтамағаны үшін жауапкершілікті қатайту жөнінде бірқатар тапсырмалар берді.

16 шілде

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №186-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 23 қаңтардағы №523 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №850 Жарлығына қол қойды.

17 шілде

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрі Ө.Р. Жақсыбековті қабылдады. Ол еліміздің Президентіне қорғаныс ведомствосының ағымдағы қызметі туралы хабардар етті.

Кездесу барысында Президент Қарулы Күштердің әскери дайындық деңгейін арттыру және әскери қызметшілер арасындағы тәртіп жөнінде бірқатар міндеттер қойды.

Мемлекет басшысы 2009 жылғы 15 шілдеде орын алған «CASPIAN AIRLINES» әуе компаниясы ұшағының апатқа ұшырауының салдарынан көптеген адамдардың қайтыс болуына байланысты Иран Ислам Республикасының Президенті М. Ахмадинежадқа көңіл айту жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы 2009 жылғы 15 шілдеде орын алған әуе апатының салдарынан Армения азаматтарының қайтыс болуына байланысты Армения Республикасының Президенті С.А. Саргсянға көңіл айту жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жедел-ізвестіру қызметі

мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №187-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жеке кәсіпкерлік мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №188-IV, Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне фитосанитариялық қауіпсіздік мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №189-IV заңдарына қол қойды.

18–20 шілде

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясында жұмыс сапарымен болып, осы елдің астанасы Мәскеу қаласында Орталық Мәскеу ипподромының 175 жылдық мерейтойын мерекелеуге қатысты.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясына жұмыс сапары барысында Ресей және Әзірбайжан президенттерімен екіжақты кездесулер өткізді.

Д.А. Медведевпен әңгімелесу кезінде Қазақстан мен Ресей өңіраралық ынтымақтастық форумына әзірлік барысы және Кедендік одақ аясындағы бірлескен жұмыстар туралы әңгіме болды.

Әзірбайжан Республикасының Президенті И.Г. Алиевпен кездесу кезінде екі елдің мәдени-гуманитарлық және экономикалық салалардағы қарым-қатынастарын жандандыру мәселесі талқыланды.

24 шілде

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ветеринария мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №190-IV Заңына қол қойды.

27 шілде

Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының Президенті Қ.С. Бакиевтің атына президент сайлауындағы жеңісіне байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрі А.Қ. Күрішбаевты қабылдады. Ол агроөнеркәсіптік сектордың жай-күйі мен далалық жұмыстардың жүргізілу барысы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Нью-Йорк қаласында (Америка Құрама Штаттары) Қазақстан Республикасының Бас консульдығын ашу туралы» №851, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 29 наурыздағы №828 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №852 жарлықтарына қол қойды.

28 шілде

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Үкіметінің және Президенті Әкімшілігінің басшылығымен 2009 жылдың бірінші жартыжылдығындағы әлеуметтік-экономикалық даму қорытындылары бойынша кеңес өткізді.

Кеңеске Қазақстан Республикасы Премьер-министрі К.Қ. Мәсімов, Президенті Әкімшілігінің Басшысы А.Е. Мусин, Премьер-министрінің бірінші орынбасары Ө.Е. Шөкеев, Премьер-министрінің орынбасарлары Е.Т. Орынбаев пен С.Н. Ахметов, Президентінің көмекшісі Қ.У. Бишімбаев қатысты.

Президентке дағдарысқа қарсы бағдарламаны жүзеге асыру жөніндегі Үкімет қызметінің негізгі көрсеткіштері, «Жол картасы» және 2009 жылдың бірінші жартыжылдығының индустриялық дамуы баяндалды.

Жалпы алғанда, Н.Ә. Назарбаев Үкімет қызметіне оң баға берді. Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық дамуының жағымды үрдістерін атап өтіп, Президент экономиканың басым салаларында дағдарысқа қарсы шараларды жүзеге асыру жөнінде бірқатар нақты тапсырмалар берді.

Кеңесте сондай-ақ қазақстандық денсаулық сақтау саласын дамыту мәселесі қаралды. Денсаулық сақтау министрі Ж.А. Досқалиев Мемлекет басшысына Қазақстан аумағындағы A/N1H1 вирусты тым ауада таралуына жол бермеу жөніндегі ведомство қабылдаған шаралар туралы баяндады.

Бұдан басқа, кеңесте отандық денсаулық сақтау жүйесін реформалау проблемалары, Астана қаласындағы ұлттық медициналық холдингті дамыту жайы талқыланды.

Мемлекет басшысы «Н.Т. Рүстемовті Қазақстан Республикасының Иран Ислам Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №853 Жарлығына қол қойды.

31 шілде

Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының Шолпан-Ата қаласында өткен ҰҚШҰ-на мүше мемлекеттер басшыларының бейресми кездесуіне қатысты.

Саммит барысында мемлекет басшылары ҰҚШҰ бас хатшысы Н.Н. Бордюжаның ҰҚШҰ-ға мүше мемлекеттердің ақпараттық саясатын үйлестіруді қалыптастыру жөніндегі практикалық шаралар мен амалдар туралы баяндамасын тыңдады, жақында құрылған Жедел үнқату ұжымдық күштері қызметінің мәселелерін жан-жақты талқылады.

Мемлекет басшылары Ыстықкөл жағалауында «Одақ» атты ҰҚШҰ-на мүше мемлекеттердің әскери-спорттық бірлестіктері мен жастардың патриоттық Халықаралық жиынын жыл сайын өткізу үшін пайдалануға болатын ҰҚШҰ-ға мүше мемлекеттердің тұрақты қолданыстағы спорттық сауықтыру базасының құрылысын салу мүмкіндігін қарастырды.

Сондай-ақ халықаралық көкейкесті мәселелер бойынша, соның ішінде жаһандық экономикалық дағдарыстың әсерін еңсеруді үйлестіруге күш салу, халықаралық және өңіраралық қауіпсіздік архитектурасын жетілдіру, Ауғанстандағы ахуал жөнінде тиімді пікірлер алмасты.

Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы (ҰҚШҰ) — 1992 жылғы 15 мамырдағы Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт негізінде 2002 жылы ТМД-ның бірқатар елдері құрған әскери-саяси одақ. Шарт әр 5 жыл сайын автоматты түрде ұзартылып отырады.

Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан және Өзбекстан мемлекеттері ҰҚШҰ мүшелері болып табылады.

ҰҚШҰ органдарына Ұжымдық қауіпсіздік кеңесі (мемлекет басшылары деңгейінде), Сыртқы істер министрлерінің кеңесі, Қорғаныс министрлерінің кеңесі, Қауіпсіздік кеңесі хатшыларының комитеті, Хатшылық, Біріккен штаб кіреді.

2004 жылдың желтоқсан айында ҰҚШҰ БҰҰ-ның Бас Ассамблеясы жанындағы бақылаушы мәртебесін алды.

ТАМЫЗ

Дс		3	10	17	24	31
Сс		4	11	18	25	
Ср		5	12	19	26	
Бс		6	13	20	27	
Жм		7	14	21	28	
Сн	1	8	15	22	29	
Жк	2	9	16	23	30	

2 тамыз

Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының астанасы Бішкек қаласында өткен Қырғыз Республикасының Президенті Қ.С. Бакиевтің салтанатты түрде ұлықтау рәсіміне қатысты.

3 тамыз

Мемлекет басшысы өзінің алматылық резиденциясында Қазақстанның қаржы секторы мәселелері бойынша жұмыс кеңесін өткізді.

Кеңеске Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің Басшысы А.Е. Мусин, Президентінің көмекшісі Қ.У. Бишімбаев, Президенті Әкімшілігінің Әлеуметтік-экономикалық мониторинг бөлімінің меңгерушісі С.Н. Нөгербеков, Ұлттық банкінің төрағасы Г.А. Марченко, «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ басқарма төрағасы Қ.Н. Келімбетов, Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің төрағасы Е.Л. Бахмутова, Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығының қызметін реттеу агенттігінің төрағасы Ә.К. Арыстанов қатысты.

Президентке елдегі макроэкономикалық ахуал, шетелдік инвестициялар ағынын ынталандыру, сыртқы қарыздарды бақылау, зейнетақы жинақтаушы қорларының қызметі, елдің қор нарығын дамыту мәселесі туралы баяндалды.

Н.Ә. Назарбаевқа сондай-ақ төлем балансы, капиталмен және қаржылармен жүргізілетін операциялар, несие нарығы жағдайы жөніндегі және инфляциялық үдерістерді бақылау қызметі туралы есеп ұсынылды.

Сол күні Мемлекет басшысы Алматы қаласында өткен «Жетіген-Қорғас» темір жол желісі құрылысының ашылуына қатысты.

Құрылыс макетімен танысып, жоба жасаушылар және құрылысшылармен әңгімелескен Президент экономиканың өзіндік локомативі болып табылатын теміржол көлігінің еліміз үшін маңыздылығын ерекше атап өтті. Әрі бұл мәртебе жаңа бағыттың перспективаларын заңды түрде дәлелдейді.

«Жетіген-Қорғас» теміржол желісі еліміздің транзиттік әлеуетін едәуір өсіреді және Қытайдан Қазақстанның оңтүстік өңірлеріне және Орталық Азия елдеріне дейінгі аралықты 550 шақырымға дейін қысқартуға мүмкіндік береді. Қытай-Қазақстан көлік дәлізінің жаңа бағыты Қытай мен Оңтүстік Шығыс Азия

елдерінің Қазақстанмен, Орталық Азия және Еуразия құрлығындағы елдермен арадағы экономикалық байланыстарын дамытуға және кеңейтуге ықпал ететін болады. Теміржол желісінің жалпы ұзындығы 293-тен астам шақырымды құрайды. Жобаны жүзеге асыру барысында жаңа 5 бекет пен 9 разъезд салынатын болады. «Жетіген-Қорғас» желісінің жылдық жүк тасымалдау айналымы 2012 жылы 5,5 миллион тоннаны құрайтын болса, ал 2020 жылдың аяғына дейін бұл көрсеткіш 25 миллион тоннаға жетпек.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 13 қаңтардағы №273 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №854 Жарлығына қол қойды.

4 тамыз

Мемлекет басшысы өзінің алматылық резиденциясында «Қазкоммерцбанк» АҚ басқарма төрайымы Н.А. Жүсіпова мен «Қазақстанның Халық банкі» АҚ директорлар кеңесінің төрағасы А.С. Павловты қабылдады. Олар Президентке елдегі қаржы саласын жақсартуда жасалып жатқан шаралардың нәтижесі туралы баяндады.

Сол күні Мемлекет басшысы Алматы облысында жұмыс сапарымен болып, Еңбекшіқазақ ауданына барды.

Ауданның аграрлық секторымен танысуын Президент «Будан» селолық өндірістік кооперативінің селекциялық учаскесінен бастап, онда жоғары сапалы жүгері мен соя тұқымын өндіру технологиясымен танысты.

Одан кейін Н.Ә. Назарбаев егіншілікпен, мал және бау-бақша өсірумен айналысатын «Айдарбаев» шаруа қожалығында болды.

Бөлек ауылында Алматы облысының әкімі С.Ә. Үмбетов Президентке Алматы облысында «жол картасын» жүзеге асыру барысы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы сондай-ақ Есік қаласындағы ең жоғары стандарттарға сай келетін перзентхананы аралап көрді.

Алматы облысына жұмыс сапарын қорыта келе, Президент бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдерімен өз ойларымен бөлісті және Алматы облысына жұмыс сапарының қорытындыларына қанағаттанғандығын білдірді.

8 тамыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының 2010 жылы ЕҚЫҰ төрағалығына әзірлік мәселелері бойынша кеңес өткізді.

Кеңес барысында Президент Қазақстанның төрағалығы жалғасып отырған әлемдік экономикалық дағдарыс, халықаралық жағдайдағы шиеленістің күшеюі, энергетикалық және азық-түлік дағдарыстары, жаппай қырып-жою қаруын таратпау проблемасының шиеленісуі және әлемдік қоғамдастықтағы, соның ішінде ЕҚЫҰ жауапкершілігі аймағындағы өзара қатынастардың болашақ сәулетінің көптеген мәселелері бойынша белгісіздік жағдайында өткелі отырғанын атап өтті.

Н.Ә. Назарбаев Қазақстан ұйымға төрағалық етуі барысында жаппай қырып-жою қаруын қысқарту мәселелеріне, экологиялық проблемаларды шешуге, энергетикалық және азық-түлік қауіпсіздігін құруға, сондай-ақ ұлтаралық және конфессияаралық келісімді нығайту мәселелеріне ерекше ден қоя алатынына назар аударды. Кеңестің қорытындысы бойынша мемлекет басшысы сыртқы істер министрінің төрағалығымен Қазақстанның ЕҚЫҰ-ға төрағалығына әзірлік жөніндегі жұмыстарды үйлестіретін мемлекеттік комиссия құру туралы тапсырма берді.

Қазақстан үшін ЕҚЫҰ-ға төрағалық етудің тарихи және символдық маңызы бар. Қазақстан ТМД-дағы, Орталық Азия мен тұтастай алғанда, басым бөлігін мұсылман халқы мекендейтін Азия субқұрлығындағы осы ықпалды еуропалық ұйымға басшылық ететін алғашқы ел болып отыр.

Қазақстанның төрағалығы Хельсинкиде қабылданып, құжатқа Еуропа, АҚШ және Канада елдерінің мемлекет басшылары қол қойған Еуропадағы Қауіпсіздік пен Ынтымақтастық жөніндегі Актінің 35 жылдық мерекелі жылымен орайлас келіп отырғаны символдық мәнге ие.

ЕҚЫҰ мүшелерінің төрағалыққа Қазақстанның кандидатурасын бекіту туралы шешімі дәйекті шешім болды. Біздің еліміз осы аймақтағы ұлтаралық және конфессияаралық қақтығыстар болмаған барынша тұрақты мемлекет болып табылады. Қазақстан — сенімді әрі беделді әріптес. Республикамыз Еуразия және Каспий қоғамдастығының барлық аймақтық құрылымдарына мүше болып табылғанымен, ұлттық мүдделерге бағдарланған өзінің дербес сыртқы саясатын жүргізіп отыр.

11 тамыз

Мемлекет басшысы Ақмола облысының Бұрабай қаласындағы резиденциясында Қазақстан

Республикасының Қорғаныс министрі Ә.Р. Жақсыбековті қабылдады. Ол Президентке Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің жай-күйі және оны дамыту жоспарлары, әскери қалашықтардың қысқы маусымға даярлығы және Конституция күніне арналған алғашқы әскери шеруді өткізуге әзірліктің барысы туралы баяндады.

12 тамыз

Мемлекет басшысы Ақмола облысының Бурабай қаласындағы резиденциясында республикалық бюджет мәселелері бойынша кеңес өткізді.

Кеңесте 2010-2012 жылдарға арналған бюджеттің негізгі өлшемдері талқыланды. Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімов 2010 жылға арналған бюджеттің көрсеткіштерін ұсынды, жобада Мемлекет басшысының азаматтарды әлеуметтік қорғау, «Жол картасын» жүзеге асыру, дағдарысқа қарсы шаралар және перспективалы инфрақұрылымдық жобалар бойынша тапсырмалары ескерілген. Премьер-министр сондай-ақ Үкіметтің ағымдағы қызметі туралы есеп берді.

13 тамыз

Мемлекет басшысы Ақмола облысының Бурабай қаласындағы резиденциясында Қазақстанның астықты облыстарының әкімдерімен кеңес өткізді.

Кеңесте алдағы егін орағы, дағдарысқа қарсы шаралар, атап айтқанда «Жол картасын» жүзеге асыру, Президенттің азаматтардың әлеуметтік игілігін қамтамасыз ету жөніндегі тапсырмаларының орындалуы туралы мәселелер талқыланды.

Мемлекет басшысы сондай-ақ Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің бірінші орынбасары Ө.Е. Шөкеевті қабылдады. Ол жуырда Мәскеу қаласында өткен ЕурАзЭҚ Кеден одағының жетінші отырысындағы келіссөздер қорытындысы бойынша есеп берді.

Мемлекет басшысы түрікмен тарапының бастамасымен Түрікменстан Президенті Г.М. Бердымұхамедовпен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында тараптар екі жақты қатынастардың дамуы, атап айтқанда, экономикалық ынтымақтастық мәселелерін талқылады. Әңгіме екі

елдің бірқатар стратегиялық маңызды көпжақты жобаларды жүзеге асыруға қатысуы жөнінде болды. Бұл — Қазақстанды, Түрікменстанды және Иранды байланыстыратын жаңа теміржол желісі, Қазақстан, Ресей және Түрікменстан қатысатын Каспий маңы газ құбырының құрылысы және «Түрікменстан-Өзбекстан-Қазақстан-Қытай» бағыты бойынша газ құбыры. Түрікменстан Президенті Түрікменстаннан Қытайға тартылып жатқан газ құбырының бірінші кезегі аяқталып келе жатқанын айтты. Осыған байланысты Нұрсұлтан Назарбаевты ағымдағы жылғы желтоқсанда болатын және мемлекеттер басшылары қатысатын оның салтанатты ашылуына шақырды.

Мемлекет басшысы «З.Қ. Тұрысбековті Қазақстан Республикасының Ресей Федерациясындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №856 Жарлығына қол қойды.

17 тамыз

Мемлекет басшысы Әзірбайжан Республикасының Президенті И.Г. Алиевпен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында мемлекет басшылары екіжақты қарым-қатынастардың жай-күйі мен болашағын, атап айтқанда, энергетика және көмірсутектерін тасымалдау салаларындағы экономикалық ынтымақтастық мәселелерін талқылады. Сондай-ақ Каспий өңіріндегі көпжақты өзара іс-қимылды дамыту жайы әңгіме болды.

Қазақстан мен Әзірбайжан көшбасшылары жоғары деңгейдегі, соның ішінде, ресми сапарлар мен бейресми саммиттер аясындағы екіжақты байланыстарды жалғастыру туралы уағдаластыққа қол жеткізді. Сонымен қатар, тараптар Мәскеу қаласында ү.ж. шілдесінде болған келіссөздерде қол жеткізілген уағдаластықтардың орындалу барысы және Қазақстан Республикасы Президентінің Баку қаласына алдағы қазан айында жасайтын сапарына дайындық мәселелерін талқылады.

Мемлекет басшысы Молдова Республикасының Президенті В.Н. Воронинмен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында тараптар екіжақты қарым-қатынастарды, екі елдің экономикалық және

мәдени-гуманитарлық ынтымақтастығын дамыту мәселелерін талқылады.

В.Н. Воронин Н.Ә. Назарбаевты Молдовада болып өткен парламенттік сайлау қорытындылары туралы хабардар етті. Мемлекет басшылары осы жылдың қазан айында Кишинев қаласында өтетін ТМД-ға мүше мемлекеттер Басшылары кеңесінің отырысы мәселелерін талқылады.

Мемлекет басшысы «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №857 Жарлығына қол қойды.

18 тамыз

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен телефон арқылы сөйлесті.

Мемлекет басшылары Қазақстан мен Ресейдің өңіраралық ынтымақтастығының VI форумы аясында Орынборда жоғары деңгейде өтетін алдағы кездесудің күн тәртібін, сондай-ақ екіжақты қарым-қатынастарды дамытудың кең ауқымды мәселелерін талқылады.

Әңгіме барысында Ақтау қаласында Өзірбайжан, Қазақстан, Ресей және Түрікменстан президенттерінің бейресми кездесуін өткізу туралы келісімге қол жеткізілді. Онда Каспий жағалауы елдерінің мемлекетаралық қарым-қатынастары мен өзара іс-қимылдарын дамыту мәселелері, оның ішінде Каспий теңізінің мәртебесі бойынша келіссөз үдерісінің барысы талқыланды.

19 тамыз

Мемлекет басшысы Ақмола облысында жұмыс сапарымен болды.

Президенттің жұмыс сапары бидай, күнбағыс және жемшөптік дақылдар егілген «Есіл-Агро» ЖШС-інің егістік алқаптарын аралаудан басталды. Серіктестіктің директоры А. Ысмағамбетов Н.Ә. Назарбаевқа егіс алқабының ахуалы және дәнді дақылдарды өсіру шаруашылығында қолданылатын технологиялар жайлы әңгімелеп берді.

Мемлекет басшысы сондай-ақ кәсіпорынның тауарлы сүт кешенінің бірінші кезегін аралап көрді.

Осыдан кейін Н.Ә. Назарбаев Қазақстандағы алғашқы алтыжолақты автобан — «Астана-Бұрабай» автомобиль трассасы құрылысының барысымен танысты.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Көкшетау қаласына келіп, «Бурабай» жаңа спорт кешенін аралап көрді, «Достық» мәдениет үйінде Нұрсұлтан Назарбаев Ақмола мен Қарағанды облыстарының агроөнеркәсіптік кешендері өңдейтін өнімдер көрмесімен танысты. Мұнда Президент ауыл шаруашылығы құрылымдарының басшыларымен, аудандар мен ауылдық округтердің әкімдерімен Астана қаласының төңірегінде азық-түлік белдеуін дамыту мәселелері бойынша кеңес өткізді.

21 тамыз

Мемлекет басшысы Солтүстік Қазақстан облысында жұмыс сапарымен болды.

Президент Тайынша ауданының жүгері және бидай алқаптарын аралап көріп, астық жинау науқанына ақ жол тіледі және механизаторлармен әңгімелесті.

Егістік алқаптарын аралап көргеннен кейін Н.Ә. Назарбаев «Тайынша-Астық» ЖШС өндіретін ауыл шаруашылық өнімдерінің көрмесімен танысты.

Одан соң Президент «Тайынша-Астық» ЖШС сүт кешенінің 500 бас малға арналған бірінші кезегін аралап көрді және тағы да осындай санға арналған екінші корпусының құрылыс барысымен танысты.

Сүт кешенін аралап көргеннен кейін Мемлекет басшысы Ясная поляна ауылының тұрғындарымен және облыстың ауыл шаруашылығы тауар өндірушілерімен кездесті.

24 тамыз

Мемлекет Басшысы Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімовті қабылдады. Ол Президентті Үкімет тарапынан әзірленген алдағы үш жылға арналған бюджеттің жобасы, оның негізгі өлшемдері және елдің жалпы әлеуметтік-экономикалық дамуының барысы жөнінде хабардар етті.

К.Қ. Мәсімов сонымен қатар егін орағы, дағдарысқа қарсы шаралар, атап айтқанда «Жол картасын» жүзеге асыру жайында есеп берді.

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы төрағасының бірінші орынбасары Д.А. Кәлетаевты қабылдады. Ол партияның кезектен тыс XII съезінде Президентпен қойылған

міндеттердің орындалу барысы, сондай-ақ «Нұр Отанмен» өңірлерде жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы есеп берді.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің төрағасы А.С. Шабдарбаевты қабылдады. Ол Президентке ҰҚК терроризммен, экстремизммен, сепаратизммен, ұйымдасқан қылмыспен және сыбайлас жемқорлықпен күреске қатысты жұмысының нәтижелері туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» №858, «Қ.А. Нұрпейісовті Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» №859, «Б.Қ. Байбекті Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі Басшысының орынбасары қызметіне тағайындау туралы» №860 жарлықтарына қол қойды.

26 тамыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Республикалық бюджетінің орындалуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің төрағасы О.Н. Өксікбаевты қабылдады. Ол Президентті ағымдағы жылдың бірінші жартыжылдығында комитетпен жүргізілген жұмыстардың нәтижелері туралы хабардар етті.

Кездесу кезінде республикалық бюджеттің кірісін толықтыру мәселелері, салықтық және кедендік әкімшілендірудегі бірқатар орын алған проблемалар қаралды.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрі С.Н. Баймағанбетовті қабылдады. Ол елдегі қылмыстық жағдай, сондай-ақ ұйымдасқан қылмыспен және есірткі бизнесімен күресті күшейту, қоғамдық тәртіпті қорғау жөнінде қолға алынған шаралар туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Республикалық бюджет жобасын әзірлеу ережелерін бекіту туралы» №861 Жарлығына қол қойды.

27 тамыз

Мемлекет басшысы Қарағанды облысында жұмыс сапарымен болды.

Президент жұмыс сапарын аймақтың азық-түлік өнеркәсібінде іске асырылып жатқан ірі инвестициялық жобалардың бірі — «Тай» компаниясының №1 Қарағанды ет комбинатынан бастады.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев дарынды балаларға арналған «Мұрагер» мамандандырылған мектеп-интернатын аралап көрді. Мемлекет басшысы мектеп тәрбиеленушілерімен және оқытушыларымен әңгімелесіп, мультимедиялық зертхананың жұмысымен және балаларды оқыту үдерісімен танысты.

Қарағанды облысының әкімі Н.З. Нығматулин Президентке осы аймақта «Жол картасы» бағдарламасының жүзеге асырылу барысы туралы баяндап берді.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Сарань қаласындағы «Қазорталықэлектрсымдары» зауытында болып, қалалық стадионда Шахтерлер күніне орай ұйымдастырылған мерекелік шараларға қатысты. Н.Ә. Назарбаев Қарағанды облысының кеншілерін кәсіби мерекелерімен құттықтап, олардың елде жүргізіліп жатқан реформаларды жүзеге асыруға қосқан зор үлесін атап өтті.

«Қазорталықэлектрсымдары» — Қазақстандағы талшықты-оптикалық кабель өндіретін жалғыз зауыт. Бұрындары мұндай кабель Қытайда, Ресейде, Германияда және басқа елдерде шығарылатын. Бүгінгі таңда отандық өнім Қазақстанның барлық қажеттілігінің 40% қанағаттандырып отыр.

28 тамыз

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Еуропа-лық», «Әл-Фараби», «Оқжетпес», «Байқоңыр» тұрғын-үй кешендерін аралап көріп, тұрғын-үй құрылыс кооперативтерінің төрағаларына символикалық кілттерді табыс етті. Қоныстой иелері алдында сөз сөйлеген Н.Ә. Назарбаев әлемдік қаржы дағдарысына байланысты туындаған қиыншылықтарға қарамастан, мемлекет әлеуметтік проблемаларды шешіп отырғанына назар аударды.

Содан кейін Президент құрылысы жалғасып жатқан «Хан шатыр» сауда, ойын-сауық орталығында болды, сондай-ақ «Изумрудный квартал» және «Нұрсая-2» тұрғын үй кешендерін, Есіл өзені арқылы өтетін «М-3» деп аталатын жаңа көпірді аралап көрді, Президент

сонымен қатар Астанадағы көпқырлы «Абу-Дабі Плаза» кешені құрылысының іргетасына капсула қалау рәсіміне қатысты.

Мемлекет басшысы «Заңсыз жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» №191-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне заңсыз жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №192-IV заңдарына қол қойды.

29 тамыз

Мемлекет басшысы көрнекті кеңестік және ресейлік жазушы, ақын, қоғам қайраткері С.В. Михалковтың қайтыс болуына байланысты оның отбасына көңіл айту жеделхатын жолдады.

30 тамыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің Жоғарғы Бас қолбасшысы ретінде Астана қаласындағы «Қазақ елі» монументінің алдында Конституция күнін мерекелеуге арналған Қазақстан тарихында алғаш рет өткізіліп отырған әскери шеруді қабылдады.

Салтанатты шараға қатысушылар алдында сөз сөйлеген Мемлекет басшысы: «Конституция — мызғымас мемлекеттігіміздің алтын қазығы, бірлігі мен ынтымағы жарасқан елдігіміздің бұлжымас бағдары, кемел келешегіміздің кепілі», — дей келе, барлық мемлекеттік институттардың барша қазақстандықтардың басты парызы осы құндылықтарды сақтау екендігін атап өтті.

«Отан қорғаушылардың алғашқы қатарында біздің жеңісті Қарулы Күштеріміз тұр. Сондықтан да, бүгін Конституция күні алғаш рет әскери шеру өткізіліп отыр.

Бүгін тұңғыш рет халқымыздың өткені мен болашағын жалғап тұрған, оның мәңгілік мұраты мен асыл арманы бейнеленген алаң — «Қазақ елі» монументінің алдында ұлы тарихымыздың мұрагерлері, барша жауынгерлеріміздің өкілдері мерекелік әскери шеруге қатысуда».

Сөзінің соңында Н.Ә. Назарбаев Барлық қазақстандықтарды Конституция күнімен құттықтады (Қосымшаны қараңыз).

ҚЫРКҮЙЕК

Дс		7	14	21	28
Сс	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Бс	3	10	17	24	
Жм	4	11	18	25	
Сн	5	12	19	26	
Жк	6	13	20	27	

1 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті палаталарының бірлескен отырысына қатысып, Парламенттің төртінші шақырылымының III сессиясын ашты.

Өз сөзінде Президент елдің 2020 жылға дейінгі стратегиялық даму міндеттерін қойды, олардың ішінде экономиканың дағдарыстан кейінгі жаңғыруы, бәсекеге қабілетті адами капитал жасау, елде іскерлік ахуал мен кәсіпкерлік белсенділікті түбегейлі жақсарту, әкімшілік және құқықтық реформаны қамтамасыз ету, Қазақстан қоғамын одан әрі демократияландыру, Қазақстанның 2010 жылы ЕҚЫҰ-ға төрағалық етуі бар (Қосымшаны қараңыз).

Сол күні Мемлекет басшысы Білім күніне және жаңа оқу жылының басталуына орай Астана қаласындағы жалпы білім беретін мектептердің оқушыларымен кездесті.

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президентінің мұражайында өткен кездесуге елорда мектептерінің сыныптарын бітірген 70-ке жуық оқушы қатысты. Олардың бәрі де оқу озаттары.

Әңгімелесу барысында Мемлекет басшысы жастардың сапалы білім алуларының маңызды екенін ерекше атап өтті. «Сіздерді кәсіби маман ретінде құрметтеу үшін өздерің таңдаған істі, мамандықты жетілдіруге қол жеткізу қажет. Бүгінде оған барлық жағдай жасалған. Қазақстан мектептері компьютерлендірілген және Интернетке қосылған», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Содан кейін Президент жастардың сауалдарына жауап берді, өнер мен әдебиеттің қазіргі заманғы бағыттары туралы өз көзқарасымен бөлісті, мектептегі және бала кездегі достарымен қарым-қатынастары туралы әңгімелеп берді.

2 қыркүйек

Мемлекет басшысы Павлодар облысының әкімі Б.Ә. Сағынтаевты қабылдады.

Әкім Президентке Павлодар облысында жүзеге асырылып жатқан инвестициялық жобалар туралы, астықты жинау, дағдарысқа қарсы шараларды жүзеге асыру, «Жол картасының» орындалу барысы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрі Ж.Қ. Түймебаевты

қабылдады. Ол Президентті Қазақстан білімі мен ғылымын дамытудың перспективалық бағыттары мен ағымдағы жұмысы туралы хабардар етті.

Әңгімелесу барысында Мемлекет басшысы білім сапасын арттыру қажеттігіне назар аударды.

3 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Қоршаған ортаны қорғау министрі Н.С. Әшімовті қабылдады. Ол министрліктің ағымдағы жылғы жұмысы туралы, «Қазақстанның 2020 жылға дейінгі экологиясы» мемлекеттік бағдарламасының жобасын әзірлеу барысы туралы хабардар етті.

Кездесу барысында сондай-ақ біздің еліміздің Киото хаттамасына қатысу мәселесі талқыланды.

Мемлекет басшысы белгілі публицист, философия ғылымдарының докторы Ә.С. Қалмырзаевты қабылдады.

Әңгімелесу барысында қазіргі заманғы журналистика мен мәдениет және өнер саласындағы мемлекеттік саясаттың өзекті мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы «KEGOC» Электр желілерін басқару жөніндегі қазақстандық компания» АҚ президенті Қ.А. Бозымбаевты қабылдады. Ол Қазақстан Президентіне компанияның ағымдағы жылдың жеті айындағы жұмыс қорытындылары, оның одан әрі даму жоспары, сондай-ақ Қазақстанның электрэнергетикалық саласындағы инвестициялық жобаларының перспективалары туралы есеп берді. Қ.А. Бозымбаев сондай-ақ «Солтүстік-Оңтүстік Қазақстан» 500 кВ өңіраралық жоғарывольтті электр тарату желісі — ірі инфрақұрылымдық жобасы құрылысының аяқталуы туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы «Ақмола облысы Щучинск ауданының атауын өзгерту туралы» №862, «Қ.Ш. Сүлейменов туралы» №863 жарлықтарына қол қойды.

4 қыркүйек

Мемлекет басшысы «Ақорда» резиденциясында Қазақстан Республикасының ғылымы мен ғылыми жүйесін дамыту мәселелері жөнінде жұмыс бабындағы кеңес өткізді.

Кеңес барысында ғылымды басқару жүйесін реформалау мәселесі, Астанада жаңа университет ашу жөнінде пікірлер алмасылды.

Кеңесті қорытындылай келе, Президент Қазақстанның қазақстандық қоғам мен экономикаға қажетті идеялар, білім мен ғылым ашылымдарын жандандыруға қабілетті тиімді ғылыми жүйені, технологиялық серпінді өте қажетсініп отырғанын атап өтті. Елордадағы жаңа университетті ашу мәселесіне қатысты, Н.Ә. Назарбаев бұл жоғары оқу орны ең үздік әлемдік білім беру және ғылыми практикаға пара-пар қазақстандық өзіндік ерекшелікті байланыстыратын ұлттық брэнд болуы тиіс екендігіне тоқталды.

Мемлекет басшысы Батыс Қазақстан облысының әкімі Б.С. Ізмұхамбетовті қабылдады. Ол облыстағы әлеуметтік-экономикалық жағдай және «Жол картасының» іске асырылу барысы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Кедендік одақ комиссиясы жауапты хатшысының орынбасары Е.К. Мамытбековті қабылдады.

Әңгімелесу барысында 2010 жылғы 1 қаңтарда жұмысы басталатын Кедендік одақ комиссиясы қызметінің мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің ұжымына жаңа министр Қ.Б. Саудабаевты таныстырды.

Президент Қ.Б. Саудабаевтың мемлекеттік және дипломатиялық қызметтегі мол тәжірибесін, оның еліміздегі және шетелдердегі беделін атап өтті.

Мемлекет басшысы «М.М. Тәжинді Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік кеңесінің хатшысы қызметіне тағайындау туралы» №864, «Қ.Б. Саудабаевты Қазақстан Республикасының Мемлекеттік хатшысы — Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрі қызметіне тағайындау туралы» №865, «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №866, «Қазақстан Республикасының 2010 жылы Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымына төрағалық

етуі мәселелері жөніндегі мемлекеттік комиссия құру туралы» №867 жарлықтарына қол қойды.

8 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Эстония Республикасының Премьер-министрі А. Ансипті қабылдады.

Әңгімелесу барысында энергетика, ақпараттық және телекоммуникациялық технология, құрылыс индустриясы, ағаш өңдеу өнеркәсібі, логистикалық қызмет көрсету, ауыл шаруашылығы салаларындағы екіжақты ынтымақтастықты дамыту перспективасы талқыланды.

Осыған байланысты тараптар Сауда-экономикалық ынтымақтастық жөніндегі Қазақстан-Эстония үкіметаралық комиссиясын құруды жеделдетудің маңыздылығын атап өтті.

Америкалық «The Washington Times» газетінде Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың «Демократия өскінінің әлеуеті» атты мақаласы жарияланды. Онда қазақстандық көшбасшы жаппай қырып-жою қаруын таратпау тәртібін күшейту, халықаралық деңгейде толеранттылық пен өзара түсіністікті нығайту тәрізді халықаралық қоғамдастық үшін маңызы зор мәселелер бойынша өз пікірін білдірген.

Мемлекет басшысы «Қ.Е. Омаров туралы» №868 Жарлығына қол қойды.

9 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі Г.Н. Әбдіқалықованы қабылдады. Ол Президентті республикадағы «Жол картасын» жүзеге асыру барысынан хабардар етті, сондай-ақ елдегі көші-қон жағдайы, «Нұрлы көш» бағдарламасы аясында Оңтүстік Қазақстан облысының «Асар» шағын ауданындағы, Ақмола облысының Красный яр кентіндегі үйлердің құрылысы және Курчатов қаласындағы тұрғын үйді қайта жөндеуден өткізуге қатысты әлеуметтік жобалардың табысты аяқталуы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Оңтүстік Қазақстан облысындағы Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті Шекара қызметінің тікұшағының құлауы

кезінде мемлекеттік шекараны қорғау жөніндегі әскери міндетті орындау барысында қайғылы қазаға ұшыраған шекарашылардың отбасыларына көңіл айту жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы Үкіметке қаза болғандардың отбасыларына, сондай-ақ апат кезінде зардап шеккендерге материалдық көмек және қажетті қолдау көрсету жөнінде тапсырма берді.

Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасына және Ұлттық қауіпсіздік комитетіне апаттың себебіне мұқият тексеру жүргізу, әскери қызметшілердің қауіпсіздігін күшейту жөнінде қажетті шаралар қабылдау және келешекте мұндай оқиғаларға жол бермеу туралы нұсқау берілді.

10 қыркүйек

Мемлекет басшысы Ақтөбе облысында жұмыс сапарымен болды.

Президент қайта қалпына келтірілген және жаңартылған әуежайды және Бомбардье CRJ-900 жаңа әуе кемесін қарап шықты. Бұл әуе кемесі арқылы орта қашықтықтағы әуежелілеріне пайдаланылатын отандық авиапаркін жаңарту жоспарланып отыр.

Н.Ә. Назарбаев Ақтөбеде жаңа қалалық Бірлік және келісім бульварының ашылу рәсіміне қатысты.

Салтанатты рәсімнен кейін Мемлекет басшысы «Қазхром» трансұлттық компаниясы» АҚ жоғарыкөміртекті феррохром шығаратын жаңа цех құрылысының іргетасына капсула салды.

Кәсіпорын ұжымының алдында сөз сөйлеген Президент жаңа өндірісті салу — Қазақстанның болашағы үшін маңызды қадам екенін атап өтті. Мұнда феррохром өндірудің жаңа инновациялық технологиясы пайдаланылатын болады. Тауарлы жоғары көміртекті феррохром шығару екі есеге дейін артады. Хромды алу деңгейі едәуір артып, 90 пайыздан жоғары болады.

Мемлекет басшысы әлемде кәсіпорындардың көпшілігі өнімдерін қысқартып жатқанда, қазақстандықтар өндіріс қуатын арттырып отырғанына тоқталды. Бұл таяу келешекте Қазақстанға еліміздің индустриалдық дамуында қуатты серпіліс жасауға мүмкіндік береді, біздің азаматтарымыздың әл-ауқаты айтарлықтай жақсарады.

«Шымкент-Самара» автожолының бесінші шақырымында өткен «Батыс Еуропа — Батыс Қытай» халықаралық көліктік дәлізі — ғасыр жобасы құрылысының басталу рәсіміне Президенттің қатысуы жұмыс сапарының басты оқиғасы болды.

Салтанатты рәсімге қатысушылар алдында сөз сөйлеген Н.Ә. Назарбаев бұл Қазақстанның басты инфрақұрылымдары жобаларының бірі және нағыз «XXI ғасыр құрылысы» екенін атап өтті.

Президент мұнда автожол саласы үшін отандық өндірушілер өндірісінің көрмесімен танысты.

Одан кейін Жамбыл облысымен байланыстырған телекөпірге қатысты. Мемлекет басшысына халықаралық көлік дәлізіне енетін «Тараз-Қордай» жолының бір учаскесі құрылысының басталуы туралы мәлімдеді.

Президент Қазақстан аумағындағы жобаның аяқталуына байланысты барлық Еуразияның жүк тасымалы ағынының едәуір бөлігі тартылатынын атап өтті. Бұл Ақтөбе, Қызылорда, Оңтүстік Қазақстан, Жамбыл және Алматы облыстары экономикасының дамуына жаңаша қарқын береді.

«Батыс Еуропа — Батыс Қытай» халықаралық көліктік дәлізінің жалпы ұзақтығы 8,5 мың шақырымды құрайды. Оның 2700-ден астам шақырымы Қазақстан аумағы арқылы өтеді.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Ақтөбе қаласының құрылғанына 140 жыл толуына арналған мерекелік шараларға қатысты.

Президент облыстағы Достық үйімен танысты. Мұнда концерт залы, салтанат залы, хореография, дайындық бөлмелері, конференция залы, мұражай, компьютерлік сынып, дыбыс жазу студиясы, этномәдени бірлестіктер жетекшілерінің жұмыс бөлмелері бар.

Ұлттық-мәдени орталықтардың жетекшілерімен жүздесу барысында Н.Ә. Назарбаев Достық үйіне шағын автобусты сыйға тартты.

Одан кейін Мемлекет басшысы Қобыланды батыр атындағы орталық стадионға келді. Мұнда Ақтөбенің 140 жылдық мерейтойына арналған негізгі мерекелік іс-шаралар болып өтті.

Президент қазақстандықтардың достығы мен бірлігі ең батыл мақсаттар қойып және оны шешуге мүмкіндіктер беретінін атап өтті. Адамдармен кездесу кезінде, Мемлекет басшысы елімізді одан әрі дамыту, Қазақстанның жаңа индустрияландыру жоспары, еліміздің барлық азаматтарының өмірін жақсарту жөніндегі президенттік бастамаларды олардың қызу қолдайтынын сезінді.

Мемлекет басшысы қала тұрғындарын мерекемен құттықтап, барлық қалалықтар мен облыс тұрғындарына амандық, денсаулық және бақыт тіледі.

Күн соңында Мемлекет басшысы Ақтөбе қаласындағы жаңа теннис орталығымен танысты. Орталықтың құрамына 4 жабық, 6 ашық корттар, 2 жаттығу залы, оқу-әдістемелік сыныптары кіреді.

Президент спортты дамытып, салауатты өмір салтын ұстану қажеттігін ерекше атап өтті және спортшыларға жаңа рекордтар мен жоғары көрсеткіштер тіледі.

11 қыркүйек

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Орынбор қаласында өткен Қазақстан мен Ресейдің өңіраралық ынтымақтастығының VI форумына қатысты.

Форум бағдарламасы Мемлекет басшыларының ұлттық кешендер, соның ішінде «Қазақ ауылы» орналасқан «Ұлттық ауыл» парк-мұражайын бірге аралауымен басталды.

Одан кейін Н.Ә. Назарбаев пен Д.А. Медведев екіжақты кездесу өткізіп, онда отын-энергетикалық кешені, көлік, шекаралық және мәдени-гуманитарлық ынтымақтастық салаларындағы қазақстандық-ресейлік нақты жобаларды жүзеге асыру барысын талқылады. Бұдан басқа, Каспий құбыры консорциумының өткізгіштік қабілетін кеңейту, трансшекаралық мұнай-газ кен орындарын бірлесіп игеру, сондай-ақ отын-энергетикалық саладағы өзге де бірқатар ірі жобалар туралы мәселелерді қарастырды.

Шағын құрамдағы екіжақты келіссөздерден кейін Мемлекет басшылары энергетика саласындағы ынтымақтастыққа арналған VI аймақаралық ынтымақтастық форумының пленарлық отырысына қатысты.

«Біздің бүгінгі кездесуіміз — бұл аймақаралық алға жылжу, шекаралық ынтымақтастық, одан әрі дамудың жаңа бағыттарын іздеу тұрғысында атқарылған жұмысымыздың қорытындысын шығару мүмкіндігі, — деп атап өтті Н. Назарбаев.

Отырыста сондай-ақ Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведев, Ресей Федерациясының Сауда және өнеркәсіп министрі В.Б. Христенко, Қазақстан Республикасының Энергетика және минералдық ресурстар министрі С.М. Мыңбаев, Орынбор облысының губернаторы А.А. Чернышев, Батыс Қазақстан облысының әкімі Б.С. Ізмұхамбетов,

Ресей Федерациясының Өңіраралық даму министрі В.Ф. Басаргин, «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ басқарма төрағасы Қ.Н. Келімбетов, Астрахан облысының губернаторы А.А. Жилкин, Павлодар облысының әкімі Б.Ә. Сағынтаев және Қорған облысының губернаторы О.А. Богомолов сөз сөйледі.

Форум қорытындысы бойынша екі елдің Үкіметтері арасында ынтымақтастық туралы бірқатар екіжақты құжаттарға қол қойылды.

Қазақстан мен Ресейдің екіжақты қатынастарында шекаралық ынтымақтастық ерекше орынға ие, оның бірқатары объективті себептерге негізделген. Қазақстан мен Ресейдің 7,5 мың шақырымға созылып жатқан бірлескен құрлық шекарасы бар. ТМД елдерімен шектесетін Ресей Федерациясының 27 субъектісінің 12 Қазақстанның 7 облысымен көршілес орналасқан. Ресейдің 89 өңірінің 76-сы Қазақстанмен сауда-экономикалық байланыста. Оның үстіне, Қазақстан мен Ресей арасындағы сауда қатынасының 70%-ға жуығы осы шекаралас аймақтардың үлесіне келеді.

Шекаралық ынтымақтастықты одан әрі нығайту мақсатында Қазақстан мен Ресей 1999 жылдың қыркүйегінде шекаралық ынтымақтастық туралы үкіметаралық келісімге қол қойды және 1999–2007 жылдарға арналған шекаралық ынтымақтастық бағдарламасын қабылдады.

2003 жылдан бастап екі елдің мемлекет басшыларының қатысуымен Қазақстан мен Ресейдің шекаралас өңірлерінің жыл сайынғы форумдарын өткізу кеңінен дамып келеді. Мұнда екіжақты ынтымақтастықтың өзекті мәселелері талқыланады.

Алғашқы Қазақстан-Ресей форумы 2003 жылғы сәуір айында Омбы (Ресей) қаласында өткізілді, екіншісі — 2005 жылдың мамырында Челябин (Ресей) қаласында, үшіншісі — 2006 жылдың қазанында Оралда, төртіншісі — 2007 жылдың қазанында Новосибирскіде (Ресей), бесіншісі — 2008 жылдың қыркүйегінде Ақтөбеде болып өтті.

Сол күні Мемлекет басшысы Әзірбайжан, Қазақстан, Ресей және Түрікменстан мемлекеттері басшыларының 2009 жылғы 12 қыркүйекте болатын бейресми кездесуіне қатысу үшін Маңғыстау облысының Ақтау қаласына аттанды.

12 қыркүйек

Мемлекет басшысы Маңғыстау облысының Ақтау қаласында Әзірбайжан, Қазақстан, Ресей және Түрікменстан мемлекеттері басшыларының бейресми кездесуіне қатысты.

Саммитке сондай-ақ Әзірбайжан Республикасының Президенті И.Г. Алиев, Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведев және Түрікменстанның Президенті Г.М. Бердымұхамедов қатысты.

Кездесуді аша отырып, Н.Ә. Назарбаев әріптестеріне бейресми жағдайда өтетін кездесуге шақыруын қабыл алғандары және Қазақстанның тағы бір қаласымен танысуға деген пейілдері үшін алғысын айтты.

Саммит барысында екіжақты және көпжақты ынтымақтастық мәселелері талқыланды. Сонымен қатар, Қазақстан көшбасшысы атап өткендей, күн тәртібінде кездесуге қатысушылардың барлығы үшін өзекті болып табылатын мәселе — Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі мәселесін талқылау қарастырылмайтын болды. Бұл мәселе Каспий маңы мемлекет басшыларының Әзірбайжанның астанасы Бакуде өткізілетін келесі саммитінде қарастырылуы қажет болатын.

13 қыркүйек

Мемлекет басшысы Түрікменстанның Түрікменбашы қаласында өткен «Жібек жолы — 2009» халықаралық ралли-жорықтың қорытынды кезеңінің басталу рәсіміне қатысты.

Жарыстың басталу рәсімінде сөз сөйлеген Президент әлемнің барлық автомобиль әуесқойларының үлкен назарын аударған және әлемдік деңгейдегі спорт жарысы болып отырған ралли-жорықтың ұйымдастырылуына жоғары баға берді.

Авторалли Қазақстан, Ресей және Түрікменстан президенттерінің қолдауымен ұйымдастырылып, Қазан қаласында (Ресей Федерациясы) 5 қыркүйекте басталды. Оған әлемнің 25 елінің өкілдері — 180 спортшы 20 жүк көлігімен және 51 жеңіл автомобилімен қатысты. Бағдардың қашықтығы 4,3 мыңнан астам шақырымды құрайды.

14 қыркүйек

Мемлекет басшысы Алматы облысының Талдықорған қаласындағы облыстық наркологиялық диспансерде болған өрт және Атырау қаласында салынып жатқан көпірдің құлауы салдарынан адам өліміне әкеліп соққан қайғылы оқиғалар туралы Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімовтің есебін тыңдады.

Президент Үкіметке, Алматы және Атырау облыстарының әкімдеріне зардап шеккендердің отбасыларына материалдық көмек және қолдау көрсетуді тапсырды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Азия даму банкі арасындағы Азия даму банкіне мүше елдерді қолдаудың дағдарысқа қарсы бағдарламасы шеңберіндегі қарыз туралы келісімге қол қою туралы» №870 Жарлығына қол қойды.

15 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Индустрия және сауда министрі Ә.О. Исекешевті қабылдады. Министр «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясының кезектен тыс XII съезінде Президенттің Үкіметке берген Қазақстанның инновациялық индустрияландыруы жөніндегі тапсырмасының орындалу барысы туралы аралық есеп берді. Атап айтқанда, Қазақстанның 2020 жылға дейінгі даму стратегиясы аясында 2010–2014 жылдарға арналған жеделдетілген индустриялық-инновациялық дамудың мемлекеттік бағдарламасы мен Қазақстанның 2010–2020 жылдарға арналған индустрияландыру картасының әзірлігі туралы баяндады.

Сол күні Мемлекет басшысы Вьетнам Социалистік Республикасының Премьер-министрі Нгуен Тан Зунгті қабылдады.

Кездесу барысында сауда-экономикалық ынтымақтастықты дамыту перспективасы талқыланды, оны одан әрі дамыту үшін қажетті шарттық-құқықтық базаны құрудың маңыздылығы атап өтілді.

16 қыркүйек

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында өткен «Жемқорлықпен күрес және тиісті басқару Шығыс Еуропа мен Орталық Азияның экономикалық және әлеуметтік дамуының шарты ретінде» атты халықаралық конференциясына қатысты.

Конференция жұмысына 60 мемлекеттің және 20 халықаралық ұйымның өкілдері қатысты. Конференцияға қатысушылардың алдында сөз сөйлеген Президент мұндай алқалы форум Қазақстанда алғаш рет өтіп отырғанын атап өтті. Бұл біздің еліміздің жаһандық жемқорлықтың қауіп-қатерімен күресушілердің алдыңғы қатарындағы шешімталдығын көрсетеді.

«Мұндай жауыздыққа қарсы күресу — Қазақстанның мемлекеттік саясатының маңызды

басымдығы. Біз мұны еліміздің 2030 жылға дейінгі даму стратегиясында белгіледік», — деп атап көрсетті Н.Ә. Назарбаев (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы белгілі қазақстандық жазушы, этнограф әрі ғалым А.С. Сейдімбектің мезгілсіз қайтыс болуына байланысты отбасына көңіл айту жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы «Республикалық бюджеттің атқарылуы туралы жылдық есепті жасау және ұсыну ережесін бекіту туралы» №871, «Қазақстан Республикасы соттарының алқа төрағасын, төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №872 жарлықтарына қол қойды.

17 қыркүйек

Мемлекет басшысы Павлодар облысында жұмыс сапарымен болды.

Екібастұзға келген Президент «Екібастұз 1150» қосалқы стансасында Қазақстанның 500 кВ-ты «Солтүстік-Оңтүстік» өңіраралық жоғары вольтті электр тарату желісін пайдалануға беруге арналған салтанатты іске қосу рәсіміне қатысты.

Рәсім барысында «KEGOC» АҚ-ның Алматы және Шымкенттегі өңірлік диспетчерлік орталықтарымен телекөпір ұйымдастырылды. Интерактивтік байланыс кезінде өңірлік диспетчерлер Мемлекет басшысына жаңа энергиялық жүйенің жұмысы туралы баяндады.

Президент «KEGOC» Электр желілерін басқару жөніндегі қазақстандық компания» АҚ басшылығы мен ұжымын, барша қазақстандықтарды маңызды жобаның табысты аяқталуымен құттықтады әрі бұл инфрақұрылымдық жоба еліміздің электр энергетикасын дамытуға бағытталғанын атап өтті.

Одан кейін Президент шағын және орта бизнесті қолдау бағдарламасының нәтижесінде тұрғызылған нысандардың бірі — «Макси молл» сауда орталығында, құрамына 36 шығармашылық бірлестік, 14 аула клубы, «Балдәурен» балалар мен жасөспірімдер ұйымы кіретін «Қайнар» білім беру-демалыс кешенінде болды.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Павлодар қаласындағы аудандық емханада болып, ана мен бала бөлмесін, биозертхананы, дені сау сәби бөлмесін

қарап көрді, медициналық қызметкерлермен сөйлесіп, отандық денсаулық сақтау — мемлекеттің әлеуметтік саясатының басты бөлігі екендігін атап айтты.

Одан кейін Президент жаңа мұнайхимия зауытының ашылу рәсіміне қатысты.

18 қыркүйек

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің ғимаратында өткен белгілі қазақстандық жазушы А.С. Сейдімбекпен қоштасу рәсіміне қатысты.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрі В.К. Божконы қабылдады. Ол ведомствоның сегіз ай ішіндегі жұмысының қорытындылары, бүгінгі таңдағы ТЖМ жүйесіндегі істің жайы, Көксарай тоспасының құрылысы және Астана қаласы маңынан судың тасуына қарсы бөгет салу жөніндегі жұмыстардың барысы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы министрлік жүйесіндегі мамандармен жұмысты күшейту, сондай-ақ еңбекті қорғау және өндірістегі қауіпсіздікке басты назар аудару жөнінде тапсырма берді.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрі М.А. Құл-Мұхаммедті қабылдады.

Министр Мемлекет басшысына мәдени-ақпараттық кеңістікті дамыту, «Қазақфильм» ұлттық компаниясын жаңарту, сондай-ақ «Мәдени мұра» мемлекеттік бағдарламасын жүзеге асыру туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен телефон арқылы сөйлесті.

Келіссөздер барысында Қазақстан мен Ресей арасындағы сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық салалардағы ынтымақтастық мәселелері, сондай-ақ екі елдің өңірлік интеграциялық бірлестіктер аясындағы өзара ықпалдастығының перспективалары талқыланды.

Әңгіме барысында халықаралық күн тәртібінің өзекті мәселелері бойынша пікір алмасылды.

Н.Ә. Назарбаев АҚШ Президенті Б. Обама мен Ресей Президенті Д.А. Медведевтің жаһандық

қауіпсіздікті нығайту саласындағы сындарлы үнқатысуды жалғастыруға мүмкіндік беретін соңғы мәлімдемелерін құптады.

Мемлекет басшысы «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» №193-IV Кодексіне қол қойды.

20 қыркүйек

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Нұр-Астана» орталық мешітіне барып, Қазақстанның барша мұсылмандарын Ораза айт мерекесімен құттықтады.

21 қыркүйек

Мемлекет басшысы Жамбыл облысында жұмыс сапарымен болып, «Жасұлан» ЖШС-нің үйде өсірілетін өсімдіктерімен танысты. Жалпы алаңы 3 гектарды алып жатқан жылыжайда өсімдіктердің бөлмеде өсірілетін әр түрлі тұқымдары өсіріледі.

Президент сондай-ақ облыстың фермерлерімен кездесті және «Баласағұн» орталық концерт залында Жамбыл облысының құрылғанына 70 жыл толуына арналған салтанатты жиынға қатысты.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №873 Жарлығына қол қойды.

22 қыркүйек

Мемлекет басшысы Жамбыл облысына жұмыс сапары барысында 10 мың тонна азық-түлік өнімдерін салқын күйде сақтауға арналған жаңа тоңазыту комбинатында болды.

Тоңазыту комбинатында облыс басшылары Президентке «Жол картасының», инвестициялық жобалардың, сондай-ақ облыстың 2020 жылға дейінгі стратегиялық дамуының басты бағыттарының орындалу барысы туралы баяндап берді.

Н.Ә. Назарбаев сонымен қатар Тараз қаласындағы «100 мектеп, 100 аурухана» бағдарламасы шеңберінде салынған №54 орта мектепте болып, ұстаздар ұжымымен әңгімелесті және мектепке екі автобусты сыйға тартты.

Ресейдің «Известия» газетінде Мемлекет басшысының жаһандық экономикалық дағдарыс себептерін талдауға арналған «Бесінші жол» атты мақаласы жарық көрді.

«Жаһандық дағдарыстың басты себебі, әлемдік резервтік валюталардың генетикалық ақаулары болып табылады.

...Әлемдік валюталардың қалыптасқан эмиссия тәртібі мен айналымы заңдылықтың, демократиялықтың, бәсекелестіктің, тиімділіктің, валюталарды пайдаланушылар тарапынан бақылаудың және сол сияқтылардың ешқандай өлшемдеріне сай келмейді.

Осының бәрі басты, алғашқы ақаулардың бірімен заңды түрде байланысты: әлемнің барлық валюталары құнды иллюзиялық тұрғыда бағалаудың әлдеқашан ескірген құралдар санатына жатады. Бүгінде резервтік валюталардың бірде-бірі тауарлар мен қызметтердің шынайы құнын нақты бағалай да өлшей, айырбастай да көшіре алмайды.

Жаһандық дағдарыстан шығудың мәні осынау өздерін әлдеқашан түгесіп болған әлемдік валюталардан жаңа сападағы жаңа қаржы құралдарына: тауарлар мен қызметтердің құнын нақты өлшеуіштерге әлдеқашан пісіп жетілген, сөзсіз көшуде болып отыр. Тек осы жаһандық геоқаржылық инновация ғана жаңа мақсаттар, құндылықтар, пайымдар базасында әлемді біртіндеп түбегейлі жаңартуды бастауға жол ашпақ», — делінген мақалада.

23 қыркүйек

Мемлекет басшысы Оңтүстік Қазақстан облысында жұмыс сапарымен болды.

Шымкент қаласында Президент облыстық кардиологиялық орталықта болып, аурухананың жаңа бөлігін аралап көрді, жаңа жабдықтармен таныс болып, медицина қызметкерлерімен әңгімелесті.

Одан кейін Н.Ә. Назарбаев «Ордабасы» алаңына орнатылған Тәуелсіздік монументінің ашылу рәсіміне қатысты, сондай-ақ жуырда ашылған А. Құнанбаевтың мұражайында болды.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Сайрам ауданына келіп, Тассай ауылында жаңа жабдықтармен жарақтандырылған жаңа макарон фабрикасын ара-

лап көрді, мұнда Президентке облыс басшысы «Жол картасының» жүзеге асырылу барысы туралы есеп берді.

24 қыркүйек

Мемлекет басшысы Оңтүстік Қазақстан облысына жұмыс сапары барысында Арыс ауданындағы Ақдала ауылына келді.

Президент «Жаңа Ақдала» агрофирмасында болып, көкөніс дақылдары алаңын және алма бағын тамшылатып суландыру технологиясымен танысты.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Көксарай контрреттеуішінің үстінен аралап ұшып шықты.

25 қыркүйек

Мемлекет басшысы Оңтүстік Қазақстан облысына жұмыс сапары барысында Сарыағаш ауданында болып, «Жібек жолы» жаңа кеден бекетін қарап көрді.

Президентке қолданылатын арнайы техникалар, кинологиялық қызмет бөлімшесі және кедендік рәсімдеу мен шекаралық бақылаудың басты процедуралары көрсетілді.

Сол күні Мемлекет басшысы Сарыағаш қаласында Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің бірінші орынбасары Ө.Е. Шөкеевті, Беларусь Республикасы Премьер-министрінің орынбасары А.В. Кобяковты және Ресей Федерациясы төрағасының бірінші орынбасары И.И. Шуваловты қабылдады.

Олар Президентке Алматыда өткен ЕурАзЭҚ қауымдастықтың Интеграциялық комитетінің 46-шы отырысы және Кедендік одақ комиссиясының 8-ші отырысының қорытындылары туралы хабардар етті.

28 қыркүйек

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің «Спорт командаларын даярлау орталығы — «Ұшқын-Искра» спорт клубы» мемлекеттік мекемесін құру туралы» №874, «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» №875 жарлықтарына қол қойды.

29 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімовтің, Мемлекеттік хатшысы — Сыртқы істер министрі Қ.Б. Саудабаевтың, Президенті Әкімшілігінің Басшысы А.Е. Мусиннің және Үкіметі мүшелерінің қатысуымен елдің әлеуметтік-экономикалық даму мәселелері бойынша жұмыс бабындағы кеңес өткізді.

Атап айтқанда, кеңесте астық дақылдарын жинау науқанының және «Жол картасының» жүзеге асырылу барысы қаралды.

30 қыркүйек

Мемлекет басшысы Атырау облысында жұмыс сапарымен болды.

Президент Атырау облысының Мақат ауданында «Болашақ» мұнай және газды игеруге дайындық жөніндегі кешенді қондырғының құрылысы барысымен танысты.

Одан кейін Н.Ә. Назарбаев «Атырау-Бейнеу» автотрассасының аяқталған учаскесін аралады.

Президент сондай-ақ «Өзен — Түрікменстанның мемлекеттік шекарасы» жаңа темір жол учаскесінің құрылысын бастау рәсіміне қатысты.

Рәсім барысында Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникация министрі Ә.Қ. Құсайынов Мемлекет басшысына Қазақстан жолдарындағы автомобиль желісінің жалпы жай-күйі туралы баяндады және Республикалық автомобиль және темір жол транзиттік дәліздерін дамыту жөніндегі жобамен таныстырды.

Рәсім барысында сондай-ақ Маңғыстау облысының Жаңаөзен қаласымен телекөпір орнатылып, интерактивтік байланыс кезінде «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясының президенті А.Ұ. Мамин Президентке жаңа жолдың техникалық сипаттамасы туралы мәлімдеді. Қазақстанның астық одағының төрағасы Н.С. Тілеубаев Президентке диқандарға көрсеткен көмегі үшін алғысын айтты, оның байқауынша, жаңа темір жол магистралы біздің астықтың экспортқа шығарылуын жылына 3 миллион тоннаға дейін арттырады. Маңғыстау облысының әкімі Қ.Е. Көшербаев облыс тұрғындары үшін жобаны іске асырудың әлеуметтік мәні барын атап өтті.

Телекөпір кезінде Президент жаңа жол құрылысын бастап берді және жаңаөзендіктер мен облыстың теміржолшыларын осы айтулы оқиғамен құттықтады.

ҚАЗАН

Дс		5	12	19	26
Сс		6	13	20	27
Ср		7	14	21	28
Бс	1	8	15	22	29
Жм	2	9	16	23	30
Сн	3	10	17	24	31
Жк	4	11	18	25	

ӘЛ-ФАРАБИ
атындағы ҚазҰУ

1 қазан

Мемлекет басшысы Атырау облысына жұмыс сапары барысында Атырау қаласындағы «Алмагүл» шағын ауданында салынған 100 төсектік жаңа перзентхана корпусын аралады, жаңа жабдықтардың жұмысымен танысып, аурухананың медициналық қызметкерлерімен әңгімелесті.

Одан кейін Президент қалалық мұз айдынында, сондай-ақ облыстық сот әкімшілігінің жаңа ғимаратында болды.

Атырау жылуэнергоорталығының жаңа газотурбиналық стансасын аралау кезінде облыс әкімі Б.С. Рысқалиев Н.Ә. Назарбаевқа Атырау облысында «Жол картасының» жүзеге асырылу барысы туралы баяндады және өңір дамуының ағымдағы көрсеткіштерімен, оның перспективалы даму жобаларымен таныстырды.

Мұнда Президент Атырау ЖЭО IV кезегінің қуаты 25 мВт турбиналық агрегатын іске қосты.

Мемлекет басшысы кәсіпорын жұмысшыларының алдында сөйлеген сөзінде газотурбиналық стансаның іске қосылуы Атырау облысы экономикасының энергетикалық қуатын едәуір арттыруға мүмкіндік туғызатынын және қарқынды дамып келе жатқан өңірдің электр энергияға деген сұранысын толық қанағаттандыратынын атап өтті.

2 қазан

Мемлекет басшысы Әзірбайжан Республикасында ресми сапармен болып, осы елдің астанасы Баку қаласында Президент И.Г. Алиевпен кездесті.

Шағын және кең құрамдағы келіссөздер барысында отын-энергетикалық сектордағы, ауыл шаруашылығы, шекаралық сауда, жүк және көлік тасымалы салаларындағы ынтымақтастық жағдайлары мен перспективалары талқыланды. Осыған байланысты Қазақстан-Әзірбайжан үкіметаралық комиссиясының экономикалық ынтымақтастық жөніндегі қызметін жандандырудың маңыздылығы атап өтілді.

Тараптар сондай-ақ екіжақты мәдени-гуманитарлық байланыстарды нығайту қажеттігін атап өтті.

Келіссөздер қорытындысы бойынша екіжақты ынтымақтастықты кеңейтуге бағытталған мемлекетаралық келісім пакетіне қол қойылды.

Сол күні Мемлекет басшысы 2009 жылғы 3 қазанда болатын Түркі тілдес мемлекеттер басшыларының IX саммитіне қатысу үшін Әзірбайжан Республикасының Нахичеван қаласына барып, Түркия Республикасының Президенті А. Гүлмен екіжақты кездесу өткізді.

Әңгімелесу барысында тараптар Қазақстан-Түркия ынтымақтастығының өзекті мәселелерін талқылады.

3 қазан

Мемлекет басшысы Түркі тілдес мемлекеттер басшыларының IX саммитіне қатысуына байланысты Әзірбайжан Республикасының Нахичеван қаласында болған кезінде Қырғыз Республикасының Президенті Қ.С. Бакиевпен екіжақты кездесу өткізді.

Кездесу кезінде сауда-экономикалық, қаржылық, мәдени-гуманитарлық салалардағы екіжақты қарым-қатынастардың жай-күйі және даму перспективалары талқыланды.

Сол күні Мемлекет басшысы Түркі тілдес мемлекеттер басшыларының IX саммитіне қатысты.

Саммитке сондай-ақ Әзірбайжан Республикасының Президенті И.Г. Алиев, Қырғыз Республикасының Президенті Қ.С. Бакиев және Түркия Республикасының Президенті А. Гүл қатысты.

Олар саммит барысында түркі әлемі елдері арасында өзара қарым-қатынастарды нығайту мәселелері бойынша пікір алмасты.

Өз тарапынан Президент Н.Ә. Назарбаев Түркияның Анталия қаласында өткен Түркі тілдес мемлекеттер басшыларының VIII саммитінде қабылданған жаңа өңіраралық ұйымды — Түркі тілдес мемлекеттердің ынтымақтастық кеңесін (Түркі кеңесі) қалыптастыру бастамаларын дамытуды ұсынды, сондай-ақ экономиканы, экологиялық қауіпсіздікті, мәдени-гуманитарлық салаларды дамытуда ынтымақтастықтың анағұрлым перспективалық бағыттарын айқындап берді.

Саммит қорытындысы бойынша жалпытүркілік ықпалдастықты жаңа деңгейге шығаруды белгілейтін Түркі тілдес мемлекеттердің ынтымақтастық кеңесін құру туралы келісімге қол қойылды. Алғаш рет түркі мемлекеттерінің арасында барлық бағыттар бойынша ынтымақтастықты үйлестіру мақсатында тұрақты жоғарғы кеңесші орган құрылды.

5 қазан

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен БҰҰ Дүниежүзілік туристік ұйымы Бас ассамблеясының XVIII сессиясына қатысты.

Өз сөзінде Н.Ә. Назарбаев Қазақстан Шығыс Еуропа мен Орталық Азия елдерінде алғашқылардың бірі болып мұндай форумды өткізу құрметіне ие болғанын атап өтті.

Президент туризм әлемдік экономиканың қозғаушы күшінің бірі болып табылатынын атап өтіп, форумға қатысушыларды Қазақстанның туристік саласына назар аударуға және оның дамуына белсенді түрде инвестиция салуға үндеді (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы «Николя Саркозиді «Алтын Қыран» орденімен наградтау туралы» №876, «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» №877, «Кешірім жасау туралы» №878 жарлықтарына қол қойды.

6 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстанға мемлекеттік сарпармен келген Франция Республикасының Президенті Н. Саркозиден кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында саяси, сауда-экономикалық және инвестициялық ынтымақтастықты дамыту перспективасы талқыланды. Қазақстан мен Франция көшбасшылары сондай-ақ жаһандық және өңірлік саясаттағы өзекті проблемалар жөнінде пікір алмасты.

Франция делегациясы өз тарапынан АӨСШК-ті, Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съезін өткізу, ЕҚЫҰ-на төрағалық етуді қоса алғандағы Қазақстанның халықаралық бастамаларын толығымен қолдайтынын мәлімдеді.

Келіссөздер барысында энергетика, атом өнеркәсібі, көлік және коммуникация, авиация және ғарыштық сала, технология трансферті салаларындағы нақты бірлескен бірқатар жобаларды жүзеге асыруды жеделдету жөніндегі уағдаластықтарға қол жеткізілді.

Президенттер екіжақты келісімдердің орындалу ба-рысын қадағалайтын «Саркози-Назарбаев» комиссиясын құруға келісті.

Мемлекет басшысы Қазақстан-Франция қатынастарын дамытуға қосқан зор үлесі үшін Франция

Президенттің Қазақстанның жоғары мемлекеттік наградасы — «Алтын Қыран» орденімен марапаттады.

Келіссөздердің қорытындысы бойынша мемлекет басшыларының Қазақстан мен Франция арасындағы стратегиялық серіктестік қатынастарды дамыту дайындығын айқындайтын Бірлескен мәлімдемесі қабылданды.

Сонымен қатар, ғарыштық кеңістікті зерттеу саласындағы, әскери және әскери-техникалық саладағы, сыбайлас жемқорлықпен күрес, азаматтық қорғаныс салаларындағы, сондай-ақ төтенше жағдайлардың алдын алу және жою, виза мәселесі бойынша ынтымақтастықты дамытуға бағытталған бірқатар үкіметаралық келісімдерге қол қойылды.

1

2

«Алтын Қыран» ордені Қазақстан Республикасының ең жоғарғы дәрежелі ерекшелік белгісі болып табылады. 1995 жылы бекітілген. Орденмен қазақстандық және шетелдік азаматтар Қазақстан Республикасына сіңірген айрықша мемлекеттік қызметі үшін марапатталады. Орден жұлдыздан (1-сурет) және ілмекті алқалық белгіден (2-сурет) тұрады.

Сол күні Мемлекет басшысы Франция Республикасының Президенті Н. Саркозиден бірге Астана қаласында өткен Қазақстан-Франция бизнес-форумына қатысты.

Форумға қатысушылардың алдында сөз сөйлеген Н.Ә. Назарбаев Францияның экономикалық қуатының бетбейнесін білдіретін 40-тан астам ірі компания Қазақстанда жемісті еңбек етіп жатқанын атап өтті. Олар — «Gas de France», «Total S.A.», «AREVA», «Thales», «EADS», «Alstom», «Siman France» және өзге кәсіпорындар. Қазақстан экономикасына салған Француз инвестициясының жалпы көлемі 5 млрд. астам долларды құрайды.

Мемлекет басшылары франциялық инвесторларды Қазақстан, Ресей және Беларусь арасындағы Кеден одағы аясында ашылып отырған жаңа мүмкіндіктерге байланысты Қазақстанның шикізаттық емес саласына белсенді түрде инвестиция салуға үндеді.

Одан кейін Н.Ә. Назарбаев пен Н. Саркози Тәуелсіздік сарайында болып, елорданың даму жоспарымен танысты.

7 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникация министрі Ә.Қ. Құсайыновты

қабылдады. Ол 2015 жылға дейінгі Қазақстан Республикасының Көлік стратегиясының жүзеге асырылуы, оның ішінде «Ақтау» теңіз портын жаңғырту барысы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаты К.Ә. Сағадиевті қабылдады.

Әңгіме барысында заң шығару қызметінің кейбір мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясы Президентінің кеңесшісі В.С. Черномырдинді қабылдады.

Әңгімелесу барысында Қазақстан-Ресей ынтымақтастығын кеңейту, ТМД мемлекеттерімен өзара қатынастар, соның ішінде интеграциялық ұйымның мәселелері қозғалды.

Президент Қазақстан тарабы Достастық қызметінің тиімділігін арттыруға ерекше мән беріп отырғанын атап өтті. 2008 жылы ұлттық үйлестіру туралы Ереже, ТМД-ға төрағалық ету туралы және бірқатар өзге құжаттар мақұлданды.

8 қазан

Мемлекет басшысы Астана қаласының әкімдігінде өткен Астананы одан әрі дамыту мәселесі бойынша кеңесіне төрағалық етті.

Өз сөзінде Н.Ә. Назарбаев елордада жүргізіліп жатқан жұмыстарға оң баға берді. «Қала бұрынғыдан да таза бола түсті, шаң жоқ. Тазалықтың арқасында қаланың астаналық бет-бейнесі пайда болды. Бұл коммуналдық қызметтің, қала мен аудан әкімдіктерінің жұмысының нәтижесі», — деп атап өтті ол.

Одан кейін Президент Астана әкімі И.Н. Тасмағамбетовтің 2009 жылы 23 сәуірде болған кеңесте берілген тапсырмалардың орындалу барысы, сондай-ақ дағдарысқа қарсы шаралар мен астананы одан әрі дамыту туралы есебін тыңдады.

Кеңесті қорытындылай келе, Президент Астана халықаралық деңгейдегі ірі іс-шараларды өткізетін орынға айналғанын атап өтті. Осыған байланысты елорданың дамуында жаһандық бәсекелестікке лайықты болуын қарастырып, халықаралық өлшемдер жүйесін зерттеп, қала шаруашылығының күшті және әлсіз жақтарын талдаудың маңызы зор.

Президент Үкімет пен Астана әкімдігінің алдына астананы дамыту, тұрғындардың өмір сүру деңгейін көтеруді қарастыру, сапалы білімге, медицинаға қолжетімділікті қамтамасыз ету, қалалық қоғамдық көлік жұмыстарын жақсарту жөнінде бірқатар нақты тапсырма қойды.

Сол күні Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Түркия Республикасының Тұңғыш президенті М.К. Ататүріктің ескерткішін ашу рәсіміне қатысты.

Рәсімге қатысушылардың алдында сөйлеген сөзінде Мемлекет басшысы Ататүрік адамзат тарихында өз халқы мен өз елін бөлінушіліктен құтқарған, түрік мемлекетін сақтай отырып, оны жаңа даму деңгейіне алып шыққан көшбасшы ретінде қалды деп атап өтті.

9 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты Ө. Байгелдіні қабылдады.

Кездесу барысында Сенаттың Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық одан әрі дамуының тиімді заңнамалық базасын қалыптастыру жөніндегі жұмысы туралы мәселе талқыланды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 29 наурыздағы №829 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №879 Жарлығына қол қойды.

12 қазан

Мемлекет басшысы Израиль Мемлекетінің Сыртқы істер министрі А. Либерманды қабылдады.

Кездесу барысында Қазақстан мен Израильдің сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық салалардағы өзара іс-қимылы мәселелері талқыланды. Атап айтқанда, әңгіме Израиль Мемлекетінің Президенті Ш. Перестің Қазақстанға сапары барысында қол жеткізілген келісімдерді жүзеге асыру жолдары туралы болды.

13 қазан

Мемлекет басшысы Алматы қаласында жұмыс сапарымен болып, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық

университетінің 75 жылдық мерейтойына орай өткен бірқатар салтанатты шараларға қатысты.

Н.Ә. Назарбаев химия факультетінің жаңа оқу корпусын ашты, университет факультеттері мен ғылыми-зерттеу орталықтары ұйымдастырған көрмелерді аралады. Университеттің оқытушылық-профессорлық құрамы және студенттерімен кездесіп, олардың алдында «Қазақстан дағдарыстан кейінгі кезеңде: болашаққа қарай интеллектуалды серпін» атты тақырыпта дәріс оқыды.

Өз дәрісінде Президент Қазақстанның заманауи бәсекеге қабілетті мемлекетке айналу жолдары туралы пікірімен бөлісіп, жастарды «Зияткерлік ұлт-2020» жобасын жүзеге асыруға белсене қатысуға үндеді (Қосымшаны қараңыз).

Сол күні Мемлекет басшысы Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық университетіне барды.

Президент интерактивті режимде ғарыштық бағалау, нанотехнология, машина жасау және кванттық физика зертханаларының жұмысымен танысты. Содан кейін жоғарғы техникалық оқу орнының студенттері және оқытушылық-профессорлық құрамымен жүздесіп, оларды Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТУ-нің де таяп келе жатқан 75 жылдық мерейтойымен қызу құттықтады.

14 қазан

Мемлекет басшысы Алматы қаласына жұмыс сапары барысында «Шаңырақ» шағын ауданында орналасқан жаңа Республикалық спорт мектеп-интернатында болды.

Президент мектеп-интернаттың тәрбиеленушілері және оқытушыларымен кездесіп, көрсетілімдік жаттығулар үстінде жасөспірім спортшы-лардың машықтары мен шеберліктерін тамашалады.

Сонымен қатар, Н.Ә. Назарбаев Алматы қаласы Алатау ауданының әкімшілік ғимараттары кешенін аралап көріп, ауданның дамуының бас жоспарымен танысты.

Одан соң Президент «Астана» орталық алаңына ат басын бұрды. Алматы қаласының әкімі А.С. Есімов Мемлекет басшысын «Жол картасы» бағдарламасының, инвестициялық жобалардың жүзеге асырылу барысы мен қаланың стратегиялық дамуының негізгі бағыттары туралы ақпар берді.

Сол жерде Н.Ә. Назарбаевқа полиция қызметінің техника және арнаулы құрал-жабдықтары көрсетілді.

Мемлекет басшысы «Нормативтік құқықтық актілер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сыбайлас жемқорлыққа қарсы ғылыми сараптама жүргізу мәселелері бойынша өзгеріс енгізу туралы» №194-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің Көші-қон органдары басшыларының кеңесін құру туралы келісімге толықтыру енгізу туралы хаттамаға қол қою туралы» №880 Жарлығына қол қойды.

16 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің Жоғарғы Бас қолбасшысы ретінде Жамбыл облысының Мәтібұлақ полигонында Қазақстан, Ресей, Қырғызстан және Армениядан келген 15 мың әскери қызметшілердің қатысуымен өткен «Өзара іс-қимыл-2009» атты ҰҚШҰ бірлесіп өткізген кешенді оқу-жаттығу ойындарында болды.

Жаттығуды Н.Ә. Назарбаевпен бірге Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведев, Армения Республикасының Президенті С.А. Саргсян, Қырғыз Республикасының Президенті Қ.С. Бакиев және Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмон тамашалады.

Жаттығу барысында олар әскери іс-қимыл жүргізудің сан түрлі тактикалық эпизодтарын жасады, оның ішінде таулы жердегі бандалық құрылымдар тобын, химиялық комбинаттағы диверсиялық барлау отрядын жою бойынша өзара бірлескен арнаулы операциялар көрсетілді.

20 қазан

Мемлекет басшысы «М.Б. Тілеуберді туралы» №881 Жарлығына қол қойды.

22 қазан

Мемлекет басшысы Түркия Республикасында ресми сапармен болып, осы елдің астанасы Анкара қаласында Президент А. Гүлмен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында тараптар саяси, сауда-экономикалық

және мәдени-гуманитарлық салалардағы екіжақты ынтымақтастықтың жай-күйі мен перспективасын талқылады, сондай-ақ өзекті халықаралық проблемалар жөнінде пікір алмасты.

Кездесу соңында А. Гүл Түркия мен Қазақстан арасындағы ынтымақтастықты дамытуға қосқан зор үлесі үшін, бауырлас түркі халықтарын біріктіру жөніндегі бастамасы үшін, жалпы тарихты зерттеп білу мен мәдени байланыстарды дамытқаны үшін Н.Ә. Назарбаевқа Түркияның жоғарғы мемлекеттік наградасы — Түркия Республикасының 1 сынып орденін табыс етті.

Келіссөздер қорытындысы бойынша мемлекет басшылары Қазақстан Республикасы мен Түркия Республикасының арасындағы Стратегиялық әріптестік туралы шартқа, сонымен қатар, ғылым мен техника, туризм, қоршаған ортаны қорғау салаларындағы мемлекетаралық ынтымақтастық туралы Келісімдерге қол қойылды.

Сол күні Мемлекет басшысы Түркия Республикасының Премьер-министрі Р.Т. Эрдоғанмен, Ұлы ұлттық жиналысының төрағасы М. Шахинмен, Түркияның республикалық халықтық партиясының төрағасы Д. Байкалмен, Түркия ұлттық қозғалысы партиясының төрағасы Д. Бахчелимен, Түркия Республикасының бұрынғы Президенті С. Демирелмен кездесулер өткізді.

Күн соңында Мемлекет басшысы Түркия Республикасының Ұлы ұлттық жиналысының отырысына қатысып, депутаттар алдында сөз сөйледі.

23 қазан

Мемлекет басшысы Түркия Республикасына ресми сапары барысында Анкара қаласында ТҮРКСОЙ халықаралық ұйымының штаб-пәтеріне барды. Онда Қазақстан Президентіне Қазақстан-Түркия қатынастарын нығайтуға қосқан айрықша үлесі мен түркі тілдес әлемді біріктірудегі ерекше рөлі үшін «Еуразия» ордені табыс етілді.

Мемлекет басшысы Анкара қаласының индустриалды аймағындағы «Арчелик-Бико» электротехникалық зауытында болды.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Ыстамбұл қаласына аттанды.

Мұнда «Окан» университеті қамқоршылық кеңесінің төрағасы Б. Оканмен, ірі түрік компанияларының басшылары — «Чалык Холдинг» компаниясының басқарма төрағасы А. Чалыкпен, «Кибар Холдинг» компаниясының басқарма төрағасы А. Кибармен, «Хедеф Альянс» компаниясы директорлар кеңесінің төрағасы Е. Санжакпен, «Чукурова Холдинг» компаниясы директорлар кеңесінің төрағасы М. Қарамехметпен және «Фиба Холдинг» компаниясы директорлар кеңесінің төрағасы Х. Озигинмен екіжақты кездесулер өткізді, сондай-ақ Қазақстан-Түркия бизнес-форумына қатысты.

26 қазан

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Бейбітшілік және келісім сарайында «Ел бірлігі — біздің стратегиялық таңдауымыз» тақырыбымен өткен Қазақстан халқы Ассамблеясының XV сессиясына төрағалық етті.

Мемлекет басшысы өз сөзінде полиэтностық қоғам бірлігінің қазақстандық таңдаулы үлгісі жаңа айтарлықтай сынақтарға — ғаламдық қаржы-экономикалық дағдарыс сынақтарына төтеп бергенін атап өтті, сондай-ақ мемлекеттік ұлттық саясат саласындағы стратегиялық құжат — Ұлттық бірлік доктринасының жобасын талқылауға ұсынды.

Н.Ә. Назарбаев этномәдени орталықтар, үкіметтік емес ұйымдар, мемлекеттік органдар өкілдерінен, сондай-ақ сарапшылар мен ғалымдардан жұмыс тобын құруды тапсырды (Қосымшаны қараңыз).

Сессияға қатысушылар өз сөздерінде Ұлттық бірлік доктринасының жобасында көрсетілген негізгі көзқарастарды қолдай отырып, ұсынылған құжатты барлық мүдделі тараптардың қатысуымен жан-жақты талқылауға шақырды.

Қазақстан халқы Ассамблеясы 1995 жылғы 1 наурызда Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығымен Мемлекет басшысы жанындағы консультативтік-кеңесші орган ретінде құрылған болатын. Этникааралық мәселелер жөніндегі қоғамдық институтты құру идеясын алғаш рет Мемлекет басшысы 1992 жылы Қазақстан халықтарының I Форумында жариялаған болатын.

Ассамблея міндеттері Қазақстанда этникааралық және конфессияаралық келісімді қамтамасыз ету, рухани мәдени жаңаруға және оның аумағында өмір сүретін этностарды теңқұқылық принципін сақтау негізінде дамытуға жәрдемдесу, этникалық мүдделердің көптірлілігін ескере отырып, мемлекеттік ұлттық саясатты жүргізу бойынша ұсыныстар әзірлеу.

Ассамблея құрылымына сондай-ақ барлық облыс орталықтары мен Астана және Алматы қалаларында әрекет ететін және әкімдер жанында консультативтік кеңесші орган мәртебесін иеленген Кіші Ассамблеялар да кіреді.

2007 жылғы 21 мамырда «Қазақстан Республикасының Конституциясына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заңға сәйкес, Қазақстан халықтары Ассамблеясы Қазақстан халқы Ассамблеясы болып өзгертілді, конституциялық мәртебеге ие болды, өздерінің өкілдерін Парламент Мәжілісіне ұсынуға мүмкіндік алды.

2007 жылғы 20 тамызда Ассамблеядан Мәжіліске 9 депутатты сайлау болып өтті.

2008 жылдың қазанында «Қазақстан халқы Ассамблеясы туралы» Заң қабылданды.

Қазақстан халқы Ассамблеясының төрағасы — Н.Ә. Назарбаев.

Мемлекет басшысы «Жан-Луи Торанды II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» №882 Жарлығына қол қойды.

27 қазан

Мемлекет басшысы Астана қаласының бірқатар нысандарын аралап көрді. Атап айтқанда, METRO Cash & Carry белгілі халықаралық сауда желісінің Орталық Азиядағы алғашқы көтерме сауда орталығында, сондай-ақ Орталық Азиядағы ірі «Кинг Отель Астана» 500 нөмірлік бизнес-класты қонақ үйінде болды.

Сол күні Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы облыстарының және Астана мен Алматы қалаларының әкімдерімен кеңес өткізді.

Кеңес жұмысына Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімов, Мемлекеттік хатшысы — Сыртқы істер министрі Қ.Б. Саудабаев, Президенті Әкімшілігінің Басшысы А.Е. Мусин қатысты.

Президент әлемнің жетекші экономикасының тұрақтану белгілері байқалып отырған кезең

қарсаңында, көмірсутегі шикізатына, металға баға көтеріліп келе жатқанын, сондай-ақ еліміздің ішкі жағдайының қалыптасуы жаман емес екенін атап өтті және оң нәтижелерге толығырақ тоқталды.

Сонымен бірге Н.Ә. Назарбаев бірқатар проблемаларға, атап айтқанда, орындалу уақытын кешіктіріп алған «100 мектеп, 100 аурухана» бағдарламасын жүзеге асыру барысына баса назар аударды.

Мемлекет басшысы әкімдерге құрылыстың сапасына және нысандардың белгіленген мерзімде берілуіне тиімді бақылауды қамтамасыз етуді тапсырды. Бұдан басқа, Н.Ә. Назарбаев 2011 жылы Қазақстанда алғаш рет Азида өтетінін атап өтті. Үкіметке, Алматы мен Астана әкімдеріне бұл мәселеге жауапкершілікпен қарау және барлық жоспарланған нысандарды белгіленген мерзімде тапсыруды қамтамасыз ету міндеті жүктелді.

Keңестің қорытындысы бойынша Президент дағдарысқа қарсы іс-шараларды орындау, «Жол картасы» бағдарламасы және өзге әлеуметтік-экономикалық міндеттерді жүзеге асыру жөнінде бірқатар нақты тапсырмалар берді.

Мемлекет басшысы «Біріккен Ұлттар Ұйымының мемлекеттердің және олардың меншігінің юрисдикциялық иммунитеттері туралы конвенциясын ратификациялау туралы» №195-IV, «Қазақстан Республикасы мен Азия даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Дағдарысқа қарсы қолдау жөніндегі бағдарлама) ратификациялау туралы» №196-IV заңдарына қол қойды.

ҚАРАША

Дс	2	9	16	23	30
Сс	3	10	17	24	
Ср	4	11	18	25	
Бс	5	12	19	26	
Жм	6	13	20	27	
Сн	7	14	21	28	
Жк	1	8	15	22	29

2 қараша

Мемлекет басшысы Біріккен Араб Әмірліктерінде жұмыс сапарымен болып, осы елдің астанасы Абу-Даби қаласында «Формула 1» халықаралық жарысының қорытынды кезеңінің рәсіміне қатысты.

Аталған шара барысында Қазақстан Президенті Испанияның Королі І Хуан Карлоспен, Швецияның Королі Карл XVI Густавпен және Бахрейннің мұрагер ханзадасы Салман бен Халид әл-Халифамен кездесті.

Сол күні Мемлекет басшысы Біріккен Араб Әмірліктерінің Президенті шейх Халифа бен Заид әл-Нахаянмен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында саяси, сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық салалардағы екіжақты ынтымақтастықтың жай-күйі мен перспективасын талқылады, сондай-ақ өзекті халықаралық проблемалар жөнінде пікір алмасты.

Мемлекет басшысы «HSBC Holdings plc.» банкінің бас менеджері С. Купермен кездесіп, Қазақстанда ислам банкінгін дамыту және жаңа қаржы құралдарын ендіру жөніндегі мәселелерді талқылады.

3 қараша

Мемлекет басшысы Иордания Хашимит Корольдігінде ресми сапармен болып, осы елдің астанасы Амман қаласында Король Абдалла II бен Хусейнмен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында Қазақстанда фармацевтикалық зауыт салу және тұтынатын электр энергиясының 90% импортқа шығарып отырған Иорданияның 2015 жылға қарай өз елдерінде атом электр станциясын салу ниетіне байланысты уран жобалары бойынша ынтымақтастық орнату мәселелері талқыланды.

Сол күні Мемлекет басшысы Иордания Хашимит Корольдігінде басталған Қазақстанның мәдениет күндерінің ашылу салтанатына қатысты.

4 қараша

Мемлекет басшысы Иордания Хашимит Корольдігіне ресми сапары барысында әскери техникалар жасаумен айналысатын Абдалла II атындағы Жобалық-конструкторлық бюроның индустриялық паркінде және жеңіл автокөлікті қайта жаңғырту зауытында болды.

Сол күні Мемлекет басшысы Италия Республикасына ресми сапармен барып, осы елдің астанасы Рим қаласында «Finmeccanica» италиялық компаниясының басқарма төрағасы П. Гуаргуалинимен кездесті.

5 қараша

Мемлекет басшысы Италия Республикасына ресми сапары барысында бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

Мемлекет басшысы «Eni S.p.A.» компаниясының басқарма төрағасы П. Скаронимен Қашаған кен орнындағы компанияның қызметін талқылады. Сондай-ақ концерннің жергілікті атқарушы органдармен әріптестігінің аспектілері және сатып алулардағы қазақстандық үлесті арттыру мәселелері қозғалды. Одан басқа, «ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» АҚ мен «Eni S.p.A.» компаниясы арасындағы жоспарланған ынтымақтастық туралы келісімге қол қою, Қарашығанақ кен орнын игерудің жаңа сатысына дайындық, Павлодар қаласындағы мұнай өңдеу зауытын жаңарту, Каспийде судоверфь құрылысын салу жобасының мәселелері қарастырылды.

«UniCredit» банктері жүйесінің президенті Д. Рамплмен әңгіме барысында «UniCredit» банк тобы мен ол 2007 жылы сатып алған «АТФ Банкінің» қатысуы мүмкін болатын жобалар талқыланды.

БҰҰ-ның Азық-түлік және ауылшаруашылық ұйымының бас директоры Ж. Диумфпен кездесуде ауыл шаруашылығы саласындағы іскерлік қатынастарды одан әрі дамыту мүмкіндіктері қаралды.

Сол күні Мемлекет басшысы Италия Республикасының Президенті Д. Наполитаномен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында тараптар екі ел арасындағы ынтымақтастықтың ауқымды мәселелерін талқылады, саяси, сауда-экономикалық және инвестициялық салалардағы өзара іс-қимыл перспективаларын айқындады, әріптестік қатынастарды одан әрі нығайтуға мүдделілік танытты, сондай-ақ халықаралық күн тәртібіндегі өзекті мәселелер бойынша көзқарастарының сәйкестігіне назар аударды. Осы ретте Д. Наполитано Қазақстанның ЕҚЫҰ-на төрағалық етуінің маңыздылығын атап өтіп, бұл факт құрылымды жаңа деңгейге шығарып, ұйымға заманның қауіп-қатерлеріне тиімді түрде жауап беруіне мүмкіндік беретінін мәлімдеді.

Тараптар сондай-ақ ядролық қарусыздандыру, жаппай қырып-жою қаруларын таратпау, Таяу Шығыстағы ахуалды реттеу, Ауғанстанды экономикалық қалпына келтіру негізінде «ауған мәселесін» шешу мәселелерінде ұстанымдарының ортақтығын білдірді.

Күн соңында Мемлекет басшысы Италия Республикасы Министрлер кеңесінің төрағасы С. Берлусконимен кездесті.

Кездесу барысында саяси, сауда-экономикалық, мәдени-гуманитарлық салалардағы екіжақты ынтымақтастық мәселелерінің жай-күйі мен перспективасы кеңінен талқыланып, өзекті халықаралық проблемалар жөнінде пікір алмасты.

Келіссөздер қорытындысы бойынша Қазақстан мен Италия арасында Стратегиялық әріптестік туралы шартқа және бірқатар үкіметаралық келісімдерге қол қойылды.

6 қараша

Мемлекет басшысы Ватикан Мемлекетінде ресми сапармен болып, Рим Папасы Бенедикт XVI және Ватиканның Мемлекеттік хатшысы Т. Бертомемен кездесті.

Кездесу барысында Бенедикт XVI Н.Ә. Назарбаевқа папа билігінің символы болып табылатын алтын медальді табыс етті. Қазақстандық көшбасшы өз кезегінде Рим Папасына қасиетті миниатюралық пирамида — қазақстандық Бейбітшілік және келісім сарайының дәл көшірмесін сыйға тартты. Президент

католик шіркеуінің басшысына дәл осы пирамида әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының тұрақты кездесу орнына айналғанын айтты.

Қазақстан мен Қасиетті тақ дипломатиялық қатынастарын 1992 жылы орнатты. Қазақстан Президенті 1998 жылы Ватиканға алғашқы сапарын жасады. Сол кезде біздің республикамыз ТМД және Азия мемлекеттерінің арасында Ватиканмен өзара ынтымақтастық туралы келісімге қол қойған алғашқы мемлекет болды. Ал 2001 жылы Астана қаласына Рим Папасы Иоанн Павел II сапармен келген болатын. Бұл тарихи елеулі оқиға әрі әлемде кең қоғамдық пікірге ие болды. Дәл сол кезде Қазақстан ұлтаралық және конфессияаралық келісімнің бірегей бұрышы ретінде таныла бастады.

9 қараша

Мемлекет басшысы Беларусь Республикасының Премьер-министрі С.С. Сидорскийді қабылдады.

Кездесу барысында машина жасау кешені, металлургия, Қазақстанда автотехника мен ауыл шаруашылығы машиналарын құрастыру жөнінде бірлескен кәсіпорындар құру бойынша екіжақты ынтымақтастық мәселелері, сондай-ақ Қазақстан Президентінің биылғы жылдың 25–26 қарашасында Беларусьқа ресми сапарына дайындық мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Қаржы министрі Б.Б. Жәмішевті қабылдады. Ол 2009 жылғы республикалық бюджеттің орындалуы, электронды мемлекеттік сатып алу жүйесін ендіруге байланысты атқарылған іс-шаралар және салықтық әкімшілендіруге қатысты маңызды мәселелер туралы хабардар етті.

Сонымен қатар, министр Президентке Қазақстан, Ресей және Беларусь Кедендік одағын құру жөніндегі негізгі құжаттардың қол қоюға әзірлік барысы туралы мәлімдеді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне бағалау қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №197-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы №1271 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №884, «Ғылым мен техника саласындағы Қазақстан Республикасының 2009 жылғы Мемлекеттік сыйлығын беру туралы» №885 жарлықтарына қол қойды.

10 қараша

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Транзит-сервис» ЖШС-нің қоймаларында болған өрт кезінде қаза тапқандардың отбасыларына көңіл айту жеделхатын жолдады.

Президент республика Үкіметі мен Бас прокуратурасына қайғылы жағдайлардың себептерін мұқият тергеуді, кінәлілерді анықтап, барынша қатал жауапкершілікке тартуды тапсырды.

Мемлекет басшысы ЕҚЫҰ Парламенттік ассамблеясының төрағасы Ж. Соарешті қабылдады.

Әңгімелесу барысында Н.Ә. Назарбаев 2010 жылы Астана қаласында ЕҚЫҰ-ның саммитін өткізу туралы ұсынысын білдірді. Өз тарапынан Ж. Соареш Қазақстанның ЕҚЫҰ төрағалық етуге дайындығына жоғары баға берді және бұл бастаманы қолдайтынын жеткізді.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрі В.К. Божконы қабылдады. Ол «Транзит-сервис» компаниясының қоймасында болған өртке байланысты құрылған үкіметтік комиссияның жұмысы туралы хабардар етті.

Президент қайтыс болғандардың отбасыларына материалдық көмек көрсету жөнінде қажетті барлық шараларды қабылдау, өрттің шығу себептерін анықтау, келешекте мұндай жағдайға жол бермеу үшін тиісті шараларды қабылдау туралы тапсырма берді.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы Г.А. Марченконы қабылдады.

Ол Президентке еліміздің қаржы саласындағы ағымдағы жағдайды хабарлады, сондай-ақ «Алтын барыс» және «Күміс барыс» жаңа инвестициялық монеталарымен таныстырды.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Жоғары сотының төрағасы М.Т. Әлімбековті қабылдады. Ол сот органдарының жұмысы туралы, сондай-ақ 2009 жылдың 18 қарашасында болатын Қазақстан судьяларының 5-ші съезіне дайындық барысы жайлы баяндады.

Мемлекет басшысы «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №886 Жарлығына қол қойды.

11 қараша

Мемлекет басшысы Қазақстанға мемлекеттік сапармен келген Словения Республикасының Президенті Д. Тюркпен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамда жүргізілген келіссөздер барысында Қазақстан мен Словенияның ынтымақтастық және өзара іс-қимыл әрекетінің кең көлемдегі мәселелері талқыланды. Тараптар екі елдің іскерлік ынтымақтастығын тереңдету үшін шарттық-құқықтық базаны және қолайлы жағдайды қалыптастырудың маңыздылығын атап өтті.

Қазақстан Словенияны Еуропалық Одақтағы маңызды және перспективалы серіктесі ретінде санайды.

Келіссөздердің қорытындысы бойынша бірқатар үкіметаралық келісімдерге қол қойылды.

Мемлекет басшысы «Chevron Corporation» компаниясының директорлар кеңесінің төрағасы — бас атқарушы директоры Д. О'Райллиді және компанияның директорлар кеңесі төрағасының орынбасары Д. Уотсонды қабылдады.

Кездесу барысында біздің елімізде жемісті қызмет атқарып келе жатқан «Chevron Corporation» компаниясының Теңіз кен орнын игерудегі жаңа жобалары, ол жобаларды жүзеге асыруда қазақстандық

үлесті көбейту мәселелері, сондай-ақ инвестициялық ынтымақтастықтың перспективалары талқыланды.

Мемлекет басшысы «2009–2011 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу туралы» №198-IV, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ислам даму банкі арасындағы «Батыс Еуропа — Батыс Қытай» жолының жобасы шеңберінде «Оңтүстік Қазақстан облысының шекарасы — Тараз» жолының учаскесін реконструкциялау туралы Истиснаа келісімін және Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ислам даму банкі арасындағы «Батыс Еуропа — Батыс Қытай» жолының жобасы шеңберінде «Оңтүстік Қазақстан облысының шекарасы — Тараз» жолының учаскесін реконструкциялау туралы агенттік келісімді (Истиснаа) ратификациялау туралы» №199-IV заңдарына қол қойды.

12 қараша

Мемлекет басшысы Қазақстанға жұмыс сапарымен келген ЕҚЫҰ бас хатшысы М.П. де Бришамбонь қабылдады.

Кездесу барысында Қазақстанның 2010 жылы ЕҚЫҰ төрағалығына дайындық барысына қатысты кең көлемдегі мәселелер талқыланды.

ЕҚЫҰ бас хатшысы Қазақстанның 2010 жылы Астанада ЕҚЫҰ-ның саммитін өткізу туралы бастамасын қолдады. «ЕҚЫҰ-ның саммитін өткізу — өте жақсы бастама. Бұл ұйымға жаңа қарқын беріп, тұрақтылықты нығайта түсуді қамтамасыз етеді», — деп мәлімдеді М.П. де Бришамбо және Қазақстанның төрағалығы «ЕҚЫҰ алдына кең мүмкіндіктер ашатынына, ал Қазақстанның тәжірибесі осы ұйымның дамуына, атап айтқанда ұлтаралық және конфессияаралық қатынастардағы қазақстандық тәжірибені дамытуға зор үлес қосатынына» сенім білдірді.

Өз кезегінде Н.Ә. Назарбаев М.П. де Бришамбоға Қазақстанның 2010 жылы ЕҚЫҰ-на төрағалық етуіне қолдау көрсеткені үшін алғысын білдірді.

Мемлекет басшысы Дүниежүзілік сапа күні қарсаңында Астана қаласындағы «Rixos» қонақ үйінде

өткен Қазақстан Республикасы Президентінің «Алтын сапа» сыйлығының лауреаттарын марапаттау рәсіміне қатысты.

Салтанатты рәсімді сөз сөйлеп ашқан Елбасы өнім сапасы — кез келген кәсіпкердің қызметіндегі табысқа жетелер кілт қана емес, сонымен қатар мемлекеттің экономикалық жүйесінің тиімділігін де көрсететінін атап өтті. Сондықтан, осындай шаралардың басты мақсаты — отандық бизнестің барынша дамуына, қазақстандық тауар сапасы мен Қазақстанның бәсекеге қабілеттігінің артуына ықпал ету.

Қазақстан Президентінің «Алтын сапа-2009» сыйлығының «Өндірістік мақсаттағы үздік кәсіпорын», «Халық тұтынатын тауарларды шығаратын үздік кәсіпорын», «Қызметтер көрсететін үздік кәсіпорын» аталымдары бойынша «Қазхром» трансұлттық компаниясы» АҚ, «Меланж» АҚ және «Даму» индустриялық-логистикалық орталығы» ЖШС марапатталды.

Қазақстан Республикасы Президентінің «Алтын сапа» сыйлығы отандық өнімнің бәсекеге қабілеттігін арттыру, қазақстандық тауар өндірушілердің экспорттық мүмкіндіктерін күшейту және олардың ішкі және сыртқы нарықтардағы беделін қалыптастыру мақсатында Мемлекет басшысының 2006 жылғы 9 қазандағы жарлығымен бекітілді.

«Алтын сапа» сыйлығы жыл сайын екі категория бойынша (шағын, орта және ірі кәсіпкерлік субъектілері) үш аталымда: «Өндірістік мақсаттағы үздік кәсіпорын», «Халық тұтынатын тауарларды шығаратын үздік кәсіпорын», «Қызметтер көрсететін үздік кәсіпорын» беріледі.

13 қараша

Мемлекет басшысы «Хабар», «Қазақстан», «Астана» телеарналарына және Қазақ радиосына тікелей эфирде қазақстандықтардың көкейтесті сауалдарына жауап берді.

Жалпы алғанда, «Тікелей желі» аясында Президентке 40 мыңнан астам сауал келіп түсті. Ол 2 сағат 50 минут ішінде азаматтардың 50-ден астам сауалдары мен өтініштеріне жауап берді.

Көпшілікті толғандыратын өзекті тақырыптар қатарында, атап айтқанда, халықты әлеуметтік қорғау, тұрғын үй, тұрғын үй-құрылысы саласы, заң мен құқық, білім беру, денсаулық сақтау мәселелері қозғалды.

16 қараша

Мемлекет басшысы беделді халықаралық қаржыгер Д. Вулфенсонды қабылдап, онымен әлемдік экономика жағдайы, Қазақстанның дағдарысқа қарсы бағдарламасын жүзеге асыру мәселелерін талқылады.

Мемлекет басшысы Қазақстанның қаржы секторын дамыту мәселелері бойынша кеңес өткізді.

Кеңес жұмысына Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімов, Президентінің Әкімшілігі Басшысы А.Е. Мусин, Ұлттық банкінің төрағасы Г.А. Марченко, Алматы қаласындағы өңірлік қаржы орталығының қызметін реттеу агенттігінің төрағасы Ә.К. Арыстанов, Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің төрайымы Е.Л. Бахмутова, Қаржыгерлер қауымдастығының төрағасы С.А. Аханов, екінші деңгейлі банктердің басшылары қатысты.

Кеңес барысында еліміздің қаржы жүйесін одан әрі дамыту мәселесі, сондай-ақ тиімді, бәсекеге қабілетті қаржы жүйесін құруға, экономиканың түрлі секторлары мен тұрғындардың қаржы қызметтеріндегі қажеттіліктерін барынша қанағаттандыруға бағытталған Қазақстанның дағдарыстан кейінгі кезеңдегі қаржы секторының даму тұжырымдамасы талқыланды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне салық салу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №200-IV Заңына қол қойды.

17 қараша

Мемлекет басшысы «Ұлттық медициналық холдинг» АҚ басқарма төрағасы А.Т. Шарманды қабылдады. Ол Ұлттық медициналық холдинг жұмысы мен алдағы жоспарлары туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты Ғ.Е. Қасымовты

қабылдап, онымен заң шығарушылық қызмет мәселелерін талқылады.

Мемлекет басшысы Астана қаласының әкімі И.Н. Тасмағамбетовті қабылдады. Ол Тәуелсіздік күні қарсаңында елордамызда жаңа нысандар, соның ішінде 1200 орындық мектеп, 150 орындық перзентхана және бірқатар өзге әлеуметтік нысандар пайдалануға берілетінін мәлімдеді.

18 қараша

Мемлекет басшысы танымал режиссер, Халық қаһарманы Ә.М. Мәмбетовтің дүниеден өтуіне байланысты отбасына көңіл айту жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен Қазақстан Республикасы судьяларының V съезіне қатысты.

Форумға республика өңірлеріндегі судьялар ұжымынан 640 делегат келді. Съезде Қазақстанның сот жүйесін одан әрі дамытудың жаңа басымдықтары белгіленіп, республикада сот реформасының жетістіктері мен барысы талқыланды.

Съезд делегаттары алдында сөйлеген сөзінде Президент әділетті соттар демократиялық және құқықтық мемлекеттің негізгі тірегі екенін атап өтті, сот қауымдастығы алдында тұрған міндеттерді жүйелі шешу қажеттігіне ерекше назар аударды. Атап айтқанда, азаматтардың сот жүйесіне сенімін арттыру жөніндегі шаралар, сот өндірісін жетілдіру және қысқарту жөніндегі жұмыстарды жалғастыру, соттар мен судьялардың одан әрі мамандануын қамтамасыз ету, құқықтану мен сот әкімшілігі міндеттерінің аражігін нақты айқындауға негізделген сот әкімшілігі жүйесін дамыту (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы Еуразиялық даму банкінің басқарма төрағасы И.В. Финогеновті және Қазақстан Республикасының Қаржы министрі Б.Б. Жәмішевті қабылдады.

И.В. Финогенов Президентті Еуразиялық даму банкі жұмысының қорытындыларынан хабардар етті.

Б.Б. Жәмішев Мемлекет басшысына ағымдағы жылғы бюджеттің орындалуы, сондай-ақ министрлікте мемлекеттік сатып алулардың электрондық жүйесін ендіру бойынша жүргізіліп жатқан шаралар туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің орынбасары С.Н. Ахметовті қабылдады. Ол шағын және орта бизнесті мемлекеттік қолдау саласындағы президенттік тапсырманың орындалу барысынан хабардар етті.

19 қараша

Мемлекет басшысы жаңадан тағайындалған Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшілер — Нидерланды Корольдігінің елшісі Ф.Я. Потайт, Канаданың елшісі С. Миллар, Латвияның елшісі А. Сарканис, Бельгия Корольдігінің елшісі Д. Бертран, Франция Республикасының елшісі Ж.-Ш. Бертоне, Финляндия Республикасының елшісі М.Т. Кинкунен, Моңғолия Республикасының елшісі Х. Аюурзан, Грузияның елшісі К. Паатадан сенім грамоталарын қабылдады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты, көрнекті жазушы Ө.К. Кекілбаевты қабылдады.

Кездесу барысында бірқатар заңнамалық қызмет мәселелері талқыланды.

Президент жазушыны алдағы мерейтойы-мен құттықтады және оның Қазақстанның әдебиеті мен мәдениетін дамытуға қосқан зор үлесін атап өтті.

Мемлекет басшысы Маңғыстау облысының әкімі Қ.Е. Көшербаевты қабылдады. Ол Президентті облыстың ағымдағы жылғы 9 айдағы даму қорытындыларынан, Ақтау-Сити, Каспий энергетикалық хабы, Кендірлі туристік кластері тәрізді ірі жобалардың жүзеге асырылу барысынан хабардар етті.

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясының орталық аппаратының кеңсесінде болып, партия төрағасының жаңа бірінші орынбасары Н.З. Нығматулинді таныстырды.

Мемлекет басшысы Қазақстандағы алғашқы «Астана-Бурабай» бағытындағы автобан құрылысының аяқталуына арналған салтанатты рәсімге қатысты.

Мемлекет басшысы «Н.З. Нығматулин туралы» №887, «С.Н. Ахметовті Қарағанды облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №888 жарлықтарына қол қойды.

21 қараша

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы К. Байсейітова атындағы Ұлттық опера және балет театрында өткен А.В. Селезнев атындағы Алматы хореография училищесінің 75 жылдық мерейтойына арналған концертін тамашалады.

Алматы хореография училищесінің оқушылары мен түлектері П.И. Чайковский, И. Штраус, К. Сен-Санс, Дәулеткерей, Ф. Шопен, Ф. Гайдн және өзге де композиторлардың шығармалары бойынша хореографиялық туындыларды орындады.

23 қараша

Мемлекет басшысы Алматы қаласында жұмыс сапарымен болып, өзінің алматылық резиденциясында ЕурАзЭҚ бас хатшысы Т.А. Мансұровты қабылдады. Ол ЕурАзЭҚ-тың жұмысы және ұйымның Минск қаласында 2009 жылғы 27 қарашада өтетін саммитке дайындығынан хабардар етіп, Кедендік одақты құру жөніндегі жұмыстар туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Шәкен Айманов атындағы «Қазақфильм» ұлттық киностудиясында болды.

Президент келісімен қазақ киносының іргетасын қалаушы Ш.К. Аймановтың ескерткішіне гүл

шоқтарын қойды. Содан кейін өндірістік цехтарды аралап, киностудияның шығармашылық ұжымымен кездесті.

Кездесу барысында «Алтын жауынгер», «Нағыз полковник», «Атажұрт», «Махаббаттың тәлкегі», «Қисынсыз махаббат», «Бәйтерек», «Қарғу», «Арман-қала», «Астана, махаббатым менің» сияқты бірқатар жаңа кино-жобалардың көрсетілімі болды.

Киностудия ұжымымен кездесу барысында ел Президенті Қазақстан кинематографтарының алдына жаңа міндеттер қойды және режиссерларды қазіргі Қазақстан туралы фильм түсіруге үндеді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 28 желтоқсандағы №1509 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» №889 Жарлығына қол қойды.

24 қараша

Мемлекет басшысы Алматы қаласына жұмыс сапары барысында 2011 жылы Қазақстанда өтетін VII қысқы Азия ойындарына арналып қайта қалпына келтіріліп жатқан биік тау шатқалындағы «Медеу» мұзайдынында болды, сонымен қатар «Шымбұлақ» шаңғы спорты кешенінде салынып жатқан аспалы жолдың құрылысымен танысты.

Мемлекет басшысы Оңтүстік Кореяның Гоянг-Сити қаласында өткен ауыр атлетикадан әлем чемпионатында бірінші орын алған қазақстандық спортшы З. Чиншанлоға құттықтау жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы «Кеден одағының тарифтік преференцияларының бірыңғай жүйесі туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №201-IV, «Айрықша жағдайларда Бірыңғай кедендік тарифтің ставкаларынан ерекшеленетін кедендік әкелу баждарының ставкаларын қолдану шарттары мен тәртібі туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №202-IV, «Тарифтік квоталарды қолданудың шарттары мен тетігі туралы келісімді ратификациялау туралы» №203-IV, «Тарифтік жеңілдіктер беру туралы хаттаманы

ратификациялау туралы» №204-IV, «Кеден одағы комиссиясының хатшылығы туралы келісімді ратификациялау туралы» №205-IV, «Үшінші елдерге қатысты бірыңғай кедендік аумақта тауарлардың сыртқы саудасын қозғайтын шараларды енгізу және қолдану тәртібі туралы келісімді ратификациялау туралы» №206-IV, «Тауарлардың сыртқы саудасы саласындағы лицензиялау ережесі туралы келісімді ратификациялау туралы» №207-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Б.Б. Қуандықов туралы» №890 Жарлығына қол қойды.

25 қараша

Мемлекет басшысы Қызылорда облысында жұмыс сапарымен болды.

Президент Қызылорда қаласында ашылған 320 орындық жаңа «Алтын ұя» балалар бақшасында болып, мекемеге автобусты сыйға тартты, «Сырдария» шағын ауданында мемлекеттік тұрғын үй құрылысы бағдарламасы аясында салынған 40-пәтерлі ипотекалық үйді қарап шығып, қаланың мемлекеттік және әлеуметтік қызметкерлеріне пәтер кілттерін салтанатты түрде табыс етті.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев 400 мың бірлік кітапты сақтай алатын Ө. Тәжібаев атындағы облыстық кітапханаға ат басын бұрды, сондай-ақ «Техмаман» оқу орталығында болып, Қызылорда облысының инвестициялық жобаларымен танысты.

Жұмыс сапарының соңында Президент Қызылорда қаласының орталық мешіті «Ақмешітте» болып, облыс тұрғындарын қасиетті Құрбан айт мерекесімен құттықтады, барлық қазақстандықтарға игілік пен жарқын өмір тіледі.

Мемлекет басшысы Оңтүстік Кореяның Гоянг-Сити қаласында өткен ауыр атлетикадан әлем чемпионатында алтын медальды еншілеген қазақстандық спортшы М. Манезаға құттықтау жеделхатын жолдады.

Сол күні Мемлекет басшысы Беларусь Республикасына ресми сапармен аттанып, осы елдің астанасы Минск қаласында Президент А.Г. Лукашенкомен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында екіжақты қатынастардың барлық салалары бойынша кең ауқымды мәселелер талқыланды. Сондай-ақ, биылғы сапардың серпінді сипатқа ие екендігі атап өтілді. Екі тарап та бұл кездесуге Қазақстанда жүзеге асырылатын, жалпы құны 3 млрд. долларды құрайтын 30-ға жуық нақты бірлескен жобаларды әзірлеген болатын.

Әңгіме барысында президенттер 2010 жылғы 1 қаңтардағы Қазақстан, Ресей, Беларусь Кеден одағы жұмысының басталуына әзірлік барысы, сонымен бірге ЕурАзЭҚ одан әрі дамыту перспективалары туралы мәселелерді талқылап, халықаралық саясаттың өзекті проблемалары туралы пікір алмасты.

26 қараша

Мемлекет басшысы Беларусь Республикасына ресми сапары барысында Президент А.Г. Лукашенкомен келіссөздерді жалғастырды. Оның қорытындысы бойынша мемлекет басшыларының бірлескен мәлімдемесіне, сондай-ақ екі елдің сауда-экономикалық ынтымақтастығын дамытуға жаңа қарқын беруге бағытталған үкіметаралық келісімдерге қол қойылды.

Мемлекет басшысы ірі беларусьтық кәсіпорындар — «БелАЗ» және «Лидсельмаш» басшылығымен кездесіп, олардың Қазақстанмен ынтымақтастығы мәселелерін талқылады.

Түстен кейін Мемлекет басшысы «ТМД кеңістігін қосамыз» атты ақпараттық технология жөніндегі Халықаралық саммитке қатысты.

Өз сөзінде Қазақстан Президенті ынтымақтастықтың маңызды кезеңі ретінде халықаралық IT-рынокқа бірлесіп шығуды, Кедендік одақ аясында бірыңғай стандарттарды енгізуді, тиімді және бәсекеге қабілетті ақпараттық өнімдерді құру бөлігіндегі ақпараттық технологияны дамытуды атады.

Н.Ә. Назарбаев саммитке қатысушыларды Қазақстандағы ірі жоғары технологиялық жобаларды жүзеге асыруға, коммуникация және IT-технология

салаларындағы бірлескен ғылыми зерттеулерді жүргізуге атсалысуға шақырды.

Күн соңында Мемлекет басшысы Минск қаласында 2009 жылғы 27 қарашада өтетін ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық кеңесінің отырысына қатысу үшін келген Қырғыз Республикасының Президенті Қ.С. Бакиевпен және Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмонмен екі жақты кездесулер өткізді.

27 қараша

Мемлекет басшысы Беларусь Республикасының астанасы Минск қаласында өткен ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық кеңесінің отырысына қатысты.

Саммитте сыртқы шекара режимін ұстану жөніндегі ЕурАзЭҚ мүше мемлекеттердің ынтымақтастық түрлері мен бағыттары, қағидаттарының негізгі Ережелері, ЕурАзЭҚ мүше мемлекеттердің ортақ сақтандыру рыногын құру туралы Хаттама бекітілді, ЕурАзЭҚ мүше мемлекеттердің экономикалық ынтымақтастығының жалпы стратегиясы анықталған «2010 жылға арналған бюджеттік саясат туралы» Бюджеттік жолдауы мақұлданды, өзге де маңызды шешімдер қабылданды.

Қазақстан ЕурАзЭҚ-тың келесі 2010 жылғы төрағалығын қабылдады.

Еуразиялық экономикалық қоғамдастығы (ЕурАзЭҚ) — құрамына кіретін мүше мемлекеттердің ортақ нарығын қалыптастыруды мақсат тұтқан халықаралық экономикалық ұйым.

ЕурАзЭҚ құру туралы Шартқа Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей және Тәжікстан президенттері 2000 жылы 10 қазанда Астана қаласында қол қойды. Оған 2006 жылдың қаңтарынан Өзбекстан қосылды.

2002 жылдан бері Украина мен Молдова, 2003 жылдан бері Армения ұйым жанындағы байқаушы мәртебесіне ие.

2003 жылдың желтоқсанында ЕурАзЭҚ БҰҰ Бас ассамблеясы жанындағы байқаушы мәртебесін алды.

ЕурАзЭҚ органдары Мемлекетаралық кеңес, Интеграциялық комитеті, Хатшылық, Парламентаралық ассамблея және Сот болып табылады.

Сол күні Мемлекет басшысы Қазақстан, Ресей, Беларусь Кеден одағына қатысушы мемлекеттердің үшжақты кездесуіне қатысты.

Саммитке сондай-ақ Беларусь Республикасының Президенті А.Г. Лукашенко және Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведев қатысты.

Кездесуге қатысушылар 2010 жылғы 1 қаңтардан бірыңғай кедендік тарифті енгізу, ал 2010 жылғы 1 шілдеден — бірыңғай кедендік кодексті енгізу туралы, сондай-ақ биылғы жылдың желтоқсанының ортасында Алматыда өткізілетін бейресми саммитте бірыңғай экономикалық кеңістікті қалыптастыру жөнінде нақты жоспарды қарауға келісті.

Кездесу қорытындылары бойынша өткен баспасөз мәслихатындағы сөзінде Н.Ә. Назарбаев Кедендік одақтың құрылуын ЕурАзЭҚ аясында бірыңғай экономикалық кеңістіктің одан әрі қалыптасуы үшін үлкен мәнге ие «тарихи ауқымдағы айтулы оқиға» деп бағалады.

30 қараша

Мемлекет басшысы Шығыс Қазақстан облысының әкімі Б.М. Сапарбаевты қабылдады. Ол Президентті 2009 жылғы облыстың әлеуметтік-экономикалық даму қорытындыларынан хабардар етті және Шығыс Қазақстан облысын одан әрі индустрияландыруға бағытталған ірі инвестициялық жобалардың іске асырылу барысы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Жапония арасындағы Табысқа салынатын салықтарға қатысты қосарланған салық салуды болдырмау және салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы конвенцияны және оған хаттаманы ратификациялау туралы» №208-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау туралы» №891, «Б.Б. Жексембин туралы» №892, «Қ.А. Бозымбаевты Жамбыл облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №893, «Қазақстан Республикасы Президентінің 1999 жылғы 3 желтоқсандағы №280 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» №894, «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына мүше мемлекеттердің құқық қорғау, өртке қарсы, апаттық-құтқару органдары мен арнайы қызметтері үшін кадрлар даярлау туралы келісімді бекіту туралы» №895, «Азаптауларға және басқа да қатыгез, адамгершілікке жатпайтын немесе ар-намысты қорлайтын іс-әрекеттер мен

жазалау түрлеріне қарсы конвенцияға факультативтік хаттаманың 24 бабында көзделген өз міндеттемелерін жүзеге асыруды кейінге қалдыруға қатысты Қазақстан Республикасының мәлімдемесіне қол қою туралы» №896 жарлықтарына қол қойды.

ЖЕЛТОҚСАН

Дс		7	14	21	28
Сс	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Бс	3	10	17	24	31
Жм	4	11	18	25	
Сн	5	12	19	26	
Жк	6	13	20	27	

1 желтоқсан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау агенттігінің төрағасы М.Т. Есенбаевты қабылдады. Ол Президентке жанар-жағармай материалдары рыногындағы, сондай-ақ азық-түлік және көкөніс өнімдері тауарларының бағаларын тұрақтандыру жөнінде қабылданған жедел және перспективалық шаралар туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Қазақстанға жұмыс сапарымен келген Қырғыз Республикасының Премьер-министрі Д.Т. Үсеновті қабылдады.

Кездесу барысында екіжақты экономикалық ынтымақтастықты одан әрі дамытудың бірқатар мәселелері талқыланды, атап айтқанда, Қазақстанның Қырғызстанға электр станциясына көмір мен жанар-жағар май сатып алуы үшін гуманитарлық көмек ұсынуы, вегетациялық кезеңде Тоқтағұл су қоймасындағы су өткізу тәртібі, «Кемин-Алматы» электр жеткізу желісінің құрылысына қазақстандық тараптың қатысуы мәселелері сөз болды.

Сол күні Мемлекет басшысы «Ақорда» резиденциясының маңындағы алаңда орнатылған жаңажылдық бас шыршаны жағу рәсіміне қатысты.

Мемлекет басшысы «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттер қорғаныс министрліктерінің радиациялық, химиялық және биологиялық жағдайды бақылау саласындағы өзара іс-қимылы туралы келісімді ратификациялау туралы» №209-IV Заңына қол қойды.

2 желтоқсан

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен «Парыз» бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі республикалық конкурстың дипломанттарын марапаттау рәсіміне қатысты.

Рәсімде сөйлеген сөзінде, Президент «Парыз» конкурсының басты мақсаты, жақында өткізілген «Алтын сапа» конкурсы тәрізді — отандық бизнестің дамуына, қазақстандық тауарлар сапасы мен Қазақстанның бәсекеге қабілеттігіне кең көлемде жоғары қарқын беру екенін атап өтті.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан 2010–2012 жылдарға арналған кепілдендірілген трансферт туралы» №210-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне азаматтардың жекелеген санаттарын әлеуметтік қолдау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №211-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін ұсыну мәселелері бойынша өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы» №212-IV заңдарына қол қойды.

3 желтоқсан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің XXII пленарлық отырысына қатысу үшін Қазақстанға келген ресейлік «Лукойл» компаниясының президенті В.Ю. Алекперовті және ЕҚДБ президенті Т. Мировты қабылдады.

Мемлекет басшысы «Лукойл Оверсиз» компаниясының Астана қаласында орналасқан жаңа кеңсесінде болып, компанияның қатысуымен Қазақстанда іске асырылып жатқан жобалармен танысты.

Кездесу барысында «Лукойл» президенті В.Ю. Алекперов компания Қазақстандағы құрлықта 7 өндіру жобасына, Каспийдің қазақстандық секторының қайраңындағы 3 геологиялық барлау жобасына, сондай-ақ Каспий құбыр консорциумына қатысып отырғаны туралы мәлімдеді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Қылмыстық іс жүргізу кодексіне сотқа дейінгі жеңілдетілген іс жүргізу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №213-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы мен Азия даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімге (Жай операциялар) (ОАӨЭЫ 1 көлік дәлізі [Жамбыл облысындағы жол учаскесі] [Батыс Еуропа — Батыс Қытай халықаралық транзит дәлізі])

Инвестициялық бағдарлама — 2-жоба) қол қою туралы» №897 Жарлығына қол қойды.

4 желтоқсан

Мемлекет басшысы Қазақстанға Шетел инвесторлары кеңесінің XXII пленарлық отырысына қатысу үшін келген «BG Group» компаниясының бас атқарушы директоры Ф. Чапмэн мен «Total S.A.» компаниясының атқарушы вице-президенті И.-Л. Дарикарэрді қабылдады.

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің XXII пленарлық отырысына төрағалық етті.

Отырысты аша отырып, Н.Ә. Назарбаев Қазақстан үшін 2009 жыл оңайға соқпағанын, бірақ табысты болғанын атап өтті. Жылдың басында дағдарысқа қарсы бағдарлама бекітілді. Соның нәтижесінде үшінші тоқсанда екінші тоқсанмен салыстырғанда жалпы ішкі өнім 1,5%-ға өсті.

Отырыс барысында Шетелдік инвесторлар кеңесінің мүшелері отырыс тақырыбының көкейкесті проблемаларын және Қазақстанның индустриялық-инновациялық дамуының өзге маңызды мәселелерін талқылады.

Отырысты қорытындылай келе, Президент Кеңес мүшелеріне инвестициялық жобаларды жүзеге асыру жөніндегі қызықты бастамалары мен жаңа ұсыныстары үшін алғысын айтты және шетелдік инвесторлар наза-рын Қазақстан экономикасын диверсификациялауға қатысу қажеттігіне аударды.

Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Шетел инвесторлары кеңесі Қазақстанда жұмыс істейтін инвесторлармен тікелей диалогты қамтамасыз ету, сондай-ақ инвестициялық әрекеттерге байланысты келелі мәселелерді жедел шешу мақсатында Қазақстан Республикасы Президентінің 1998 жылғы 30 маусымдағы Жарлығымен құрылды.

Кеңес консультативтік-кеңесші орган болып табылады. Кеңеске оның басшылығын жүзеге асыратын, оның ішінде күн тәртібін айқындайтын және пленарлық отырыстарға төрағалық ететін Қазақстан Республикасы Президенті басшылық етеді. Кеңес аясында салық салу, заңнама, шетелдік инвесторларының ағымдағы қызметі, ҚР инвестициялық беделін көтеру, мұнай-газ мәселелері бойынша — бес жұмыс тобы әрекет етеді. Кеңес отырысы жылына 1–2 рет өткізіледі.

Мемлекет басшысы «Тұрмыстық зорлық-зомбылық профилактикасы туралы» №214-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрмыстық зорлық-зомбылық профилактикасы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №215-IV, «Босқындар туралы» №216-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне босқындар мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» №217-IV, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан-Қытай газ құбырын салу мен пайдаланудағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» №218-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» №898 Жарлығына қол қойды.

5 желтоқсан

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы К. Байсейітова атындағы Ұлттық опера және балет театрында өткен Ә.К. Кекілбаевтың 70 жылдық мерейтойына арналған салтанатты кешке қатысты.

Салтанатты шарада сөйлеген сөзінде, Президент халық жазушысы Ә.К. Кекілбаевтың көп жылдар бойы «Егемен Қазақстан» газетінде бас редактор, XIII шақырылған Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің төрағасы, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік хатшысы тәрізді саяси және мемлекеттік қызметтегі еңбегін атап өтті.

Мемлекет басшысы еліміздің Тәуелсіздік күні қарсаңында өзінің Жарлығымен Ә.К. Кекілбаевқа мемлекетке сіңірген еңбегі, мәдениет пен әдебиетті дамытуға қосқан айрықша үлесі, белсенді қоғамдық қызметі үшін «Қазақстанның Еңбек Ері» атағы берілгенін жария етті және мерейтой иесіне жоғары атақты тапсырды.

1

2

«Қазақстанның Еңбек Ері» атағы 2008 жылдың желтоқсанында бекітілген, Қазақстан Республикасының жоғарғы дәрежелі ерекшелік белгісі болып табылады. Атақ елдің экономикалық және әлеуметтік-гуманитарлық дамуына қосқан айрықша үлесі үшін беріледі. «Қазақстанның Еңбек Ері» атағына ие болған тұлғаларға Алтын жұлдыз (1-сурет) және «Отан» ордені (2-сурет) тапсырылады.

7 желтоқсан

Мемлекет басшысы «2010–2012 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» №219-IV, «Спорттағы допингке қарсы күрес туралы халықаралық конвенцияны ратификациялау туралы» №220-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне азаматтардың жеке өміріне қол сұғылмаушылық құқықтарын қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №221-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті одан әрі күшейту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №222-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «А.С. Шабдарбаев туралы» №899 Жарлығына қол қойды.

8 желтоқсан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің кезекті отырысына төрағалық етті.

Отырыста Қауіпсіздік кеңесінің қызметін жетілдіру мәселелері, Қазақстан Республикасының дағдарыстан кейінгі даму стратегиясы, 2010 жылы ЕҚЫҰ-на төрағалық етуге дайындық барысы қаралды.

Күн тәртібіндегі мәселелер бойынша Президент көмекшісі — Қауіпсіздік кеңесінің хатшысы М.М. Тәжин, Премьер-министр К.Қ. Мәсімов және Мемлекеттік хатшы — Сыртқы істер министрі Қ.Б. Саудабаев баяндама жасады.

Бірінші мәселе бойынша, Мемлекет басшысы тұрақтылықты қамтамасыз етуде және ұлттық қауіпсіздікті нығайтуда Қауіпсіздік кеңесінің рөлін тиісінше арттыру қажеттігін атап өтті. Осыған байланысты Қауіпсіздік кеңесі жанындағы ведомствоаралық комиссия мен Сараптау кеңесінің құрылымын және іс жүзіндегі қызметтерін қайта қалыптастыру қажеттігін қадап айтты.

Қазақстанның 2020 жылға дейінгі даму стратегиясына қатысты екінші мәселе аясында ұзақмерзімді мақсаттарды нақты әрі айқын құруды, тұрақты және жүйелі экономикалық өсімді қамтамасыз ететін міндеттерге баса назар аударуды талап етті.

Үшінші мәселені талқылай келе, Президент ЕҚЫҰ-на төрағалық ету елімізге дамудың жаңа сапалы сатысына көтерілуді және Қазақстанға кемелденген,

мықты, заманауи мемлекет болуды қамтамасыз етуі тиіс екендігін атап айтты.

Мемлекет басшысы «Қазатомөнеркәсіп» Ұлттық атом компаниясы» АҚ президенті В.С. Школьникті қабылдады.

В.С. Школьник Президенттің анағұрлым жоғары шектегі отын-ядролық циклді дамыту жөніндегі, ұнтақтарды тексеру жөніндегі жұмыстар туралы, жылу бөлетін құрастырулар дайындау жөніндегі өндірісті ұйымдастыру туралы тапсырмаларының орындалуы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Ерлер мен әйелдердің тең құқықтарының және тең мүмкіндіктерінің мемлекеттік кепілдіктері туралы» №223-IV, «Қазақстан Республикасының Кеден Кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №224-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жалған кәсіпкерліктің жолын кесу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №225-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адамдар мен оларға теңестірілген адамдардың құқықтық жағдайы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» №226-IV заңдарына қол қойды.

9 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Ә.Ш. Шаяхметовті Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» №900 Жарлығына қол қойды.

10 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Қылмыстық, Қылмыстық іс жүргізу және Азаматтық іс жүргізу кодекстеріне сот жүйесін жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №227-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қылмыстық жазалауды орындау жүйесін және қылмыстық-атқару жүйесін одан әрі жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №228-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» №901, «Оман Сұлтандығында Қазақстан Республикасының Елшілігін ашу туралы» №902 жарлықтарына қол қойды.

11 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне азық-түлік қауіпсіздігі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №229-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне білікті заң көмегін қамтамасыз ету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №230-IV заңдарына қол қойды.

12 желтоқсан

Мемлекет басшысы Қазақстанға жұмыс сапарымен келген Қытай Халық Республикасының Төрағасы Ху Цзиньтаомен кездесті.

Қазақстан Президенті Ху Цзиньтаомен бірге «Түрікменстан-Өзбекстан-Қазақстан-Қытай» газ құбырының қазақстандық учаскесін пайдалануға беру рәсіміне қатысты. Салтанатты рәсім «Отар» компрессорлық стансасынан (Жамбыл облысы) телекөпір арқылы көрсетілді.

Қазақстан мен Қытай көшбасшылары құрылысшылар мен саланың барлық жұмысшыларын жобаның табысты аяқталуымен құттықтады.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасының Төрағасы Ху Цзиньтаомен шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер жүргізіп, оның барысында екіжақты ынтымақтастықты дамытудың ауқымды мәселелерін талқылады. Экономиканың шикізаттық емес секторындағы өзара іс-қимыл мәселесіне ерекше назар аударылды.

Қазақстан Президенті екі елдің қарым-қатынастарын дамытуда жаңа кезең — экономикалық саладағы ірі, стратегиялық маңызды бірлескен жобаларды жүзеге асыру кезеңі басталғанын атап өтті. Олардың ішінде «Түрікменстан-Өзбекстан-Қазақстан-Қытай» магистральды газ құбыры, Қазақстаннан Қытайға көмірсутектерді тасымалдауды кеңейткен

«Кеңжияқ-Құмкөл» мұнай құбыры, Атырау мұнай өңдеу зауытындағы хош иісті көмірсутек кешені және Ақтау пластмасса зауыты базасындағы битум зауыты бар.

Қазақстан мен Қытайдың ШЫҰ мен АӨСШК өңірлік ұйымдары аясындағы өзара іс-қимылын талқылау келіссөздердің басты тақырыбы болды.

Сонымен қатар трансшекаралық су ресурстарын бірлесіп пайдалану мәселелері де қозғалды.

Келіссөздер қорытындысы бойынша отын-энергетикалық саладағы ынтымақтастық жөніндегі Бас несиелік келісім аясында Атырау мұнай өңдеу зауыты мен қытайлық «Sinorec» мұнай корпорациясының жобасы бойынша Жеке несиелік келісімге, «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ мен Қытайдың Гуандун ядролық-энергетикалық корпорациясының (CGNPC) арасындағы жаңартылатын энергия көздерін бірлесіп игеру саласындағы ынтымақтастық туралы келісімге, сондай-ақ «Қазақстан-Қытай» газ құбырының екінші учаскесін қаржыландыру мәселесі жөніндегі өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды.

13 желтоқсан

Мемлекет басшысы Түрікменстанда жұмыс сапарымен болып, осы елдің астанасы Ашғабад қаласында Президент Г.М. Бердымұхамедовпен кездесті.

Мемлекет басшылары екі жақты экономикалық ынтымақтастық мәселелерін, сондай-ақ алдағы уақытта ашылмақшы «Түрікменстан-Өзбекстан-Қазақстан-Қытай» газ құбыры мәселесін талқылады.

14 желтоқсан

Мемлекет басшысы Түрікменстанға жұмыс сапары барысында Түрікменстанның Президенті Г.М. Бердымұхамедовпен, Өзбекстан Республикасының Президенті И.А. Каримовпен және Қытай Халық Республикасының Төрағасы Ху Цзиньтаомен бірге Түрікменабат қаласында «Түрікменстан-Өзбекстан-Қазақстан-Қытай» газ құбырының салтанатты ашылу рәсіміне қатысты.

Газ құбыры 4 елдің — Түрікменстан, Өзбекстан, Қазақстан, Қытайдың аумағы бойынша өтеді. Оның жалпы ұзындығы шамамен 7000 шақырымды құрайды. Осы орайда Түрікменстан аумағы бойынша 188 шақырымды, Өзбекстан бойынша — 525 шақырымды, Қазақстан бойынша — 1293 шақырымды, Қытай аумағы бойынша 4860 шақырымды құрайды.

Газ құбыры Түрікменстан, Өзбекстан және Қазақстанның кен орындарының бірыңғай жүйесін байланыстырады және Қытай мен Оңтүстік Азия рыноктары мен барлық өңірдің келешекте экономикасын дамыту үшін стратегиялық маңызға ие.

Газ құбырын жүзеге асыру өндірілген газды сату есебінен жобаға қатысушы мемлекеттердің табысын арттырып қана қоймай, перспективалы газ кен орындарына барлау жасауға және оны өндіруге қосымша қытайлық инвестиция тарту есебінен оны кеңейту арқылы газ құбырын толтыруға қажетті шараларды қабылдауға мүмкіндіктер береді. Қатысушы мемлекеттердің табысы сондай-ақ тасымалдау төлемдерін алу есебінен артады.

15 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Ақорда» резиденциясында Қазақстанның бір топ белгілі мәдениет, ғылым, білім, денсаулық сақтау саласының қайраткерлерін, өндірістік саланың, құқық қорғау органдарының өкілдерін, әскери қызметкерлерді, соғыс және еңбек ардагерлерін қабылдап, оларға мемлекеттік наградалар мен сыйлықтарды табыс етті.

Қазақстан Республикасының жоғары мемлекеттік наградасы — «Қазақстанның Еңбек Ері» атағы халық жазушысы, Парламент Сенатының депутаты Ә.К. Кекілбаевқа, Қостанай облысындағы «Қаркен» ЖШС директоры С.Б. Бұқановқа және «Өскемен титан-магний комбинаты» АҚ президенті Б.М. Шаяхметовке берілді.

«Отан» орденімен К. Маркс атындағы серіктестіктің директоры И.М. Вечтейн, «Мәмбетов және К» ауыл шаруашылығы кәсіпорны трактор-егіс бригадасының бригадирі А.Н. Жүнісов, Қазақстан Республикасы Энергетика және минералдық ресурстар министрінің орынбасары Л.К. Қиынов марапатталды.

III дәрежелі «Барыс» ордені Қазақстан Республикасы Президенті жанындағы Мемлекеттік басқару академиясының профессоры З.Л. Федотовқа тапсырылды.

Президент ақын Ф. Оңғарсыноваға I дәрежелі «Достық» орденін, ал «Құрмет» орденін — Астана қаласындағы №1 емхананың бас дәрігері К.Н. Анасоваға, В.И. Ленин атындағы «Арселор Миттал Теміртау» шахтасының проходчигі В.Н. Мудренкоға, «Богатырь Көмір» ЖШС «Богатырь» көмір кенішінің роторлық экскаваторының бригадирі Қ.Т. Үмбетәлиевке, журналист Ф. Курепинге табыс етті.

Ғылым және техника саласындағы 2009 жылғы мемлекеттік сыйлық Ұлттық ядролық орталықтың профессоры Қ.Қ. Қадыржанов жетекшілік еткен ғалымдар тобына тапсырылды. Сондай-ақ профессор Б.М. Рақышев жетекшілік жасаған Қазақстанның минералды-шикізат әлеуетін зерттеген авторлар және қазақстандық математика мектебінің өкілі, профессор У.Ұ. Өмірбаев мемлекеттік сыйлықтың лауреаттары атанды.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

«Қазақстанның Еңбек Ері» атағы 2008 жылдың желтоқсанында бекітілген, Қазақстан Республикасының жоғарғы дәрежелі ерекшелік белгісі болып табылады. Атақ елдің экономикалық және әлеуметтік-гуманитарлық дамуына қосқан айрықша үлесі үшін беріледі. «Қазақстанның Еңбек Ері» атағына ие болған тұлғаларға Алтын жұлдыз (1-сурет) және «Отан» ордені (2-сурет) тапсырылады.

«Отан» ордені (2-сурет) 1993 жылы белгіленді. Бұл орденмен азаматтар экономиканы, әлеуметтік саланы, ғылым мен мәдениетті дамытудағы; мемлекеттік, құқық қорғау және әскери қызметтегі, демократия мен әлеуметтік прогресті дамытудағы ерекше еңбегі үшін марапатталады.

«Барыс» ордені 1999 жылы үш дәрежелі болып бекітілді. I, II, III дәрежелі «Барыс» орденімен марапаттау Қазақстан Республикасының мемлекеттігі мен егемендігін нығайту ісіне; бейбітшілікті, қоғамның топтасуы мен Қазақстан халқының бірлігін қамтамасыз етуге; мемлекеттік, өндірістік, ғылыми, әлеуметтік-мәдени және қоғамдық қызметте; халықтар арасындағы ынтымақтастықты нығайтуға; ұлттық мәдениеттерді жақындастыру мен өзара байытуға; мемлекеттер арасындағы достық қатынастарды дамытуға сіңірген ерекше еңбегі үшін жүргізіледі.

I дәрежелі «Барыс» ордені жұлдыздан (3-сурет) және иыққа асатын лентадағы белгіден (4-сурет), II дәрежелі «Барыс» ордені қақташасындағы белгіден (5-сурет), III дәрежелі «Барыс» ордені мойынға асатын лентадағы белгіден (6-сурет) тұрады.

«Достық» ордені 1995 жылы шығарылған. Екі дәрежесі бар. Онымен қоғамда өзара келісімді сақтау бойынша жемісті еңбек еткен, халықтар арасындағы бейбітшілік, достық және ынтымақтастықты нығайтуға айрықша үлес қосқан қазақстандық және шетелдік азаматтар марапатталады. I-ші дәрежелі «Достық» ордені жұлдыздан (7-сурет) және аспалы лентаға тағылған орден белгісінен (8-сурет), II-ші дәрежелі «Достық» ордені — төске тағатын орден белгісінен (9-сурет) тұрады.

«Құрмет» ордені (10-сурет) 1993 жылы бекітілген. «Құрмет» орденімен азаматтар экономиканы, әлеуметтік саланы, ғылым мен мәдениетті, білім беру ісін дамытуға сіңірген

еңбегі, мемлекеттік қызметтегі үлгілі қызметі және белсенді қоғамдық қызметі үшін марапатталады.

Ғылым мен техника саласындағы мемлекеттік сыйлық 2007 жылы бекітілген. Қазақстан Республикасының азаматтарына:

- республиканың экономикалық және әлеуметтік дамуын айтарлықтай жеделдетуге, қазақстандық ғылым мен техниканың әлемдегі озық жетістіктер деңгейіне шығуына әкелетін іргелі және қолданбалы зерттеулер саласындағы аса үздік нәтижелер үшін;
- қоғамға кеңінен танылған бір саладағы ғылыми жаңалықтар, монографиялар мен ғылыми жұмыстар үшін;
- техниканың, материалдардың және технологиялардың әлемдік аналогтар немесе одан жоғары деңгейдегі жаңа түрлерін әзірлегені және өндіруді ұйымдастырғаны үшін;
- экономиканың түрлі салаларында мемлекеттік құпияларға жатқызылған мәліметтері бар мүлдем жаңа бұйымдар, технологиялық үрдістер әзірлегені және жасағаны үшін беріледі.

Мемлекет басшысы Астана қаласында жаңадан салынған концерт залында өткен Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне арналған салтанатты жиналысқа қатысты.

Президент барша қазақстандықтарды мерекемен құттықтап, тәуелсіздік жылдарында қол жеткен жетістіктерімізді саралай келе, перспективалы стратегиялық міндеттерді айқындады.

Сөз соңында Н.Ә. Назарбаев еліміздің ең ұлық мерекесі салтанатты түрде алғаш рет «Ақорда» маңындағы алаңда тұрғызылған жаңа концерт залында атап өтіліп отырғанына тоқталып өтті. Президент жаңа ғимаратты «Қазақстан» орталық концерт залы деп атауды ұсынды (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 20 тамыздағы №383 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №904 Жарлығына қол қойды.

19–20 желтоқсан

Мемлекет басшысы Алматы қаласында өткен ТМД елдерінің бірқатар мемлекет басшыларының бейресми кездесуіне төрағалық етті.

Саммитке Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведев, Беларусь Республикасының Президенті

А.Г. Лукашенко, Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмон, Қырғыз Республикасының Президенті Қ.С. Бакиев, Армения Республикасының Президенті С.А. Саргсян, Түрікменстанның Президенті Г.М. Бердымұхамедов қатысты.

Саммитте мемлекет басшылары өңірлік қауіпсіздік мәселесін талқылап, алдағы уақыттағы Қазақстанның 2010 жылы ЕҚЫҰ-на төрағалық ету мәселелері бойынша пікір алмасты. Сонымен бірге Қазақстан, Ресей, Беларусь Кеден одағына қатысушы елдердің президенттері бірыңғай экономикалық кеңістік (БЭК) құру жөніндегі бірлескен іс-қимыл жоспарына қол қойды.

21 желтоқсан

Мемлекет басшысы өзінің алматылық резиденциясында Астана және Алматы Митрополиті Мефодийді қабылдады. Ол Қазақстандағы православие шіркеуінің атқарып жатқан істері жайында хабардар етті және Президентпен Мәскеу және Бүкіл Русь Патриархы Кириллдің алдағы уақытта біздің елімізге сапары туралы мәселені талқылады.

22 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Ақорда» резиденциясында Қазақстан Республикасында тіркелген шетелдік дипломатиялық корпустың өкілдерімен кездесті.

Мемлекет басшысы Жаңа жылдың қарсаңында дәстүрге айналған мұндай жылы шырайлы кездесулер кейбір қорытындыларды шығаруға және ынтымақтастықтың жаңа көкжиегін ашуға жақсы мүмкіндіктер туғызатынын атап өтті.

Н.Ә. Назарбаев елшіліктердің көпшілігі Астанаға қоныс аударғанын қанағаттанарлық сезіммен атап өтті. «Жаңа елордамызда 60 дипломатиялық мекеменің 53-і жұмыс істеуде. Ағымдағы жылы Норвегия және Финляндия елшіліктері ашылды, олар алғаш рет Жаңа жылды Астанада қарсы алады. Таяу болашақта барлық дипломатиялық корпус Қазақстан астанасында орналасатын болады деп үміттенемін» — деді ол.

Қорытынды сөзінде Мемлекет басшысы елшіліктер мен дипломатиялық өкілдіктер жұмыстарының маңызы мен жауаптылығын атап өтіп, барлық қатысушыларды келе жатқан Жаңа жылмен құттықтады.

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы төрағасының бірінші орынбасары Н.З. Нығматулинді қабылдады. Ол партияның кезектен тыс XII съезінде Президент берген тапсырмалардың және Халықтық платформаны жүзеге асыру барысы жайынан хабардар етті.

Н.Ә. Назарбаев мемлекеттік әлеуметтік бағдарламаның іске асырылуына бақылауды күшейтуді, сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте партия тарапынан қолдау көрсетуді және өңірлік деңгейдегі партия қызметін нығайту жөнінде айқын да нақты тапсырма берді.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімовті қабылдады. Ол Қазақстанның 2009 жылғы әлеуметтік-экономикалық даму қорытындылары және алдағы 2010 жылғы жоспарлары туралы баяндады.

Кездесу барысында сондай-ақ «Қазақстан-2020» мемлекеттік Стратегиясын жүзеге асырудың негізгі қырлары талқыланды.

22 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің 1998 жылғы 30 маусымдағы №3985 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №905 Жарлығына қол қойды.

23 желтоқсан

Мемлекет басшысы республикалық «Егемен Қазақстан» газетінің жаңа ғимаратында болып, оның ұжымын газеттің 90 жылдық мерейтойымен құттықтады.

Содан кейін Президент газет кеңсесіне жиналған еліміздің бірқатар бұқаралық ақпарат құралдарының жетекшілеріне сұхбат берді.

Көтерілген тақырыптар арасында әлемдік экономикалық дағдарыс, дағдарысқа қарсы бағдарлама, мемлекеттік тілді дамыту, жер қатынастары, ұлттық бірлік доктринасы, Қазақстан халқы Ассамблеясының қызметі, Кеден одағының перспективалары, елдің дағдарыстан кейінгі дамуы туралы мәселелер қозғалды.

Мемлекет басшысы Астана қаласында ашылған «Қарлығаш» балалар бақшасында болып, жатын және ойын бөлмелерін, асхананы, жазғы серуен алаңын, спортзалды қарап көрді.

Мемлекет басшысы Мәскеу және Бүкіл Русь Патриархы Кириллмен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгімелесу барысында Н.Ә. Назарбаев Патриархты алда келе жатқан Жаңа жылмен және қасиетті Христостың туған күнімен құттықтай отырып, әртүрлі діни сенімдегі адамдар арасында келісімнің сақталу, рухани мәдениет пен өнегеліліктің пайда болу үдерісінің маңыздылығын атап өтті. Қазақстан Президенті Орыс православиелік шіркеуінің басшысын келесі жылдың басында Қазақстанға келіп қайтуға шақырды.

24 желтоқсан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің төрағасы А.Ш. Шаяхметовті қабылдады.

Кездесу барысында лаңкестікпен және саяси экстремизммен күрес мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Бас прокуроры Қ.Ә. Мәмиді қабылдады. Ол Президентке елдегі заңдылықтың сақталуы мен прокуратура органдарының 2009 жылғы жұмыс қорытындылары туралы баяндады.

Сол күні Мемлекет басшысы Астана қаласының бірқатар нысандарын аралап, 150 төсектік жаңа перзентханада, 360 төсектік көппрофильді қалалық ауруханада және «Азия парк» сауда, ойын-сауық орталығында болды.

25 желтоқсан

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында өткен қалалық жаңажылдық балға қатысты.

26 желтоқсан

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Бейбітшілік және келісім сарайында КСРО халық артисі, Социалистік

Еңбек Ері, белгілі балетмейстер Ю.Н. Григоровичтің жаңа редакциясы бойынша қойылған «Корсар» балетінің премьерасын тамашалады.

Мемлекет басшысы «Н.Ж. Дәненов туралы» №906 Жарлығына қол қойды.

28 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Дағдарысқа қарсы қорын құру туралы шартты ратификациялау туралы» №231-IV, «Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Дағдарысқа қарсы қорының қаражатын басқару туралы келісімді ратификациялау туралы» №232-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер енгізу және Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 20 қарашадағы №276 өкімінің күші жойылды деп тану туралы» №907, «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» алқасымен наградтау туралы» №908, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2000 жылғы 25 желтоқсандағы №530 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №909 жарлықтарына қол қойды.

29 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қазақстандық қамту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №233-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының кейбір мамандандырылған соттарын құру және тарату туралы» №910, «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №911 жарлықтарына қол қойды.

30 желтоқсан

Мемлекет басшысы израильдік тараптың бастамасы бойынша Израиль Мемлекетінің Президенті Ш. Переспен телефон арқылы сөйлесті.

Өңгімелесу барысында екіжақты ынтымақтастықтың даму келешегінің мәселелері талқыланып, өңірлік қауіпсіздік мәселелері бойынша өзара пікір алмасты. Атап айтқанда, тараптар келесі жылы АӨСШК кезекті саммитін өткізудің маңыздылығын атап өтті.

Израиль Президенті Қазақстан халқын алда келе жатқан Жаңа жылмен құттықтай отырып, Қазақстанның 2010 жылы ЕҚЫҰ-ғы төрағалығына табыстар тіледі.

Мемлекет басшысы Астана қаласының балалар үйінде болып, оқу корпусын аралады, балалар үйінің тәрбиеленушілерімен әңгімелесті, оларға оқуда табыс, зор денсаулық тіледі және балаларға сыйлықтар тапсырды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне міндетті және өзара сақтандыру, салық салу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №234-IV Заңына қол қойды.

31 желтоқсан

Мемлекет басшысы қазақстандықтарды келе жатқан Жаңа 2010 жылмен құттықтады (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің еңбекші-мигранттары мен олардың отбасы мүшелерінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияны ратификациялау туралы» №235-IV, «Біріккен Ұлттар Ұйымының Жол белгілері мен сигналдары туралы конвенциясын ратификациялау туралы» №236-IV, «Біріккен Ұлттар Ұйымының Жол жүрісі туралы конвенциясын ратификациялау туралы» №237-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Кешірім жасау туралы» №912, «Қазақстан Республикасы соттарының төрағаларын, алқа төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №913 жарлықтарына қол қойды.

ҚОСЫМШАЛАР

Қазақстан әйелдерінің V форумында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2009 жылдың 5 наурызы

Дорогие женщины!

Уважаемые участницы форума!

Накануне самого первого весеннего праздника — Международного женского дня 8 марта — хотел бы от всей души пожелать вам здоровья, добра, любви, успехов! Пусть никогда не иссякает ваша душевная доброта, ваша красота и обаяние!

Желаю всем женщинам Казахстана в это непростое время выдержки и терпения ради сохранения мира, стабильности и благоденствия в каждой казахстанской семье, во всем нашем Отечестве!

Нынешний V Форум женщин Казахстана проходит под знаком 10-летнего юбилея Национальной комиссии по делам женщин и семейно-демографической политике.

Она была создана 10 лет назад, в не менее сложное, чем сейчас, время. Тогда наша экономика переживала негативное влияние азиатского кризиса.

Считаю, что за годы работы Национальной комиссией сделано немало. Разработан и стал действовать целый пласт гендерного законодательства в стране.

В 1999 году был принят первый Национальный план действий по улучшению положения женщин в Республике Казахстан.

За эти годы Парламент ратифицировал конвенции ООН «О гражданстве замужней женщины», «О политических правах женщин», ряд актов Международной организации труда, касающихся прав женщин и детей.

За последнее время государство усилило социальную поддержку женщин и детей. В этом тоже есть заслуга Национальной комиссии, вносившей мне, в Правительство и Парламент соответствующие предложения.

Государство в разы увеличило размеры выплат пособий по рождению и уходу за детьми.

В 2008 году единовременное пособие в связи с рождением ребенка было увеличено в 2 раза. В этом году оно составляет порядка 38 тысяч тенге. В 1,6 раза возросли пособия по уходу за ребенком. За первого ребенка сейчас выплачивается 6 300 тенге, а за четвертого ребенка — 8200 тенге. В прошлом году такие пособия получили более 140 тысяч казахстанских семей.

Начиная с 2008 года, введено обязательное социальное страхование беременности и родов, а также ухода за ребенком до достижения им 1 года. В прошлом году работающим женщинам впервые были предоставлены страховые социальные выплаты на общую сумму 14,6 млрд. тенге.

Приняты дополнительные меры по социальной поддержке многодетных семей. В 2008 году им выплачено свыше 182 тысяч социальных пособий.

С 2008 года в Казахстане началась реализация специальной программы по снижению материнской и детской смертности.

Введены в строй Национальный научный центр материнства и детства, Республиканский детский реабилитационный центр.

Только в прошлом году реабилитацию прошли свыше 2,5 тысяч детей из всех регионов страны. Бесплатная медицинская помощь была оказана более чем 8 тысячам женщин и детей.

Беременным женщинам, детям до 5 лет необходимые лекарственные средства выделяются государством бесплатно.

Результаты этой работы государства налицо. Ежегодно мы имеем естественный прирост населения.

Правительством, начиная с 2000 года, осуществлены меры по поддержке женского предпринимательства.

Десятки тысяч женщин получили льготные кредиты, открыли свой бизнес. За 6 лет освоено более 2 млрд. тенге из средств Фонда развития малого предпринимательства.

В 2008 году 61 крестьянское хозяйство, возглавляемое женщинами, получило кредиты по линии сельских кредитных товариществ. Фонд финансовой поддержки сельского хозяйства предоставил женщинам почти 10 тысяч кредитов на сумму около 3 млрд. тенге.

В Казахстане созданы все условия, обеспечивающие женщинам возможность на равных с мужчинами участвовать в управлении делами государства. Проведена большая работа по укреплению политического лидерства женщин.

За всеми этими фактами большой труд всех, кто работал в составе Национальной комиссии.

И сегодня я хотел бы сердечно поблагодарить членов Национальной комиссии за создание условий для улучшения положения женщин в нашем обществе, а значит — за неоценимый вклад в развитие и процветание Казахстана.

Уважаемые участницы и гости форума!

В сегодняшнее непростое время на плечи женщин легла огромная часть забот. Наша страна проходит испытание глобальным экономическим кризисом. Но эти трудности носят временный характер.

Государство своевременно приняло меры, направленные на стабилизацию экономики.

Мы задействовали накопленные в прежние годы резервы. Инвестировали средства в реальный сектор, инфраструктуру, сельское хозяйство и поддержку малого бизнеса.

Снижена налоговая нагрузка на предприятия, сокращаются излишние бюджетные расходы.

В рыночной экономике колебания и кризисы — нормальное явление. Разумное государство в хорошие времена должно накапливать резервы для того, чтобы преодолевать кризисы. Мы это делали.

Когда я принял решение создать Национальный фонд для накопления резервов, было много разговоров о необходимости раздать его — «всем сестрам по серьгам». Если бы мы это сделали, то в условиях снижения дохода бюджета на 26% мы сейчас не могли бы даже платить пенсии.

Несмотря на кризис, мы повышаем социальные расходы, увеличиваем заработную плату бюджетникам, пенсии и пособия.

Принимаются активные меры для обеспечения занятости населения. И хочу заверить особенно вас, дорогие женщины, что социальные программы государства будут выполнены полностью.

Завтра я выступлю с традиционным Посланием, в котором будут изложены новые задачи по выводу страны из текущей ситуации, по обеспечению посткризисного развития страны.

Убежден, что наше общество выйдет из кризиса обновленным, что Казахстан станет крепче и непременно достигнет новых вершин своего процветания. И в это огромный вклад внесут, я в этом уверен, казахстанские женщины.

Я вижу несколько конкретных направлений работы по дальнейшей поддержке женщин.

Первое. Особое внимание государство должно уделять социальной поддержке семей с детьми.

С 2010 года по моему поручению будут увеличены с 30 до 50 месячных расчетных показателей размеры единовременных пособий на рождение четвертого и более ребенка. Эта выплата составит больше 68 тысяч тенге.

Со следующего года в среднем на 20% увеличатся ежемесячные пособия по уходу за ребенком. Кроме того, в сегодняшней непростой ситуации мы особо должны поддерживать семьи, воспитывающие детей с ограниченными возможностями.

Поэтому, начиная с 2010 года, мы вводим государственное социальное пособие для детей-инвалидов до 16 лет.

В целях поддержки многодетных матерей я также поручил Правительству пересмотреть порядок присвоения почетных материнских званий.

С 2010 года награду «Алтын алқа» будут получать матери, воспитывающие не десятерых, а семерых детей. Званием «Күміс алқа» будут награждаться матери, воспитывающие шестерых детей. Многодетные матери, заслужившие эти награды, будут получать ежемесячные специальные государственные пособия в размере более 8 тысяч тенге. На эти цели планируется выделить из бюджета свыше 30 млрд. тенге.

Второе. В условиях кризиса необходимо поддержать экономическую активность женщин.

Главное здесь — создать условия для их трудоустройства. Поэтому я поручаю Правительству и местным исполнительным органам принять конкретные меры по повышению конкурентоспособности женщин на рынке труда. Необходимо развернуть масштабную работу по переподготовке и обучению женщин новым специальностям, чтобы они могли работать в перспективных отраслях экономики.

Правительству также необходимо изучить вопрос развития в Казахстане так называемой дистанционной занятости, то есть предоставление возможности трудиться у себя дома, сочетать трудовую деятельность с домашними обязанностями и воспитанием детей. В мире такого опыта достаточно, надо его изучать.

Кроме того, мы должны поддерживать женщин, открывающих собственное дело. Поручаю Правительству совместно с Фондом национального благосостояния «Самрук-Қазына» рассмотреть вопрос разработки специальной программы

финансирования женского предпринимательства на предстоящие годы. Особенно надо обеспечить широкое микрокредитование женских проектов на селе.

Как показывает опыт, предоставление микрокредитов именно женщинам дает большой эффект. Возврат таких кредитов — 99%. Женщины более рачительны и знают, куда использовать эти деньги.

Третье. Мы должны и дальше расширять возможности женщин активно участвовать в политической и общественной жизни.

Во всем мире признается, что участие женщин в разработке и принятии решений является показателем развития общества. Там, где женщины составляют 30–40% в структурах власти, общество развивается более стабильно и социально ориентировано. Мы, мужчины, этого недооцениваем.

В то же время в Казахстане за последние 5 лет практически не изменилось число женщин-депутатов в маслихатах и в Парламенте. Сегодня их доля составляет всего около 17%.

Не увеличивается численность женщин, занимающих руководящие должности в центральных государственных органах и акиматах.

В нашей стране достаточно женщин-лидеров. И они успешно справляются с поставленными перед ними задачами.

Руководители должны смелее продвигать женщин по карьерной лестнице, способствовать тому, чтобы женщины реализовывали себя как профессионалы.

Партии «Нур Отан» необходимо внимательно заняться этим вопросом, обеспечить выдвижение женщин на государственную и общественно-политическую работу, начиная с этого года.

56% членов «Нур Отана» — это женщины. Я уверен, что среди них очень много достойных кандидатур.

Четвертое. Самое серьезное внимание в предстоящие годы мы должны уделять вопросам человеческого развития.

Мы должны выработать общенациональные подходы к вопросам демографического и в целом человеческого развития в Казахстане.

Я поручаю Национальной комиссии по делам женщин и семейно-демографической политике начать сбор предложений от общественных объединений, международных организаций, научного сообщества, изучить международный опыт в сфере демографической политики.

Ключевые приоритеты демографической политики и человеческого развития должны быть отражены в Стратегическом плане развития Казахстана до 2020 года, который разрабатывается в настоящее время по моему поручению.

И пятое. Нам нужно укреплять институт брака и семьи, повышать его престиж, возрождать нравственные ценности.

Семья, дети, семейные ценности и традиции всегда были и остаются основой нашего общества и нашей культуры.

Необходимо пропагандировать семейные ценности, культивировать образ семьи и брака, примеры многодетности. Считаю, что нормой преуспевающей семьи должна быть многодетность. Так было испокон веков у всех народов. Богатство человека измерялось наличием детей.

В этой связи наряду с поддержкой рождаемости мы должны также поощрять семьи, которые усыновляют детей-сирот.

Мы не должны быть безучастными и равнодушными к судьбе детей, оставшихся без попечения родителей, содержащихся в детских домах. Нам нужна система поощрения граждан, решивших усыновить детей.

Думаю, что сегодня могут прозвучать многие другие важные и полезные инициативы.

Все они должны быть внимательно рассмотрены Правительством, Администрацией Президента и соответствующими государственными органами.

Уважаемые женщины!

Вы всегда были гарантом стабильности и межэтнического согласия в стране. Этим вы внесли огромный вклад в развитие Казахстана.

Вы постоянно поддерживали своего Президента не только на выборах, но и в практических делах. И стабильность в обществе, наше спокойное развитие — в основном ваша заслуга.

И сейчас обращаюсь к вам — оставайтесь такими же. Вразумляйте мужчин, чтобы они работали и в это трудное время. Луис Левинсон говорил: «Мужчине нужна жена, потому что не все на свете можно свалить на правительство».

Желаю вам всегда быть оптимистами и пребывать в хорошем настроении. От вашего настроения зависит настроение всех мужчин и всего нашего общества. Как говорится, женщины смеются чаще мужчин, потому и живут дольше.

Уважаемые участницы форума!

Я надеюсь, что, активно участвуя в работе форума, вы представите для обсуждения значительные, злободневные темы и свое личное мнение, также примете участие в подготовке конкретных дел и мероприятий.

Желаю всем вам, дорогие женщины, новых свершений в труде, счастья, достатка и благополучия — в семьях.

«Дағдарыстан жаңару мен дамуға» атты Қазақстан халқына Жолдауы

Астана қаласы, 2009 жылдың 6 наурызы

Қадірлі қазақстандықтар!

Қымбатты менің отандастарым!

Қазір бүкіл әлем жұртшылығы экономикалық дағдарыстың қиындықтарын бастан өткеруде. Жаһандық дағдарыс дауылы алпауыт мемлекеттерді де шайқалта бастағанын бәріңіз көріп, біліп отырсыздар. Дағдарыс салқыны бізді де айналып өткен жоқ.

Оқтын-оқтын айналып соғатын әр деңгейдегі дағдарыстарға біз бұған дейін де төтеп беріп келгенбіз.

Тәуелсіздік шежіресін парақтасақ, күйреген Кеңестер империясының орнына жаңа мемлекет құру бізге оңайға түскен жоқ. Тұралап қалған экономиканы қайта қалпына келтіру, оны жаңаша даму жолына түсіру — та қыр жерден тау тұрғызғанмен бірдей. Ел болып ол қиындықтарды да еңсеріп өттік.

Өткен ғасырдың соңында Шығыс Азияда басталған кезекті дағдарыс тұсында тәуелсіздігіміз тағы да бір сынаққа түскен болатын. Дер кезінде қабылданған дұрыс шешім, ұтымды іс-қимылдың арқасында біз одан да аман-есен өте шықтық.

Осылайша сындарлы жылдар мен күрделі кезеңдерде лайықты тәжірибе жинақтап, ысылып, шыңдала түстік. Ел дамуының жаңа бағыттарын айқындап, қарыштап алға басумен болдық.

Сол сияқты қазіргі әлемдік дағдарыс та өткінші құбылыс.

Халқымыз мұндай күйзелістер кезінде «көппен көрген ұлы той» деп, сабыр сақтап, ынтымақ-бірлігін бекіте түскен. Қиындықтарды бірлесе жеңіп отырған.

Мемлекет дағдарыстың алдын алудың барлық шараларын жасауда. Ұлттық қордан бөлінген ауқымды қаражат қазір отандық экономиканың кідіріссіз жұмыс істеуіне қызмет ете бастады. Әлеуметтік кепілдіктер толығымен сақталып отыр. Олай болса, бұл дағдарыстан да біздің аман-есен өтетініміз айдан анық.

Дағдарыстар өтеді, кетеді. Ал, мемлекет тәуелсіздігі, ұлт мұраты, ұрпақ болашағы сияқты құндылықтар мәңгі қалады.

Алдымызда бізді үлкен белес күтіп тұр. Ол — Қазақстан тәуелсіздігінің 20 жылдығы.

Дүние дамуымен есептегенде 20 жыл деген көп те емес шығар. Бірақ, біз үшін үлкен кезең тұтас бір дәуірмен барабар. Олай болатыны, тәуелсіздік — ата-бабаларымыздың жүздеген жылдармен өлшенетін арман-аңсарының жүзеге асқан ақиқаты. Сол себепті тәуелсіздіктің әрбір жылының біз үшін мәні бөлек, маңызы айрықша.

Халқымыздың басына түскен қандай да бір сынаққа қарамастан біз тәуелсіздігімізді нығайту жолындағы жасампаз істерімізді жалғастыра бермекпіз.

Барша қазақстандықтардың жұмған жұдырықтай бірлігінің арқасында біз алмайтын асу, біз жеңбейтін кедергі болмайды. Солай боларына нақты сеніңіздер, құрметті отандастар!

Қадірлі қазақстандықтар!**Қымбатты менің отандастарым!**

Қазір бүкіл әлем жұртшылығы экономикалық дағдарыстың қиындықтарын бастан өткеруде. Жаһандық дағдарыс дауылы алпауыт мемлекеттерді де шайқалта бастағанын бәріңіз көріп, біліп отырсыздар. Дағдарыс салқыны бізді де айналып өткен жоқ.

Оқтын-оқтын айналып соғатын әр деңгейдегі дағдарыстарға біз бұған дейін де төтеп беріп келгенбіз.

Тәуелсіздік шежіресін парақтасақ, күйреген кеңестер империясының орнына жаңа мемлекет құру бізге оңайға түскен жоқ. Тұралап қалған экономиканы қайта қалпына келтіру, оны жаңаша даму жолына түсіру — тақыр жерден тау тұрғызғанмен бірдей еді. Ел болып ол қиындықтарды да еңсеріп өттік.

Өткен ғасырдың соңында Шығыс Азияда басталған кезекті дағдарыс тұсында тәуелсіздігіміз тағы бір сынаққа түскен болатын. Дер кезінде қабылданған дұрыс шешім, ұтымды іс-қимылдың арқасында біз одан да аман-есен өте шықтық.

Біз осылайша сындарлы жылдар мен күрделі кезеңдерде лайықты тәжірибе жинақтап, ысылып, шыңдала түстік. Ел дамуының жаңа бағыттарын айқындап, қарыштап алға басумен болдық.

Сол сияқты қазіргі әлемдік дағдарыс та өткінші құбылыс.

Халқымыз мұндай күйзелістер кезінде «көппен көрген ұлы той» деп, сабыр сақтап, ынтымақ-бірлігін бекіте түскен. Қиындықтарды бірлесіп жеңіп отырған.

Мемлекет дағдарыстың алдын алудың барлық шараларын жасауда. Ұлттық қордан бөлінген ауқымды қаражат қазір отандық экономиканың кідіріссіз жұмыс істеуіне қызмет ете бастады. Әлеуметтік кепілдіктер толығымен сақталып отыр. Олай болса, бұл дағдарыстан да біздің аман-есен өтетініміз айдай анық.

Дағдарыстар өтеді, кетеді. Ал мемлекет тәуелсіздігі, ұлт мұраты, ұрпақ болашағы сияқты құндылықтар мәңгі қалады.

Алдымызда бізді үлкен белес күтіп тұр. Ол — Қазақстан тәуелсіздігінің 20 жылдығы.

Дүние дамуымен есептегенде 20 жыл деген көп те емес шығар. Бірақ біз үшін үлкен кезең тұтас бір дәуірмен барабар. Олай болатыны, тәуелсіздік — ата-бабаларымыздың жүздеген жылдармен өлшенетін арман-аңсарының жүзеге асқан ақиқаты. Сол себепті тәуелсіздіктің әрбір жылының біз үшін мәні бөлек, маңызы айрықша.

Халқымыздың басына түскен қандай да бір сынаққа қарамастан біз тәуелсіздігімізді нығайту жолындағы жасампаз істерімізді жалғастыра бермекпіз.

Барша қазақстандықтардың жұмған жұдырықтай бірлігінің арқасында біз алмайтын асу, біз жеңбейтін кедергі болмайды. Солай боларына нақты сеніңіздер, құрметті отандастар!

Құрметті қазақстандықтар!**Қымбатты отандастар!**

Іс жүзінде 20 жыл бойы күннен-күнге біз сіздермен жаңа елді құру үстіндеміз. Ашық та өркенді елді.

Жылдан-жылға қазақстандықтардың әл-ауқаты жақсара түскен елді.

Саяси тұрақты және өз азаматтарының қауіпсіздігін қамтамасыз еткен елді.

Ешқашан және ешкім үшін сыртқы қатер көзі болмайтын елді.

Ондаған жылдар оза қабылдаған Қазақстанның даму стратегиясы, оны елдің нақты табыстарына айналдыру тәжірибесі бізге өз күшімізге деген сенімділікті берді, біз таңдап алған жолымыздың дұрыстығына көз жеткіздік.

Нақ сондықтан да бұдан 2 жылдан астам бұрын басталған әлемдік қаржы рыноктарындағы дағдарыстың әу басында біз дағдарысқа қарсы шаралардың кешенді жүйесін әзірлеп, дәйектілікпен іске асырып келеміз.

Біз ішкі және сыртқы конъюнктураны жіті қадағалап, еш кідіріссіз табанды шараларды қолға алудамыз. Нақ сондықтан да жаһандық азық-түлік дағдарысы біз үшін ұлттық апатқа айналған жоқ. Бірақ бүгінде бүкіл әлемдік экономиканы діңкелетіп үлгерген экономикалық дағдарыс біздің беріктігімізді сынаққа салуда.

Дағдарыс бізге сырттан келді. Оның көздері елдің ішінде емес, әлемдік экономиканың сәйкессіздігінде жатыр. Дағдарысты болдырмау және бәрін алдын ала көздеу мүмкін емес еді.

Оны еңсеруге әлемнің жетекші экономикалары қазірдің өзінде 10 трлн. астам долларды, яғни бүкіл әлемдік ІЖӨ-нің іс жүзінде 15% жұмсады. Бірақ та ахуал жақсы жаққа қарай әлі өзгертін емес.

Дағдарыс өз ауқымына дәйектілікпен Америка құрлығын, Еуропа мен Азияны тартты.

Бүкіл жағдайға қарағанда, ол ұзаққа созылады. Талдамашылар айтқанындай, әлемдік экономика өз құлдырауында әлі шыңырау түбіне жеткен жоқ.

Әлемде болып жатқан үдерістерге өз көзқарасымды мен өзімнің «Дағдарыстан шығу кілті» атты мақаламда баяндадым. Оған түрліше қарауға болар, бірақ та біз, қазақстандықтар, осынау дағдарыстан шығудың жалпы ізденісіне өз ойымызды қостық. Дағдарыс қатардағы емес, одан шығудың нұсқалары мүлдем әртүрлі болуы тиіс.

Мен осынау жаһандық дағдарыстан кейін әлемдік қаржы жүйесі, бәлкім, мемлекеттерді саяси басқаруда өзгертініне сенімдімін. Көпшілік экономиканы «қолмен басқару» қажеттігіне келіп отыр, ал реттеу осы дағдарыстан шығудың аса маңызды ісіне айналуға.

Сондықтан да тереңде түбегейлі көзқарас әлемдік қоғамдастықта әлемдік нарықтық экономиканың келесі бұрылыстарында бізді қауіпсіздендіру жолын табуға көмектеседі.

Сондықтан мен ұсынған түбегейлі шаралар әлемдік қоғамдастықта талқыланатын болады.

Менің ұсынысым — бұл жаһандық проблемаларды шешу ізденісіне қосқан үлесім.

Бірақ та бүгінгі нақтылық мынадай, әлемдегі іскерлік белсенділіктің қысылуы мұнай мен металға деген сұраныстың төмендеуіне соқтырды. Ал бұлар — Қазақстан экспортының негізі.

Бір жылда мұнай бағасы 4 есе дерлік, металл бағасы 2 есе дерлік құлап түсті.

Біздің негізгі сауда-саттық әріптестеріміз әрі жақын көршілеріміз — Ресей мен Украина өздерінің ұлттық валюталарын 40-45%-ға құнсыздандырды. Сондықтан да біз өзіміздің тауар өндірушілеріміздің мүддесі тұрғысынан теңгенің құнсыздануына баруға мәжбүр болдық. Өйтпесек қазақстандық өнім өзінің бәсекеге қабілеттілігін жоғалтар еді. Біз елдің алтын-валюта резервін жұмсауды жалғастыра берер едік.

Құрметті қазақстандықтар!

Өкінішке орай, қиын сынақтар мен дағдарыс қысымының салмағы әлсіремей тұр. Мұны сіздер де білуге тиіссіздер.

Бірақ та мынаған сенімді болуға тиіссіздер, біз бұл сынақтарға дайын ғана емеспіз.

Біз оларды өңсереміз және осы дағдарыстан әлдеқайда күшті және өркенді мемлекет болып шығамыз.

Біз әлемдік қауымдастықтағы өз ұстанымымызды сақтаймыз.

Ұлттық қорды құра отырып, біз қорланудың мақсатты саясатын жүргіздік.

Бұл қорды құру керек пе, әлде қаржыны баршаға аз-аздап үлестіреміз бе дегенге орай қаншама талас жүргенін сіздер жақсы білесіздер. Қазіргідей бюджетке алымдар 20%-ға төмендеген кезде зейнатақы және жалақы төлеумен не істер еді?

Жақсы уақытта осы қорды құра отырып, біз дұрыс істедік. Өзінің ертеңгі күні туралы ойлайтын мемлекеттер осылай істеуге тиіс.

Сол арқылы біз осы тұрпатты сілкіністер мүмкіндігінің алдындағы экономикамыздың беріктік қорын қамтамасыз еттік.

Өмірге қабілетті және икемді экономика жасау үшін біз дәйектілікпен күрделі құрылымдық реформаларды жүргізіп, экспорттық әлеуетті ұлғайттық және әртараптандыруды бастап кеттік.

Нақ сондықтан да бүгінде біздің айтарлықтай мүмкіндігіміз бар және ойластырылған әрі тиімді дағдарысқа қарсы саясат жүргізуге жағдайымыз жетеді.

Көптеген мемлекеттердің пайда болған жаһандық дағдарысқа жауап берген шарасы ынталандырушы экономикалық шаралар пакетін қабылдау болды.

Қазақстан әлемдік экономиканың өскелең турбуленттілігіне жедел үн қатқан және алдын алу шараларын іске асыруға кіріскен әлемдегі алғашқы мемлекеттердің бірі болды.

Қаржы жүйесінің тұрақтылығын сақтау үшін біз банктерге қосымша өтімділік бердік. Бұл шағын және орта бизнестің, ірі кәсіпорындардың экономикалық белсенділігін қамтамасыз ету үшін жасалды.

Жеке тұлғалардың салымдары бойынша кепілді өтеудің сомасы 700 мыңнан 5 млн. теңгеге дейін ұлғайтылды. Мемлекет сыртқы қарыз алумен және меншік капиталының жеткіліктілігімен байланысты банк секторының тәуекелдерін төмендетуге көмектесті.

Тұрғын үй құрылысына және үлескерлер проблемаларын шешуге қолдау білдіруге 545 млрд. теңге жұмсалды.

Елде іскерлік белсенділігін сақтау үшін біз шағын және орта бизнес субъектілеріне 275 млрд. теңге көлемінде бұрын соңды болмаған қаржылық қолдау жасадық. Әкімшілік кедергілерді табанды қысқарту жөніндегі жұмыс жалғастырылды.

Негізгі салықтар бойынша ставкаларды әлдеқайда төмендеткен жаңа Салық кодексі іске қосылды.

Өткен жылмен салыстырғанда, корпоративтік табыс салығы биылғы жылдың өзінде үштен бірге төмендетіліп, 20%-ды құрайды, ал 2011 жылы 15% болады. ҚҚС ставкасы 12%-ға дейін төмендетілді. Әлеуметтік салық ставкасының регресті шкаласының орнына 11% көлеміндегі бірыңғай ставка енгізілді. Инвестицияларды жүзеге асыратын кәсіпорындар үшін салық преференциялары көзделген.

Осының бәрі экономиканың шикізаттық емес секторын, шағын және орта кәсіпкерлікті дамытудың аса маңызды ынталандырғышының біріне айналды.

Мемлекеттік сатып алулар туралы Заң отандық өндірісшілерге артықшылық береді, мұның өзі де шағын және орта бизнеске қолдау білдіруге бағытталған.

Агроөнеркәсіптік кешенді дамытуға 280 млрд. теңге, инфрақұрылымдық жобаларды іске асыруға 120 млрд. теңге бөлінді.

Тұтастай алғанда ел экономикасына дағдарысқа қарсы мақсаттарда қосымша 2 трлн. 700 млрд. теңгеден астам жұмсалды.

Бұл әлемдік дағдарыс салдарын еңсеру үшін қуатты ынталандыру екенімен келісерсіз.

Біз табанды да жедел әрекет етеміз, өйткені әлемдік дағдарыстың біздің экономикамыз бен қоғамымызға соққы күшін әлсірету үшін қашан және не істеу керектігін білеміз.

Бұған ел Үкіметі мен Парламентінің бірлескен жедел жұмысы жәрдемдесті.

Құрметті менің отандастарым, осы кезеңнің қыспағына бәріміз бірге қарсы тұруға тиіс екенімізді сіздер түсінсе екен деймін.

Үкімет әлеуметтік төлемдерді және бюджетшілердің жалақысын ұлғайту жөніндегі мемлекеттің барлық міндеттемелері толық көлемінде сақталуына кепілдік беруге міндетті.

Бұрынғы жоспарланғанындай, 2010 жылы бюджетшілердің жалақысы және шәкіртақы 25%-ға, ал 2011 жылы тағы да 30%-ға ұлғайтылатын болады.

Зейнетақының орта мөлшері 2010 жылы 25%-ға және 2011 жылы 30%-ға ұлғайтылады.

Бұл ретте 2011 жылы базалық зейнетақылық төлемдер мөлшері ең төменгі өмір сүру мөлшерінің 50%-на дейін өседі.

Өздеріңізге белгілі болғанындай, мемлекет оқу ақысын төлеу үшін қаржысыз қалған студенттерге қолдау білдірді. Мемлекет барлығы студенттер үшін 11 мың грант және 40 мың несиені қосымша бөліп отыр.

Құрметті қазақстандықтар!

Біздің алдымызда дағдарыс салдарын еңсеру және келесі экономикалық өсуге әзірлену жөнінде үлкен міндеттер тұр.

Қазірдің өзінде біз қабылдағанның бәрі — бұл бүгінгі дағдарыс туындатқан ағымдағы проблемаларды шешу.

Мен тоқтап қалмауды, одан әрі жүруді және дағдарыстан кейінгі елдің дамуын қамтамасыз ету үшін экономиканы одан әрі жаңғырту және жұмыспен қамту стратегиясын іске асырудың жаңа жоспарын жүзеге асыруды ұсынамын.

Ең қиын жылдары біз салуды бастап, елдің жаңа байтағын — Астананы, біз осыны жүзеге асыра алатынымызға ешкім сенбеген кезде тұрғыздық. Біз осыны жасадық, мұны бүкіл әлем көріп отыр. Келіңіздер, осы жақсы тәжірибені жалғастыратын болайық.

Иә, жаңа қаражат қажет. Осы мақсатта дәстүрлі түрде Ұлттық қорға есептеліп келген шикізаттық сектордың табыстарын 2009–2010 жылдары жаңа жоспарды жүзеге асыруға жұмсау дұрыс болады деп санаймын. Тұтастай алғанда бұл Ұлттық қордан бекітіліп қойылған трансферттерге қосымша шамамен 600 млрд. теңгені құрайды.

Бұл — уақытша, бірақ та қажетті шара. Бұл ретте біз қазіргі сәтте бар елдің жалпы резервінің сол көлемін, яғни 47 млрд. долларын сақтаймыз. Бұл бізге осы дағдарыс жалғасқан жағдайда тұрақтылыққа деген сенімділік береді.

Қаражаттың басқа бір көзі — бұл бюджеттің барлық шығындық баптары бойынша қатаң үнемдеу және аса қатал қаржы тәртібі. Осыны ескере отырып Үкіметке республикалық бюджет шығындарын оңтайландыруды және апта сайынғы мониторинг режимінде бюджеттік қаражаттың жұмсалудың жіті бақылауды тапсырамын. Осыған сондай-ақ біздің депутаттарды да шақырамын.

Қауырт өсу кезеңінде үйреншікті болып кеткен ысырапқорлық ойлы тұтынумен және үнемдеумен ауыстырылуы тиіс. Ашығын айтайық, бізге ақша пайда болған осы жылдары сұраныс көбейіп, штаттар қампыып кетті және іссапарлар саны, әрқилы ауқымды мәдениет күндерін өткізу ұлғая түсті. Осы мәселеде баршаның ойланғаны керек.

Қаржы тәртібін бұзушыларға дағдарыс уақытының заңы бойынша қатал сұраныс қойылуы тиіс. Барлық басым емес шығындар — әкімшілік, инвестициялық және басқа шығындар — нөлге теңестірілуі тиіс. Бұл жергілікті бюджеттерге де қатысты.

Босаған қаражат бізге, ең алдымен, қазақстандықтардың еңбекпен қамтылу стратегиясын іске асыру мүмкіндігін береді. Ол бізге дағдарыс ауыртпалығын еңсеруге ғана көмектесіп қоймайды, сонымен бірге дағдарыстан кейінгі уақытта экономиканың тиімді дамуын қамтамасыз етеді. Ол әрбір қазақстандық отбасына жаңа мүмкіндіктер беруі тиіс.

Жұмыс орындарының жеткіліктілігі Үкімет мүшелері мен әрбір әкімнің Қазақстан экономикасының тұрлаулы дамуын қамтамасыз етуге қабілеттілігі айқындалатын негізгі көрсеткіш болуы тиіс.

Әрбір әкім, әр министр апта ішінде қанша жұмыс орнының қысқарғанын және жергілікті орындарда қаншасын ашқанымызды білуі тиіс. Нақ осы тұрлаулы дамудың негізі болып табылады.

Өңірлік жұмыспен қамтылуды және кадрлардың қайта даярлануын қамтамасыз ету үшін мен Үкіметке кем дегенде 140 млрд. теңге бөлуді тапсырамын.

Жергілікті бюджеттерден де жұмыспен қамту стратегиясын бірлесе қаржыландыруға ресурстар бөлінуі тиіс.

Жұмысынан айырылғандар үшін жаңа жұмыс орындарын құратын боламыз. Біз кем дегенде 350 мың қазақстандықты жұмыспен қамтамасыз ете аламыз, бұл қазіргі қоғамдық жұмыстарды есептемегенде.

Бізге еңбек рыногын дамыту үшін мүмкіндіктер бар, оларды ойлап табу керек емес. Нақ осыған біз қосымша бөлінген қаражатты жұмсаймыз.

Біріншіден, бұл коммуналдық желілерді қайта жарақтандыру және жаңғырту. Бұл — суммен қамтамасыз ету, жылумен қамтамасыз ету, энергетика мен кәріз сулардың нысандары мен желілері.

Үкіметке әкімдермен бірлесіп осы мақсатқа кететін қажетті шығындарды анықтауды, жұмыстарды қаржыландыруды ғана емес, сонымен бірге бюджеттен бөлінген әрбір теңгенің пайдаланылуын қатаң бақылауды тапсырамын.

Бұл көзге көрінбейтін жұмыс, бірақ та бізге оны бәрібір істеуге тура келеді. Ол — болашақ дамудың негізі. Бұл қалалар мен жергілікті орындарда орасан көп жаңа жұмыс орындарын ашудың мүмкіндігі. Біз халқымыздың сатып алу қабілетін

арттырамыз. Егер парасатпен жұмыс істей білсек, босаған адамдарды жаңа мамандықтарға үйрету керек.

Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылықты әлдеқашан-ақ ретке келтіру керек еді. Келіңіздер, қазір осымен айналысайық.

Екіншіден, бұл жергілікті мәндегі автомобиль жолдарын салу, қайта жарақтандыру және жөндеу, сондай-ақ әлеуметтік инфрақұрылымды, ең алдымен мектептер мен ауруханаларды жаңарту.

Бұл енді ӘКК-лердің міндеті, олар халықтың барынша жұмыспен қамтылуын қамтамасыз етуге міндетті. Мәселенің қаржылық жағы — Үкімет пен әкімдердің құзырында.

Біз қазір халықпен келісіп, тура айтуға тиіспіз: құрылысы басталған мектептер мен ауруханаларды салып бітіреміз. Жағдай осылай болып тұрғандықтан, біз жаңаларын кейінге қалдыра тұрамыз, алайда қаражатты қолданыстағы мектептерді, ауруханаларды, медициналық пункттерді жөндеуге жұмсаймыз. Осылай жұмыс орындарын да құрамыз.

Сондай-ақ, біз салуды белгілеген магистралдық автомобиль және темір жолдарын да тоқтата тұруға тура келеді. Мұның орнына ақшаны облыс орталықтарының, қалалардың төңірегіндегі жолдарды, ауданаралық жолдарды ретке келтіруге жұмсаймыз. Осылайша біз тылымызды бекіте түсеміз.

Үшіншіден, әрбір нақты елді мекендегі жергілікті мәндегі нысандар. Бұл жергілікті биліктің шешуі бойынша жолдарды, клубтарды немесе басқа нысандарды абаттандыру мен көгалдандыру, жөндеу. Бұл мақсаттарға атаулы трансферттер бөлінуі тиіс.

Жергілікті өзін-өзі басқару органдары ретінде аудандық мәслихаттарға қаражат бөлінуі тиіс. Жұмыспен қамтудың жергілікті проблемалары мен мәселелерін шешу үшін бұл қаражатты қайда жұмсау керектігін олардың өздері шешетін болсын.

Бұл жұмыстың тиімділігі үшін дербес жауапкершілікті тұтастай әкімдерге жүктеймін.

Аталған барлық жобаларды іске асыру үшін біз жергілікті өндірісшілердің әлеуетін барынша пайдалануға тиіспіз. Егер қажетті өндірістер бүгінде жоқ болса, оларды құру керек, мұның өзі бизнес үшін жаңа мүмкіндіктер ашады.

Біз Тәуелсіздігіміздің 20 жылдығының қарсаңында тұрмыз. Осы датаға орай бүкіл Қазақстанда кең ауқымды жұмыс өрістеуі керек. Бұл біздің ұрпағымыз үшін, біздің халқымыз үшін ұмытылмас жылдар. Қазақ ұлтының және бүкіл Қазақстанның тарихында мұндай кезең болған емес.

Осының барлығына тереземіз тең, керегеміз кең ел болғанның арқасында қол жеткіздік, ел ретінде, қазақ ретінде, мемлекет ретінде мұндайлық сәулелі күннің басымызға тәуелсіздіктің арқасында ғана қонғанын біздің ұрпақ ұмытпақ емес. Ел шежіресіндегі ерекше бұл белеске біз барынша дайындықпен баруымыз керек. Қазірден бастап әр ауылдың кем-кетігін қалпына келтіріп, көгалдандырып, жолдарымызды жөндеп, үйлеріміздің іші-сыртын әрлесек, елдің де көңілі көтеріле түседі.

Сондықтан бұл жұмысты біз қазірден бастауға тиіспіз. Әр ауыл әкіміне шамамен 50–100 млн. теңгедей аздап ақша бөлсек, олар аудандық мәслихаттардың бақылауымен қандай да бір қиындық көріп жатқан тұрғындарға қажетті мәселелерді шешер еді, шағын несиелер берер еді.

Осылайша біз жұмыспен қамтылу мәселесін шешіп қана қоймаймыз, сонымен бірге біздің елімізде жаңа өндірістердің пайда болуы үшін ынталандыру жасаймыз.

Төртіншіден, бұл әлеуметтік жұмыс орындарын кеңейту және жастар практикасын ұйымдастыру.

Халықты жұмыспен қамту туралы қолданыстағы Заң бізге бюджет қаражатын осы мақсатқа пайдалануға мүмкіндік береді. 2008 жылы 13 мыңнан астам адам осы бағдарламалар бойынша өз мүмкіндіктерін іске асырды.

Біздің бүгінгі міндетіміз - қазіргі бар бағдарламалардың аясын кеңейту.

Осы мақсатқа қосымша 8,6 млрд. теңге бөлуді тапсырамын. Сонда біз 96 мыңға жуық адамды жұмыспен қамтамасыз етеміз.

Осымен бір мезгілде біз Әлеуметтік сақтандырудың мемлекеттік қорынан жұмыссыздығы бойынша жәрдемақы төлеудің барынша ұзақ мерзімін 4-тен 6 айға дейін ұлғайтуға тиіспіз.

Әлемдік дағдарыс жағдайында біздің жұмыспен қамту стратегиямыз кадрларды қайта үйрету және қайта даярлау жөніндегі толық ауқымды жұмысқа бағытталған.

Үкіметке әкімдермен бірлесіп қазіргі бар оқу орындарының базасында мамандарды қайта даярлауды ұйымдастыруды тапсырамын.

Біздің адамдарымыз оқып-үйренуге тиіс, бүкіл әлемде адамдар өмір бойы оқумен өтеді. Мына жағдайда қайта оқуға, сөйтіп бүгін қажет болып отырған мамандықты игеруге мүмкіндік те бар, қажеттілік те бар.

Біз қазір барлық ірі құрылыс кәсіпорындарын адамдарды басқа мамандықтарға оқыту үшін қарыз бөлуге міндеттейміз. Барлық жерде осылай болуға тиіс. Егер Үкімет пен әкімдер жұмысты ойдағыдай ұйымдастыра алса, адамдар оқуға отырады да, жаңа мамандықтарды игеріп алып кетеді.

Кадрларды қайта даярлау және қайта оқыту жөніндегі жүйелік жұмыс мынадай мақсаттарды көздеуі тиіс:

- жаңа мамандық бойынша жұмыс істегісі келетін әрбір адамның оқу мүмкіндігі болуы тиіс;

- экономиканың еңбек ресурстарына деген болашақ сұраныстарын, ең алдымен, ауыл шаруашылығында қамтамасыз ету;

- шетелдік жұмысшыларды отандық кадрлармен біртіндеп алмастыру. Біз оларды жартылай қысқартып, өз адамдарымызбен алмастырмақпыз.

Сонымен қатар әлемдік дағдарысқа, біз бастан кешіп жатқан кезеңнің қиындықтарына қарамастан, біз олардың шешілуіне ғана шоғырланып қоя алмаймыз. Біздің болашағымыз экономиканың одан әрі жаңғыртылуы мен базалық инфрақұрылымның дамуына байланысты.

Біз қолданыстағы перспективалық инвестициялық жобаларды қаржыландыру және іске асыруды жалғастырамыз.

Ең алдымен бұл мұнай өңдеу зауыттарын жаңғырту.

Бізде мұнай өңдейтін үш зауыт бар, сөйтсе де әлі күнге жанармай сатып аламыз, авиация керосинімен де қамтамасыз етілмегенбіз. Енді қазір бұл іспен айналысу керек.

Біз осы мұнай өнімдеріне деген ішкі сұранысты біртіндеп толық қамтамасыз етуге тиіспіз.

Біз Атырауда мұнай-химия кешенін салуды жалғастырамыз. Мойнақ ГЭС-інің құрылысын биыл аяқтаймыз, Екібастұз 1-ГРЭС-ін кеңейту және қайта жарақтандыру жөніндегі жұмысты жалғастырамыз. Ол жерде сегіз блоктың орнына төрт блок жұмыс істеп тұр. Бұл дайын, шығынды қажет етпейтін электр қуаты.

Екібастұз 2-ГРЭС-інің үшінші энергия блогын салу жұмысын жалғастырамыз, биыл Балқаш ЖЭС-ін салуды бастаймыз.

Біздің жоспарларымызда «Бейнеу-Бозой-Ақбұлақ» магистралдық газ құбырын салу, «Батыс Еуропа — Батыс Қытай» автожолының транзиттік дәлізін қайта жарақтандыру бар. Биыл біз дайындық жұмысын қолға аламыз. Онда 5 мың адам жұмыс істейтін болады, ал 2010–2012 жылдары 50 мың адамға дейін жетеді.

Мұның өзі Қазақстанды Еуропадан Азияға жетіп жататын көлік дәлізіне айналдыратын күретауыс болады.

Біз электровоздар, жолаушы және жүк вагондары, жол битумдары өндірісін, химия өнеркәсібін ұйымдастыруға кірістік.

Агроөнеркәсіптік кешен туралы айрықша айтқым келеді, оның дамуы арқасында біз бір мезгілде еліміз үшін аса маңызды екі міндетті — азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуді және экспортты әртараптандыруды шешеміз.

Сондықтан да біз тауарлы — сүт фермаларын, құс фабрикаларын, мал бордақылау алаңдарын ұйымдастыру мен дамыту, тамшылап суаруды қолдану арқылы жеміс-көкөніс дақылдары өндірісін ұйымдастыру, ауыл шаруашылық техникаларын жинау жөніндегі өндірістерді құру, ет өңдеу өндірісін дамыту, биязы жүнді қайта өңдеу, қазақстандық астық экспортының инфрақұрылымы және оны терең қайта өңдеу секілді экспортқа бағдарланған өндірістерді дамыту жөніндегі инвестициялық жобаларды қаржыландыруды жалғастыруға шешім қабылдадық.

Құрылыс үшін басқа да маңызды жобаларды қарастыру керек. Бұл Көксарай су қоймасын, басқа да ірі ирригациялық нысандарды салуды жалғастыру.

Қызылқұм массивінде 60 мың гектар суармалы жерді игеру мақсатын алға қойғанбыз. Бүгінде техникалық-экономикалық негіздемесі мен кірме жолдары бар нысандарда жұмысты бастау керек. Ауыл шаруашылығы өнімдерін ұқсату — маңызды сала. Біз қазір консервіленген жеміс-жидек өнімдерінің 80%, ет өнімдерінің жартысын, құрғақ сүттің 53% сырттан әкеліп жүрміз. Егер осының бәрін шеше алсақ — онда адамдар қаладан селодағы өнеркәсіпке жұмыс істеуге баратын болады.

Біздің бағалауымыз бойынша, экспорттық мамандандыру перспективада 500 мыңнан астам жаңа жұмыс орындарын құруға мүмкіндік беріп, таяудағы бес жылда ІЖӨ-нің қосымша өсімінің 8%-ға жуығын қамтамасыз етеді.

Осылайша, өзіміздің стратегиялық таңдаумен жүріп, біз экономиканың нақты бәсекеге қабілетті болатын, сыртқы рыноктарда өз орнымызды табатын секторларында жұмысты дәйектілікпен жалғастырудамыз.

Қазіргі қиындықтар — бұл біздің үлесімізге тиген алғашқы сынақ емес.

Өтпелі кезеңнің аса ауыр дағдарысын біз 1990-шы жылдардың басында еңсердік.

Ол кезде экономиканың құлап түсуі 60%-ға жетіп, инфляция жылына мыңдаған пайыздармен есептелетін.

Азияның қаржы рыноктары туындатқан екінші әлемдік дағдарысты біз 90-шы жылдардың аяғында еңсердік. Мұнай бағасы онда бір баррель үшін 9 долларға дейін төмендеді. Біз зейнетақы мен жалақыны төлей алмадық. Ол қиындықтарды да біз еңсердік.

Уақыт өтеді, содан кейін біз осы дағдарысты да еңсергеніміз туралы айтатын боламыз. Қалыптасқан жағдайдан объективті шығындармен, бірақ та жаңа өсуге әзір болып шығатын барлық мүмкіндіктер біздің қолымызда.

Дағдарыстар қайталанатын болады, ал біздің мақсат — оны басқаруды үйрену. Әзірге бізде бұл орындалуда.

Бүгінде біз өз күштеріміз бен ресурстарымызды қайта топтастыруға мәжбүрміз және біз мұны сыртқы жағдайлардың ықпалымен істеудеміз. Алайда бұл біз өз бағытымызды өзгертті дегенді тіпті де білдірмейді. Ол бағыт 2030 жылға дейінгі елдің Даму стратегиясында анықталған. Өмір түзетулерін енгізуде. Бірақ та атап көрсеткім келеді, ол бұрынғысынша қалып отыр.

Барша қазақстандықтардың өркендеуі, қауіпсіздігі мен әл-ауқатының жақсаруы біздің мемлекетіміз үшін аса маңызды үш тұғырлы міндет болып қала береді.

Бізде дағдарысқа қарсы жоспар бар, мемлекеттік резервтен жеткілікті қаражат бөлінген. Тұтастай Үкімет және Премьер-министр, мемлекеттік органдардың басшылары, әкімдер дағдарыстан шығу жөніндегі белгіленген шаралардың орындалуына тікелей жауапты болады.

Бүгінгі проблемалар және біздің оларды қалай шешіп жатқанымыз — кемелдіктің және біздің қоғамымыз бен мемлекетіміздің тұрақтылығының сынағы. Біз бұл сынақты тапсырамыз деп ойлаймын. Бізге өз дамуымыздың жаңа кезеңіне кіруге және біздің жетістіктерімізді еселеуге тура келеді. Мұны да орындайтынымызға сенімдімін.

Белгілеген мақсаттарға қол жеткізу үшін біздің халқымыздың топтасқандығы қажет.

Сондықтан да барша қазақстандықтарға аталған шараларды жүзеге асыруға кірісуге, еңбекқорлық пен табандылық танытуға, ұсынақты болуға, жақындарына, көмекке мұқтаж адамдарға көмектесуге және қамқорлық жасауға шақырамын.

Парламенттің, мәслихаттардың, «Нұр Отан» партиясының депутаттарына сөз арнаймын. Біздің партия үшін дауыс берген сайлаушылар бізге зор сенім көрсетті. Енді қазір, қиын дағдарыс кезеңінде, біз оны ақтап, қоғамдағы дағдарысқа қарсы ауқымды қозғалыстың басында болуға тиіспіз.

Үкіметпен және жергілікті органдармен бірлесіп адамдардың нақты проблемаларын шешу, дағдарысқа қарсы шаралардың іске асырылуын, осы мақсаттарға бөлінген бюджеттік қаражаттың жұмсалыуын айрықша бақылауға алу керек.

Қазақстан халқы Ассамблеясына, барлық саяси күштерге сөз арнаймын. Қазір халық туралы кімнің шын мәнінде ойлайтыны, ал кімнің — ойламайтыны сөзбен емес, істе тексеріледі.

Келіңіздер, планета тарихындағы аса қатал дағдарысты еңсеру жолында бірігейік!

Адамдарды ашындырмайық, оларға сөзбен және іспен көмектесейік. Мемлекет қазір нақ осыны жасап отыр. Елде тыныштық пен келісімді сақтау маңызды міндет болып қалады.

Бүгінде бүкіл дүние бір-біріне қарап отыр. Дағдарыстың беті қалай болар екен, одан қай мемлекет қалай шығар екен деп бақылауда. Сан түрлі саясаткерлер, сарапшылар Қазақстан қазіргідей қиындықтан өтер ме екен, осы кезде ел бірлігін сақтап қалар ма екен, бұл ел өзінің мемлекеттілігін құрметтей білер ме екен деп тұрған сын сағатта мен, әсіресе, қазақ халқына бөлекше жауапкершілік жүктеп

сөз арнаймын. Қазір алып бара жатқан қиын ештеңе жоқ. Жеріміз кең, еліміз бай, істеген адамға далада да, қалада да жұмыс жетіп жатыр. Бел шеше кірісіп, білек сыбанып жұмыс істейтін кез келді. Бір-бірімізге қарайласатын, көмектесетін, ағайыншылықты танытатын кез дәл осы кез.

Барлық мемлекеттік қызметшілерге сөз арнаймын. Қазір біз бәріміз қызмет ететін халықтың алдындағы әрбір басқарушының жауапкершілігі еселеп арта түседі. Жергілікті орындарға жиі шығып, еңбек ұжымдарымен, халықпен кездесу керек. Мемлекет қолға алып жатқан шараларды түсіндіріп, адамдарды біріктіру, оларды проблемаларды шешуге көтеру керек.

Құқық қорғау органдарының қызметкерлеріне сөз арнаймын. Біздің қалалардың көшелері мен ауылдардағы тыныштық сіздерге байланысты. Қылмыспен, сыбайласпен, жемқорлықпен, алаяқтықпен, заңдардың бұзылуымен табанды да қатал күрес жүргізу керек. Осы қиын кезде біздің азаматтардың, бүкіл қоғамның қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін бәрін де істеу керек.

Мен бұқаралық ақпарат құралдарын белсенді азаматтық ұстаным танытуға шақырамын! Сіздерді «төртінші билік» деп кездейсоқ атамайды!

Қазір БАҚ адамдар үшін қиындықты қалай еңсеруге болады, мынандай қиын кезде қалай аман қаламыз, қалай төтеп береміз деген мәселелерде «кеңесші» ретінде көрінуге тиіс. Азаматтарды басқа адамдардың оң тәжірибесі арқылы үйрету керек. Біздің ғылыми және шығармашылық интеллигенцияға да осындай рөл жүктеледі.

Сенімділік, жеке белсенділік, төзімділік, патриотизм, Отанға деген сүйіспеншілік секілді көңіл күйлерді орнықтыратын материалды жиі беру керек.

«Нұр Отан» партиясының мүшелері үйді-үйде көбірек болуға, қандай мамандықтарға қайта оқуға мүмкіндік бар екенін, несиелер мен шағын несиелерді қалай алуға болатынын, қиын жылдарда не істеу керектігін түсіндіруге тиіс. Әр үйге, әр отбасына бару, қарапайым адамдардың көмекшілеріне, кеңесшілеріне айналу керек. Асып-сасатын ештеңе жоқтығын, елдің байтақ екенін, істеген адамға жұмыс жететінін ұғындыру шарт. Сондықтан қай жерде де бірімізге біріміз көмектесіп, білетіндер білмейтіндерге айтып жүруіміз керек. Осының өзі халықты біріктіре түсетін болады.

Құрметті қазақстандықтар!

Ел дамуының жаңа кезеңінің табыстары көп ретте біздің іс-қимылымыз бен қабылдаған шешімдерімізге байланысты болады.

Бізде қажетті ресурстар, әлемдік дағдарыс қыспағына төтеп беретін тәжірибе бар. Бізде айқын дағдарысқа қарсы бағдарлама бар. Қойылған мақсаттардың бәріне қол жеткізуге болады!

Біз барлық қиындықты еңсеретінімізге және Қазақстанымызды күшті, өркенді және әлемде құрметтелетін мемлекетке айналдыратынымызға сенімдімін!

Қадірлі әлеумет! Отандастарым!

Қиындық атаулыны жеңетін бір-ақ күш бар, ол — бірлік. Елңді, жерңді қорғау үшін бірлік қаншалықты қажет болса, тәуелсіздік жемістерін, бүгінгі қол жеткен табыстарымызды сақтап қалу үшін ол сондай қажет.

Ел басына күн туған нелер бір қилы замандарда да халқымызды ұлт ретінде сақтап қалған осы ынтымағы мен бірлігі емес пе еді?

«Мың өліп, мың тірілген» қазақ халқы Кеңес дәуіріндегі басқа түскен үлкен зұлмат жылдарында да өзінің елдігін ынтымақ пен бірліктің арқасында сақтай білді. Тәуелсіздіктің алғашқы жылдарында өзге республикаларда қантөгістер мен қақтығыстар болып жатқанда, татулық пен бірліктің арқасында жас мемлекетімізді жасақтап, өтпелі кезеңнен шығынсыз өттік емес пе?!

Бүгінгідей қиын-қыстау кезеңде мен туған халқымның ынтымақ пен ауызбіршілік танытарына сенемін.

Сіздер өздеріңіз бас болып өзге отандас ағайындарға ұйытқы болыңыздар. Әрдайым кеңдік пен кемеңгерлік, сабырлылық пен іскерлік көрсетіңіздер. «Саусақ бірікпей, ине ілікпейді» деген аталы сөзді бәріңіз білетін шығарсыздар. Олай болса енді ұсақ-түйекті, берекесіз тірлікті доғарған жөн. Ел үшін, ұрпақ үшін бір жеңнен қол, бір жағадан бас шығаратын кез келді, ағайын.

Баршаңызға іске сәт демекпін!

Еуразиялық университеттер қауымдастығының XI съезінде сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2009 жылдың 10 наурызы

Уважаемые участники съезда!

Дамы и господа!

Я рад приветствовать ректоров ведущих университетов евразийского пространства в Астане, в Евразийском национальном университете имени Льва Гумилева.

Очень символично, что наша встреча проходит в канун 15-летия инициативы о создании Евразийского Союза, с которой я выступил в марте 1994 года в Московском государственном университете имени М.В. Ломоносова. Предложенная мной концепция на тот момент времени была очень смелой. Она основывалась на равноправной интеграции и совместном политико-экономическом развитии постсоветских государств. Возможно, поэтому эта идея тогда была многими неоднозначно воспринята.

В те годы во всех странах СНГ царила эйфория свободы и избавления от пут тоталитарного прошлого. Политические элиты выражали нежелание даже теоретической постановки такого рода вопроса. Наверное, нужно было дать каждому государству время для того, чтобы стать по-настоящему независимым, укрепить свою экономику, выстроить систему управления.

Тем не менее, основные параметры идеи Евразийского Союза со временем стали реализовываться.

Сегодня, когда все страны СНГ ищут пути противодействия мировому кризису, когда самые развитые державы не способны в одиночку преодолеть собственные экономические проблемы, судьба в очередной раз подтверждает актуальность интеграционной концепции евразийства.

Уважаемые дамы и господа!

Глобальный финансово-экономический кризис, разразившийся на фоне нестабильной международно-политической обстановки, свидетельствует о комплексном кризисе всей системы мирового управления.

Ежедневные информационные сводки о крушении фондовых индексов, росте безработицы, банкротстве компаний и банков не всегда дают возможность увидеть истинную суть происходящих изменений. Но, если подняться над потоком повседневности, становится очевидным, что в мировой политике и экономике происходят тектонические сдвиги.

Прежде всего становится очевидной необходимость не просто принимать дальнейшие стабилизационные планы, но и менять концептуальные подходы к регулированию глобальной экономической системы.

Действующая валютно-финансовая система уже не отвечает современным требованиям и не соответствует ни одному из критериев устойчивости валютной системы.

Мировая валюта не является законной де-юре. Процедура деятельности эмитента мировой валюты недемократична. Механизм баланса спроса и предложения

мировой валюты носит неконкурентный и несвободный характер. Рынок мировой валюты не относится к цивилизованным рынкам. Система эмиссии мировой валюты неконтролируема и неответственна перед мировым сообществом.

В настоящее время многими странами предлагаются различные модели ее реформирования. Свои предложения имеют Германия, Россия, Китай, Турция, страны исламского мира.

Мы со своей стороны предложили собственное видение решения глобальных проблем. Оно изложено в моей недавней статье «Ключи от кризиса».

На наш взгляд, необходимо создавать единую мировую валюту под эгидой ООН. Надо переходить к абсолютно новой глобальной валютной системе, основанной на легитимной, с точки зрения всех стран, единой всемирной денежной единице расчета. В ее создании, эмиссии и регулировании должны участвовать все страны. Естественно, переход к новой системе должен осуществляться постепенно.

Следующей важной тенденцией современного мира является трансформация однополярной системы мироустройства в многополярную.

Глобальный экономический кризис опровергает идею о том, что западный либерализм и свободный рынок — это единственный верный ориентир для человечества. Сегодня на мировой арене формируются новые центры силы, оказывающие влияние на мировое развитие.

Конец истории, провозглашенный Фрэнсисом Фукуямой, не состоялся. Наоборот, начинается новый исторический период, в котором будут сосуществовать и конкурировать между собой различные модели экономического и политического развития.

Наравне с развитием многополярности усиливаются процессы регионализации. Складываются региональные рынки, в рамках которых будут производиться и потребляться большинство товаров и услуг. Формируются континентальные интеграционные группировки. Защита национальных экономик внутри одного географического пространства становится тенденцией глобального развития. Примеры тому мы наблюдаем в Латинской Америке, регионе Персидского залива, Восточной Азии. Раньше этот процесс начался в «еврозоне».

Сейчас я еще тверже убежден в том, что в долгосрочной перспективе евразийской интеграции альтернативы не существует.

«Благополучие похоже на нежную, но безрассудную мать, которая балует своих детей», — предупреждал Сенека. В условиях прежней благоприятной внешней конъюнктуры зачастую закрывались глаза на факторы, тормозящие интеграционные процессы. Сегодня мы не имеем на это права.

Только сообща мы сможем обеспечить устойчивое экономическое развитие наших государств. Последствия нынешнего мирового кризиса ломают многие иллюзии.

Становится очевидным, что в нынешней ситуации помощи со стороны ожидать не следует. Вчерашние доноры сегодня вынуждены решать собственные, более масштабные проблемы. Если мы не позаботимся о себе сами, о нас никто не позаботится.

Дорогие друзья!

Выдвигая инициативу создания Евразийского Союза, я отдавал себе отчет в том, что эта задача не одного десятилетия. Но за 15 лет удалось сделать многое. Самое

главное — теория евразийства стала воплощаться в практические дела. Сегодня можно говорить о трех измерениях интеграции евразийского пространства — экономическом, военно-политическом и культурно-гуманитарном.

Первое. Это экономическое измерение.

После азиатского кризиса конца 1990-х годов многие постсоветские страны осознали необходимость более тесного сближения экономик. И как результат образовалось Евразийское экономическое сообщество. На сегодняшний день эта межгосударственная интеграционная структура является среди региональных евразийских объединений наиболее перспективной.

В рамках ЕврАзЭС сделаны существенные шаги к формированию режима свободной торговли товарами. Это позволило увеличить объем взаимного товарооборота стран-участниц Сообщества в 3,5 раза. Общий объем взаимных инвестиций между ними увеличился почти в 5 раз.

В рамках ЕврАзЭС стали создаваться реальные механизмы финансовой интеграции, например, Евразийский банк развития. Сегодня он финансирует ряд проектов в Казахстане, России, Беларуси и Таджикистане.

На февральском саммите ЕврАзЭС в Москве приняты прорывные проекты — о создании совместного Антикризисного фонда в размере 10 млрд. долларов и Центра высоких технологий. Эти структуры призваны смягчить удары мирового кризиса по экономике стран сообщества.

Под эгидой ЕврАзЭС стали обсуждаться и приниматься конкретные экономические проекты. Например, о создании общей энергетической системы, единого цикла в области производства атомной энергии в мирных целях, сооружении евразийских транспортных магистралей и другие.

Выходит на финишную прямую создание тремя странами — Казахстаном, Беларусью и Россией — Таможенного союза.

Следующим шагом может стать Валютный союз стран ЕврАзЭС. Я предложил начать проработку вопроса о создании евразийской наднациональной расчетной единицы.

15 лет назад ничего подобного не было. Я убежден, что созданные структуры, осуществление совместных проектов приближают нас к созданию Евразийского экономического союза, конечно, с учетом того, что многое еще предстоит сделать.

Второе. Военно-политическое измерение евразийской интеграции связано с работой по обеспечению региональной безопасности.

В конце прошлого века участники Договора о коллективной безопасности 1992 года адаптировали этот документ к новым угрозам глобальной и региональной стабильности. Так была создана Организация Договора о коллективной безопасности.

Ныне она вступает в новый этап своего развития. Месяц назад на саммите в Москве принято решение о создании мобильной региональной группировки войск быстрого развертывания. Это конкретный шаг в сторону укрепления военной безопасности обширного региона северной Евразии.

Объединенная система ПВО, крепнущее военно-техническое сотрудничество, совместные учения воинских подразделений стран в рамках ОДКБ — все это составная часть формируемого единого оборонного пространства.

Ответом на угрозу международного терроризма стало создание Антитеррористического центра СНГ.

Правоохранительные органы наших стран усиливают совместную борьбу с трансграничной преступностью, наркотрафиком, нелегальной миграцией.

Это тоже важные составляющие евразийской интеграции, которые появились за последние 15 лет.

«Азиатский вектор» общеевразийской безопасности сегодня включает такие структуры как Шанхайская организация сотрудничества и Совещание по взаимодействию и мерам доверия в Азии. Их развитие без поддержки и активного участия многих постсоветских стран было бы невозможно.

«Европейское направление» общеевразийской безопасности мы связываем с деятельностью ОБСЕ, председателем которой наша страна готовится стать в 2010 году.

Казахстан является коллективным выдвиженцем стран СНГ на этом посту, поэтому для нас это не только почетная миссия, но и большая ответственность. В этом качестве мы будем стремиться к тому, чтобы самый большой материк планеты стал общим пространством мира и взаимопонимания народов.

Однако усилий одних только президентов и правительств в этом деле явно недостаточно. Интеграция — слишком важное дело, чтобы доверять ее только политикам!

Поэтому важное значение, особенно на нынешнем этапе, приобретает третье — культурно-гуманитарное измерение евразийской интеграции.

Сегодня ничто более так не объединяет наши страны, как необходимость усиленного развития человеческого капитала.

Евразийское пространство является уникальным явлением на карте мира. Наши народы скреплены общей историей, традициями совместного бытия, единым культурным наследием, общими человеческими судьбами.

За последние годы евразийская идея воспринята широким кругом интеллигенции различных стран. Ее воплощением стала деятельность вашей Ассоциации. По моей инициативе создан Евразийский клуб ученых. На формирование общего информационного пространства работают Евразийский медиа-форум и Евразийская академия телевидения и радио. Проведен ряд встреч представителей интеллигенции стран СНГ, в том числе и в казахстанской столице Астане.

Сегодня наша задача — наращивать богатое интеллектуальное наследство и использовать накопленные знания для плодотворного развития всего региона. Приступать к ее осуществлению следует безотлагательно.

Евразийская культурно-гуманитарная интеграция, на наш взгляд, должна идти по следующим направлениям.

Во-первых, нынешнее сложное время остро ставит задачу перехода к инновационному развитию.

Мы должны оказать поддержку научному сообществу для реализации им своего потенциала. Именно поэтому 2010 год объявлен в СНГ Годом науки и инноваций.

Необходимо развивать взаимодействие деятелей науки в рамках Евразийского клуба ученых. Центр высоких технологий и Евразийский банк новых технологий должны быть открыты к сотрудничеству со всеми заинтересованными исследовательскими центрами на пространстве СНГ.

В ближайшее время следует определить конкретные, наиболее перспективные направления исследований и совместных проектов, в том числе космос, новые

материалы и нанотехнологии, технологии информационного общества, а также энергетика и энергосбережение.

Нам нужно продумать механизм стимулирования продвижения инноваций на рынки наших стран и в другие регионы мира.

Со своей стороны, мы готовы финансировать участие казахстанских ученых в исследовательских проектах, осуществляемых в России, Украине, других странах СНГ.

Во-вторых, надо совместными усилиями вывести на новый уровень качества сферу образования, на деле создать единое евразийское образовательное пространство.

И именно вы, ректора ведущих вузов постсоветского пространства, должны являться главной движущей силой работы в этом направлении. Ведь как говорил Уинстон Черчилль, «...директора школ обладают такой властью, которая премьер-министрам даже не снилась».

Как вы знаете, Казахстан уделяет приоритетное внимание подготовке специалистов высшей квалификации. Только в рамках программы «Болашак» мы ежегодно отправляем до 3 тысяч студентов в ведущие учебные заведения мира. В настоящее время в России проходят обучение 422 стипендиата программы, на Украине — 28. Всего же в России учатся более 12 тысяч казахстанцев.

Казахстанские вузы также открыты для студентов из ваших стран. Для граждан Кыргызстана, Таджикистана и Туркменистана мы ежегодно выделяем квоты на обучение в вузах Казахстана.

В Европейском Союзе огромной популярностью пользуется программа «Эразмус Мундус». Она направлена на развитие сотрудничества в сфере высшего образования и свободы передвижения студентов и аспирантов.

Мы можем создать аналог подобной программы для Евразийского пространства. Она могла бы носить имя Льва Николаевича Гумилева.

Наверное, можно было бы реализовать идею создания в ведущих вузах стран СНГ «евразийских кафедр», которые могли бы объединять ученых и студентов, специализирующихся по данному направлению. Необходимую методическую помощь коллегам может оказать Евразийский национальный университет.

В-третьих, особое направление, которому надо уделить большое внимание, — это работа с молодежью.

Как утверждал классик, «хотя мир в целом движется вперед, молодежи приходится всякий раз начинать сначала».

Без усилий в этом направлении новое поколение наших граждан может утратить связующую нить, которая сближает наши народы. Мы не должны этого допустить. Тем более, как вы знаете, 2009 год объявлен Годом молодежи СНГ.

Необходимо на системной основе поддерживать различные формы молодежных обменов между нашими странами, взаимодействие между молодежными организациями и молодежными лидерами.

В-четвертых, нельзя забывать о формировании единой евразийской идентичности на основе общих ценностей культурного и языкового многообразия.

Это значит — продвигать различные культурные проекты евразийского измерения: фестивали, мастер-классы, выставки, конференции.

Почему бы не начать преподавать в наших университетах языки народов СНГ? Ведь это богатейший пласт культуры всего евразийского пространства!

Особое значение имеет общая забота об укреплении высших духовных и нравственных ценностей в наших обществах. Для этого следует создавать диалоговые площадки для встреч представителей соответствующих объединений. В этом плане одним из мест проведения мог бы стать Дворец мира и согласия в Астане.

Пятое направление — максимальное обеспечение свободы передвижения граждан наших стран.

В свое время Казахстан выдвинул инициативу «Десять простых шагов навстречу простым людям». В силу тех или иных причин многие из ее положений остались невыполненными.

Я думаю, в ближайшее время мы должны предпринять все необходимые меры для того, чтобы снять препоны для свободного взаимодействия народов наших государств. Это такие элементарные, но важные для каждого отдельного гражданина наших стран моменты, как свободное пересечение границ, доступ к источникам информации, образовательным и медицинским услугам всех стран.

Дорогие друзья!

Выступая перед вами, я намеренно акцентировал внимание на культурно-гуманитарном измерении евразийской интеграции. Убежден, что Вы лучше кого-либо понимаете важность решения этих задач.

Ни для кого не является секретом мое особое отношение к научному, образовательному сообществу. Большинство своих инициатив я впервые излагал не с высоких трибун, а перед учеными, профессорско-преподавательским составом и студентами университетов.

Вот и сейчас, находясь в ведущем вузе нашей страны, носящем имя одного из основоположников евразийства Льва Николаевича Гумилева, в одном зале с научной элитой евразийского пространства, я уверен, что мои мысли найдут отклик в ваших умах и сердцах.

Желаю вам плодотворной работы.

«Еуразияның жаһандық қатерлер жүйесіндегі экономикалық қауіпсіздігі» атты II Астаналық экономикалық форумда сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2009 жылдың 11 наурызы

Құрметті ханымдар мен мырзалар!

Бүгін Астанада II экономикалық форумға жиналған әлемнің жетекші компаниялары мен даму институттарының белгілі саясаткерлерімен және ғалымдарымен жүздескеніме қуаныштымын.

Күллі адамзат баласын толғандырып келе жатқан жаһандық экономикалық қауіпсіздік мәселелерін жан-жақты талқылап, жаңа ұсыныс-пікірлерімізді білдіріп, ой бөлісіп, іс-тәжірибе алмасу үшін Қазақстан астанасында бас қосып отырмыз. Қазіргідей бүкіл әлемді шарпыған экономикалық дағдарыс жағдайында өткелі отырған бұл Форумның маңызы ерекше деп білемін. Біздің халқымызда «Қамданған қапы қалмайды» деген мақал бар.

Осы орайда, алқалы басқосуымызда қоғамды толғанып жүрген мәселелерді шешу жолдарын бірлесе отырып қарастырамыз деп ойлаймын. Бүгінгі II Астаналық экономикалық форум жұмысы табысты өтеді деп сенемін.

Уважаемые участники форума!

Дамы и господа!

II Астанинский экономический форум проходит в исключительно сложное время.

Поиски решения проблем экономической безопасности в условиях мирового кризиса идут во всех странах мира.

Убежден, что с этой трибуны прозвучат интересные идеи, предложения по выводу региональной и мировой экономики из кризисного состояния.

Казахстан первым в СНГ испытал на себе влияние мирового финансового кризиса. Но мы многое успели сделать за 17 лет и оказались подготовленными к нынешним испытаниям.

За годы, предшествующие кризису, Казахстану удалось создать солидный запас финансовой прочности, прежде всего благодаря накоплениям в Национальном фонде.

Государство имеет четкую антикризисную программу, включающую в себя меры по обеспечению макроэкономической и финансовой стабильности, решению проблем на рынке недвижимости, поддержке малого и среднего бизнеса, сельского хозяйства. Важной составляющей антикризисных мер являются инновационные, индустриальные и инфраструктурные проекты.

Мы уже выделили на эти цели порядка 18 млрд. долларов, что составляет 14% ВВП.

В Послании народу Казахстана, обнародованном несколько дней назад, я поставил задачи на предстоящий период, решение которых поможет справиться с негативным влиянием мирового кризиса и выведет экономику страны на новый качественный уровень.

В то же время всеобъемлемость и глобальность нынешнего мирового кризиса, делает невозможным решение возникших проблем усилиями лишь отдельно взятой страны или группы стран.

Основные контуры моего видения решения глобальных проблем изложены в недавно опубликованной статье «Ключи от кризиса».

В основе нынешнего кризиса лежит противоречие между произведенным обществом реальным валовым продуктом и спекулятивным капиталом, не обеспеченным реальными активами. Произведенный продукт в мире насчитывает 40 трлн. долларов, а капитал превышает 400 трлн. долларов.

Нужно взять на себя смелость и признать, что мировая валютно-финансовая система безнадежно отстает от современного мира и его потребностей. Она явно тормозит развитие всего мира.

В основе развития любого производства лежит обновление его технологии. Радикальное обновление любой технологии предусматривает смену ее парадигмы. А основа радикального обновления парадигмы — это радикальная инновация. То есть — это 3 разных этапа системы обновления любой из сфер экономики и общества. Темпы обновления парадигматики, согласно Томасу Куну, должны соответствовать темпам обновления науки, техники и промышленности. Иначе будет застой. Используемая в настоящее время экономическая парадигматика, на которой строится вся деятельность мировой валютно-финансовой системы — это мифология Адама Смита о «невидимой руке рынка». Она создана, как вы помните, в 70-е годы XVIII века и является сверстницей паровой машины Джеймса Уайта.

Действующая парадигматика мировой валютно-финансовой системы сильно отстает от современных геофинансовых и информационных технологий и не обеспечивает полноценное обслуживание современного миропорядка.

В этой связи нетрудно предположить, что косметический ремонт мировой валютно-финансовой системы, не затрагивающий корней этих противоречий, ни к какому явному улучшению нас не приведет.

Наверное, очень удобно все неурядицы экономики, отсутствие инициативы и ответственности списывать «на невидимую руку рынка».

Но мир уже дошел до той черты, когда ответственность за наше будущее мы должны взять в свои руки. Если мы в самое ближайшее время не проведем радикальное обновление базовой экономической парадигмы, то у мира будет мало шансов выжить.

Один из вариантов радикального обновления предлагает Казахстан. Глубинные противоречия мировой валютно-финансовой системы ясно указывают нам и путь реформирования ее архитектуры. Они задают простую и понятную повестку дня как для форумов формата G-8 и G-20, так и интеграционных объединений стран на региональном уровне.

Она может включать в себя, как минимум, следующие 3 вопроса.

Первый. Поиск новой парадигмы. Приведение базовой парадигматики мировой экономики в соответствие с реалиями и вызовами нового века.

Второй. Пути обновления мировых геофинансовых технологий до уровня начала XXI века. Настройка мировой валютно-финансовой системы на базовые интересы, цели и ценности всех ее ключевых пользователей.

Третье. Перезагрузка валютно-финансовых инструментов на решение задач радикального обновления мира, человека и человечества, как магистральный путь выхода из глобального кризиса.

Это и есть суть предложений Казахстана мировому сообществу. Мировому сообществу необходимо принимать решительные меры, чтобы через врожденные дефекты мировой валютно-финансовой системы чуждые нам и неорганичные для нас противоречия не разрушали экономики наших стран.

Я исхожу из убеждения в том, что в основе текущего глобального кризиса лежит несовершенство существующей системы мировой валюты, которая катастрофически отстает от темпов изменения мира.

Прежде всего отсутствует общепризнанная всеми государствами юридическая база обращения мировой валюты. Процедура деятельности эмитента мировой валюты недемократична. Рынок мировой валюты неконкурентен. Это означает, что он не является цивилизованным. Его субъекты вынуждены соблюдать «чужие» правила игры. Они установлены узкой группой и зачастую ущемляют интересы большинства. Эмитенты мировой валюты не несут никакой ответственности ни перед ее пользователями, ни перед мировым сообществом в целом. Как следствие, система генерации и эмиссии мировой валюты неподконтрольна мировому сообществу. Это, в свою очередь, приводит к тому, что деятельность нынешней мировой валютной системы не соответствуют целям развития человечества. Она явно устарела и неадекватна вызовам времени.

Я убежден, что основой развития новой гармоничной системы должна стать новая мировая валюта.

Для этого прежде всего необходимо принять всеобщий закон о мировой валюте, подписанный большинством стран мира и одобренный ООН. На этом рынке должны быть категорически исключены любые привилегии для отдельных групп эмитентов мировой валюты. Такая система могла бы стать основой для создания первой в истории человечества абсолютно законной и легитимной мировой валюты.

Для этого, в первую очередь, нужно снять или хотя бы перераспределить нагрузку со старой дефектной мировой валюты и перенести ее на систему региональных и континентальных валютно-расчетных единиц. Это переходный этап для введения единой мировой валюты.

Процесс разработки и создания региональных наднациональных межгосударственных расчетных единиц идет в мире уже не первый десяток лет. Первой ласточкой была евро. Мы наблюдаем, что аналогичные процессы идут сейчас повсеместно — в Азии, в районе Персидского залива, в Латинской Америке.

Казахстан вместе со своими партнерами по региональной и континентальной интеграции уже давно находится в русле глобального тренда XXI века — формирования региональных интеграционных объединений.

На сегодняшний день наиболее перспективным среди региональных евразийских объединений является Евразийское экономическое сообщество.

Сегодня у стран ЕврАзЭС, впрочем, как и у ШОС, есть все основания, чтобы максимально снизить кризисную нагрузку генетически дефектной мировой валюты на экономики наших стран.

Мы на практике должны приступить к созданию валютно-финансового интеграционного объединения. Внутри него может быть введена своя собственная

единая межгосударственная наднациональная безналичная расчетно-платежная единица. Ее курс не должен зависеть от колебаний мировых валют. Новая валютная система, не ломая уже сложившихся валютных систем, позволит вести стабильное долгосрочное и инфраструктурное инвестирование и оперативные текущие транзакции.

Она должна обеспечить устойчивые и ритмичные безналичные транзакции между государственными субъектами, юридическими и физическими лицами внутри и между странами ЕврАзЭС. Эмитироваться она должна исключительно в интересах стран ЕврАзЭС и мирового сообщества в целом.

Такая межгосударственная наднациональная электронная расчетно-платежная единица могла бы называться, например, евраз, евразий или, как я предлагал раньше, алтын.

Для этого необходимо создать рабочую группу по обсуждению конкретных вопросов разработки, создания и развития валютно-финансового объединения. Мы готовы принять такую группу у нас и создать ей все условия для продуктивной работы.

Стоит, наверное, упомянуть о парадоксе утраты суверенитета. Иногда слышатся опасения, что введение единой наднациональной валюты — это утрата суверенитета. Но суть в том, что отказ от этой идеи в условиях нарастающего мирового кризиса, чреват потерей, как минимум, экономического суверенитета. И подобные примеры в мировой истории уже есть.

Только интегрированными усилиями можно существенно снизить разрушительный прессинг глобального кризиса на экономики стран ЕврАзЭС, преодолеть его и выстроить новую реальность.

Только такой подход обеспечит стабильное и стратегическое развитие науки, образования и культуры на всем пространстве ЕврАзЭС. И только на этой основе можно достигнуть роста качества жизни и конкурентоспособности народов и стран. Из системного кризиса можно выйти только по пути системного обновления. Другого способа просто не существует. Кризис закончится только тогда, когда мы сами вместе начнем адекватно действовать.

Уважаемые дамы и господа!

Я отдаю себе отчет в том, что для неподготовленного слушателя моя идея о создании единой мировой валюты, как одного из направлений выхода из глобального экономического тупика, в котором мы все оказались, может выглядеть слишком смелой. Мои вчерашние встречи со многими участниками этого Форума, в том числе с лауреатами Нобелевской премии Р. Манделлом и Э. Фелпсом и другими показали, что эти базовые предложения ими разделяются, и мы размышляем в одной плоскости. Однако еще Франклин Рузвельт говорил: «Единственным пределом наших завтрашних свершений станут наши сегодняшние сомнения».

Сегодня в Астане собрались представители интеллектуальной элиты со всего мира, которые, как никто другой, способны заглянуть в будущее и оценить все выгоды подобной смелости. Уверен, что у каждого из присутствующих в этом зале имеется собственный взгляд на обозначенные мной проблемы.

Вопрос о создании мировой валюты мог бы войти в повестку дня всех крупнейших политических и экономических органов, саммитов и форумов, включая G-8

и G-20. И Астанинский экономический форум может дать начало этой глобальной дискуссии. Оригинальные идеи и предложения, которые здесь прозвучат, несомненно, будут внимательно изучаться мировой элитой.

Древние римляне говорили: «Наша жизнь — это то, во что ее превращают наши мысли». Уверен, что ваши мысли и знания, озвученные на форуме, послужат построению стабильного и процветающего мира.

Желаю вам плодотворной и результативной работы.

Баос Азия форумының конференциясында сөйлеген сөзі

Қытай Халық Республикасы, Санья қаласы, 2009 жылдың 18 сәуірі

Уважаемый господин Премьер Госсовета!

Уважаемый господин Председатель!

Дамы и господа!

Повестка дня конференции «Управление после кризиса» чрезвычайно актуальна и значима. Наверное, сейчас уже мало кто сомневается, что Азиатский континент реально становится мировым финансовым центром XXI века. И именно здесь во многом будет определяться будущая посткризисная конфигурация мировой финансовой системы.

Но сам по себе глобальный кризис — это не только нарастание острых проблем, но и рождение прорывных инноваций, реализация новых глобальных возможностей.

Еще Конфуций говорил: «Почувствовав ветер перемен, глупец строит щит от ветра, мудрец строит мельницу».

Одна из таких возможностей мне видится во введении в будущем принципиально новой мировой валюты и, соответственно, в смене принципов управления мировой финансовой системой. Это, по сути, означает ее радикальное обновление. Эту идею я высказал 2 февраля этого года и концептуально обосновал ее в статье «Ключи от кризиса» в «Российской газете». Данной теме я также посвятил свое выступление на II Астанинском экономическом форуме в середине марта.

Я не одинок в своих взглядах и поисках. Об этом говорят ведущие экономисты мира — Нобелевские лауреаты.

Эти воззрения, как выяснилось, разделяет и Международный валютный фонд. Подобный подход стал основой предложений России и Китая на саммите большой двадцатки (G-20).

К настоящему времени эта тема становится все более обсуждаемой в научном сообществе, в среде политиков, экономистов-практиков. Речь не идет о том, чтобы искать виноватых. Все начинают понимать, что принимаемые Правительствами или группами стран меры носят не глубокий, сиюминутный характер и не решают вопросы создания новой архитектуры мировой финансовой системы.

И я убежден, что у мира нет альтернативы, кроме как радикально изменить существующую мировую валютно-финансовую систему. И уже на этой основе выстраивать мировую геополитику и геоэкономику, по сути, новый общепризнанно законный миропорядок.

Но никто и ничто не мешает нам уже сейчас начать движение в этом направлении.

Разрабатывать новую систему должна не какая-то отдельная страна или финансовый центр, а большинство стран, которые узаконят новую мировую валюту. И только они могут выдать законные и легитимные права эмитенту наднациональной валюты на ее эмиссию.

Именно в этом практическом акте, а не в абстрактных декларациях об умозрительных правах человека и выражается истинная демократия.

Уважаемые дамы и господа!

Азия — это не просто континент, это наш общий дом, в котором живет наша большая семья наций и народов.

Оказалось, что главная проблема Азии в том, что кризис, возникший на другом континенте, сильно влияет на нас, ухудшая положение внутри каждой из наших стран и континента в целом.

Азия дала миру самые прочные наднациональные ценности древнейших цивилизаций, образцы твердости духа, но она вполне сможет дать миру и самые качественные и стабильные наднациональные расчетно-платежные инструменты.

Опыт введения азиатской денежной единицы АКЮ пока не совсем успешен только потому, что эту проблему решали не с того конца. Нам в Азии надо не копировать опыт эку и евро, а строить свой путь, который сразу решает проблему в самом ее корне.

Главная проблема всех мировых резервных валют состоит в том, что ни одна из них не может служить реальным измерителем оценки, переноса и обмена истинной стоимости товаров и услуг.

Конечно, это далеко не простая теоретическая и организационная задача. Но непростая — не значит неразрешимая. У всех народов Востока есть пословица, смысл которой в том, что самая длинная дорога начинается с первого шага. Интеллектуальный потенциал Азии во все времена позволял решать самые сложные задачи.

И организационная форма для начала решения этой проблемы у нас тоже есть. Имеется в виду Соглашение по взаимодействию и мерам доверия в Азии, в котором давно принимают участие на самом высоком уровне 20 стран Азии, представляющих 90% территории континента. Это готовая база для Азиатской двадцатки — А-20.

Взаимодействие и меры доверия в политике, региональной безопасности должны быть обеспечены взаимодействием и мерами доверия в финансово-валютной сфере.

Учитывая вызовы глобального кризиса, мы вполне можем начать делать совместные шаги по теоретической, организационной и практической разработке основ, законов и процедур введения единой валюты.

Выступая недавно в прессе, лауреат Нобелевской премии Роберт Манделл, которого называют «отцом евро», сказал: «Крах Бреттон-Вудской системы в 1970 году стал трагедией для мировых финансов, которая должна была завершиться кризисом... Сегодня существует шанс для введения глобальной валюты. За последние 60 лет мы впервые имеем такую возможность. И если мы упустим ее, то в следующий раз такой шанс вернется не скоро. Нам придется ждать следующей великой катастрофы».

Один из создателей школы китайской афористики Хун Цзычэн сказал: «Все радости и несчастья людей созданы их собственными мыслями». Никто сегодня не мешает нам направить мысли всех наций и народов великой Азии на реализацию общих для всех нас единых наднациональных континентальных целей, ценностей и интересов. Почему бы новый Бреттон-Вудский диалог не начать, например, в Шанхае?

И наша региональная валюта может стать прототипом для новой мировой валюты нового качества, служащей интересам, целям и ценностям ее пользователей по принципу истинной демократии: «Эмитента — под контроль пользователя!».

«Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясының кезектен тыс XII съезіндегі «Қазақстанның индустриялық-технологиялық дамуы — біздің ортақ болашағымыз үшін» атты сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2009 жылдың 15 мамыры

Құрметті «нұротандықтар»!

Қадірменді съез қонақтары!

Қазақстандағы ең ірі саяси ұйым, көшбасшы партия — «Нұр Отан» партиясының кезектен тыс 12-ші съезі, партияның 10 жылдық мерейтойы еліміздің төрт құбыласы түгелденген, кемелдену кезеңімен дөп келіп отыр.

Олай дейтінім, саяси сахнада салмақты орнымыз бар. Сайлауалды уәделерімізді толықтай орындап келеміз. Келесі жылдың басында Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымына төрағалық етуіміз жаһандық ауқымдағы беделіміздің үлкен көрсеткіші болып саналады. Бұл үшін біз сол ұйымға мүше барлық мемлекеттерге шын ризашылық алғысымызды айтуымыз керек. Ең бастысы біз бірлігі жарасқан халықпыз.

Осының барлығы біздің жеке шаңырақ көтергеннен кейінгі жанкешті еңбегіміздің, толағай табысымыздың ең толымдысы әрі баға жетпес құндылығы, ел егемендігін баянды етудің берік қамалы, тәуелсіздік жүрегіне қан жүгірткен сарқылмас қуат көзі.

Осылайша, тыңнан түрен салып, дамудың даңғыл жолына түсу барысында түбінде «ақыл, қайрат бәрін жеңбек», — деп Ұлы Абай айтқандай, талай қиюы қашқан қиындықтарды бастан кеше отырып, қисынына келтірдік. Осы істердің барлығында «Нұр Отан» партиясы көшбасшылық танытып, қоғамдағы әр түрлі күштердің ұйтқысына айналды.

Құрметті съез делегаттары!

Шексіз-шетсіз дүние жоқ. Халқымыз «бір аштықтың бір тоқтығы бар» дейді. Әлемді шарпыған дағдарыс та аяқталады. Бұл уақытша ғана құбылыс. Мұндай дағдарыс адамзат өмірінде алғаш рет болып отырған жоқ. Өткен ғасырдың 30-шы, 50-ші, 70-ші жылдарын еске алатын болсақ, мұның барлығы болған.

Бірінші дүниежүзілік соғыстан кейін Осман империясы құлап, Түрік Республикасы «мемлекет болып қала ма, жоқ па» деген сұрақпен бетпе-бет қалған кез болды. Сол кезде Ататүріктің үндеуімен бүкіл түріктің әйелдер қауымы қолдарындағы барын, тіпті сырғаларын, алқаларын мемлекетті сақтап қалу үшін сол күреске жұмсап, жинаған еді. Дәл сондай оқиға Корей Республикасында да болған. Аллаға шүкір, Қазақстанда ондай жағдай болған жоқ, болмайды да.

Он жыл бұрын ғана Азиялық қаржылық дағдарыстың салқынын сезіндік. Бірақ, біз сүрінбедік. Ол кездерде дәл қазіргідей қуат-күшіміз де жоқ еді.

Әрине, 10 жыл ішінде қол жеткізген жетістіктерді тізбелеп айтып шығу бүгін мүмкін емес. Ең бастысы — ұстанған бағытымыз бен жасаған іс-қимылымыздың өміршеңдігіне халық өзі көз жеткізді, баға берді. Алайда, бұл «бәрін тындырдық» деп тоқмейілсуге жол бермеуі керек.

Бүгін партияның 12-ші съезінде елдегі нақты жағдай тағы бір мәрте талқыға түсіп, өзекті мәселелерді шешудің тетіктері сараланды.

Халықтық тұғырнамада көрсетілген, ел алдында уәде еткен істерді дағдарыс жағдайында да одан әрі абыроймен атқару міндеті жүктеледі. Мұның бәрінен де біз зор табыстармен шығамыз деп сенеміз.

Дорогие друзья, единомышленники!

Уважаемые гости!

Внеочередной XII съезд Народно-демократической партии «Нур Отан» совпал по времени своего проведения с 10-летием партии.

К своему юбилею «Нур Отан» подошел с достойными результатами, превратившись в ведущую политическую партию Казахстана.

«Ум и натиск побеждают все», — говорил великий Абай. И именно обладание такими интеллектуальными и нравственными силами позволило нам вместе со страной, вместе с народом преодолеть трудности, вспахать нетронутую целину новых дел и проторить столбовую дорогу устойчивого развития. Во всех этих делах партия «Нур Отан» проявила свое лидерство, став подлинно консолидирующей силой общества.

I. 10 лет созидания на благо общества и страны

Сегодня было поднято много проблем и прозвучало немало дельных предложений.

Все это еще раз свидетельствует о том, что «Нур Отан» — это объединение истинных патриотов и подлинных государственников.

Нам — нуротановцам, не безразлична судьба нашей страны и нашего общества!

Хочу напомнить вам слова, которые были высказаны мною 10 лет назад на I съезде партии: «Кризис никогда вечным не бывает, он временный. Кто выживает в этих кризисах, тот потом больше процветает».

Жизнь доказала истинность этих слов. Актуальны они и для сегодняшних наших реалий, когда мир переживает глобальный экономический кризис.

Да, условия похожи, но Казахстан далеко не такой, каким был еще вчера! Поэтому на селе, как говорят делегаты, и не чувствуется этого кризиса. Такая подготовка была нами проделана на случай таких непредвиденных периодов, что сейчас не все ощущают кризиса.

Тогда, 10 лет назад, мы с необычайными трудностями на руинах Советского Союза, при практически полном отсутствии производственной базы и развалившейся экономике строили наш независимый Казахстан. У нас практически не было инфраструктуры, наши заводы стояли, наши прилавки пустовали, наши дети мерзли.

Плохое всегда быстро забывается.

Тогда, 10 лет назад, нас лихорадило от азиатского кризиса — цены на энергоресурсы упали в несколько раз. Нефть стоила 10 долларов за баррель!

Но мы взяли на себя ответственность и инициировали ряд реформ, направленных на улучшение жизни каждого казахстанца, начали радикальную модернизацию экономики.

Это был своего рода момент истины.

Момент, когда на повестке стояло решение главного вопроса: каким будет Казахстан в будущем, и сумеем ли мы сохранить свою государственность?

Тогда, 10 лет назад, несмотря на обрушившиеся испытания, мы не сломились, не поддались панике, а объединились, став крепче, вышли на качественно новый уровень. Нам помогло главное — наше единство, проверенное временем, закаленное не в одних испытаниях. Единство всех 130 этнических общин, которые живут в нашей стране.

Я считаю, что это самый ценный ресурс, благодаря которому мы сумеем преодолеть и нынешние трудности!

Но сегодня, оглядываясь назад, мы видим, что 10 лет тому назад мы не только выдержали те испытания, но еще сумели заложить основы будущих успехов.

За 10 лет ВВП страны увеличился практически в 8 раз.

За 10 лет ВВП на душу населения увеличился с 1 тысячи до 8400 долларов, сравнявшись с показателями ряда государств Центральной и Восточной Европы.

За 10 лет внешнеторговый оборот увеличился в 10 раз. Общий рост инвестиций в малое предпринимательство с 2000 года увеличился почти в 23 раза, и составили в 2008 году порядка 1,5 трлн. тенге.

За 10 лет финансирование здравоохранения и образования увеличилось в 8,5 раз.

Сейчас практически в каждой школе функционируют компьютеры нового поколения, 98% школ подключены к сети Интернет.

Да, сегодня мы имеем многое, о чем даже и не мечтали.

Я счастлив, когда вижу улыбки наших казахстанских детей!

Я горд, каждый раз, когда открываются новые заводы, прокладываются дороги, возводятся современные дома, школы, больницы!

Я горд, когда наши казахстанские спортсмены восходят на пьедестал почета, казахстанские школьники завоевывают золотые медали на международных олимпиадах, когда весь мир восхищается нашими талантами!

Я рад, когда вижу, как на глазах меняется наш Казахстан!

Прошедшие 10 лет — это время прорыва, это время стремительного развития Казахстана!

Все эти годы мы вкладывали немало сил и средств в укрепление нашего государства, мы развивали инфраструктуру, наращивали экономические мускулы!

Строительство новой столицы Астаны стало самым грандиозным по масштабам и созидательным проектом на постсоветском пространстве.

Астана — это символ развития современного Казахстана, нашего общего успеха, благополучия и надежного будущего!

Мы много вложили и многого добились, но теперь на новом этапе развития нам необходимо определить новые приоритеты.

II. Роль партии в преодолении кризиса

Сегодняшний межэлекторальный период для партии совпал с небывалым мировым финансовым кризисом. Нам пришлось направить все силы на преодоление трудностей, временно отвлекаясь от разработанной программы развития. Поэтому XII съезд партии проходит в непростое время.

Основной вопрос повестки дня — роль партии «Нур Отан» в преодолении последствий мирового кризиса и обновлении Казахстана. Об этом я подробно говорил в своем Послании в марте этого года.

Истоки нынешних трудностей не только в наших ошибках, они не внутри страны, а в дисбалансах мировой экономики и финансовой системы, которые требуют радикальных реформ.

Мы делали все правильно. Развивали рыночную экономику, привлекали инвестиции, создали институты развития. Вовремя сформировали Национальный фонд, накопили необходимые резервы.

Казахстан стал одним из первых государств мира, оперативно приступивших к реализации антикризисных мер.

К концу 2008 года закрылись многие источники внешних инвестиций и кредитов, резко упали мировые цены на нефть и металлы, что привело к сокращению доходов от экспорта сырья.

В этой сложной ситуации по моему поручению Правительством был принят первый и второй стабилизационные планы.

На реализацию мероприятий только второго плана выделено из Национального фонда свыше 2,7 трлн. тенге, что равнозначно 14% ВВП Казахстана.

Фракция партии в Парламенте обеспечила быстрое, всестороннее рассмотрение и принятие пакета антикризисных законов. Обеспечено слаженное взаимодействие Правительства и Парламента. Правительство активно осуществляет намеченные меры. За последние 2 года проведена большая работа по противодействию мировому кризису, и мы видим ее положительные результаты.

Обеспечена устойчивость финансовой системы, что позволило возобновить кредитование реального сектора экономики.

В отраслях экономики, наиболее пострадавших от кризиса, наметились признаки стабилизации. После долгого простоя оживилось строительство.

Несмотря на дефицит средств, в прошлом году было введено в строй 213 инвестиционных проектов на сумму более 1,5 трлн. тенге. В стадии реализации находятся 382 проекта на сумму 8,5 трлн. тенге.

Только за последние месяцы мною были проведены переговоры с нашими зарубежными партнерами и достигнуты договоренности о привлечении свыше 15 млрд. долларов прямых иностранных инвестиций.

Мы провели опережающие реформы: налоговую, бюджетную, административную, таможенную.

Государственные активы собраны в один кулак — в Фонде Национального благосостояния «Самрук-Казына», создание которого пришлось ко времени, также как и Национального фонда.

Именно «Самрук-Казына» стал государственным механизмом доведения бюджетных средств до реального сектора экономики.

Сделано все необходимое для роста «казахстанского содержания» в государственных закупках.

В условиях жесточайшего экономического прессинга мы не поступились ни одним из данных ранее социальных обязательств. Более того, как и планировалось, размеры заработной платы работникам бюджетной сферы, пенсий и социальных пособий выросли примерно на 30% в этом году. То же самое произойдет в следующем году.

Особо хотел бы отметить роль партии в обеспечении стабильности, разъяснении принимаемых мер и контроле за расходованием выделенных средств в регионах страны.

В мартовском Послании народу Казахстана я предложил новый план дальнейшей модернизации экономики и реализации стратегии занятости через организацию работ по приведению в порядок объектов ЖКХ, социальной инфраструктуры, дорог. Эти средства направляются именно на места, раньше такого не было. Всегда все это финансировалась по остаточному принципу. Сейчас мы обращаем на это внимание, чтобы подтянуть наши тылы. У акимов появляется возможность эффективно использовать эти деньги и показать себя с лучшей стороны.

Эти идеи нашли горячую поддержку в обществе, они позитивно оценены многими зарубежными экспертами. Правительство и акимы приступили к реализации данного плана, что создаст большое количество новых рабочих мест.

О ходе работы по реализации антикризисных мер доложил в своем выступлении Премьер-министр страны.

Но все осуществляемые меры — это антикризисные меры. А нам надо двигаться дальше!

III. Задачи посткризисного развития экономики

Мировой кризис еще раз подтвердил уязвимость нашей экономики. Это прежде всего ее исторически сложившаяся в советское время моносырьевая зависимость. Кстати, этим страдают все постсоветские государства, в том числе и Россия. Доля обрабатывающей промышленности в ВВП остается низкой. Медленными темпами идет развитие науки, внедрение наукоемких технологий.

Диверсификация экономики так и не стала реальным приоритетом всех органов власти и общенациональной идеей страны.

Можно выделить три основные причины этого.

Во-первых, не было преодолено упование на внешние инвестиции в обрабатывающую промышленность. Высокие цены на сырьевые ресурсы снизили для иностранных инвесторов привлекательность несырьевых отраслей.

Не было серьезной работы, чтобы сделать опору на внутренние ресурсы.

Во-вторых, Правительство много говорило, но не доводило до конца работу по обеспечению благоприятного бизнес-климата, доступности основных факторов производства для предпринимателей. Даже для свободных экономических зон не были созданы надлежащие условия, как это делается в других странах.

В-третьих, свою роль сыграли неэффективная организация работы государственного аппарата, слабое взаимодействие министерств и акиматов с бизнесом, отсутствие единого отечественного органа, отвечающего за диверсификацию экономики.

Банковский сектор не прошел проверку свободным рынком, став «проводником» внешних шоков, вызвавших цепную реакцию распространения кризисных импульсов в реальный сектор.

В результате в условиях кризиса все издержки вынуждено компенсировать государство как «кредитор последней инстанции». Приходилось спасать банки, оказавшиеся на грани банкротства, поддерживать вклады населения, защищать дольщиков, поддерживать малый и средний бизнес.

Из всего этого Правительство и все акиматы должны сделать выводы, наметить меры, как все будет исполняться.

Сегодня кризис все расставил на свои места. И сейчас наступает новое время, изменяется мировая экономическая система, резко возрастает цена ошибок,

усиливается конкуренция на всех направлениях. Кризис четко показал отсутствие альтернативы диверсификации экономики.

Сегодня на рассмотрение партии «Нур Отан» я представляю базовые принципы Плана посткризисного прорыва экономики Казахстана.

С 1 января 2010 года в рамках Стратегии «Казахстан-2030» мы начинаем пятилетку форсированного индустриально-инновационного развития.

Мы говорим об инновационной индустриализации, а не о той индустриализации, которая была во всех государствах мира в начале прошлого века. Наша индустриализация должна соответствовать нынешнему укладу развития мировой экономики.

В этом процессе будет усиливаться роль государственного планирования и стимулирования экономики. В то же время базовые принципы свободного рынка, такие как честная конкуренция, неприкосновенность частной собственности и поощрение деловой инициативы останутся незыблемыми.

Хотя неприкосновенность частной инициативы и рыночной экономики подвергаются сейчас большому сомнению. Многие развитые государства национализируют свои крупнейшие предприятия и банки. Во всей Европе говорят о планировании.

Поэтому нам надо искать свой путь. Для выполнения задач инновационной индустриализации Казахстана мы должны исходить из наших реальных возможностей. Товары предприятий должны где-то продаваться, быть конкурентоспособными. И надо думать о том, в чем мы можем быть интересны на внешних рынках.

Правительству необходимо сконцентрировать свои усилия на следующих направлениях.

Первое. Это — АПК и сельхозпереработка.

Нам необходимо переориентироваться на технологическое перевооружение и широкомасштабную модернизацию аграрного сектора с учетом роста потребностей и роста цен на продовольственные товары во всем мире.

Для этого у нас есть все условия.

Прошедшие несколько лет были посвящены созданию мощной аграрно-индустриальной базы. Село встало с колен на ноги, перевооружилось новой техникой и технологиями. И впервые Казахстан стал крупнейшим экспортером продовольственного зерна, а по экспорту муки мы вышли на первое место.

На сегодняшний день в сфере переработки сельхозпродукции реализуется 170 проектов стоимостью около 150 млрд. тенге. 96 из них завершатся в этом году.

Среди них крупно-товарная молочная ферма в Северо-Казахстанской области, птицефабрика в Акмолинской области, тепличный комплекс в Актюбинской области, откормочная площадка в Западно-Казахстанской области, зерновой терминал в порту Амирабад (Иран).

Аграрный сектор внесет реальный вклад в диверсификацию экономики и экспорта.

И наша общая задача — к 2015 году довести долю сельскохозяйственной продукции в общем объеме экспорта до 8%.

За счет отмеченных и других проектов валовая добавленная стоимость агропромышленного комплекса должна быть в самое ближайшее время увеличена не менее чем на 16%, создано более 10 тысяч рабочих мест.

Второе. Развитие строительной индустрии и производства строительных материалов.

Казахстан динамично развивающаяся страна. Не только столица строится, но и другие города растут.

Только в прошлом году введено 45 новых заводов, производящих стройматериалы. Это позволило создать более 3,5 тысяч рабочих мест.

Однако сегодня свыше 50% строительных материалов мы все еще импортируем. В то время как необходимо развивать собственную производственную базу для обеспечения потребностей строительного сектора — современных цементных заводов, производств листового стекла, отделочных материалов, железобетонных и керамических изделий.

К 2015 году за счет внутреннего производства должно быть удовлетворено более 80% потребностей рынка. Валовая добавленная стоимость строительного комплекса будет увеличена не менее чем на 76%.

Третье. Следует развивать нефтепереработку и инфраструктуру нефтегазового сектора.

В этой сфере уже реализуется ряд крупных проектов. В текущем году планируется завершить строительство и ввод в эксплуатацию второй очереди нефтепровода «Казахстан-Китай», который соединит Каспийский нефтедобывающий регион с Западным Китаем. У нас появляется новая экспортная ветка.

В 2011 году должен быть сдан в эксплуатацию битумный завод. До конца 2012 года надо завершить строительство магистрального газопровода «Бейнеу — Бозой — Акбулак», который обеспечит газом весь юг страны.

Необходимо форсировать полную модернизацию Атырауского, Шымкентского и Павлодарского нефтеперерабатывающих заводов, а их суммарную мощность довести до 17 млн. тонн в год.

К 2014 году отечественные нефтеперерабатывающие заводы должны полностью удовлетворять внутреннюю потребность в нефтепродуктах высокого качества — бензине и авиакеросине.

В целом ставлю задачу повышения валовой добавленной стоимости топливно-энергетического комплекса не менее чем на 30%.

Четвертое. Развитие металлургии и производства готовых металлических продуктов.

Сейчас мы проводим активное восстановление структуры отрасли, разрушенной в начале 1990-х годов.

За последние 2 года уже реализован ряд масштабных проектов, таких, как строительство первой очереди электролизного завода по производству первичного алюминия, организация производства сортового проката, высокочистых танталовых порошков, обогащения хромовой руды.

Сегодня в производстве находятся еще 26 проектов общей стоимостью свыше 1,6 трлн. тенге с потенциалом создания около 11 тысяч рабочих мест.

Это — завод по производству поликристаллического кремния, вторая очередь алюминиевого завода, организация производства гранулированного чугуна, расширение и модернизация производства ферромарганца на базе Таразского металлургического завода, строительство нового металлургического комплекса «Миттал Стил Темиртау», что увеличит производство стали в 2 раза.

Наша общая задача — обеспечить удвоение объема производства и экспорта продукции металлургической промышленности к 2015 году.

С учетом углубления переработки и создания новых переделов валовая добавленная стоимость металлургии должна вырасти не менее чем на 107%.

Пятое. Следует ускорить развитие химической, фармацевтической и оборонной промышленности.

В химической отрасли всего реализуется 18 проектов на сумму более 1 трлн. тенге.

Уже в следующем году необходимо перейти к активной фазе реализации проектов по организации производства хлора, каустической соды и серной кислоты, азотных, фосфорных и калийных минеральных удобрений, синтетических моющих средств.

Должна быть форсирована работа по строительству интегрированного газохимического комплекса.

В области фармацевтики в месячный срок надо проработать вопрос строительства заводов по производству собственных лекарственных препаратов — вакцин, инсулина, антибиотиков и других.

Я ставлю конкретную задачу перед Правительством — к 2014 году обеспечить более 50% внутреннего потребления лекарственных препаратов за счет отечественного производства.

Государственный оборонный заказ также должен быть обеспечен отечественным производством. Укрепление обороны страны — прямая обязанность государства.

Первый шаг уже сделан, за прошлый год создано 4 новых предприятия, на очереди еще 5.

Поручаю Правительству разработать специальную программу, направленную на технологическую модернизацию Вооруженных сил, предусмотрев создание соответствующих производств в Казахстане.

Шестое. Это — энергетика, включая развитие чистой энергетики. Уже реализуются проекты по расширению энерго мощностей регионов и развитию национальной электрической системы.

Введена в эксплуатацию линия электропередачи «Северный Казахстан — Актюбинская область», завершается строительство второй линии электропередач «Север-Юг».

Западный регион страны больше не будет зависеть от поставок электроэнергии из других стран. А Юг страны будет полностью обеспечен необходимой энергией.

Реализуется проект по реконструкции и расширению Экибастузской ГРЭС-2.

По моему поручению начато строительство Мойнакской ГЭС, которое планируется завершить в 2011 году.

В текущем году должно быть начато строительство Балхашской ТЭС с участием консорциума компаний «Samsung» и «KEPCO Inc.». Соглашение об этом подписано на днях.

Важным направлением является развитие возобновляемых источников энергии за счет использования силы ветра и солнечного света.

Мы должны полностью закрыть текущую и перспективную потребность страны в электроэнергии. Энергоемкость экономики к 2015 году должна быть снижена на 10%.

Седьмое. Развитие транспортной и телекоммуникационной инфраструктуры.

Мы приступаем к созданию транзитного автодорожного коридора «Западная Европа — Западный Китай». Его протяженность по нашей стране составит 3,5 тысяч километров. 5 международных финансовых институтов инвестируют в него 3,5 млрд.

долларов. Предполагается, что в 2010 году этот проект создаст более 50 тысяч новых рабочих мест в Казахстане. Дорога пройдет по четырем южным густонаселенным регионам и Актюбинской области, оживит деловую активность населения.

Начинается строительство железной дороги «Коргас – Жетиген».

Еще один инфраструктурный проект, который обеспечит казахстанской экономике продвижение вперед — это внедрение цифрового телевидения с организацией производства отдельных видов оборудования в Казахстане.

Реализация наших планов по развитию всех инфраструктурных отраслей должна обеспечить нам рост валовой добавленной стоимости на 63%.

В конечном итоге, сбалансированная мобилизация всех ресурсов по названным выше приоритетным направлениям позволит нашей экономике дополнительно создавать годовую добавленную стоимость, превышающую 7 трлн. тенге.

В сегодняшних ценах это составляет практически 50% нашего национального продукта.

Это — амбициозная, необходимая и достойная нашего народа задача. Это означает, что создаются условия дальнейшего улучшения благосостояния нашего народа.

Таможенный союз Казахстана, Беларуси и России — это первая важная и серьезная интеграционная «ласточка». Я надеюсь, что мы завершим работу по его созданию в будущем году. Для инновационной индустриализации наших стран нам надо раскрывать друг перед другом свои внутренние рынки. Такая кооперация выгодна всем государствам.

Все названные проекты — это не просто слова. Я никогда вам не говорил пустых слов. Все проекты просчитаны, обеспечены финансированием. Вокруг этих крупных проектов будут создаваться тысячи бизнес-структур, обеспечивающих эти стройки. Я назвал реальные объекты, те, которые нам нужны, и которые мы можем реализовать. Для этого есть надежные стартовые условия.

Но Правительство должно в 2-месячный срок провести анализ всех наших многочисленных программ и оставить только приоритетные. Здесь могут появиться и другие направления инноваций.

Самым эффективным компаниям, привлекающим передовые технологии, инвестирующим в инновации и человеческий капитал, государство должно оказать беспрецедентную поддержку, вплоть до долгосрочного гарантирования закупок.

Чтобы наши планы воплощались в жизнь ежедневно, мы должны обеспечить мониторинг их исполнения. Партия «Нур Отан» должна взять под свой контроль эту работу.

Правительству совместно с акимами необходимо разработать Карту индустриализации Казахстана на 2010–2020 годы.

В нее следует включить схему рационального размещения производственных мощностей в увязке с ресурсной базой регионов и развитием инфраструктуры.

Следует укрепить министерство индустрии и торговли, как основного координатора процесса диверсификации.

Теперь всю ответственность за эффективность работы по диверсификации возлагаю на Правительство и персонально Премьер-министра, которые будут отчитываться передо мной каждые полгода.

Администрация Президента, партия «Нур Отан», министры и акимы должны взять под контроль выполнение всех поставленных задач, проводить разъяснительную ра-

боту. Ее необходимо направить на то, чтобы цели индустриализации были понятны всем казахстанцам, стали общенародной идеей развития на современном этапе.

От этого зависит, сможем ли мы выстоять в жесткой посткризисной конкуренции, сохраним ли свою экономическую и политическую независимость.

Я также даю поручение Национальному банку, Агентству по регулированию и надзору финансового рынка и финансовых организаций и Правительству проработать вопрос создания новой концепции национальной финансовой архитектуры и привлечения внутренних ресурсов для решения всего комплекса обозначенных мною задач.

Работа всех органов управления должна быть подчинена выполнению поставленных целей. Для этого нам придется:

усовершенствовать систему государственного управления, пересмотреть кадровую политику в центре и на местах. Подготовка кадров для новой экономики — наша важнейшая задача;

продолжить бескомпромиссную борьбу со взяточничеством и преступностью; создать эффективный резерв кадров.

IV. Задачи по повышению авторитета партии

В целях повышения роли и авторитета партии «Нур Отан» я предлагаю произвести системную перестройку работы партийных органов как в центре, так и на местах.

Первое. Необходимо разработать новую программу партии, рассчитанную до 2020 года.

Это должен быть системный, цельный документ, который определит основные контуры работы по посткризисному обновлению Казахстана на основе вышесказанных целей индустриализации страны.

Они должны служить основой для разработки программных документов всех уровней исполнительной власти.

Партия должна объединить все интеллектуальные силы страны. Аппарат партии должен стать «мозговым центром», который генерирует идеи для Президента, Правительства, Парламента.

Надо создать в партии комитет по инновационным идеям, куда привлечь новых людей с креативным мышлением.

Второе. Важно укрепить руководящие кадры партии, наладить внутрипартийную кадровую работу.

В «Нур Отане» должны быть четкие критерии приема на работу партийных работников всех уровней. Надо внимательно анализировать, кого мы принимаем в партию. Не нужно гнаться за количеством.

Для постоянного повышения лидерских качеств и профессионализма партийных кадров важно усилить сеть партийно-политической учебы.

Необходимо на порядок повысить внутрипартийную дисциплину, усилить работу Комитета партийного контроля.

Нужно добиться жесткого соблюдения Устава партии, положений о фракциях в Мажилисе Парламента и маслихатах.

Третье. Следует активизировать организационно-политическую работу партии.

Правительству и акимам следует регулярно консультироваться с партийным руководством при принятии решений.

«Нур Отан» следует выстроить эффективную систему реагирования на проблемы населения.

Только в первом квартале в общественную приемную центрального аппарата партии поступило 1530 обращений. Это значит, что люди верят партии. И надо продолжать активно помогать людям.

Сегодня партия активно и по деловому помогает Правительству в борьбе с мздоимством и коррупцией.

Эту работу нам надо продолжать и дать всем понять, что мы будем решительно бороться с коррупционерами. Тех, кто нарушает — менее 1%, а остальные 99% — это честные люди. Они и должны победить коррупцию.

Нужно создавать Общественные советы по рассмотрению и разрешению социальных конфликтов. Необходимо смело идти в коллективы. Реагировать на факты, угрожающие стабильности в обществе. Быть готовыми давать отпор наносящим вред стране призывам.

Важно постоянно работать над созданием сети общественных объединений, поддерживающих партийные цели «Нур Отана».

Одним из ключевых направлений деятельности партии является консолидация казахстанского общества на долгосрочный период.

Для этого надо создать необходимые условия для доминирования партии «Нур Отан» в политической системе Казахстана в долгосрочной перспективе.

Четвертое. Партии «Нур Отан» необходимо возглавить работу по формированию правильной системы ценностей в обществе.

Существенный блок внутренних проблем, выявленных кризисом, связан с духовным состоянием общества.

Легкие деньги в виде дешевых кредитов привели к росту расточительства.

Огромные суммы денег выбрасывались на роскошь и «соревнования» в строительстве вилл, проведении дорогостоящих юбилеев и свадеб и т.д. Сейчас надо показать, что они вместе с народом. Им надо создавать благотворительные фонды и новые рабочие места.

В обществе ослабли такие ценности, как трудолюбие, стремление к профессиональному росту и нравственному совершенствованию. Подзабыты традиции милосердия и взаимовыручки.

Идеологическая работа «Нур Отана» должна быть направлена на укоренение в обществе новой системы духовно-нравственных ценностей.

В молодежной среде следует настойчиво культивировать ценности межэтнического согласия и патриотизма, формировать иммунитет к экстремизму и национализму, нарушениям законов и преступности.

Все это — первоочередные задачи молодежного крыла партии «Жас Отан».

2010 год — это год нашего председательства в ОБСЕ. Это высокая честь и ответственность для Казахстана. Мы благодарны всем государствам-членам ОБСЕ за оказанное нам доверие. Наша задача — достойно выполнить эту миссию. И партия «Нур Отан» должна подключиться к выполнению программы «Путь в Европу».

Огромное идеологическое значение имеет для нас предстоящая через 2 года знаменательная дата — 20-летний юбилей независимости Казахстана.

Нам важно основательно подготовиться к нему.

Празднование юбилея должно способствовать укреплению казахстанской государственности и патриотизма.

Эту дату следует встретить новыми свершениями в экономике, социальной сфере, науке и культуре.

В рамках подготовки к юбилею надо внушать людям чувство уверенности и веру в достойное будущее Родины.

Инновационное развитие, повышение уровня жизни, стабильность в обществе — вот триединая задача и главный лозунг партии.

Уважаемые делегаты и гости съезда!

Наш народ ждет от нас смелых решений, нацеленных на обновление общества. Партия обязана оправдать доверие людей и их ожидания.

Динамично развивающаяся экономика, крепкое государство, уверенный в своем завтрашнем дне народ — таковыми должны стать основные направления и показатели посткризисного развития нашей страны.

Во всех созидательных делах и начинаниях, направленных на защиту национальных интересов, ради светлого будущего наших детей и внуков впереди должна идти партия «Нур Отан».

Так что за дело, друзья, и давайте действовать.

Да здравствует Республика Казахстан!

Пусть крепнет и процветает наша любимая Родина!

Құрметті делегаттар!

Қадірлі қауым!

Халқымыз бізден қоғамды жаңартып, рухани серпіліс беретін батыл шешімдер күтіп отыр.

Партия ел-жұрттың артқан сенімін де, үмітін де ақтауға міндетті.

Келбеті кемел, халқы дәулетті, экономикасы өскелең, ел-жұрты тату-тәтті, қоғамы орнықты мемлекет — міне, еліміздің дағдарыстан кейінгі дамуының негізгі көрсеткіші осы болмақ.

Бүгінде «бәрі жаман» дегенге сене қоятын ешкім жоқ. Қарапайым халық өзінің мұң-мұқтажына құлақ түретін, іспен жауап беретін партияға, яғни «Нұр Отанға» ғана сеніп отыр.

Ұлт мұраты, ұрпақ болашағы жолындағы жасампаз істердің барлығының басында «Нұр Отан» жүруі керек.

«Нұр Отан» өзінің алдына қойған бұл мақсатына жетеріне толық сенеміз.

Ол үшін партия заман талабына сай, жаңашыл болуы тиіс. Саяси бәсекеде өмірді жақсартуға барынша қабілетті болуы керек. Көпшілік қолдайтындай ел сеніміне лайық бола білуі міндет.

«Нұр Отанды» мен осындай партия деп білемін.

Біз алдағы уақытта да ойға алған барлық шаруаны бірлесіп жүзеге асыратын боламыз. Сөйтіп, Қазақстанды қуатты мемлекетке айналдырамыз.

Ол үшін бізде барлық мүмкіндіктер бар екенін мен айттым. Ендеше, асқақ мақсат жолында бәріміз бір кісідей жұмылып, нақты іске кірісейік, ағайын.

Баршамыздың туған Отанымыз — Қазақстанымыз жасай берсін!

Байтақ еліміздің мәртебесі биіктеп, әрдайым мерейі үстем бола берсін!

Қазақстан Республикасының Президенті жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің XXI пленарлық отырысында сөйлеген сөзі

Қостанай қаласы, 2009 жылдың 12 маусымы

Уважаемые члены Совета!

Уважаемые гости!

Казахстан одним из первых выработал свою антикризисную программу. Важно отметить, что принятая нами программа не стала статичным документом. Мы постоянно вносили в нее дополнения, стремясь максимально адекватно реагировать на меняющиеся условия.

Именно адекватность и эффективность нашей программы были положительно оценены авторитетными экспертами со всего мира.

В целом на реализацию антикризисных мероприятий мы выделили более 19 млрд. долларов, что соответствует 14% ВВП страны. Сегодня мы ощущаем первые начальные положительные результаты.

Во-первых, нам удалось стабилизировать проблему занятости. Благодаря бюджетным инвестициям в инфраструктуру, транспорт, социальные объекты по всей стране создано уже около 100 тысяч рабочих мест. Безработица остановлена на уровне 7,2%, и есть уверенность, что выше этого порога она не поднимется.

Во-вторых, несмотря на снижение цен по экспортным товарам Казахстана, наши международные резервы стабилизировались на уровне 43 млрд. долларов, и даже намечился рост.

В-третьих, мы в целом достигли общей стабилизации финансовой системы. Наблюдается рост объемов кредитования экономики, снижена инфляция.

В реальном секторе благодаря поддержке государства решаются проблемы более 40 тысяч дольщиков. Оказана беспрецедентная поддержка сельскому хозяйству, что позволило, несмотря на кризис, в полном объеме провести посев, увеличить его площади на 1,6 млн. гектаров.

Совсем недавно международное рейтинговое агентство «Standard & Poor's» повысило прогноз по суверенному рейтингу Казахстана до «стабильного» уровня. Это важный позитивный признак того, что мы на правильном пути.

Вместе с тем, кризис в очередной раз подтвердил необходимость диверсификации нашей экономики. Это единственно верный путь посткризисного развития, способный обеспечить устойчивое и долгосрочное благосостояние наших граждан.

Поэтому, начиная со следующего года, мы приступаем к реализации десятилетнего плана, разбитого на два 5-летних, по форсированному индустриально-инновационному развитию страны. Приоритетные направления данного плана включают развитие следующих секторов:

- агропромышленный комплекс;
- стройиндустрия и строительные материалы;
- нефтепереработка и сервисные услуги;

- металлургия;
- химия и фармацевтика;
- энергетика и инфраструктура.

Мы ожидаем, что при сбалансированной мобилизации всех ресурсов по вышеназванным направлениям наша экономика может получить добавленную стоимость в объеме порядка 50 млрд. долларов, что приближается к половине ВВП нашей страны.

Одним из важных факторов успеха задуманной нами программы, наряду с мобилизацией финансовых ресурсов, является активное вовлечение в ее реализацию иностранных инвесторов.

Работая вместе все эти годы, мы смогли в самых сложных условиях построить новую рыночную экономику Казахстана. Я уверен, что, углубляя и расширяя совместную работу, мы выведем ее на новую траекторию роста и диверсификации.

Хочу особо подчеркнуть, что Казахстан был и остается приверженным принципам рыночной экономики, защите прав частной собственности. Все наши законы и Конституция гарантируют это. И они всегда будут незыблемо соблюдаться.

Мы остаемся верными политике стабильного инвестиционного климата, режима благоприятствования для иностранных инвестиций.

Об этом сегодня докладывали наши министры. Мы готовы к вашим новым предложениям для того, чтобы вместе работать дальше и создавать привлекательный инвестиционный климат в стране.

Поэтому, обобщая все вышесказанное, я хочу сфокусировать внимание членов Совета на следующих моментах.

Первое. Говоря об участии иностранных инвесторов в диверсификации казахстанской экономики, нельзя не сказать, что приоритетным для нас вопросом остается развитие казахстанского содержания.

Хочу отметить положительные результаты, которых мы добились в последнее время. Компании добывающего сектора уже подписали меморандумы с казахстанскими производителями на сумму более 330 млрд. тенге и конкретные контракты на сумму свыше 200 млрд. тенге.

Я уверен, что это не предел. Главное не останавливаться и продвигаться по принципу от простого к сложному.

Правительству, Министерству индустрии и торговли следует предметно работать с иностранными инвесторами, казахстанскими промышленными компаниями над возможностями освоения новых видов товаров и услуг.

Я призываю иностранных членов Совета активно сотрудничать с Правительством Казахстана в этом направлении.

Второе. С момента обретения независимости Казахстан всегда был привержен политике открытости для инвестиций.

Благоприятный инвестиционный климат в нашей стране позволил многим компаниям не только расширить объемы своих инвестиций, но и убедил их в выгоды инвестиций в другие — смежные отрасли экономики Казахстана.

Здесь уже говорилось, что за эти годы мы смогли привлечь более 90 млрд. инвестиций, но внутренние инвестиции составили при этом 140 млрд. долларов. Именно эти средства позволили подняться Казахстану и увеличить экономику нашей страны по сравнению с 2000 годом в 2,5 раза.

У нас есть яркие примеры. Компания «Chevron Corporation» инвестировала в производство полиэтиленовых труб в Атырау. Я встречался с президентом этой компании, мы договорились о расширении этого завода в 2 раза, о строительстве нового завода запорной арматуры и судоверфи на Каспии. «Арселор Миттал» построил трубный завод в Актау. Эта компания продолжает работу по расширению комбината в Темиртау — это увеличит производство стали на 5 млн. тонн, то есть в 2 раза, «Saipem SpA» в рамках совместного предприятия с казахстанским инвестором построил завод металлоконструкций.

Вчера я встречался с главой группы «Eni S.p.A.» господином П. Скарони, мы договорились о строительстве газоперерабатывающего завода и новой газовой электростанции.

Сегодня группа ENRC доложила о работах по увеличению производства в Казахстане металлического алюминия до 500 тысяч тонн, строительстве новых предприятий по производству ферросплавов, железных и автомобильных дорог.

Уверен, что примеры подобного сотрудничества способствуют достижению поставленной нами цели — диверсификации экономики. Тем самым Казахстан привлекает необходимые инвестиции и развивает несырьевые сектора. Это выгодно всем.

Считаю, что одним из важных направлений обеспечения финансирования нашей экономики является создание возможностей для иностранных инвесторов по реинвестированию полученной ими прибыли.

У меня состоялся ряд встреч с иностранными членами Совета накануне нашего заседания, и некоторые из них выразили свой интерес к инвестированию в смежные и другие отрасли экономики Казахстана.

Я считаю, что всем членам Совета иностранных инвесторов следует подумать о таких инвестиционных возможностях, а Правительство должно создать для их реализации привлекательные условия.

Третье. Анализ глобальных трендов указывает на то, что инвесторы во всем мире ищут новые сферы приложения капитала. Идет переориентация с краткосрочных спекулятивных вложений на долгосрочные инвестиции в традиционные отрасли. Одновременно идет поиск новых растущих сегментов.

Казахстану в этом плане есть, что предложить. У нас есть привлекательные базовые отрасли экономики, такие как сельское хозяйство, и есть потенциал для новых отраслей — например, возобновляемой энергетики.

В этой связи следует использовать изменения в поведении инвесторов и наши возможности в традиционных и новых отраслях.

Кроме того, формирование единого Таможенного союза между Россией, Беларусью и Казахстаном открывает новые возможности для инвесторов.

Мы создаем единый рынок с населением более 170 млн. человек и суммарным ВВП почти в 2 трлн. долларов по итогам 2008 года.

Уже с 1 июля 2010 года будет отменено таможенное оформление товаров между тремя странами.

Я думаю, это неплохая новость для инвесторов, которые строя в Казахстане, приобретают огромный рынок.

В связи с этим мы договорились, что мы приостанавливаем переговорные процессы по вступлению в ВТО с тем, чтобы ориентироваться на вступление совместно названным Таможенным союзом.

Следует активизировать политику привлечения прямых иностранных инвестиций. Это создаст более сбалансированную и устойчивую структуру капитала в экономике, позволит снизить риски, связанные с преобладанием долгового капитала.

Поэтому я призываю иностранных членов Совета использовать свои связи в международных деловых и финансовых кругах для привлечения интереса инвесторов к возможностям Казахстана.

Это будет огромная помощь с вашей стороны нашей экономике.

Правительство должно подготовить инвестиционные проекты высокой степени проработанности, обеспеченные необходимой инфраструктурой, и активно продвигать их, в том числе через Совет иностранных инвесторов.

Уважаемые друзья!

Говоря о мобилизации финансовых ресурсов для программы посткризисного развития Казахстана, необходимо сказать и о наших больших внутренних возможностях.

Первое. Следует обратить внимание на развитие внутреннего рынка капитала, особенно в национальной валюте.

Добиться выполнения этой задачи невозможно без принятия мер по стимулированию роста сбережений населения и предприятий, полного восстановления доверия вкладчиков к институтам финансовой системы.

По разным оценкам, объем внутренних финансовых ресурсов, незадействованных в экономике, составляет от 5 до 12% ВВП. Необходимо полностью задействовать весь этот потенциал, используя коллективные и индивидуальные механизмы инвестирования.

Эти меры позволяют снизить зависимость от конъюнктуры внешних рынков, обеспечить более доступное фондирование для предприятий реального сектора.

Второе. В текущих условиях ключевым игроком на финансовых рынках становится государство и институты с государственным участием. Следует ожидать, что в среднесрочной перспективе госкомпании и институты развития будут основным каналом привлечения капитала в экономику.

С одной стороны, это важный и нужный инструмент, но необходимо помнить, что он также ведет к концентрации рисков в квазигосударственном секторе. Поэтому инвестиционная политика государственных компаний и институтов, их инвестиционные планы и обязательства, в силу своей значимости для посткризисного развития экономики, должны рассматриваться в увязке с государственным бюджетом.

Привлекаемые ресурсы должны быть направлены на цели диверсификации, мобилизуя при этом частную деловую инициативу.

В конечном итоге у нас должна быть прозрачная модель привлечения и распределения капитала по каналам государственных институтов, учитывающая возможные риски.

Третье. Большие возможности как для частного, так и для государственного сектора открывает использование инструментов государственно-частного партнерства.

Все необходимые законодательные условия нами созданы, теперь следует активно работать в этом направлении. Правительство должно использовать этот механизм в практической реализации крупных инфраструктурных проектов.

Важно систематизировать меры государственной поддержки, продвигать инструменты ГЧП при реализации проектов на местном уровне, особенно при строительстве объектов социальной и жилищно-коммунальной сфер.

Грамотное использование этих механизмов позволит снять нагрузку с бюджета, ускоренно модернизировать инфраструктуру, необходимую для диверсификации экономики.

И последнее, сегодня в мире появляются альтернативные возможности финансирования.

Одним из таких источников фондирования могла бы стать торговля квотами на парниковые выбросы в рамках Киотского протокола.

В марте текущего года Казахстан ратифицировал данный документ. Это открывает перед нами новые возможности в сфере развития энергоэффективных технологий, что позволит привлечь до 1 млрд. долларов инвестиций.

Этим надо воспользоваться и проработать механизмы торговли квотами в Казахстане, изучить возможности организации для этого специальной торговой площадки.

В целом, успешное посткризисное развитие экономики Казахстана, реализация пятилетнего плана будут зависеть от нашей способности мобилизовать необходимые финансовые ресурсы.

Необходимо просчитать требуемый объем инвестиций, сбалансировать его по источникам и по видам финансирования.

Поэтому я поручаю Правительству проработать все озвученные сегодня предложения.

В завершение своего выступления хотел бы обратиться ко всем присутствующим здесь иностранным инвесторам.

Ваше участие, ваши инициативы чрезвычайно важны в реализации тех задач, которые я здесь обозначил.

Наша совместная работа должна стать взаимовыгодным проектом для всех сторон.

Более того, я уверен, что в результате нашего сотрудничества будет внесен значительный вклад в развитие страны, повышение благосостояния казахстанцев. Именно этого сегодня от нас всех ждут люди.

Семей ядролық полигонындағы сынақтар тоқтатылуының 20 жылдығына арналған салтанатты жиналыста сөйлеген сөзі

Шығыс Қазақстан облысы, Семей қаласы, 2009 жылдың 18 маусымы

Ардақты ағайын!

Ханымдар мен мырзалар!

Бүгін біз еліміз үшін айтулы оқиғаны атап өткелі отырмыз. Осыдан 20 жыл бұрын әлемдегі ең ірі Семей полигонында соңғы рет ядролық сынақ жасалған еді.

Менің Жарлығыммен Семей сынақ алаңының жабылғанын өздеріңіз жақсы білесіздер. Бірақ, бұл оңайға түскен жоқ. Оған біз халқымыздың қайсарлығы мен күш-жігерінің, ауызбірлігі мен жылдар бойғы табанды іс-қимылының нәтижесінде қол жеткіздік. Полигонды жабу егемендігіміздің арқасында жүзеге асты.

Әлем жұртшылығы кезінде Семей өңірін полигон алаңы ретінде ғана білді. Шын мәнінде Семей — Абай мен Шәкәрім сияқты даналарымыздың туған жері! Семей — қазақ білімі мен ғылымының, әдебиеті мен өнерінің ордасы!

Сөйтіп, жарты ғасырға жуық жарылыстардан зардап шеккен Қазақстан жерінде ядролық қаруды сынақтан өткізуге соңғы нүкте қойылды. Әлемнің дамыған елдері біздің қауіпсіздігіміз бен бейбіт жолмен өсіп-өркендеуімізге кепілдік берді. Бұл өркениет көшіне бет бұрып, баянды тірлікке ден қойған Қазақстан үшін үлкен табыс еді.

Полигон зардабын тартып, ядролық қарудан пайда болған қайғы-қасіреттен көз ашпай келген халқымыз бұл бастаманы зор ризашылық сезіммен қабыл алды. Біздің бұл шешіміміз жер шарының бейбітшілік сүйгіш миллиондаған адамдарына қуаныш сыйлады. Олардың бойында ядролық қаруды сынауды тоқтатуға болатындығы туралы сенім пайда болды.

Семей полигонындағы жарылыстар халқымыз үшін орны толмас ауыртпалықтар әкелді. Біз тәуелсіздік алғанда ядролық сынақ алаңын жауып, қасиетті жерімізді қасіреттен арылту үшін қажетті нәрсенің бәрін жасадық.

Арада өткен жылдар ішінде еліміз дамыды. Өркениет көшіне бағытын батыл түзеді. Бүгінде Шығыс Қазақстан облысы еліміздің индустриялық-технологиялық дамуында маңызды рөл атқарады.

Өңірде жаңа өндіріс орындары көптеп ашылуда. Осы заманғы технологиялар енгізілуде.

Ауыл шаруашылығы дамып келеді. Ет-сүт өндірісін дамытудағы жұмыстар жемісті жүргізілуде.

Менің тапсырмам бойынша Үкімет Семей қаласын дамыту Бағдарламасын жүзеге асырып келеді. Бағдарлама аясында мектептер, ауруханалар, мәдени объектілер салынып жатыр. Бұл мақсатқа 20 миллиардтан астам теңге жұмсалды.

Таяуда бұл бағдарламаның екінші кезеңін жүзеге асыруға кірісеміз. Көп уақыттан бері көпшіліктің назарында жүрген ауыз су және қаланы жылумен қамту мәселесі оң шешімін табады.

«Жол картасы» аясында облысқа 17 миллиардтан аса теңге бөлінді. Бұл қомақты қаражатты толық және сапалы игерулеріңіз қажет.

Өңірдің өркендеуі — еліміздің өркендеуі.

Барлық қолға алған іс-шараны біз міндетті түрде орындаймыз.

Дорогие соотечественники!

Дамы и господа!

20 лет назад здесь, на семипалатинской земле, оттремел последний ядерный взрыв на одном из крупнейших в мире полигонов.

Прекращению ядерных испытаний способствовала активная деятельность движения «Невада-Семей», которую возглавлял Олжас Сулейменов. Нам удалось широко развернуть это движение.

Объединившись, казахстанцы смогли победить в борьбе против всесильного тоталитарного аппарата, десятилетиями безнаказанно проводившего здесь свои эксперименты над целым народом.

В результате подлинно всенародных усилий в 1989 году удалось остановить 11 из 18 запланированных ядерных испытаний на Семипалатинском полигоне. Всего же на нашей земле было проведено 456 ядерных испытаний, суммарная мощность которых в 2,5 тысячи раз превышала мощность атомной бомбы, сброшенной на Хиросиму.

Последний в истории Казахстана ядерный взрыв произошел 19 октября 1989 года. С того исторического момента прошло уже два десятилетия, но мы до сих пор ощущаем невосполнимый урон, нанесенный нашему народу.

Люди, пережившие ядерные испытания, и, что самое страшное, их дети продолжают испытывать на себе их трагические последствия. Общее число наших соотечественников, подвергшихся радиационному облучению, превышает 1 млн. человек. Миллион мирных граждан Казахстана стали безвинными жертвами ядерного безумия!

Драма полигона — это и драма казахской земли. Травма, нанесенная нашей экологии, столь серьезна, что на ее восстановление уйдут столетия!

Только локальная зона экологического бедствия вокруг Семипалатинского полигона занимает более 300 тысяч квадратных километров. Девятая часть территории Казахстана, сопоставимая с территорией Германии, превращена в отравленную пустошь, искалечена сотнями ядерных взрывов.

Несмотря на все трудности, государство никогда не оставляло своих граждан наедине с их проблемами.

Мы проводим постоянную работу по социальной реабилитации населения и территорий, подвергшихся влиянию испытаний. В общей сложности на эти цели было израсходовано около 34 млрд. тенге.

Мы реализовали Государственную программу по комплексному решению проблем бывшего полигона, которая позволила значительно улучшить экологическое состояние региона.

Считаю также необходимым, чтобы в Семее был сформирован кластер радиологической медицины. Он смог бы объединить усилия медицинских центров Казахстана по диагностике и лечению онкологических заболеваний и заболеваний, вызванных радиацией.

Государство делает все, чтобы будущие поколения не почувствовали на себе отвращающее дыхание Семипалатинского полигона. Чтобы преступные эксперименты прошлого не стали для них физической и моральной травмой на всю жизнь.

Мы также благодарим наших зарубежных партнеров — правительства США, России, Японии, Великобритании, Канады, Италии, Швейцарии и других государств, Программу развития ООН, Европейскую Комиссию за их вклад в реабилитацию населения и экологии Семипалатинского региона.

Дорогие казахстанцы!

Уважаемые гости!

Четыре десятилетия наш народ был заложником глобального ядерного противостояния. Закрытие Семипалатинского полигона и отказ от ядерного оружия стали первым посылом независимого Казахстана человечеству.

Наша страна добровольно отказалась от четвертого по величине ядерного арсенала в мире. Осознавая глобальную ответственность перед миром, мы приняли, как показала сама жизнь, единственно правильное решение.

Казахстан одним из первых в СНГ присоединился к Договору о нераспространении ядерного оружия и к Договору о всеобъемлющем запрещении ядерных испытаний.

Ровно 15 лет назад с территории нашей страны были окончательно вывезены последние ядерные боеголовки, и ядерными державами мира был подписан Меморандум о гарантиях безопасности нашей стране.

По инициативе Казахстана в 2006 году именно здесь в Семипалатинске был подписан Договор о создании в Центральной Азии зоны, свободной от ядерного оружия.

Эти исторические акты продемонстрировали международному сообществу нашу приверженность миру, свободному от насилия и военной угрозы. За каждой из этих исторических вех — сотни тысяч человеческих судеб, выстрадавших на себе безъядерный выбор целой страны.

К сожалению, примеру Казахстана последовали немногие, и сегодня ядерная угроза, подобно пораженному радиацией организму, продолжает мутировать, приобретая новые и новые формы.

Недавнее проведение ядерного испытания Северной Кореей, противоречия вокруг иранской ядерной программы, многолетнее противостояние двух ядерных держав — Индии и Пакистана, попытки террористов обзавестись собственным ядерным оружием — все это еще раз показало, насколько хрупким остается сегодня мировое равновесие.

Пример ядерного разоружения Казахстана и сегодня — реальная альтернатива процессу, который напоминает скольжение мира на краю пропасти.

Я очень рад приветствовать здесь, в Семее наших зарубежных друзей — руководителей дипломатических миссий, аккредитованных в Казахстане, журналистов ведущих мировых средств массовой информации.

Я хочу, чтобы вы донесли до руководства ваших стран, до самых широких кругов мировой общественности стремление казахстанского народа продолжать свою политику, направленную на полное уничтожение ядерной угрозы на планете!

Объединившись с нашими партнерами, Казахстан будет и дальше прилагать все усилия к созданию глобального движения за безъядерный мир. К этому движению

мы призываем присоединиться политические партии, общественные и неправительственные организации, всех активных и неравнодушных людей.

Считаю, что заслуживает внимания инициатива объявить 29 августа, день, когда 18 лет назад был закрыт ядерный полигон, Всемирным днем отказа от оружия массового уничтожения. Мы готовы внести это предложение на рассмотрение Организации Объединенных Наций.

Мы надеемся, что пример создания зон, свободных от ядерного оружия, в Центральной Азии, Латинской Америке, Африке и Юго-Восточной Азии будет использован и в других частях света. В конечном итоге, вся наша планета должна превратиться в единую зону мира и безопасности.

Только общими усилиями мы можем сделать решительный шаг к созданию безъядерного мира!

Я думаю, предстоящие 10 лет станут критическими для всего мира. Они покажут, сможем ли мы полностью избавиться от ядерного «дамоклова меча», или он будет и дальше угрожать человечеству.

Поэтому следует приступить к немедленному пересмотру механизмов нераспространения.

На протяжении последних 40 лет так и не была решена главная задача Договора о нераспространении ядерного оружия — всеобщая универсальность.

Он не только не смог объединить вокруг себя все ядерные державы и государства, претендующие на этот статус, но и не наложил запрет на совершенствование ядерного оружия.

Мировое сообщество должно создать новый универсальный Договор о всеобщем горизонтальном и вертикальном нераспространении ядерного оружия.

Участвовать в формировании и соблюдении нового Договора должен не только узкий круг стран-обладателей ядерного оружия, а международное сообщество всех — как ядерных, так и неядерных государств.

Он также должен запретить совершенствование имеющихся ядерных арсеналов в любой форме. Иначе нам не избежать нового, уже технологического витка «ядерной гонки».

Мы призываем ядерные державы проявить свою ответственность перед мировым сообществом и выполнить, наконец, обязательства по количественному и качественному сокращению своих арсеналов.

В этой связи мы приветствуем заявление Президента США Барака Обамы о необходимости полной ликвидации ядерного оружия у всех государств мира.

Казахстан также поддерживает недавние инициативы президентов России и Соединенных Штатов в области ядерного разоружения и сокращения стратегических наступательных вооружений.

Проблема международной безопасности станет одним из главных приоритетов предстоящего председательства Казахстана в ОБСЕ.

У нашей страны есть абсолютное историческое и моральное право выступать в качестве одного из лидеров мирового антиядерного движения.

К этому нас обязывает память о жертвах, принесенных нашим народом!

К этому нас обязывает забота о мирной жизни наших детей — будущих жителей этой благословенной Богом планеты!

Қадірменді қауым!

Бүгінгі күннің бәріміз үшін маңызы зор. Халқымыз көп жыл бойы полигонның зардабын тартты. Қасиетті қазақ жері сынақ алаңына айналды. Біз тәуелсіздіктің арқасында оны жаптық. Бұған қаншама қиындықтар арқылы қол жеткізгенімізді әрдайым есте сақтауымыз керек.

Бұл тарихи оқиға жаңа мүмкіндіктерге жол ашып, еліміздің дамуына игі ықпалын тигізді.

Біздің балаларымыз бабаларымыз бастан кешкен тағдыр соққысына ешқашан душар болмақ емес. Ұлы даламызға азапты қасірет әкелген оқиға ешуақытта қайталанбауы тиіс.

Бұл үшін мемлекетімізде тұрақтылық және ізгі ниетті әлем үшін ашықтық қажет. Біз сонда ғана еліміздің өркендеуіне қол жеткіземіз.

Төле би бабамыз «Берекені көктен тілеме, бірлігі мол көптен тіле» деген. Бізге керегі елдің бірлігі. Сондықтан халқымыздан ынтымақ пен бірлік кетпесін деп тілейік.

Ең бастысы, ел аман, жұрт тыныш болсын, ағайын!

Зейін қойып тыңдағандарыңызға рахмет!

Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезінде сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2009 жылдың 1 шілдесі

Құрметті съезге қатысушылар!

Мәртебелі меймандар!

Құшағы кең, қонақжай қазақ жеріне келген қадамдарыңыз құтты болсын!

Астанада үшінші рет өткізіліп отырған Әлемдік және дәстүрлі діндер съезіне шақыруымызды қабыл алып, бүгінгі алқалы жиынға қатысып отырған сіздердің баршаларыңызға қазақстандықтар атынан шынайы ризашылығымды білдіремін.

Адамзатқа ортақ құндылықтарды жинақтап, ортаға салып ой бөлісіп, өркениеттер үндестігін нығайтсақ деген ізгі мақсат, асыл мұраттар сіздерді Астана қаласына топтастырып отыр.

Астана төрінде осы күндері сіздер тарапынан айтылатын салиқалы сөз, салмақты ұсыныстар дүниенің түкпір-түкпіріне тарап, Жер шарында бейбітшілік пен өзара бәтуаластықтың орнығуына септігін тигізеді деген үміттемін.

Азия мен Еуропаның, Батыс пен Шығыстың бел ортасында бой көтерген Астана қаласы бүгінгі таңда алуан түрлі ұлттар мен діндердің де тоғысып, жарасым тапқан орталығына айнала бастады.

Біз Қазақстан халқының діни және этносаралық татулықты ту еткен асыл қасиеттерін әрдайым мақтан тұтамыз. Бұл жетістігімізді әлем жұртшылығына үлгі етуге ұмтыламыз.

Біз жаңа мыңжылдықта да толастамай отырған әлемнің әр бұрышындағы діни текетірестер мен ұлттық қақтығыстардың алдын алуға ықпал етіп келеміз.

Астанадағы бүгінгі басқосу да біздің осындай табанды ұстанымымыздың бір көрінісі.

Сондықтан, Әлемдік және дәстүрлі діндер лидерлерінің III съезі дүние жүзінде дінаралық келісімнің өркен жайып, өркениеттердің өзара үндестік табу ісінде айтарлықтай рөл атқарады деп есептеймін.

Уважаемые участники и гости съезда!

Добро пожаловать на дружелюбную и гостеприимную казахскую землю!

От имени всех казахстанцев выражаю вам глубокую благодарность за то, что вы приняли наше приглашение и сегодня здесь собрались.

Мне приятно видеть в благополучии и здравии духовных лидеров со всего мира — друзей Казахстана, которые откликнулись на наше приглашение и собрались вместе, чтобы дать людям свое благословение и пастырский наказ.

Мы очень ценим, что ваше чувство духовной заботы о мире, ваша преданность делу достижения согласия на Земле вот уже в третий раз приводит вас в Астану.

Символично, что наша молодая столица встречает высоких гостей в преддверии своего дня рождения.

Астана — это город межконфессионального согласия. Дворец мира и согласия, минареты мечетей, купола христианских храмов и синагоги, культовые дома пред-

ставителей других религий становятся органической частью архитектурного ансамбля города и его духовной жизни.

Астана — это столица страны, которая на протяжении всей своей истории была центром сплетения исторического и культурного наследия величайших цивилизаций.

И все большее число религиозных, государственных и общественных деятелей со всего мира считают важным для себя принять участие в работе съезда. Если в 2006 году в нашем форуме участвовали 29 делегаций, то сегодня в этом зале собрались уже 77 делегаций из 35 стран мира.

Я рад приветствовать авторитетнейших представителей ислама. Мы говорим вам: «Ассалам алейкум!»

Для нас большая честь принимать у себя видных деятелей христианства. Да хранит вас Господь в ваших благочестивых деяниях!

Обращаясь к лидерам иудаистской общины, мы говорим: «Шалом алейхем!»

Мы приветствуем участие в нашем съезде представителей древнейших религий Востока — буддизма, индуизма, даосизма, синтоизма и зороастризма. Мир вам!

Мы рады, что целый ряд видных государственных и общественных деятелей со всего мира откликнулись на наше приглашение и принимают участие в нашем форуме.

Благодарю вас всех за то, что нашли возможность принять участие в нашем съезде.

Дорогие друзья!

Казахстанский опыт межэтнического и межконфессионального согласия был признан одним из наиболее успешных на постсоветском пространстве.

В нашей стране действует почти 3200 мечетей, церквей и молитвенных домов. Буквально позавчера здесь в Астане мной заложена капсула на месте строительства новой Соборной мечети. В следующем году будет завершено строительство одного из самых больших в нашем регионе православного Храма успения божьей матери.

Дворец мира и согласия, построенный ко II съезду, за прошедшие 3 года стал настоящим духовным центром нашей страны. Здесь регулярно проходят различные конференции и форумы.

Как я и обещал на прошлом съезде, нами создан Международный центр культур и религий, который также расположен в этом дворце.

При поддержке государства в Казахстане создается Фонд исламской культуры и образования.

На протяжении многих веков единый народ Казахстана, обогащенный духовным наследием различных этносов и вероисповеданий, впитал в себя такие качества как толерантность, веротерпимость и открытость к восприятию нового.

И мы чувствуем свою обязанность донести этот, выработанный веками, нравственный императив до всего человечества.

Одной из значимых инициатив Казахстана, поддержанных Организацией Объединенных Наций, стало провозглашение 2010 года Международным годом сближения культур.

Также с гордостью могу отметить, что Казахстану было оказано высокое доверие возглавить в предстоящие годы Организацию по безопасности и сотрудничеству в Европе и Организацию Исламская конференция.

Мы будем целенаправленно доводить до своих партнеров по ОБСЕ и ОИК решения и рекомендации съезда, стремиться реализовывать их в период своего председательства.

Съезд лидеров мировых и традиционных религий, созданный по инициативе Казахстана, также стал органичной и действенной частью глобального диалога между религиями современного мира. Он играет значимую роль, способствуя росту взаимопонимания между духовными лидерами, религиями и народами.

В 2002 году, когда после чудовищного теракта 11 сентября над миром нависла тень пресловутого «столкновения цивилизаций», мы выдвинули инициативу о созыве съезда. Первый форум состоялся в 2003 году.

Его участники — авторитетнейшие религиозные деятели со всего мира — приняли Декларацию, в которой межконфессиональный диалог назван важнейшим инструментом поддержания мира и согласия между народами.

II съезд мы проводили в 2006 году. Это было сложное время, когда резко обострилась ситуация на Ближнем Востоке, шла война в Ираке. Эти события кругами расходились по всему миру, усиливая недоверие между людьми разной религиозной принадлежности.

Мировые религиозные лидеры, собравшиеся тогда в Астане, призвали государства не сходить с пути диалога и предпринять меры по укреплению культуры мира и согласия.

И вот вновь в нашей столице собрались духовные пастыри со всей планеты.

И вновь ситуация в современном мире является тревожной.

В самых разных регионах планеты люди продолжают убивать друг друга, нарушая главную заповедь Божию. Тысячи мирных жителей приносятся в жертву призрачным целям и интересам.

Только за последний год беспрецедентные по масштабам теракты произошли в Стамбуле, Мумбаи, Пешаваре, Багдаде. Насилие порождает насилие, и конца этому замкнутому кругу не видно.

Еще сильнее обостряется обстановка в Афганистане, где вновь поднимают голову экстремисты, которые угрожают стабильности всего региона. Весь мир заполнили наркотики, произведенные в этой стране.

Ядерная угроза продолжает держать в напряжении все мировое сообщество. Международная система ядерной безопасности дала сбой и не смогла предотвратить процесс «расползания» оружия массового уничтожения. Пугающей реальностью становится контрабанда ядерных материалов и попытки ряда террористических группировок обзавестись собственным ядерным оружием.

Таким образом, угрозы стабильности мира не уменьшились. И даже появились новые.

Сегодня человечество переживает самый масштабный за последние десятилетия глобальный финансово-экономический кризис, который нанес жесточайший урон основам мировой экономики.

В результате обрушения мировая экономика потеряла триллионы долларов. На краю экономической пропасти оказались, по данным МВФ, около 50 государств мира. В рецессии находятся все промышленно развитые экономики мира — США, Японии, Евросоюза и России. Впервые за последние десятилетия замедлился рост экономики Китая.

Экономический кризис обостряет все выше отмеченные проблемы в мире.

В этих сложнейших условиях все страны активно занимаются спасением своих экономик. Объем антикризисных мер превысил 10 трлн. долларов. Истощаются валютные резервы, растут государственные долги.

Но в то же время нынешний мировой кризис во многом закономерен.

Экономическое развитие мира в последние десятилетия, гигантский скачок в технологиях не смогли решить таких извечных проблем, как бедность и голод.

Попытки улучшить жизнь за счет дутых систем кредитования, «легких денег» сегодня обернулись для сотен тысяч людей настоящей трагедией. Иллюзия «богатства без труда» оказалась просто обманом.

И вновь перед человечеством остро стоят вопросы, на которые пока никто не может дать однозначных ответов.

Почему все неисчислимо богатство мира, которым Всевышний одарил человечество, служит на благо лишь небольшой его части?

Разрыв между бедными и богатыми продолжает увеличиваться в геометрической прогрессии. И в то же время более 1 млрд. человек существуют менее чем на 1 доллар в день.

В одних странах на свалках уничтожается до трети всех произведенных продуктов. В других частях планеты под угрозой голода находятся целые страны и регионы.

Почему при столь разительных успехах современной науки, мир сотрясают внезапно возникающие угрозы планетарных эпидемий, а миллиарды людей не имеют доступа к медицинской помощи?

Почти 10 млн. детей умирают ежегодно до достижения 5-летнего возраста, причем от излечимых болезней. В мире более 30 млн. человек живут с ВИЧ-инфекцией, и только 3 млн. из них имеют доступ к антиретровирусной терапии. Будто в наказание человечеству возникают новые эпидемии, перед которыми наука пока еще бессильна.

Почему в безумной гонке за земными благами стала забываться нравственная сторона человеческой жизни, а культ потребления стал смыслом жизни многих людей?

На второй план отодвинута необходимость постоянного духовного самосовершенствования. Многие закрывают глаза на то, что над миром стали довлеть материальные ценности — деньги, алчность и бездумная погоня за успехом.

В Упанишадах сказано, «пребывая в многообразном незнании, невежественные полагают: «Мы достигли цели».

Так и прогресс человечества порою стал ошибочно отождествляться только с процессом создания комфортных условий жизни.

Но разве в этом истинный смысл человеческого существования? Быть может, настало время остановиться и задуматься, куда мы движемся, что нас ожидает в перспективе?

К сожалению, отчасти правы те, кто утверждает, что людское общество переживает регресс духовности. И в этом, возможно, глубинная причина всех экономических потрясений современного мира.

Кризис многократно актуализировал значимость нравственного начала в экономике, повседневной жизни человека, во взаимоотношениях, как различных экономических структур, так и людей, стран и народов.

Убеден, что к осмыслению нынешней ситуации и преодолению кризиса нужен неординарный подход. Здесь старые приемы и стереотипы не годятся. Все это будет полумерами.

Нынешнее глобальное экономическое «землетрясение» привело в движение тектонические пласты духовного мира.

К чему приведут эти сдвиги? На этот счет уже есть зловещие прогнозы о мировых войнах, новых масштабных всплесках насилия и жестокости.

Или все же человечество обретет такую формулу существования, в которой продуктивно и на равных будут взаимодействовать все культуры и народы.

Обращаясь с призывом ко всему человечеству, пророк Мухаммед, да благословит его Аллах и приветствует, отчетливо сформулировал главную цель своей миссии в этом мире: «Я послан только для того, чтобы усовершенствовать благородство нравственности».

Иисус Христос говорил: «Какая польза человеку, если он приобретет весь мир, а душе своей повредит?»

Сегодня на передний план должны выступать нравственные начала. Без этого важного инструмента выйти из кризиса на более высокую траекторию развития общества невозможно. В этом я абсолютно убежден.

Хранителями высших моральных ценностей во все времена были и остаются духовные лидеры — пастыри различных религий. Именно поэтому в эти сложные времена на религиозных деятелей возлагается особая надежда.

Сегодня как никогда востребован нравственно-гуманистический императив религии.

Предание Талмуда гласит: «...Каждому человеку следует помнить, что для него и под его ответственность сотворен мир».

Именно вы, религиозные лидеры, можете стать проводниками возрождения духовности — главного условия гармоничного развития мира. В этом мы видим высокое предназначение нашего съезда.

Уважаемые участники съезда!

Как известно, Бог не дает ношу не по силам, и сегодня у человечества еще есть шанс исправить свои прошлые ошибки.

Нынешний кризис дает миру уникальный шанс преобразиться, реализовать извечную мечту человечества о справедливом миропорядке. И этот шанс было бы непростительно упустить.

Причем новый мировой порядок может быть создан не после очередного глобального военного столкновения, как это всегда было в прошлом, а мирно — путем диалога и выработки взаимоприемлемых позиций.

Каковы, на наш взгляд, основы нового мироустройства?

Во-первых, это справедливая экономическая модель.

Она должна базироваться на честной и справедливой мировой финансовой, валютной системе, где не будет места обману и расточительности. Где блага, производимые человечеством, будут направляться на созидание и прогресс каждого человека, его духовный рост и совершенствование.

Во-вторых, это справедливая политическая модель взаимоотношений между государствами.

Во главу угла здесь должны быть поставлены интересы всего мира, а не отдельных стран. В обновленной системе международных отношений не должно быть деления на большие и малые страны, на «хорошие» и «плохие» народы. Этот новый мир должен стать миром всеобщего доверия и уважения, партнерства и диалога.

И нас воодушевляет стремление нового руководства США к налаживанию взаимопонимания с мусульманским миром. Это признак того, что в мире начинают происходить важные перемены.

Мы также поддерживаем предложение Короля Саудовской Аравии о диалоге культур и религий.

В-третьих, это новый подход к обеспечению глобальной безопасности.

Необходимы решительные действия по выработке новых форм международной кооперации, которые смогут стабилизировать ситуацию на планете, сделать ее безопасной. Требуются более эффективные механизмы противодействия терроризму и наркобизнесу.

Особенно важно объединить усилия всего человечества в глобальном движении к безъядерному миру.

Принятый почти 40 лет назад Договор о нераспространении ядерного оружия так и не стал универсальным механизмом обеспечения ядерной безопасности. Он не только не смог предотвратить появления новых ядерных государств, но и не наложил запрет на совершенствование оружия массового уничтожения членами «ядерного клуба».

Поэтому международное сообщество должно приступить к немедленному пересмотру механизмов ядерного нераспространения и создать новый универсальный Договор о всеобщем горизонтальном и вертикальном нераспространении ядерного оружия.

Осознавая свою ответственность перед мировым сообществом, наша страна добровольно отказалась от четвертого в мире ядерного потенциала. К сожалению, нашему примеру последовали пока немногие. Поэтому Казахстан будет и дальше продолжать политику, направленную на полное уничтожение ядерной угрозы на планете.

Мы обратились к Организации Объединенных Наций с инициативой объявить 29 августа, день, когда 18 лет назад моим Указом был закрыт Семипалатинский ядерный полигон, Всемирным днем отказа от оружия массового уничтожения.

Именно в рамках ООН мировое сообщество должно выработать меры противодействия современным вызовам всему человечеству.

В-четвертых, новое мироустройство немыслимо без высокой нравственности и духовности.

Именно они должны стать главными механизмами посткризисного переустройства мира. Все лучшее, что есть в культуре каждого народа, должно быть достоянием всего человечества. В таком мире не должно быть места взаимной подозрительности, дискриминации по религиозным и иным основаниям. Это будет сообщество,

в котором прогресс будет измеряться не только количеством материальных благ, но и высокой нравственностью и ответственностью людей.

В создании такого миропорядка должны принимать участие не только ведущие державы, но и все другие страны и международные организации.

Именно в этом свете в своей статье «Ключи от кризиса» я предложил выработать план радикального обновления. Я убежден, что он должен содержать не только меры по созданию новой валютной системы, переходу наций, народов и стран к новому, более эффективному укладу хозяйствования и планирования. Его неотъемлемым элементом я вижу радикальные инновации в духовной сфере, черпающие свой потенциал в безграничных возможностях взаимообогащения культур.

Поэтому было бы слишком узко рассматривать противодействие кризису лишь с материальной точки зрения.

Я уверен, что без перемен в сознании, без твердого соблюдения моральных норм и высших нравственных принципов кризиса не преодолеть!

Лишь справедливый миропорядок может стать основой процветания человеческого общества!

Именно на это должна быть направлена деятельность Международного центра культур и религий, созданного в Астане.

Важно под его эгидой расширить диалог представителей разных культур и религий. Следует привлечь к нему представителей светских и религиозных СМИ и молодежных объединений, научной и творческой интеллигенции.

Центр должен стать интеллектуальной лабораторией мира, согласия и справедливости, прорабатывать и выдвигать предложения к глобальной повестке дня. Он должен быть рабочей структурой съезда, питающей всех его участников новыми идеями и предложениями.

Секретариат нашего съезда совместно с Центром могли бы продумать вопрос создания Совета религиозных лидеров для диалога и сотрудничества с другими форумами и международными организациями, работа которых направлена на диалог культур и экономическое взаимодействие.

Убежден, что участники III съезда лидеров мировых и традиционных религий поддержат такой подход.

Уважаемые участники и гости съезда!

В своих молитвах, проповедях, в общении с людьми вы несете Слово Божье человечеству, являетесь хранителями непреходящих ценностей этого мира.

Уверен, что вы в полной мере осознаете, как влияет каждое ваше слово на миллиарды людей, на их поступки, убеждения и ценностные ориентиры.

Надеюсь, что призыв, который мы вместе пошлем людям с казахстанской земли — следовать высоким идеалам добра, справедливости и милосердия, лежащим в основе всех религий, — будет ими услышан!

Существует мудрое изречение, которое гласит: «Народы отделяют друг от друга не моря и не различие языков, а только вражда».

Там, где нет дружбы, множатся возможности для вражды. И сегодня мы собрались с верой, что наш диалог окажет благотворное влияние на укрепление доверия и дружбы между народами.

Хочу пожелать съезду плодотворной работы.

Ардақты әлеумет!**Мәртебелі меймандар!**

«Халықтарды бір бірінен бөлетін теңіздер емес, надандық пен тілдердің бөлектігі де емес, араздық қана» деген даналық сөз бар.

Достық жоқ жерде араздыққа мүмкіндік мол болмақ. Сондықтан ізгілік, рақым, имандылық секілді мәңгілік ұғымдарды санаға дарыту арқылы адамдарды тазарту қажет. Адам түзелмей заман түзелмек емес. Бүлінген заманды түзеу адамның өз міндеті.

Мінеки, біз бүгін осы жайында — адамзаттың бүгіні мен ертеңгі тағдыры туралы кең отырып кеңесуге жиналып отырмыз.

Сонымен бірге бұл бас қосу қазіргі дүниежүзілік саяси ахуалға, халықтар достығына игі ықпалын тигізеді деп сенемін.

Съез жұмысының табысты өтуіне тілектестігімді білдіремін.

Көңіл қойып тыңдағандарыңызға рахмет!

Қазақстан Республикасының Конституциясы күніне арналған әскери шеруде сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2009 жылдың 30 тамызы

Қымбатты отандастар!

Қадірлі қонақтар!

Сардарлар мен сарбаздар!

Сіздерді Конституция күнімен шын жүректен құттықтаймын.

Конституция күні — біздің мемлекетіміздің, халқымыздың ең ұлық мерекелерінің бірі.

«Көптің сөзі — киелі», дейді дана халқымыз. Ел-жұрттың талқысынан өтіп, таңдауына айналған Басты құжатымыздың авторы — бүкіл Қазақстан халқы.

Ғасырлар тоғысында әлемдік өркениеттің шыңына ұмтылған Қазақстан халқы тарихи да тағдырлы шешім қабылдап, жасампаз жаңа дәуірге қадам басты. Ата Заң біздің бүкіл жарқын істеріміздің қайнар бастауына айналды.

Конституция мызғымас мемлекеттігіміздің алтын қазығы, бірлігі мен ынтымағы жарасқан елдігіміздің бұлжымас бағдары, кемел келешегіміздің кепілі!

Конституцияны басшылыққа ала отырып біз тәуелсіздігіміз бен мемлекеттігімізді нығайту жолында ғасырлық мәні бар ауқымды істер атқардық.

Біз аз уақытта айбары асқан қуатты ұлтқа, дәулеті тасқан әлеуетті елге айналдық. Ортақ шаңырағымыздың шекарасын шегелеп, іргемізді мызғымастай етіп бекіттік. Тағдыр тоғыстырған, тарих табыстырған түрлі ұлт өкілдері Конституция қағидаттары төңірегіне топтасты. Еуразияның жүрегіне орналасқан Елордамыз әлемге руханияттың ірі орталығы, саясаттың іргелі ордасы ретінде танылды.

Әрбір азаматы өзін тең сезінетін, татулығы жарасқан қазақ елінің, Қазақстан халқының қарымды істері бүгінде әлем жұртшылығы үшін үлгі-өнегеге айналды. Мұның өзі біздің Ата Заңымызда бүкіладамзаттық құндылықтар мен өркениеттік игіліктердің барлығы қамтылғанын айғақтайды.

Конституция күнінің елдік пен егемендіктің, іргесі берік мемлекеттіліктің темірқазығына айналған әсем Астанамыздың төрінде, «Қазақ елі» монументі орналасқан орталық алаңда өтуінің де өзіндік мәні зор.

Ұшар басында алып самұрығы қанат қаққан «Қазақ елі» монументі бабаларымыздың «мәңгілік ел орнату» идеясына қойылған ескерткіш-белгі! Халқымыздың өткені мен болашағын жалғап тұрған, оның мәңгілік мұраты мен асыл арманы бейнеленген бұл алаң — еліміздің басты алаңы!

Байтағымыздың осы басты алаңында бүгін тұңғыш рет мерекелік әскери парад өтуде.

Конституция біздің асқақ абыройымыз, Қарулы күштер — ашық аспанымызды қорғайтын айбынды айбарымыз!

Конституция да, ұлттық армия да біздің тәуелсіздігіміз бен мемлекеттігімізді айшықтайтын айрықша нышандардың бірі.

Біз мемлекеттік рәміздерімізді ұлықтап, тәуелсіздігімізді көзіміздің қарашығындай сақтауға міндеттіміз!

Біз ұланғайыр байтақ даланы ақ білектің күшімен қорғап қалған батыр бабаларымыздың асқақ аманатына адал болуымыз керек. Олар елі азат, жері тұтас қуатты мемлекет құруды, Жерұйықта ғұмыр кешуді аңсады. Осы арманды ақиқатқа айналдыру бақыты біздің ұрпаққа бұйырды. Елімізді әлемнің маңдайалды мемлекеттерінің қатарына қосып, қарқынды дамытып, Қазақстанды қарыштап өркендете беру — біздің қастерлі де қасиетті борышымыз!

Біздің тәуелсіздігіміз бен тұтастығымызды, тыныштығымыз бен бейбіт тірлігімізді қас қақпай күзетіп тұрған, халқымызға қорған болған ұлттық әскеріміздің айбыны арта берсін!

Дорогие казахстанцы!

Первые слова Конституции: «Мы, народ Казахстана...» — это незыблемая формула единства многонациональной страны. Равенство всех граждан, живущих на казахстанской земле, — главный источник успешного развития и процветания нашей Родины.

Наш Основной закон — это надежный фундамент, на котором мы сообща возводим новое общество, новое государство, новую экономику.

За короткое время наша страна совершила рывок в будущее, на наших глазах формируется новая история страны.

Казахстан XXI века стал воплощением многовековых надежд и чаяний народа, его стремления к свободе и независимости.

Мы впервые в нашей истории решили главные задачи — построили крепкую государственность и экономику, обеспечили рост благосостояния народа, заняли достойное место в международном сообществе. Сегодня наши достижения признаны во всем мире.

Казахстанский путь показал, в чем заключается подлинная мощь народа и страны.

Это — единство и согласие, твердая политическая воля и ясное понимание приоритетов стратегии развития.

Поэтому главный успех страны — рождение духа нового Казахстана — духа перемен и устремленности в будущее.

Процветающий и сильный Казахстан — в этом заключаются цель и смысл нашей государственности.

Основной закон — это гарантия роста благосостояния каждого казахстанца. Бесплатное среднее образование, охрана здоровья граждан, забота о матерях и детях, инвалидах и людях старшего поколения обеспечены государством.

За 14 лет экономическая мощь страны возросла в 8 раз, доходы населения — в 17 раз.

Это — конкретные результаты жизни страны по Основному закону!

Но Конституция — это не застывшая догма.

В соответствии с духом времени мы дополнили ее новым содержанием, определили главный вектор развития Казахстана как президентско-парламентской Республики.

Мы усилили роль Парламента. Укрепили политические партии, независимое правосудие, местное самоуправление.

В Конституции закреплён статус Астаны как новой столицы нашего государства. Астана положила начало новой традиции Казахстана — традиции строить

и побеждать! Поэтому расцвет столицы — это политический триумф нашего народа. И мы сделаем таким же процветающим весь Казахстан!

Сегодня Казахстан — ответственный и уважаемый партнер в мировом сообществе, ключевая страна Центральной Азии.

В 2010 году Казахстан будет председателем Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе. Убежден, что эту высокую миссию мы выполним достойно.

Непреодолимая ценность Конституции уже проверена временем. Основной закон — залог стабильности нашего общества в сложных условиях мирового экономического кризиса.

Наша экономика выдержала натиск этой глобальной стихии.

Государство помогло и поддержало каждый аул, каждую казахстанскую семью. Увеличиваются зарплата бюджетникам, пенсии, пособия и стипендии. Оказана поддержка малому и среднему бизнесу, строительной индустрии, ведущим банкам. Колоссальные инвестиции направлены в перспективные инновационные проекты. Уже создано более 350 тысяч новых рабочих мест.

Сегодня мы ориентированы на достижение нового качества экономического развития и обеспечение высоких стандартов жизни всех казахстанцев.

Все это говорит о том, что Конституция Казахстана создана для народа, принята народом и действует во благо народа!

Конституция укрепила нашу независимость, придала прочность государству и всему обществу.

Поэтому наш общий долг — бережно относиться к Основному закону, уважать его, как уважаем свою Родину, свою историю.

Важно, чтобы каждый казахстанец ценил значимость Конституции не только для государства и общества, но и лично для себя, своей семьи и своих детей, знал свои конституционные права, свято чтит и выполнял конституционные обязанности.

Именно поэтому мы по-новому празднуем сегодня День Конституции. По всей стране проходят торжественные мероприятия, массовые патриотические акции. Это должно стать доброй традицией.

Следующий год будет для нашей страны особым. Мы отметим 15-летие Конституции. Это большая историческая дата, которую мы встретим новыми достижениями и успехами.

Конституция на века закрепила наши главные ценности — независимость, мир и стабильность. Долг всех государственных институтов, каждого казахстанца — быть на страже этих ценностей.

В первых рядах защитников твердо стоят наши славные Вооруженные Силы. Поэтому сегодня, первый раз в День Конституции, проходит военный парад.

Независимость государства незыблема, когда есть крепкая армия, когда его граница охраняется и обеспечивается полная безопасность как самой страны, так и всех ее граждан.

И я, с гордостью могу сказать: наши Вооруженные Силы, органы национальной безопасности и внутренних дел достойно выполняют свое главное предназначение — укрепление независимости Республики Казахстан.

Сегодня впервые у монумента «Қазақ елі» — символа неразрывной связи прошлого, настоящего и будущего Казахстана — пройдут парадные расчеты наследников нашей великой истории, представители всех родов войск.

Служба в Вооруженных Силах — это почетная обязанность граждан. Забота о защитниках Отечества — приоритет государства и всего общества. Так было, так есть и так должно быть всегда!

Обращаюсь к каждому военнослужащему. Ваш ратный труд — это прочная гарантия свободы нашего народа, суверенитета страны, спокойствия и уверенности всех казахстанцев.

Крепите воинскую дисциплину и боевую выучку! С честью несите высокое звание защитника Родины!

Пусть всегда на нашей земле будет мир и согласие!

Пусть наши сыновья только на учениях познают силу и мощь оружия!

Пусть будет непоколебимой независимость нашего государства!

Поздравляю всех казахстанцев, всех участников военного парада с Днем Конституции!

Тәуелсіз Қазақстан жасасын!

Қазақстан Республикасы Парламенті төртінші шақырылымы ІІІ сессиясының ашылуында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2009 жылдың 1 қыркүйегі

Уважаемые депутаты Парламента!

Дамы и господа!

Поздравляю вас с открытием очередной сессии Парламента.

30 августа мы торжественно отметили наш государственный праздник — День Конституции. В рамках Основного закона, очертившего столбовую дорожку нашей независимости и ставшего главной ценностью казахстанского общества, Парламент страны продолжает осуществлять законотворческую деятельность, тем самым способствуя укреплению нашей государственности.

Перед лицом мирового экономического кризиса, затронувшего практически все государства мира, Парламент страны внес весомый вклад в преодоление его негативных последствий. Учитывая важность стабилизации экономики в этих условиях, в порядке упреждающих мер по нейтрализации кризиса Парламент в срочном порядке рассмотрел и принял ряд необходимых законов.

В целом за время работы ІІ сессии Парламента четвертого созыва было рассмотрено более 140 законопроектов, по результатам чего было принято свыше 90 законов. Подавляющее большинство этих законов направлено на улучшение благосостояния граждан и повышение социального уровня. В их числе хотел бы особо отметить Налоговый и Бюджетный кодексы, Кодекс «О здоровье народа и системе здравоохранения».

Впервые был законодательно утвержден трехлетний бюджетный план республики.

Парламентом ратифицирован Киотский протокол к рамочной конвенции Организации Объединенных Наций об изменении климата, принят Экологический кодекс и Закон «О внесении изменений и дополнений в Водный кодекс». Эти документы дали нам возможность сформировать правовые основы защиты окружающей среды и эффективно решать экологические проблемы.

Наряду с этим по результатам рассмотрения ряда законопроектов, направленных на ускорение демократических процессов, дальнейшее совершенствование политической системы и повышение роли политических партий в жизни общества, были внесены изменения и дополнения в законы «О политических партиях» и «О выборах».

Также были приняты законы «Об Ассамблее народа Казахстана» и «О Высшем судебном совете Республики Казахстан».

Оценивая в целом работу прошедшей ІІ сессии Парламента, считаю, что она оказалась плодотворной. В связи с этим я выражаю вам свою благодарность.

Уважаемые депутаты!

Качественная работа Парламента во время ІІ сессии создала законодательную базу для оперативного решения социально-экономических проблем, преодоления негативных последствий глобального финансового кризиса.

За прошедший период на стабилизационные меры государство направило 19 млрд. долларов, что соответствует 14% ВВП страны. Уже сегодня мы ощущаем положительные результаты принятых мер.

Во-первых, удалось укрепить социальную сферу.

Мы сохранили все социальные обязательства государства перед нашим населением. Большую роль в этом сыграла реализация Стратегии региональной занятости населения, на которую был выделен 191 млрд. тенге. Соблюдаются трехсторонние меморандумы между Правительством, местными органами власти и крупными работодателями. Все это позволило не увеличить, а наоборот — сократить уровень безработицы, прежде всего среди молодежи. В настоящее время в регионах реализуются свыше 5 тысяч инвестиционных проектов, создано 393 тысячи рабочих мест.

В результате в первом полугодии этого года реальные денежные доходы населения выросли. Объем пенсионных накоплений достиг 1 трлн. 680 млрд. тенге.

По всей стране реализуются проекты «100 школ, 100 больниц», «20 интеллектуальных школ».

Во-вторых, удалось переломить негативную тенденцию экономического спада, улучшить ситуацию в отдельных секторах экономики.

В частности, промышленной продукции было произведено на 3,1% больше, чем в первом квартале.

Благодаря поддержке государства решаются проблемы более 40 тысяч дольщиков. Мы приняли беспрецедентные меры по этому вопросу — пошли навстречу гражданам. Наши граждане благодарны государству за такую помощь.

Оказана также беспрецедентная поддержка сельскому хозяйству. Объем его валовой продукции за январь-июль этого года увеличился по сравнению с январем-июлем 2008 года на 2,8%. Отечественные фермеры уже получили более 63 млрд. тенге. Это позволило в полном объеме провести посевную, увеличить площади посева на 1,6 млн. гектаров.

В-третьих, в целом достигнута общая стабилизация финансовой системы.

За 7 месяцев текущего года объем инвестиций в экономику вырос по отношению к аналогичному прошлогоднему периоду на 7%. Стабильно идет кредитование экономики, снижена инфляция.

Совокупные активы банков по состоянию на 1 августа 2009 года превысили 12 трлн. тенге, увеличившись по сравнению с прошлым годом почти на 2%. Ссудный портфель банков за полугодие возрос на 10,6%.

Международные резервы страны стабилизировались на уровне 42,5 млрд. долларов, и наметился их рост.

Продолжена работа по рефинансированию ипотечных займов.

В-четвертых, значительную поддержку получили наши предприниматели. Малый и средний бизнес освоил 134 млрд. тенге. Всего программой воспользовались 2,5 тысячи субъектов малого предпринимательства. Ими создано 4700 новых рабочих мест.

Во втором квартале по сравнению с первым отмечается рост производства продукции малого и среднего бизнеса на 19%. По оценкам международных экспертов, среди стран СНГ Казахстан лидирует по индексу эффективности антикризисной политики.

Поступательное развитие Казахстана зафиксировано в итогах переписи населения, проведенной в феврале-марте текущего года. Окончательные итоги еще уточняются, но предварительные итоги говорят о больших изменениях, произошедших в нашем обществе.

Результаты переписи показали заметные социально-экономические, демографические изменения в стране за прошедшие 10 лет.

Прежде всего речь идет о позитивных сдвигах в уровне жизни населения. Денежные доходы казахстанцев за 10 лет выросли в среднем почти в 5 раз.

Нам удалось переломить тенденцию снижения численности населения и обеспечить заметный демографический рост. В целом за 10 лет численность населения увеличилась с 14,9 млн. человек до 16,3 млн. человек. Это достигнуто в основном за счет роста рождаемости и снижения смертности.

Поддержка агропромышленного комплекса способствовала росту доли сельского населения. За 10 лет оно увеличилось от 44 до 46%. В то же время возросло количество людей, проживающих в крупных городах, особенно в Астане — на 80% и Алматы — на 20%.

Отмечен перелом в процессах внешней миграции. Приезжающих в страну стало больше, чем убывающих за ее пределы. Это — свидетельство привлекательности жизни в Казахстане.

За десятилетие на историческую родину, в основном из стран СНГ, Китая, Монголии, Турции и Ирана, вернулось только по данным официальной статистики более 650 тысяч человек. Но приезжали и до 1999 года, поэтому более 1 млн. человек прибыло по этой статье.

За десятилетие численность казахов возросла с 53 до 65%. И в то же время сохранен уникальный этноконфессиональный состав населения Казахстана. В стране живут представители 140 национальностей. Около 70% казахстанцев исповедует ислам, 25% — христианство, а также другие религии.

Перепись свидетельствует о значительном росте уровня информационной грамотности населения. 34% населения в возрасте 15 лет и старше имеют навыки работы на компьютере, 20% пользуются Интернетом, 12% владеют английским языком.

Главное, что показала эта перепись — народ Казахстана стал жить лучше.

За последние 10 лет ежегодный темп роста реальных денежных доходов населения составил в среднем 10%. Пенсии и социальные пособия выросли более чем в 3 раза, стипендии — в 6 раз. Количество владельцев легковых автомобилей увеличилось в 2,5 раза. Жилищный фонд увеличился на 24 млн. кв. метров, половина из них — в сельской местности.

Это и было нашей главной целью, когда почти два десятилетия назад мы начинали реформы. Значит, мы все делали правильно.

За 10 лет в стране открыто 616 новых школ, 125 больниц. Распахнули двери десятки новых театров, домов культуры, библиотек и музеев, стадионов и спортивных площадок. Построено и качественно отремонтировано почти 29 тысяч километров автомобильных дорог.

Все это сделано для всех казахстанцев, для роста их качества жизни. И данные переписи эти позитивные сдвиги отразили.

Перепись дала нам ценные сведения о состоянии населения. Эта информация позволяет четко планировать жизнь страны на годы вперед.

Поручаю Правительству провести все контрольные расчеты по данным, полученным в ходе переписи, опубликовать в конце года окончательные результаты и учесть их в процессе реализации социально-экономических программ.

Теперь о задачах предстоящей сессии Парламента.

Мы должны не просто преодолеть трудную полосу, но и основательно подготовиться к посткризисному этапу развития. Это требует серьезного и комплексного обновления и модернизации нашего законодательства.

Первое. Перед Правительством поставлена задача до конца года завершить разработку программы развития страны до 2020 года, то есть на предстоящие 10 лет с разбивкой по двум пятилеткам.

Это станет следующим шагом по выполнению Стратегии развития «Казахстан-2030». И нам надо учесть глобальные изменения и тенденции.

В ближайшее десятилетие усилия государства и общества следует сосредоточить на 5 основных направлениях:

- посткризисное восстановление экономики;

- обеспечение ее устойчивости;

- создание конкурентоспособного человеческого капитала;

- обеспечение населения базовыми социальными и жилищно-коммунальными услугами;

- поддержание межнационального согласия, безопасности, стабильности международных отношений.

В посткризисный период нет альтернативы индустриализации страны.

Поручаю Правительству до конца текущего года завершить разработку:

- пятилетнего плана стимулирования индустриализации страны;

- карты индустриализации на 2010–2015 годы и схемы рационального размещения производственных мощностей до 2020 года. Уже сейчас отобраны 25 индустриальных проектов в сфере машиностроения, металлургии, нефтепереработки, фармацевтики и химической отрасли на общую сумму 30 млрд. долларов.

Они дадут эффект в объеме 35 млрд. долларов, будет создано 270 тысяч рабочих мест.

Все наши меры по индустриализации и развитию экономики Казахстана должны иметь хорошее законодательное обеспечение. В приоритетном порядке следует рассмотреть закон об индустриальной политике. Поручаю Правительству ускорить его подготовку и внести в Парламент.

Эффективная индустриальная политика должна быть основана на инновациях, самых современных знаниях и технологиях. Поэтому надо разработать и принять новый закон о науке, определить в нем принципы развития отечественной научной сферы. Один из экономических приоритетов связан с развитием агропромышленного комплекса.

На ваше рассмотрение уже представлен законопроект по вопросам совершенствования деятельности крестьянских (фермерских) хозяйств. Его надо принять, не затягивая сроков.

Широкие возможности для нашей экономики открываются с началом действия с 1 января 2010 года соглашений о создании Таможенного союза между Казахстаном, Беларусью и Россией. Это — важная составляющая часть интеграционных инициатив нашей страны, реализуемых на практике. Депутатам предстоит продолжить работу по законодательному обеспечению общего таможенного пространства, включая проведение ратификационных процедур по Таможенному кодексу трех стран.

Второе. Укрепление устойчивости и конкурентоспособности финансового сектора страны.

Кризис продемонстрировал недостатки существующих моделей финансовых систем как в общемировом масштабе, так и в нашей стране.

По моему поручению сейчас разрабатывается концепция национальной финансовой архитектуры. В ней будут отражены вопросы комплексного совершенствования законодательства в сфере банковской деятельности, валютного регулирования и контроля.

Нам предстоит серьезно усилить роль финансового надзора, изменить законодательство по вопросам страхования, повысить эффективность бюджетного законодательства. Важно, чтобы бюджет стал важнейшим источником экономического развития.

В целом финансовая система страны должна работать на диверсификацию экономики, на инновационный промышленный рост. Это будет главным критерием ее оценки.

Вчера состоялась встреча Канцлера Германии и Президента Франции, которые говорили о том, что те банки, которые оживились и начали работать, снова повторяют прежние свои ошибки. Ставят для себя огромные бонусы и идут по той же проторенной дороге.

Мы не должны этого допустить. Важно, чтобы казахстанская банковская система удерживала все коммерческие, финансовые и валютные риски в допустимых пределах.

Для того, чтобы экономика генерировала внутренние ресурсы роста, надо обеспечить более высокий уровень сбережений.

Правительству, национальным холдингам необходимо сократить расходы государственного бюджета и максимально использовать заимствования на отечественном фондовом рынке путем выпуска облигаций. Нам важно сохранять большую часть доходов от сырьевого сектора в Национальном фонде. Через 10 лет объем его активов должен составить не менее 30% ВВП. Следует также ответственно управлять валовым внешним долгом страны. Необходимо предусмотреть переход к антициклической фискальной политике. Это значит уменьшать расходы государства в период роста экономики и увеличивать их во время спада.

Мы должны чаще говорить народу, что нужно в хорошие годы накапливать средства, чтобы в тяжелые годы их расходовать. Это — очень важный урок кризиса, который мы переживаем.

Третье. Кардинальное улучшение делового климата и предпринимательской активности в стране.

Хотел бы особо подчеркнуть, что базовые принципы экономики, такие, как честная конкуренция, неприкосновенность частной собственности и поощрение деловой

инициативы, остаются незабытыми. В то же время важно найти оптимальный баланс между рыночными подходами и государственным регулированием. Государственные механизмы должны системно усиливать и дополнять рыночные принципы.

Сейчас особенно необходимы новые системные меры по улучшению делового климата и поддержке отечественного предпринимательства. Надо оптимизировать систему проверок предпринимательства. Мы давно и долго говорим на эту тему. Надо все свести в одном законе, все остальные поставить на утрату и навести порядок, чтобы проверяющие органы не давили на малый и средний бизнес.

Необходимо продолжить работу по увеличению казахстанского содержания в государственных и корпоративных закупках и дальнейшему замещению импорта.

Поручаю Правительству до 1 октября текущего года внести соответствующий законопроект в Парламент. Принять его надо до конца года, чтобы мы этой работой занимались законно.

Четвертое. Активное развитие отраслей социальной сферы.

Депутатам предстоит внести поправки в законодательные акты по вопросам социальной поддержки отдельных категорий граждан, закон об образовании.

Следует учесть, что продолжится реализация программы «Нұрлы кеш». Сегодня она выполняется в пилотном режиме в трех областях — Акмолинской, Восточно-Казахстанской и Южно-Казахстанской. Данная программа дает возможность оралманам приобретать жилье через механизм льготного кредитования.

Депутатскому корпусу надо поддержать запланированные меры помощи молодым специалистам, работающим на селе.

Я обратился с таким призывом ко всем выпускникам вузов — идти работать на село. Молодежь активно это поддержала.

Это — прежде всего выплата им, начиная с 2010 года, бюджетных кредитов по нулевой ставке для приобретения жилья. С нынешнего года молодым специалистам, переселившимся в сельскую местность выплачиваются подъемные пособия. На эти цели в ближайшие 3 года из республиканского бюджета будет выделено 14,3 млрд. тенге.

В работе над проектом бюджета Парламенту следует предусмотреть дальнейшее финансирование мер по реализации «Дорожной карты».

Накануне я совершил ряд поездок по регионам, где ознакомился с ходом работ по реализации «Дорожной карты». Знаю, что депутаты также побывали на местах.

Когда я инициировал эту программу, то поставил задачу — дойти до каждого аула, каждой семьи. Я убедился, что она выполняется. Ведется масштабная работа по обновлению жилищно-коммунального хозяйства, ремонту дорог, школ, детских садов, больниц. Такого не было даже в годы экономического роста! Люди искренне нас благодарят за эту инициативу. И мы будем продолжать реализацию этой программы.

Пятое. Одними из ключевых приоритетов работы Парламента должны стать обеспечение административной и правовой реформы, дальнейшая демократизация казахстанского общества.

Надо повышать доверие населения, прежде всего к судебной системе через ее прозрачность и эффективность, строгое соблюдение законности в работе судов.

Не первый раз мы об этом говорим, принимаем немало мер, вносим изменения

в законодательство. Мы на 60% повысили зарплату судей. Народ вправе ожидать от судейского корпуса такой работы, чтобы люди шли туда за справедливостью.

Считаю важным продолжить работу по закреплению в законодательстве норм, обеспечивающих реальное равноправие граждан Казахстана вне зависимости от их расовой, национальной и религиозной принадлежности, защиту прав и свобод человека.

Большое значение для общества будут иметь разработка и принятие законодательства о гендерном равенстве — законов о равных правах и равных возможностях мужчин и женщин, предупреждении и пресечении бытового насилия.

По моему поручению разработана новая Концепция правовой политики. На базе ее положений следует обновить казахстанское законодательство, укрепить законотворческий процесс, повысить его качество.

Поручаю Правительству разработать и внести в Парламент в первоочередном порядке законопроекты о научной, в том числе антикоррупционной экспертизе законов и подзаконных актов, лоббистской деятельности, более широком использовании возможностей «Электронного правительства».

Парламенту предстоит рассмотреть проекты нового Кодекса об административных правонарушениях и Административного процессуального кодекса. Они должны обеспечить прозрачность всей процедуры рассмотрения административных правонарушений.

В ходе текущей сессии следует принять законопроекты, направленные на совершенствование деятельности правоохранительных органов, усиление борьбы с преступностью и коррупцией.

Борьба с коррупцией — это не кампания, это — наш важный приоритет. Ни в коем случае нельзя допустить сведения счетов в этом вопросе. В последнее время эта работа резко активизировалась. Под следствием находятся чиновники высокого ранга — бывшие руководители центральных министерств и ведомств, ряда областных департаментов.

В стране не должно быть таких кресел и кабинетов, которые бы спасали от наказания тех, кто запускает руки в карман государства. В то же время борьба с коррупцией должна вестись правоохранительными органами в строгом соответствии с законом, с соблюдением всех процессуальных норм. Это я поручаю Генеральной прокуратуре.

Сами правоохранительные органы должны следить за чистотой своих рядов.

Уважаемые депутаты!

Будущий год — особенный для нашей страны. Он будет отмечен важным историческим событием — председательством Казахстана в Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе. Эта почетная миссия накладывает на нас огромную ответственность и в то же время предоставляет нам широкие возможности.

Депутатскому корпусу предстоит активная работа с зарубежными коллегами, участие в деятельности различных комиссий и групп ОБСЕ, ее Парламентской ассамблеи. Нужно использовать эту возможность для изучения опыта работы парламентов стран-участниц Организации, применения его в Казахстане. Следует на порядок поднять качество законотворческого процесса в нашей стране, сделать его еще ближе к европейским стандартам. Парламент вместе со всеми государ-

ственными органами должен активно участвовать в выполнении страной функций председателя ОБСЕ.

Наш общий долг — сделать все, чтобы Казахстан достойно справился с этой обязанностью, тем самым укрепил авторитет и влияние в международной политике.

Уважаемые депутаты!

Очередная сессия Парламента будет напряженной. Нашей общей задачей станет законодательное обеспечение подготовки к новому этапу развития страны.

Во главе этой работы должна идти фракция Народно-демократической партии «Нур Отан». Каждый депутат-нуротановец обязан осознать свою личную ответственность за успех общего дела.

Желаю вам слаженной работы, принятия новых важных законов, укрепляющих нашу независимость и государство, уверенность каждого казахстанца в достойном будущем, будущем его детей!

«Жемқорлықпен күрес және тиісті басқару Шығыс Еуропа мен Орталық Азияның экономикалық және әлеуметтік дамуының шарты ретінде» атты халықаралық конференцияда сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2009 жылдың 16 қыркүйегі

Құрметті конференцияға қатысушылар!

Ханымдар мен мырзалар!

Қонақжай қазақ жеріне, әсем Астанамызға қош келдіңіздер!

Біз жаһандану дәуірінде өмір сүрудеміз. Сондықтан қазір көптеген мәселелер ұлт ауқымынан, ел шеңберінен шығып, ғаламдық сипатқа ие болып отыр.

Бүгінгі конференцияның тақырыбына айналған сыбайлас жемқорлықпен күрес мәселесі де бүкіл дүниежүзі мемлекеттері үшін өзекті ортақ мәселенің бірі.

Біз ТМД мемлекеттері арасында алғашқылардың бірі болып «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» арнайы Заң қабылдадық.

Елімізде Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігі мен Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мәселелері жөніндегі комиссия жұмыс істейді.

Сонымен қатар елімізде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мемлекеттік бағдарлама жүзеге асырылуда.

Уважаемые участники конференции!

Дамы и господа!

Приветствую Вас на гостеприимной казахстанской земле — представителей почти 60 государств и 20 международных организаций!

Такой представительный состав форума говорит о том, как важны для всего мирового сообщества вопросы эффективной борьбы с коррупцией.

Тот факт, что она впервые проводится в Казахстане, говорит о нашей решимости быть в первых рядах борцов с глобальной угрозой.

Противодействие этому злу — важный приоритет государственной политики Казахстана.

Мы отразили это в долгосрочной Стратегии развития Казахстана до 2030 года.

По оценкам международных экспертов, Казахстан по уровню антикоррупционной деятельности занимает лидирующие позиции на постсоветском пространстве.

10 лет назад Казахстан одним из первых в СНГ принял специальный Закон «О борьбе с коррупцией».

Наше законодательство о государственной службе, судебной системе, правоохранительных органах имеет четко направленный антикоррупционный характер.

Введен пожизненный запрет на занятие любых должностей в государственных органах и организациях для лиц, ранее уволенных за совершение коррупционных правонарушений.

Совершенствуя систему государственного управления, мы стремимся сделать ее более компактной и прозрачной.

Убираем лишние звенья во взаимодействии государства с гражданами и хозяйствующими субъектами, все, что способно быть рассадником коррупции.

Мы последовательно реализуем уже вторую Государственную программу по борьбе с коррупцией, рассчитанную на период до 2011 года.

Антикоррупционная политика осуществляется государством на системной основе. Созданы и активно работают Комиссия по вопросам борьбы с коррупцией при Президенте, специальное Агентство по борьбе с экономической и коррупционной преступностью.

В прошлом году в Астане прошел Антикоррупционный форум, объединивший борцов с коррупцией со всего Казахстана.

Разработан и принят Общенациональный план действий по борьбе с коррупцией.

Он нацеливает не только государственный аппарат, но и институты гражданского общества на совместное противодействие этому злу.

К этой работе активно подключились политические партии, неправительственные организации, средства массовой информации, широкие слои нашего общества. Работают общественные приемные, телефоны «доверия».

Антикоррупционная политика Казахстана строится с учетом международных стандартов, базируется на международных документах, принятых мировым сообществом.

В мае прошлого года наша страна ратифицировала Конвенцию ООН против коррупции.

В целом Казахстаном накоплен полезный опыт борьбы с коррупцией. Мы всегда открыты к диалогу со своими зарубежными партнерами по всем вопросам.

Мы готовы делиться своими подходами. Готовы изучать и применять успешный опыт антикоррупционной работы в других странах мира.

Наш опыт говорит о том, что успешно противодействовать коррупции можно, лишь выполнив несколько важных условий.

Во-первых, нужны строгие и справедливые законы и их исполнение. В этом направлении мы будем и впредь совершенствовать нашу правовую базу, в том числе и опираясь на богатый опыт других стран мира.

Концепция правовой политики, которую недавно я утвердил своим Указом, содержит ряд задач по устранению в Казахстане причин и условий, способствующих возникновению коррупции.

И мы сделаем все возможное, чтобы для коррупционеров не осталось ни одной лазейки в законодательстве. Необходимы открытость и прозрачность работы правительственных и местных чиновников, доступность для всех средств массовой информации всех действий компаний и бизнеса.

Во-вторых, для этого нужна сильная политическая воля. И она есть у руководства страны!

Эта воля — и в нашей решимости создать более прозрачную систему управления, обеспечить неукоснительное соблюдение прав и свобод каждого гражданина.

В-третьих, необходимо, чтобы нетерпимым к коррупции стало все общество.

Чтобы даже мысль о том, брать или дать взятку, вызвала мгновенное отторжение в сознании каждого гражданина. Добиться этого сложнее всего. Потому что речь идет о более высоком уровне правовой культуры общества и определенного опыта. Воспитывать ее в гражданах надо с самого раннего детства. И в этой

благородной работе государство должно идти рука об руку с гражданским обществом — партиями, неправительственными организациями, СМИ.

В-четвертых, пожалуй, одно из главных условий для развивающихся стран. Преступности и коррупции сопутствуют бедность и кризисы в экономике. Отсюда низкие доходы граждан и государственных служащих. Как вы хорошо знаете, наша страна, как другие постсоветские страны, пережившие советский тоталитаризм, прошла через полный развал экономики вместе с коллапсом СССР, а также через последующие кризисы.

Кто это прошел, хорошо знает. Преодоление пережитков старой правоохранительной системы, особенно судебной системы, оказалось непростым делом. Это старая болезнь. Десятилетиями решить вопрос взяткой было легче, чем идти законным путем. Это наследие командной экономики и это объективная причина. Но мы упорно преодолеваем это.

Проблема еще и в кадрах. Нашей независимости не исполнилось еще и 20 лет. Работают люди со старым образованием и старым пониманием. Поэтому нам очень важен опыт такой работы.

Уважаемые участники конференции!

Борьба с коррупцией — это не только решительные меры по наказанию преступников. Это целый комплекс повседневной работы государства и общества.

Успех в борьбе с коррупцией во многом зависит от того, насколько слаженными будут действия мирового сообщества.

Я убежден, что дискуссии на вашем форуме внесут достойный вклад в дело совершенствования антикоррупционной политики по всему миру.

Хотел бы пожелать всем участникам конференции плодотворного обмена опытом, интересных идей и успехов в вашей важной работе! Этими идеями и хорошим опытом мы непременно воспользуемся!

Желаю успехов в вашей работе!

БҰҰ Дүниежүзілік туристік ұйымы Бас ассамблеясының XVIII сессиясында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2009 жылдың 5 қазаны

Қадірлі Бас хатшы!

Құрметті Ассамблеяға қатысушылар!

Сіздерді Дүниежүзілік туристік ұйым Бас ассамблеясының 18-ші сессиясының ашылуымен шын жүректен құттықтаймын.

Тамырын тереңге тартқан, тарихи Ұлы Жібек жолының бойына орналасқан, табиғаты таңғажайып қазақ елінің қонақжай шаңырағына қош келдіңіздер!

Бас ассамблеяның кезекті сессиясының ТМД және тіпті бүкіл Шығыс Еуропа мен Орталық Азия елдері арасында тұңғыш рет Қазақстанда өткізілуі — еліміз үшін үлкен мәртебе. Дәл бүгін қасиетті қазақ топырағына әлемнің түкпір-түкпірінен келген 140-тан астам делегацияны күтіп алудың үлкен жауапкершілік екенін де біз жақсы білеміз. Сонымен қатар баршаңыз үшін бұл маңызды жиынның тәуелсіз Қазақстанның Еуразия жүрегінде орналасқан жас та көрікті және бас қаласы — әсем Астанада өткелі отырғаны да есте қаларлықтай әсерлі боларына сенімдімін.

Туризм саласы ұлттарды жақындастырады, елдерді табыстырады. Қазіргі жаһандану дәуірінде ғаламдық ынтымақтастық пен өзара түсіністіктің орнауында туризмнің ықпалы айрықша. Демек, халықаралық туризм саласының дамуына бәріміз мүдделі болуымыз керек. Сонымен бірге ол баршамызға үлкен жауапкершілік жүктейтінін де ұмытпауға тиіспіз.

Форум жұмысына сәттілік пен жеміс тілей отырып, барша қазақстандықтардың атынан осы Дүниежүзілік туристік ұйым Бас ассамблеясына қатысушы елдер делегацияларына, олардың жетекшілеріне біздің әсем де асқақ Астанамызға келуге қабылдаған шешімдері үшін алғысымды білдіруге рұқсат етіңіздер! Қадамдарыңызға нұр жаусын! Тағы да қош келдіңіздер!

Уважаемые участники Ассамблеи!

Впервые сессия Генеральной ассамблеи Всемирной туристской организации проводится в сердце Евразии — молодой столице Казахстана Астане. Казахстану первым из стран Восточной Европы и Центральной Азии оказана высочайшая честь принимать более 140 делегаций, прибывших на этот форум со всей планеты.

Мы надеемся, что сегодняшняя встреча станет важным шагом на пути развития Астаны, как одной из туристических столиц мира.

От имени всех казахстанцев я благодарю руководство, все делегации стран-участниц Генеральной ассамблеи Всемирной туристской организации за решение провести сессию в Астане!

Дамы и господа!

Туризм является важной сферой жизни людей во всем мире. Он сближает народы, делая доступными культуру, историю, традиции и природу в разных уголках планеты.

Сегодня доля туристической отрасли составляет 10% объема мирового валового продукта.

В этой сфере занято почти четверть миллиарда работников. В глобальном масштабе доходы от туризма достигают 4 трлн. долларов. Туристический бизнес обеспечивает всем государствам мира более 800 млрд. долларов налоговых поступлений.

Таким образом, туризм является одним из двигателей мировой экономики.

Одновременно с этим туризм является одним из факторов сближения стран и народов, распространения в мире культуры толерантности и согласия.

Сегодня в Казахстане мы особое внимание уделяем развитию туризма. В этом плане потенциал Казахстана богат и разнообразен.

Наша страна, расположенная в самом центре Евразии, занимает по площади 9-е место в мире.

Наша территория, на которой могли бы разместиться все страны Европейского Союза, простирается с севера на юг на 1600 километров и с запада на восток — почти на 3 тысячи километров.

Ландшафт Казахстана разнообразен — лесостепи на севере переходят в степи, полупустыни и пустыни на юге, высокие горы окаймляют нашу границу с востока и юга.

Многообразен и климат: когда в южных районах зацветают яблоня и абрикос, на севере страны все еще идут снежные метели.

В Казахстане парадоксально сходятся холодная Сибирь и знойная Азия, морской прибой Каспия на западе и Алтайская горная тайга на востоке, песчаные пустыни юго-запада и обширные низменности северо-востока.

Мы сохранили очаровательную красоту Казахстана в первозданном виде.

Незабываемое впечатление оставляет Чарынский каньон, не уступающий по своему размаху Большому каньону в США.

Удивительны своеобразием лабиринтов казахстанский Алтай и его предгорные лесные массивы с их уникальной растительностью и богатым миром птиц и животных.

В бескрайних степных просторах Центрального Казахстана находится «азиатская Швейцария» — хвойные оазисы Бурабай, Каркаралы и Баянаул. Здесь же раскинулся один из крупнейших в мире ареалов обитания розового фламинго — заповедник Коргалжын. Словно изумруд рассыпаны по всей стране многочисленные малые озера и реки с большими запасами рыбы.

Живописны сохранившие свою первозданность берега Балхаша — одного из самых крупных пресно-соленых водоемов мира, озер Сасыкколь и Алаколь.

На западе Казахстана находится знаменитая впадина Карагие, лежащая на 132 метра ниже уровня моря.

Казахстанское побережье Каспия является перспективным регионом для организации курортных зон.

По территории нашей страны в древности проходил Великий Шелковый путь, который объединял Евразийский материк. Протяженность этой караванной магистрали, зародившейся еще в III веке до новой эры, превышала 12 тысяч километров.

В наши дни мы восстанавливаем эту историческую роль нашей страны как важного связующего звена между континентами и странами.

Мы приступили к созданию сети современных автомобильных дорог. Недавно мы начали строительство казахстанского участка трансевразийской автомагистрали «Западная Европа — Западный Китай».

Великий шелковый путь — это не только транспортные артерии.

Издrevле Казахстан играл роль исторического моста между Востоком и Западом, Севером и Югом, был центром пересечения культур и цивилизаций. Это место встречи зороастризма, буддизма, христианства и ислама, монголоидной и европеоидной рас, индоевропейских и тюрко-монгольских языков.

На древней казахской земле существовали многие союзы и государства — тюркские каганаты и скифские царства, ханства чингизидов и тимуридов. Богата и многогранна история казахской государственности.

На юге Казахстана находятся святые места для паломников — Туркестан и Арыстан баб. Ежегодно их посещают сотни тысяч туристов со всего Казахстана, из стран Центральной Азии и других уголков планеты.

Бег времени оставил нынешнему поколению казахстанцев богатейшее культурно-историческое наследие, которым мы готовы щедро делиться со всем миром.

В современном Казахстане дружно живут представители 130 этносов. Каждая этническая группа имеет возможность сохранять свою самобытную культуру, традиции и язык. Туристы, приезжающие в Казахстан, могут познакомиться с их традиционным и современным искусством.

Мир и согласие в обществе уже стали визитной карточкой нового Казахстана.

Астана — столица съездов лидеров мировых и традиционных религий.

В следующем году Казахстан будет председательствовать в Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе, а в 2011 году — в Организации Исламская конференция.

В настоящее время намечен и реализуется ряд перспективных инновационных проектов в различных регионах Казахстана. Они подкреплены солидными иностранными инвестициями.

Это — свидетельство доверия мировых деловых кругов к Казахстану, показатель стабильности и безопасности нашей страны.

Важным направлением инновационно-технологического развития Казахстана в XXI веке является укрепление человеческого потенциала, создание интеллектуальной нации.

Поэтому Казахстан — перспективная страна для развития образовательного туризма.

Мы уделяем внимание такому перспективному виду туризма как космический туризм.

В настоящее время в мире существует три десятка космодромов, но место «Байконура» в этом ряду совершенно особое. Байконур — это колыбель развития мировой космонавтики, с которым связаны поистине эпохальные события. Многие из них были первые — первый спутник, первый человек в космосе, первый полет космического экипажа, первый выход в открытый космос, первые интернациональные экипажи. Отсюда стартовали первые космические туристы человечества.

Полагаю, что перспективным направлением была бы организация посещений туристами разных стран мира стартов космических кораблей с «Байконура», знакомство с наземными объектами этой космической гавани мира. У Казахстана также

есть большой задел для роста числа туристических поездок с деловыми целями. А это почти 30% всех туристических посещений в мире.

Для этого в нашей стране создаются все необходимые условия. Строятся современные гостиницы и деловые центры. Улучшается транспортная инфраструктура, создаются более комфортные условия для туристов, путешествующих авиа и железнодорожным транспортом.

Сегодня наша страна обладает уникальной возможностью развивать все виды туризма — культурно-познавательный, оздоровительный, экологический, экстремальный, спортивный, деловой и другие.

Мы ежегодно принимаем более 4,5 млн. иностранных граждан. И рассчитываем из года в год увеличивать это число.

Важным шагом стало принятие в 2006 году комплексной Государственной программы развития туризма на 2007–2011 годы.

В настоящее время у нас реализуется несколько прорывных проектов в этой сфере, в том числе и с участием иностранных инвесторов. Это строительство международных туристских центров — «Жана Иле» на побережье Капшагайского водохранилища в Алматинской области, «Кендирили» в Мангистауской области, Щучинско-Боровской курортной зоны в Акмолинской области. Создается индустрия туризма в городе Туркестан и близ древнего Отрара в Южно-Казахстанской области. Это наши исторические, духовные и культурные центры. В Алматы реализуется крупный проект развития горнолыжного курорта «Медеу-Шымбулак».

За 2 года выполнения Государственной программы развития туризма число гостиниц в Казахстане увеличилось в 3 раза — с 465 до 1,5 тысяч.

Сегодня в отечественном туристском секторе страны задействовано около 1200 предприятий малого и среднего бизнеса.

Туризм — это прежде всего бизнес, требующий постоянных инвестиций.

А для этого в Казахстане созданы благоприятный инвестиционный климат и все возможности для развития бизнеса, которые с каждым годом улучшаются.

Наши иностранные инвесторы высоко оценивают такой фактор, как последовательность нашей политики в инвестиционной сфере, которую не смог поколебать ни мировой кризис 1998 года, ни нынешняя экономическая рецессия.

Показательно, что Казахстан из года в год занимает все более высокие места в мировом рейтинге Всемирного банка.

Страна переместилась с 71-го места в 2008 году на 64-е место в нынешнем году.

В 2008 году совокупный доход от туризма составил 74 млрд. тенге, что на 17% больше показателя предыдущего года.

Растет интерес к Казахстану со стороны иностранных туристов. По данным маркетинговых исследований казахстанских туристических фирм, около 14 млн. туристов из Европы и Азии планируют в ближайшие годы побывать в Казахстане. Особенно большой интерес к нашей стране наблюдается в Германии, Великобритании, Китае, Японии, США.

Большой поток туристов мы связываем с проведением в 2011 году в Астане и Алматы Азиатских игр.

Убежден, что проведение Азиады станет мощным стимулом для развития туризма в нашу страну.

Я уверен, что Казахстан заинтересует многих туристов, а также потенциальных иностранных инвесторов.

Уважаемые участники сессии!

Казахстан прилагает много усилий для укрепления и расширения туристической отрасли.

Мы открыты для плодотворного сотрудничества с Всемирной туристской организацией, всеми потенциальными инвесторами.

Я убежден, что все участники нынешнего форума увезут с собой из Астаны приятные впечатления о казахстанском гостеприимстве, уникальных достопримечательностях нашей страны.

Одним из первых туристов, побывавших на казахской земле, является отважный британский путешественник Фредерик Густав Барнаби, который в XIX веке верхом на лошади пересек Казахстан. По его признанию, тогда он больше всего полюбил казахские яблоки. А уже в этом году его соотечественник, британский ученый из Оксфорда Бэрри Джунипер доказал, что Казахстан — это родина яблок. К такому выводу он пришел, исследовав ДНК фруктов. Как отмечают британские ученые, казахская яблоня является предком практически всех яблок, потребляемых сегодня во всем мире.

Я приглашаю туристов из ваших стран в Казахстан для того, чтобы ближе узнать нашу страну, получать новые впечатления и делать такие же новые открытия, которые делают неугомонные ученые и путешественники.

Желаю всем участникам сессии плодотворных дискуссий, принятия важных решений, благополучия и процветания вашим народам и странам!

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде оқыған «Қазақстан дағдарыстан кейінгі кезеңде: болашаққа қарай интеллектуалды серпін» тақырыбындағы дәрісі

Алматы қаласы, 2009 жылдың 13 қазаны

**Құрметті ректор мырза, профессорлар, оқытушылар мен студенттер,
қонақтар!**

Бүгін сіздермен жүздесіп отырғаным өте қуаныштымын. Университеттің 75 жылдық мерейтойы құтты болсын.

Қазақтың әл-Фараби атындағы ұлттық университеті 75 жыл ішінде талай асулардан, күрделі кезеңдер мен қиы жолдардан өтті. Осы жылдар ішінде мыңмыңдаған қазақстандық жастар білім алды, армандарын асқақтатып, қияға қанат қақты. Ел аузындағы кеше мен бүгінгі айтулы ғалымдарымыз өздерінің ұлттық тарих, экономика мен мәдениетке қатысты іргелі зерттеу еңбектерін осы университет қабырғасында жазып, ел игілігіне айналдырды.

Математика, физика, басқа да жаратылыстану салалары бойынша ауқымды ғылыми жұмыстар осы жерде іске асырылды.

Мен өзімнің сөзімде кейбір ғалымдарды, осы істі бастаған азаматтарды атап өткім келіп еді, бірақ, олар өте көп. Сондықтан барлығын бүгінгі мерейтоймен құттықтаймын. Ел тағдырына қатысты күрделі кезеңдерде университет ұжымы аса маңызды тарихи оқиғаларды да бастан кешірді.

1986 жылғы 16 желтоқсанда елдің еркіндігі үшін, ұлттың теңдігі үшін жандарын шүберекке түйіп, кеңестік жүйеге қарсы шыққандар да осы оқу орнының оқытушылары мен студенттері болатын.

Бүгінгі таңда әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті — тәуелсіз Қазақстанның кадрлар дайындайтын негізгі орталығының бірі деуге әбден болады.

Дәл қазірдің өзінде республикамыздың басқару жүйесінде отырған білікті мамандар мен талантты ғалымдардың, дарынды педагогтардың үлкен тобы осы киелі шаңырақтан шыңдалып шыққандар.

Университет түлектері байтақ Отанымыздың барлық түкпірінде жеңісті де жемісті қызмет етіп жатыр.

Осы жиында бас қосып отырған бәріңізді, университеттің оқытушылары мен студенттерін, сондай-ақ әр жылдарда осы оқу орнында қызмет істеген ұстаздар мен білім алған түлектердің баршасын бүгінгі мерейтоймен шын жүректен құттықтаймын!

Еліміздің мүддесі үшін атқарып жатқан еңбектеріңізге зор табыстар тілеймін.

I. КазНУ имени аль-Фараби — форпост образования и науки нового Казахстана

Казахский национальный университет имени аль-Фараби прошел сложный путь становления и развития. 75 лет назад это был всего лишь один из периферийных вузов. Первый набор студентов составил 50 человек, которых обучали 25 преподавателей.

За три четверти века университет стал ведущим научным и образовательным центром независимого Казахстана.

Здесь обучаются около 20 тысяч человек. В том числе около 1 тысячи студентов — из дальнего и ближнего зарубежья.

Свой опыт и знания студентам передают 27 академиков, 300 профессоров и докторов, более 800 кандидатов наук. Большой вклад в развитие казахстанской науки вносят действующие в КазНУ научные школы, профессорско-преподавательский коллектив.

Лучшим студентам выплачивается специально учрежденная президентская стипендия.

В 2004 году по моей инициативе была принята программа дальнейшего развития и строительства университетского комплекса.

Только что я открыл новый учебный корпус химического факультета общей площадью 27 тысяч кв. метров, который оснащен новейшим оборудованием.

В ближайшее время будут введены в строй новые здания еще трех факультетов — механико-математического, физического и географического. Завершается строительство фундаментальной библиотеки на 2 млн. томов учебной и научной литературы. В целом в ближайшие 2 года будет построено около 100 тысяч кв. метров новых площадей.

В соответствии с Генеральным планом развития университета до 2020 года предполагается построить молодежный центр здоровья с поликлиникой и стационаром, культурно-бытовой центр.

Показательно, что новые объекты строятся в сложное время, и государство находит для этого средства, понимая, что без качественного образования и науки нет будущего Казахстана.

Мы с вами встречаемся не первый раз. На всех наших встречах мы обсуждали проблемы развития нашей страны.

Сегодня всех нас волнует вопрос: каким будет посткризисный мир? Что нам надо делать, чтобы быть крепче, выстоять перед любыми трудностями, вывести Казахстан на новые высоты? Об этом в рамках сегодняшней лекции я хотел бы провести разговор.

II. Мировой кризис: причины и истоки

Завершается первое десятилетие XXI века. Оно стало критическим для всего мира. Масштабные террористические атаки, военные операции в Афганистане, Ираке и на Кавказе, вспышки конфликтов на Ближнем Востоке и в Африке, межэтнические столкновения в ряде стран мира — все это тревожные страницы первых лет третьего тысячелетия.

Серьезным испытанием для мира стал глобальный финансово-экономический кризис. Его масштабы и последствия беспрецедентны, хотя человечество неоднократно переживало экономические спады, ставшие причиной крутых поворотов истории.

Только за последние 100 лет произошло более десятка кризисов различной глубины. Это и экономические потрясения начала XX века, приведшие к мировым войнам, и кризис 1970–1980 годов всей социалистической системы, спровоцировавший разрушение Советского союза. Азиатский кризис конца 1990-х годов также потряс мировую экономику.

Однако нынешний кризис — это явление нового уровня. Он охватил экономику всего мира. Объем потерь мировой экономики в результате нынешнего глобального кризиса оценивается в 3,5 трлн. долларов.

Сейчас многие эксперты, аналитики, ученые ищут причины возникновения кризиса, делают самые причудливые прогнозы.

Но мало кто находит в себе смелость признаться, что в основе кризиса лежат извечные человеческие пороки — жажда наживы, беспринципность и безответственность.

К концу 2007 года общий объем спекулятивных сделок составил более 14 трлн. долларов. Обогащение десятков олигархов обернулось трагедией для миллионов.

По оценкам международных специалистов, на борьбу с кризисом в мире уже направлено свыше 10 трлн. долларов.

В настоящее время появились сигналы о некотором улучшении мировой экономической ситуации.

Но в целом можно констатировать, что в предстоящий период экономическая ситуация в мире будет далека от стабильности, и будет сохраняться угроза новой волны кризиса.

III. Антикризисные меры в Казахстане

Казахстан первым из стран СНГ столкнулся с последствиями глобального кризиса.

Пришлось срочно спасать от банкротства ведущие банки страны, которые не смогли рассчитаться с долгами. В результате безудержного и бесконтрольного заимствования дешевых денег и возможности на них заработать наши банки оказались в тяжелом положении. Некоторые из банкиров оказались мошенниками и ворами, присваивали средства банков. С такими сейчас разбираются правоохранительные органы.

Экспорт Казахстана сократился почти на половину. Без кредитных средств остался малый бизнес. Сотни тысяч работников оказались на грани потери рабочих мест.

В этих условиях наши решения были четкими и своевременными. В Казахстане был принят пакет стабилизационных мер, из Национального фонда выделено дополнительно 10 млрд. долларов. Были не только сохранены, но и увеличены социальные обязательства государства, определены перспективные инвестиционные проекты. Приняты «Дорожная карта» и Стратегия региональной занятости.

Сегодня уже можно подвести первые итоги реализации «Дорожной карты» и всего комплекса антикризисных мер.

Создано порядка 400 тысяч новых рабочих мест. Более 200 тысяч человек прошли переподготовку и стали участниками общественных работ. В результате уровень безработицы у нас снизился до 6%, тогда как во многих странах он вырос в разы.

Проведена масштабная работа по модернизации объектов жилищно-коммунального хозяйства и инфраструктуры.

Отремонтировано почти 1,5 тысячи объектов здравоохранения, образования и других объектов социальной инфраструктуры.

Построены и реконструированы тысячи километров дорог. Средства дошли до каждого аула и села, чего не было раньше. Эти беспрецедентные меры встречены населением страны с большой благодарностью. Во втором квартале текущего года на 14% выросли объемы производства в секторе малого и среднего бизнеса.

Поддержка агропромышленного комплекса обеспечила успешное завершение уборочной страды, строительство большого количества объектов переработки сельхозпродукции.

Валовый сбор зерна в бункерном весе составил около 22 млн. тонн. Это второй рекордный урожай за последние 5 лет.

В целом достигнута общая стабилизация финансовой системы Казахстана.

На поддержку банковской системы выделено 476 млрд. тенге. Взамен государство стало крупным акционером ведущих банков страны.

Благодаря поддержке государства решаются проблемы более 40 тысяч обманутых дольщиков.

В целом в экономику страны в антикризисных целях направлено 2,7 трлн. тенге или 14% от ВВП.

Директор-распорядитель Международного валютного фонда Доминик Стросс-Кан, побывав в нашей стране, отметил, что «если все меры будут материализованы, то уже в конце 2009 года ваша экономика сумеет справиться со своими проблемами». Такого мнения придерживаются многие эксперты.

Главное, антикризисные меры были поддержаны в обществе. Я побывал во многих регионах страны. И везде чувствовал поддержку и готовность народа приступить к выполнению новых грандиозных планов развития Казахстана.

На XII съезде партии «Нур Отан» поставлена задача форсированного индустриально-инновационного развития Казахстана.

Я определил 7 приоритетов инновационной индустриализации. Это:

- технологическое перевооружение и широкомасштабная модернизация аграрного сектора;
- развитие строительной индустрии и производства строительных материалов;
- развитие нефтепереработки и инфраструктуры нефтегазового сектора;
- развитие металлургии и производства готовых металлических продуктов;
- развитие химической, фармацевтической и оборонной промышленности;
- модернизация и развитие сферы энергетики, включая создание «чистой» энергетики;
- развитие транспортной и телекоммуникационной инфраструктуры.

В результате будет дополнительно создана годовая добавленная стоимость в объеме более 7 трлн. тенге или почти 50% нашего национального продукта.

Это — амбициозная, необходимая и достойная задача. Благодаря этому мы создадим условия для дальнейшего улучшения благосостояния казахстанцев.

IV. Посткризисные тренды развития мира

На мой взгляд, нынешний кризис станет переломным событием всемирной истории. Наиболее очевидными являются следующие тренды посткризисного развития мира.

Первый — трансформация мировой валютной системы.

Свое видение я детально изложил в статьях «Ключи от кризиса» и «Пятый путь», вызвавших значительный интерес в международных экспертных кругах.

Считаю, что одной из причин глобального кризиса является дефектность существующей мировой валютной системы. Практически она не менялась последние 50 лет и отстала от мирового развития.

Уверен, что выход из глобального кризиса состоит в неизбежном переходе к новым финансовым инструментам. Уже в ближайшем будущем будет введен качественно новый класс мировых региональных валют.

Так, на 1 января 2010 года запланирован ввод в обращение «сукре» — наднациональной электронной расчетно-платежной единицы стран Боливарианского альянса.

Бразилия и Аргентина предлагают создать региональную валюту в рамках организации МЕРКОСУР. Страны АСЕАН — валютную единицу, привязанную к корзине региональных валют.

По одному из посткризисных сценариев, мировая экономика под ударами регионализма может распасться, сохранив только энергетические связи и туризм.

Я не столь пессимистичен. На мой взгляд, в конечном итоге мир придет к созданию первой в истории человечества законной и легитимной единой новой, мировой валюты.

Эта идея все активнее распространяется в мире. В ее поддержку выступают многие политики, общественные деятели, ученые.

Например, это нобелевские лауреаты по экономике Эдмунд Фелпс и Роберт Манделл, с которыми я беседовал недавно в Астане. Это ведущие российские ученые, экономисты и другие. Уже сегодня этот вопрос входит в повестку дня саммитов и форумов, включая G-8 и G-20. Решение такой глобальной проблемы требует интеллектуальных усилий и времени. При этом будет огромное сопротивление элит, привыкших к выгодам нынешней валютной системы.

Но я уверен, в ближайшее время мир выработает единый подход к этому насущному вопросу. Это, совершенно очевидно, снизит частоту и остроту глобальных кризисов в мире.

Второй посткризисный — формирование нового мирового расклада сил. Одним из последствий нынешнего экономического потрясения становится кризис глобального управления.

Известный историк Чарльз Киндлбергер, анализируя причины Великой депрессии, назвал одной из них отсутствие мирового лидерства в критически важный период.

Многие факторы указывают на то, что сегодня история повторяется. США и другим крупным государствам придется делить влияние в мире с новыми центрами силы.

Приведу вам такой факт. В 2001 году ведущий экономист банка «Goldman Sachs» Джим О'Нил, впервые использовал в своей аналитической записке аббревиатуру БРИК.

Руководители Бразилии, России, Индии и Китая пришли к выводу, что было бы неплохо координировать свои позиции. И вот уже в июне 2009 года в Екатеринбурге состоялся первый официальный саммит БРИК.

Ожидается, что через 20 лет суммарный ВВП стран БРИК превысит суммарный ВВП стран «Большой семерки». К 2050 году в первой пятерке экономически развитых стран из западных государств останутся только США. И то — на втором месте после Китая, ставшего в период нынешнего кризиса своеобразным островом стабильности.

Индия также может пережить кризис относительно благополучно. Страна не имеет сильной зависимости от внешнего капитала и реализует свою программу развития.

С кризисом успешно справляется Бразилия. И могу вам сказать, Бразилия — огромная и динамично развивающаяся страна, обладающая мощными природными и интеллектуальными ресурсами.

Окрепшей из кризиса выйдет и Россия. Накануне Пекинской Олимпиады в газете «Wall Street Journal» была опубликована статья экс-премьера Великобритании Тони Блэра. В ней делаются такие выводы: «На протяжении веков сила сосредотачивалась на Западе... Теперь нам придется примириться с условиями существования в мире, в котором влияние разделяется с Востоком». По мнению этого политика, этот опыт будет необычным и даже огорчительным для Запада.

Таким образом, кризис значительно ускорил процесс трансформации мировой экономики.

Однако экономика была бы просто наукой, не будь в ней политики. Поэтому этот процесс будет сопровождаться формированием реальной геополитической многополярности в мире.

Третий тренд посткризисного мира — переход к энергосберегающей экономике.

Сегодня наиболее развитые страны поставили задачу перехода к безопасному, чистому и неистощающемуся развитию.

Как заявил Президент США Барак Обама, «страна, которая в XXI веке станет мировым лидером в производстве чистой энергии, и будет лидером глобальной экономики XXI века». И с этим нельзя не согласиться.

Перспективным направлением является альтернативная, низкоуглеродная энергетика. Сейчас в мире идет активная разработка проектов переработки углекислого газа в топливо и нефтехимические продукты. Уверен, скоро появятся электростанции с нулевым уровнем выбросов.

Ведутся исследования и по развитию «водородной энергетики». Южная Корея уже осуществляет План перехода к «водородной экономике» и планирует к 2040 году производить из водорода 8% продукции ВВП. Активная работа ведется в Индии, США и ЮАР.

Все большую ценовую конкурентоспособность по отношению к традиционным видам топлива приобретают возобновляемые источники энергии — солнечная, ветровая, геотермальная, гидроэнергия и биомасса. Но в то же время углеводороды еще долго будут играть ведущую роль в общей структуре энергопотребления. Поэтому мир ждет более активное внедрение инновационных технологий добычи, сокращения экологических последствий производства и использования нефти и газа.

Что означают все эти технологии конкретно для каждого отдельного человека? Прежде всего мы скоро перейдем на энергосберегающий образ жизни. Мы же в стране еще не приступили к серьезной экономии электроэнергии, тепла, воды и т.д. Придется это делать в ближайшее время.

Дешевые источники энергии уходят в прошлое. Будут использоваться солнечные батареи, энергосберегающие лампочки, автомобили на водородном топливе, электромобили. Поэтому всем руководителям компаний и предприятий, всем гражданам страны надо учитывать эту тенденцию и думать о том, как беречь энергию.

Рост энергосбережения приведет к снижению энергоемкости мировой экономики и, как следствие, к ее прогрессу и устойчивости.

Четвертая тенденция посткризисного мира — возрастание роли и значения государства в экономике.

Нынешний кризис заставил многих задуматься о роли государства в экономике.

Термин «химически чистый капитализм», введенный бывшим премьером Франции Лионелем Жоспеном, стал бранным словом,

Авторитет Кейнса вырос, экономисты снова достали с полок старые экземпляры его «Общей теории». Перечитывают Карла Маркса. И даже влиятельный еженедельник «Newsweek» на своих страницах утверждает, что «мы все теперь социалисты».

История свидетельствует, что нигде и никогда модернизация не происходила без решающего участия государства. Кризис это еще раз доказывает. Рыночная экономика, защита частной собственности и развитие малого бизнеса остаются основой нашей экономики.

Но в посткризисный период роль государств будет усиливаться во всех областях — от промышленности до социальной сферы. Как следствие, будут возрастать требования к качеству государственного управления и к людям, осуществляющим государственные функции.

В более широком смысле это уже пятый тренд развития посткризисного мира — повышение требований к качеству человеческого капитала в целом.

Без значительных инвестиций в человеческий капитал никакая экономика не сможет успешно развиваться. Еще в 1943 году Уинстон Черчилль говорил, что «империями будущего будут империи ума».

Как показывает опыт стран Юго-Восточной Азии, отставание в области развития человеческого капитала преодолевается в короткие сроки. Сегодня 14 из 25 самых конкурентоспособных информационных компаний мира базируются в Азии.

Страны, которые сегодня не имеют высоких конкурентных преимуществ, в ближайшем будущем не смогут успешно соперничать на рынке в сфере научных исследований, инноваций и высоких технологий.

Таким образом, насколько качественным будет уровень здоровья, интеллекта и образования каждого гражданина, настолько высокой окажется конкурентоспособность государства в системе мирового сообщества.

Я перечислил лишь очевидные тренды посткризисного развития мира. Жизнь многообразна и сложна, и мы должны всегда быть готовы к тому, что нас ждет.

Какие же меры следует предпринять нам?

V. Интеллектуальная нация

Перед Казахстаном стоит задача форсированной модернизации экономики, переход от сырьевой к индустриальной.

В настоящее время завершается формирование перечня инвестиционных проектов республиканского значения.

Всего это 97 проектов на общую сумму 7,5 трлн. тенге. Причем 26 проектов на сумму 380 млрд. тенге планируется завершить уже до конца текущего года. Это новые предприятия, новые объекты образования и медицины.

Мы привлекаем передовые технологии из развитых государств, создаем совместные производства, поддерживаем инновационные проекты. Но этого недостаточно, если мы хотим войти в клуб развитых стран с устойчивой экономикой. Да и суперпередовые технологии нам никто просто так не дает.

Казахстану необходима интеллектуальная революция, которая позволит пробудить и реализовать потенциал нашей нации.

К сожалению, профессии ученого, инженера, педагога перестали быть престижными. Люди стали меньше читать, создавать новые знания. Для многих целью стало заработать деньги любым способом.

Конечно, надо иметь средства, чтобы жить. Но как говорил Артур Шопенгауэр, большой достаток или власть не способны сделать человека счастливым. В каждом из таких людей «скрывается тот же бедняк с его заботой и нуждой».

Теперь наша задача — изменить отношение казахстанцев и, в первую очередь молодежи, к образованности, к интеллекту, служению Родине и народу.

В США и Европе ученых — нобелевских лауреатов почитают не только за их труды и открытия. Они служат эталоном для всех. Их пример показывает молодежи, что усердие, труд и талант всегда ведут к успеху.

Нам необходимо создать ядро национального интеллекта, нам нужны эрудированные люди, способные конкурировать на международном уровне.

Все это я имел в виду, когда на встрече с «болашаковцами» предлагал проект «Интеллектуальная нация–2020».

В его основе лежат 3 аспекта.

Первое. Прорыв в развитии системы образования Казахстана.

Сегодня важно взглянуть на образовательные процессы как можно шире. Каждому человеку надо привить умение делать, умение учиться, умение жить, умение жить вместе в современном мире. Это «четыре столпа образования», сформулированные ЮНЕСКО.

Долгие годы главной проблемой нашего образования был доступ к информации. Старшее поколение помнит длинные очереди за книгами, конспекты в тысячу страниц, коллективные чтения.

Теперь ситуация стала другой. Эксперты подсчитали, что в 2006 году в глобальном масштабе было произведено в 3 млн. раз больше объема информации, чем это было во всех когда-либо написанных книгах. В печатном формате это 12 стопок книг высотой от Земли до Солнца. По прогнозам в 2010 году этот объем информации увеличится еще в 6 раз. В таком объеме информации можно потеряться.

Поэтому первостепенная задача современной системы образования — это подготовка людей, обладающих критическим мышлением и способных ориентироваться в информационных потоках.

Дошкольное и начальное образование должно сформировать стартовый интеллектуальный потенциал и хорошее здоровье молодых казахстанцев. Их должны отличать пылливый ум, безграничное любопытство и жизненная энергия.

Среднее образование отвечает за воспитание активной, образованной и нацеленной на успех личности. Школьники должны усвоить истину — «никогда не переставай начинать, никогда не начинай переставать».

В этом году по моему поручению открылись первые Интеллектуальные школы — в Астане и Семипалатинске. До 2011 года такие школы будут открыты в каждом регионе страны. Их задача — найти одаренных детей, сферу их талантов и начать их целевую подготовку. Они у нас есть.

Основной акцент в этих школах будет сделан на изучении точных и естественных наук, развитии критического и креативного мышления.

Я жду от этих школ больших результатов. Они должны стать фундаментом для воспитания интеллектуальной элиты Казахстана.

Выпускники этих школ должны иметь возможность учиться в любом университете мира.

Но это не значит, что мы не будем развивать другие школы. Особое значение имеет вопрос сельского образования.

Я обращаюсь к молодым педагогам — переезжайте на село. Мы обязаны преодолеть его отставание от городской школы, в том числе за счет методик дистанционного обучения.

Интеллектуальные школы «Болашақ», новый международный университет в Астане — вот важнейшие элементы, которые призваны приблизить нашу образовательную систему к мировым стандартам.

Международный университет мирового уровня, открытие которого планируется в следующем году в Астане, будет готовить инженерные и технические кадры, специалистов по генетике, биохимии, физике. В нем будут работать современные лаборатории, Национальный центр биотехнологий и ряд других.

Большие надежды мы связываем с 9 национальными университетами во главе с КазНУ, КИМЭПом и КБТУ.

Они должны стать стержнем отечественного высшего образования.

Одним словом, мы решительно настроены в предстоящие годы осуществить прорыв в системе образования.

Второй аспект проекта «Интеллектуальная нация» — развитие науки и повышение научного потенциала страны. Наука должна быть основой инновационной экономики.

В 1990-х годах наши научные институты оказались в тяжелейшем положении. Начиная с 2000 года, ситуация стала меняться.

За последние 5 лет финансирование казахстанской науки увеличилось почти в 4 раза и составило в текущем году 18,5 млрд. тенге. Реализуется Государственная программа развития науки до 2012 года.

Благодаря этому Казахстан на 13 позиций улучшил свое место в рейтинге глобальной конкурентоспособности по индексу «Инновационное развитие». Но казахстанская наука пока еще далека от конкретных потребностей нашей экономики. Результаты многих научных исследований слабо востребованы бизнесом. В среднем на 100 казахстанских ученых приходится лишь одна научная статья, опубликованная за рубежом. Только 1–2 из 15 тысяч ученых получают международные патенты. Поэтому важно изменить не только модель управления, но и отношение самих ученых к своей деятельности.

Недавно я провел совещание по вопросам развития науки, по итогам которого принят ряд конкретных мер.

Будут оптимизированы функции всех ключевых участников научной системы.

По действующей системе только заявка на получение финансирования научного проекта проходила минимум 5 ступеней — руководство института, научный центр, комитет по науке, отраслевое министерство, Правительство.

Сейчас лишние звенья сокращаются. Ученые будут непосредственно обращаться за финансированием в специализированные научные советы. За ними будет закреплена функция отбора научных проектов и принятие решений о выдаче грантов.

За Министерством образования и науки и Комитетом науки сохранится административная функция обеспечения финансовых, материальных и технических аспектов.

Также вводится новая система финансирования научной деятельности, которая будет состоять из трех компонентов — базового, программно-целевого и грантового.

Все расходы на научные цели выводятся из системы государственных закупок. Правительством разрабатываются меры по привлечению бизнес-структур к финансированию НИОКР.

Как видите, государство принимает все необходимые меры для развития науки. Но все это будет напрасным, если не будет квалифицированных кадров.

Поэтому я обращаюсь к молодежи: стране нужны талантливые ученые, работающие в самых передовых научных областях. Идите в науку, дерзайте, реализуйте свой исследовательский талант!

Сейчас для Казахстана есть большие возможности. В целом в предстоящий период следующие 4 направления окажут большое влияние на научно-технологическую картину мира.

Первое — биотехнологии и биохимия. Это важное направление поддержания продовольственной безопасности, укрепления иммунной системы человека, создания интеллектуальных систем. Поэтому сейчас мы создали Национальный центр биотехнологий в Астане.

Второе — эконенергетика. Это — возобновляемые источники энергии, «зеленая энергетика», топливные элементы, сверхпроводники, улавливание и хранение двуокиси углерода, источники света с низким потреблением энергии.

Третье — экология. Будут активно развиваться технологии уменьшения выбросов парниковых газов, очистки воды, быстрого распознавания различных биосубстанций, внедрения биоразлагаемых пластиков, создания бактерий, уничтожающих загрязнителей окружающей среды.

Четвертое — антеизджинг (антистарение). Это исследования продления жизни и омоложения.

Как бы сложно не выглядели эти исследования, человечество рано или поздно решит все эти вопросы. Почему бы и нашим ученым не заняться этими проблемами человечества? Разве это не вдохновляющие задачи для молодых?

Третий аспект проекта «Интеллектуальная нация» — это развитие системы инноваций.

Из одного мегаватта электроэнергии и одной тонны железной руды в США сделали бы 10 компьютеров, в СССР — 10 рельсов, а в Афганистане — вообще ничего. Все просто — чтобы польза от имеющихся ресурсов была максимальной, нужны технологии, ноу-хау.

Фрэнсис Бэкон говорил: «Знание — сила только тогда, когда оно приносит пользу стране и народу». Научно-технологический прогресс бесполезен, если не приносит экономическую пользу.

Инновация — это всегда встреча идеи и бизнеса, которая приводит к осязаемому росту производства товаров, резкому увеличению прибыли и конкурентоспособности.

Сегодня Казахстану требуется «взрыв» инновационной деятельности. Бизнес должен искать перспективные проекты, адаптировать и работать над их реализацией.

В развитых странах малый бизнес обеспечивает более 50% всех инноваций и 70% рабочих мест! Носители инновационных идей, творцы инноваций, будь то

компании или отдельные ученые, должны стать героями дня. О них должны постоянно рассказывать средства массовой информации.

В обществе должен доминировать инновационный, креативный тип поведения.

Все компании страны, особенно инвесторы, должны на законодательном уровне быть обязаны выделять средства из части своей прибыли на инновации, научные разработки и обучение сотрудников.

В Казахстане принят Закон «О государственной поддержке инновационной деятельности».

Я поставил перед Правительством задачу активизировать инновационную деятельность. Прежде всего необходимо создать комплексную систему трансфера технологий и знаний.

Следует сформировать эффективную систему управления инновационно-технологическим развитием. Для этого в отраслевых министерствах и нацкомпаниях важно создать научно-технические подразделения, назначить ответственных для проведения анализа всех реализуемых и планируемых проектов.

Важно продолжить активное выстраивание инновационной инфраструктуры — завершить строительство Парка информационных технологий в Алматы, создать региональные технопарки и индустриальные зоны.

Такова суть проекта «Интеллектуальная нация–2020», направленного на формирование новой генерации казахстанцев. Без этого мы не сможем превратить Казахстан в страну с конкурентоспособным человеческим капиталом.

Я сегодня обращаюсь ко всем ученым, педагогам и студентам, принять активное участие в его реализации. Вместе мы добьемся всех поставленных целей и создадим интеллектуальную нацию в Казахстане.

Қадірлі жас ұрпақ!

Ұлттың үміті — сендерсіңдер. Саналы да сапалы, білімді де белсенді жастары бар елдің қашанда еңсесі биік, болашағы зор болмақ. Сондықтан елдің ертеңгі бақыты сендердің қолдарыңда деп мен айта аламын.

Әйтсе де, бақыт ешбір жанды өзі іздеп келмейтіні белгілі. Бақ-дәулет, барша игілік адамның өз қолымен жасалады. Әр заманның өзінің артықшылығы мен қиыншылығы да болады. Қазіргі бәсеке заманында қажыр-қайратың, ынта-жігерің, тынымсыз ізденісің болмаса, көштен қалу оп-оңай.

Данышпан ақын Шәкәрім бабаларың «Құбылған әлем жарысы. Ақылды жанның табысы» деп бекер айтпаған.

Ендеше, жастарға жүктелетін міндет те үлкен. Бүгінде еліміздің даму сатысы маңызы үлкен межелі тұста тұр. Алдымызда Қазақстан тәуелсіздігінің 20 жылдығы мерекесі келе жатыр.

Біз қазір бұл межеге іргемізді нығайтып, күш-қуатымызды арттырып, жетілген мемлекет ретінде келіп тұрмыз. Әлемді қалтыратқан қаражат дағдарысына байланысты қиындықтардың бетін қайтара білдік. Қазақстан — бүкіл әлем сыйлайтын және есептесетін беделі биік іргелі ел болды.

Міне, бүгінгі жауапкершілікті осындай дәрежедегі елдің игілігін одан әрі еселеп, озық елдердің қатарынан орын алу үшін сіздерге зор міндет жүктеледі. Алдымызда биікке жетелейтін үлкен мақсат тұр. Бұл, әрине, оңай шаруа емес. Бірақ, біз бұл міндетті жүзеге асыра аламыз.

Себебі, біз не істеу керек екенін білеміз. Елімізді өркендетудің барлық саласын ғылыми негізде қамтыған ұзақ мерзімді жоспарымыз бар.

Алыстан ойламаған жақыннан уайым табады деген бар. Біз болашағымызды болжап отырған елміз. Енді тек ұмтылыс керек, еңбек пен қабілет керек, ең бастысы, Отанға деген шексіз сүйіспеншілігіміз керек.

Жастарға айтатыным: бақытты өмірді басқа жақтан іздемеңдер. Ата-бабаларымыздың айтып кеткен асыл сөздері есте болу керек. «Өзге елде сұлтан болғанша, өз еліңде ұлтан бол» деген өсиет қалдырған. Өз Отаның бұл дүниедегі жәннәтің мен шуағың. Сондықтан білімдерің мен қайрат-жігерлеріңді өз елдеріңнің мүддесіне жұмсаңдар. Туған елің дәулетті, туған жерің сәулетті болса, сендер де әулетті, әлеуетті боласыңдар. Сол үшін менің қатарластарым еңбек етіп келеді. Бұл міндет сендердің де мойындарыңа түседі. Сонда өз ұрпақтарыңды ойлайтын боласыңдар. Сондықтан осы бастан қам жасау керек.

Еліңді сүйе білсең, жан аямай қызмет ете білсең, елің де сені алақанға салып аялай біледі. Осыны ұмытпаңдар. Туған елдеріңнің игілігі үшін жанкешті қайрат қылып, Қазақстанның мақтанышы болуларыңа тілектеспін, жас достар!

Намысты ұл-қызын ұлықтайтын Отанымыз аман болсын!

«Ел бірлігі — біздің стратегиялық таңдауымыз» атты Қазақстан халқы Ассамблеясының XV сессиясында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2009 жылдың 26 қазаны

Құрметті Ассамблея мүшелері!

Қымбатты сессия меймандары!

Сіздерді Қазақстан халқы Ассамблеясы 15-ші сессиясының ашылуымен шын жүректен құттықтаймын!

Ассамблея — еліміздегі бірлік пен келісімнің киелі бесігі, тұтастық пен тұрақтылықтың құтты шаңырағы. Оның әрбір сессиясында мемлекет өміріндегі өзекті мәселелер талқыланып, келелі шешімдер қабылданып келеді.

Бұл саяси құрылым халқымыздың жүрек қалауымен, қоғамның ізгі тілегімен құрылған. Сондықтан көпшіліктің көкейінде жүрген маңызды мәселелер осы мінберде айтылуда.

Ассамблея — осы жылдар ішінде байсалды жолдан өтіп, байыпты тәжірибе жинақтады. Ол еліміздегі этносаралық қарым-қатынасты дамытудың іргелі институтына, татулық пен сыйластықтың берекелі бекетіне айналды.

Мәртебелі органның сессияларында қоғамдық өмірдің сан саласын қамтитын, оның келбетіне ықпал жасайтын әлеуметтік мәні зор мәселелер де талқыланды. Біздің үлгімізді шетелдік мәртебелі меймандар да өнеге тұтуда. Олар сессия жұмысына арнайы қатысып, Ассамблея қызметінің жаңа қырларын үйренуде, бағыт-бағдарынан тәлім алуда.

Ең бастысы, Ассамблеяның әрбір сессиясын қарапайым халық тағатсыздана күтеді. Өйткені барлық этносты бауырына басып, құшағына алған бұл құрылымның әрбір жиынында ортақ Отанымыздың келешегіне қатысты аса маңызды ой-пікірлер, ұсыныстар ортаға салынады. Сессияның бүгінгі мәжілісінде де осындай өзекті мәселелер талқыланып, шешім қабылданады деп сенемін.

Уважаемые члены Ассамблеи!

Дорогие участники сессии!

Сегодня мы собрались обсудить очень важный вопрос — о Доктрине национального единства Казахстана.

Нынешняя сессия Ассамблеи проходит в непростое время.

Обвал глобальной экономики обострил проблемы межэтнических и межрелигиозных отношений в мире. Примеров много — Кавказ, Ближний и Средний Восток, страны Центральной и Восточной Африки. В то же время те страны, которые сохраняют сплоченность и единство нации, успешнее противодействуют кризису, развиваются стабильно и достигают новых вершин. Без ложной скромности можно отнести наш Казахстан к числу таких государств.

Глобальный кризис не застал нас врасплох. Мы были к нему готовы. Суть масштабных антикризисных мер государства заключалась в том, чтобы социальная цена кризиса для казахстанцев была минимальной. Подушкой безопасности стали для нас Национальный фонд, а также сбалансированная бюджетная политика.

Государство поддержало банковскую систему, малый и средний бизнес, аграрный сектор. Помощь дошла до каждого села, вы это знаете.

Побывав в регионах страны, я еще раз убедился, что народ поддерживает меры государства, что наше единство и согласие сильны как никогда.

Поэтому я хотел бы выразить искренние слова благодарности моим соратникам — всем членам Ассамблеи народа Казахстана за вашу поддержку в это непростое время!

Те из вас, кто участвовал в работе первой сессии Ассамблеи в 1995 году, могут вспомнить настроения, царившие на том историческом форуме.

Тогда мы формировали институт нового типа, в котором объединились все патриотические силы страны. Мы навсегда отказывались от тоталитарного прошлого, от пути потрясений и мобилизаций в пользу эволюционного развития и здорового прагматизма, ради благополучия и процветания простых людей. Именно это мы поставили главной целью Ассамблеи.

Хочу отметить, что Ассамблея всегда действовала грамотно и четко. И поэтому стала одним из авторов уверенного подъема нашей страны.

Сегодня Ассамблея работает в рамках нового правового статуса, определенного специальным законом. Она значительно усилена в организационном плане.

Ассамблея избирает 9 депутатов Мажилиса Парламента, став, таким образом, действующей силой молодой казахстанской демократии.

Опыт работы Ассамблеи народа Казахстана широко известен за рубежом. Его изучают в США, Китае, России, Франции, Великобритании и других странах.

Ассамблея народа Казахстана — это оригинальный и уникальный институт, состоявшийся в результате сугубо казахстанского политического новаторства. Она сыграла и играет важную роль в истории страны как главный механизм межэтнического и межконфессионального согласия.

Сегодня наша Ассамблея вступает в пору зрелости. Мы подошли к тому рубежу, когда ее деятельность должна обрести новые системные качества.

Во-первых, сегодня Ассамблея, как и все государственные и общественные институты страны работает в непростых условиях, предопределенных глобальным кризисом.

Это, как я неоднократно говорил, для всех нас новая точка отсчета, знаменующая переход в новое качественное состояние.

Во-вторых, работа Ассамблеи должна соответствовать требованиям XXI века — века информации, инноватики и современных технологий, в том числе и в сфере человеческих коммуникаций. Нужно выработать новую формулу партнерства Ассамблеи с политическими партиями, НПО и другими институтами гражданского общества, выстраивать работу с ними в новых условиях.

В-третьих, важно скорректировать работу Ассамблеи в контексте новых задач развития нашей страны. Прежде всего по таким направлениям, как патриотическое воспитание, укрепление гражданской ответственности и государственного языка, межэтнического и межконфессионального согласия.

В целом Ассамблея народа Казахстана должна стать генератором новых идей и одновременно быть надежной опорой государственной политики национального единства.

Именно поэтому на предыдущей сессии я поручил разработать проект Доктрины национального единства Казахстана. Он вам роздан. Над его проектом серьезно

поработали специалисты, эксперты, ученые. Его надо тщательно обсудить, провести обстоятельную общественную экспертизу с участием политических партий, этнокультурных центров, НПО.

Сегодня надо создать специальную рабочую комиссию, которая доработает доктрину и подготовит проект моего Указа.

Со своей стороны, хочу поделиться видением этого документа. Доктрина должна стать, с одной стороны, обобщением нашего уже немалого опыта, а с другой — добротным основанием для движения вперед, долгосрочных и среднесрочных стратегий проведения национальной политики, дальнейшего укрепления политической стабильности, единства и согласия в стране.

Имеется ряд важных аспектов, на которые необходимо обратить пристальное внимание, как при разработке этого стратегического документа, так и в практической работе Ассамблеи.

Доктрина национального единства должна дать четкие и понятные ответы на 3 главных вопроса.

Первый вопрос — что мы понимаем под национальным единством? Это значит быть сообществом сплоченных этнических, религиозных и других социокультурных групп, живущих в нашей стране.

Пожалуй, самая многонациональная страна — это США, где сотни этносов, но все они — американцы. Будучи с официальным визитом в Бразилии, я отметил для себя, что и эта страна многонациональна, но все жители — бразильцы. К современной нации французов относят себя граждане Французской Республики из ее бывших колоний. Аналогичные процессы идут в Австралии, Малайзии, Сингапуре, Индии и других странах.

В современном мире национальное единство определяется такими условиями, как совместное созидание общего государства, толерантность, гражданство и обязательное знание государственного языка данной страны.

Мы должны идти по этому пути. Но для этого нужно время. Нам торопиться не нужно.

Весь мир был поражен избранием афроамериканца Барака Обамы Президентом США. А секрет успеха прост. Он сказал четко и решительно, что в США нет «черной или белой Америки», нет «азиатской или латинской Америки». Соединенные Штаты Америки — это единый народ, в котором каждый предан звездно-полосатому флагу и готов встать на защиту Родины. Именно так говорит Барак Обама. Он предлагает бороться за безъядерный мир, обещает объединять мир, а не делить его. И ему еще предстоит многое сделать. Именно за это его и избрали Президентом.

А ведь это то, о чем я вам говорю все эти годы, и та политика, которую мы проводим вместе с вами из года в год!

Именно благодаря этому у нас в стране стабильность в настоящем и уверенность в будущем.

Второй важный вопрос — почему нам важно укреплять национальное единство? Здесь у нас у всех единое мнение.

Его можно выразить одним понятием — это безопасность внутри страны. А от этого зависит внешняя безопасность. Главное — это поступательное развитие страны, а отсюда — благополучие всех нас.

Особо хочу обратиться с этой трибуны ко всем моим братьям-казахам.

Сегодня в мире существует около 200 государств. Еще у 3 тысяч этносов нет своих национальных государств. Нам с вами суждено было добиться того, о чем мечтали многие поколения наших предков, и на рубеже тысячелетий основали независимое государство.

Мы, казахи, спустя несколько столетий, впервые вздохнули свободно и утвердились полноправными хозяевами на своей собственной земле. Казахский язык вступил в пору своего возрождения, наши дети получают воспитание и образование на родном языке.

Мы не жалеем усилий и проливаем пот во имя того, чтобы вместе с представителями других этносов, волею судьбы нашедшими кров и приют на казахской земле, обустраивать нашу общую Отчизну. Наши иноэтничные собратья с неизменной благодарностью вспоминают о том, как в трудные годы мы оказали им нашу бескорыстную помощь и заботу.

Сменяются эпохи и столетия. Сейчас на древней казахской земле формируется новое гражданское общество. В XXI веке казахи в качестве государствообразующей нации поднялись на новую ступень развития и составляют надежный стержень и прочный оплот народа Казахстана.

В этом контексте я хотел бы еще раз подчеркнуть, что во имя будущего независимости Казахстана, в интересах дальнейшего роста и развития, в целях всестороннего упрочения и совершенствования нашей государственности прежде всего мы — казахи должны крепить национальное единство.

Убеден, что казахский народ глубоко осознает эту возложенную на него особую ответственность и с честью выполнит эту историческую миссию.

Третий вопрос — что является основой национального единства? Единство народа Казахстана держится на трех главных столпах.

Во-первых, это наша общая история. Из ее драматических страниц важно извлечь необходимые уроки.

Надо всегда учитывать их, чтобы, имевшие место в прошлом, страдания и горькая доля различных этносов в будущем не повторились.

Да, были голод, репрессии, война, депортации.

Но эти факты мы не используем для огульной критики того времени и людей, которых уже нет. Тем более, что пострадали все народы бывшего Советского Союза.

Нельзя делать кому-то плохо, просто потому что нам когда-то делали плохо. Прошлое ушло. Как говорил А.С. Пушкин, снимем шляпу, поклонимся прошлому и повернемся лицом к будущему, засучим рукава и — за работу.

В Казахстане ежегодно проводится День памяти жертв политических репрессий, отмечаются годовщины депортации народов, не по своей воле оказавшихся на земле казахов. Предков всех тех, кто сегодня с нами.

В этих мероприятиях активно участвует Ассамблея народа, все этнокультурные центры. Память об этих трагических событиях не разделяет наши этносы, а наоборот, укрепляет нашу дружбу. Мы все страдали от тоталитарной машины того времени.

В мой адрес поступило письмо от Людвиг Лейхнера, 15 лет назад уехавшего из Кокшетау и ныне живущего в Германии.

Он пишет, что создал у себя дома маленький музей, в котором собирает материалы об истории и жизни современного Казахстана, показывает их своим соседям, гостям.

В письме есть такие слова: «Память о казахском народе, который гостеприимно принял и делился с поволжскими немцами-переселенцами абсолютно всем — и питанием, и жильем, и теплом — не должна исчезнуть».

Такие же теплые слова благодарности говорят казахам и представители других этносов нашей страны.

Бывая за рубежом в Германии, Греции, Израиле, я встречаю бывших казахстанцев, искренне благодарных казахскому народу и нашей земле. Я считаю, что, выражая благодарность мне, они воздают должное предыдущим поколениям казахов, то есть нашим отцам и матерям, которые их приняли. Я думаю, мы не имеем права обмануть наших предков. Мы должны быть достойны их и продолжать эту работу.

Во-вторых, это общие для всех казахстанских этносов ценности. Мы вместе живем на необъятной и богатой своими недрами земле.

Мы вместе строим на ней города и села, заводы, электростанции и дороги. Мы сообща создаем огромное культурное наследие, разделить которое невозможно.

За годы независимости у нас сложились свои замечательные традиции. Мы все вместе отмечаем ежегодно День духовного согласия, Курбан айт, Пасху, Рождество. Это праздники всех казахстанцев, всех людей доброй воли и светлых помыслов.

Это дни, когда становится особенно очевидным, в чем заключается подлинная мощь народа и страны.

Благодаря этому в нашем обществе прочно укоренились такие общие нравственные ценности, как почитание старших, уважение к семье, забота о детях, радушное гостеприимство, добрососедство. Все это солидная база для сплочения.

Не во всех странах соблюдаются такие отношения между людьми.

И, наконец, третья опора — это наше общее будущее. С обретением независимости казахстанцы сообща сделали свободный выбор собственной судьбы. Мы вместе создаем будущее. Развиваем страну, строим университеты, школы, больницы для наших детей и внуков.

У них будет все, если мы передадим им чувства дружбы и братства, доверия и толерантности.

Таковы, в целом, подходы к содержанию Доктрины национального единства.

Это будет целостная программа действий по всему комплексу межэтнических и межконфессиональных отношений. Она нацелена стать «настойной книгой» каждого казахстанского политика, руководством к действию для каждого депутата, управленца, ученого и журналиста. С ней должны сверяться любые политические документы и законы, ее положения следует учесть в Стратегии развития страны до 2020 года. Вот почему мы вместе и тщательно должны отработать этот документ.

Теперь о некоторых конкретных задачах на перспективу. Для укрепления потенциала межэтнического согласия следует осуществить ряд мер по следующим направлениям.

Первое. Прежде всего необходимо развивать гражданскую идентичность, толерантность в казахстанском обществе через систему образования и воспитания, корректное освещение темы межэтнических отношений в СМИ, повышение правовой культуры казахстанцев.

Министерству образования и науки надо подготовить концептуальные предложения по развитию этно- и поликультурного образования с учетом специфики казахстанского общества. Надо разработать и внедрить в школах и вузах факультативный курс «Основы толерантности».

Важный вопрос — корректное освещение межэтнических и межконфессиональных отношений в СМИ.

Многое в этом направлении сделано, приняты соответствующие законы. Действует Кодекс освещения в СМИ межэтнической тематики.

Этот опыт надо развивать, активно пропагандировать тему казахстанского патриотизма, прививать людям уважение к культуре и традициям всех этнических групп.

При Ассамблее следует создать Клуб ведущих журналистов и экспертов по вопросам межэтнических отношений.

Второе направление — дальнейшее развитие государственного языка. Государство создает все условия, чтобы все казахстанцы постепенно овладели казахским языком.

Теперь Ассамблея должна возглавить общенациональный процесс овладения населением страны государственным языком. Для этого надо систематически и последовательно реализовать комплекс необходимых мер, никого не ущемляя и не принижая.

Это значит — расширять сеть центров обучения государственному языку, создавать их в каждом городе и районном центре, в вузах и других учреждениях. Надо помогать им, поощрять их. Государство выделяет достаточные средства надо их только нормально использовать.

Надо смелее и шире внедрять инновационные формы обучения.

Важно наращивать долю телерадиовещания на государственном языке с субтитрами, развивать казахоязычное интернет-пространство, больше переводить на казахский язык деловую, художественную и другую литературу.

Пусть на совещаниях говорят на казахском языке, но с синхронным переводом. Это же не сложно.

Успех этого дела зависит не только от государства, но и от активности всего общества.

В вопросе обучения казахскому языку представителей других этносов могут проявить инициативу этнокультурные объединения.

Государственный язык — это основной фактор единства народа. Наше общество, интеллигенция должны быть выше мелких, злобных и популистских рассуждений о невнимании государства к развитию казахского языка. Я это слышу. Особенно, если это просто пустые слова, за которыми нет никаких конкретных дел, а вся ответственность при этом вваливается на государство.

При этом развитие государственного языка не должно вести к дискриминации из-за того, что кто-то им пока не владеет. Нарушения конституционных прав наших граждан недопустимы, их должны немедленно пресекать правоохранительные органы.

Сегодня мы все видим, какой интерес рождается у подрастающего поколения казахстанцев к овладению государственным языком. Это надо всячески поощрять. И сказать спасибо их родителям за приверженность этому направлению нашего единства.

Ошибочно противопоставлять казахский язык русскому.

Русский язык был и останется неотъемлемой частью богатства нашей культуры, языком познания огромного пласта мировых знаний, языком межнационального общения.

Скажите, на каком языке сегодня все этносы Казахстана говорят между собой? На русском. В будущем это может быть казахский язык, когда мы им овладеем. Но сегодня эту роль выполняет русский язык.

Считаю важным активизировать работу по программе триединства языков.

Вообще, чтобы овладеть языком, надо открыть ему свое сердце. Запретами и грубым принуждением тут ничего не добьешься.

И мы должны сделать все, чтобы желание разговаривать на казахском языке стало естественным для каждого казахстанца.

И в то же время мы будем и дальше создавать все условия для свободного развития родного языка, культурного наследия и традиций всех этносов, проживающих в Казахстане.

Поэтому надо разработать и принять Государственную программу функционирования и развития языков на 2011–2020 годы.

Третье. Важной составляющей национального единства выступает межконфессиональное согласие в нашем обществе.

В Казахстане незыблемы принципы законодательного равенства и диалога религий. В то же время государство будет противостоять деятельности псевдорелигиозных объединений. В этом потребуются и активная позиция всех религиозных объединений страны.

Особая роль здесь принадлежит Духовному управлению мусульман Казахстана — самой многочисленной конфессии страны. Аналогичную нравственно-воспитательную работу среди своей паствы мы ожидаем от Русской православной церкви и других конфессий Казахстана.

Считаю, духовная сфера — сугубо индивидуальное дело каждого, человек сам решает этот вопрос. В последнее время мы видим превращение религиозности в моду без понимания глубинной сути той или иной религии, не вникая в гуманность, честность и другие общепринятые постулаты религий.

Нельзя принуждать людей к принятию той или иной религии. Это запрещается самими религиями. Поэтому особое внимание надо уделить молодежи. Сегодня некоторые молодые казахстанцы получают религиозное образование за рубежом. Есть случаи, когда они попадают под влияние экстремистских идей, которые не имеют ничего общего с истинной религией.

Наши ключевые конфессии в сотрудничестве с государственными органами могли бы активнее работать с верующей молодежью, помогать им в получении истинных религиозных знаний.

Возможно, нам необходимо создать специальное Агентство по делам религий. Поручаю Администрации Президента совместно с Правительством дать согласованное предложение.

Нам нельзя забывать о том, что современный мир раздирают конфликты. И большинство из них связано с попытками использовать религиозный фактор. Между тем очевидно, что межрелигиозные конфликты не являются неизбежными ни сейчас, ни в будущем. Причины этих конфликтов тесно связаны с процессами глобализации и информационной открытости, что способствует проникновению так

называемых псевдорелигий. Мы — светская страна, но государство стоять в стороне не должно. Это важная работа не только госорганов, но и всего общества.

Четвертое. Прочность национального единства напрямую связана с повышением эффективности работы Ассамблеи народа Казахстана и всех этнокультурных объединений.

Прежде всего следует усилить координирующую роль Секретариата Ассамблеи, создать при ней «Ақсақалдар алқасы» (Совет старейшин). Активнее должен работать Научно-экспертный совет при Ассамблее. Надо учредить грант для ученых, ведущих прикладные исследования вопросов межэтнических отношений.

Ассамблее народа необходимо больше работать с Конгрессом молодежи, например, совместно провести общенациональный форум «Молодежь за единство народа Казахстана».

На уровне Правительства и областных акимов следует глубже проработать вопрос о расширении государственной поддержки этнокультурных объединений, в том числе через механизм социального заказа.

Важно продумать вопрос о серьезном поощрении по линии Ассамблеи народа Казахстана тех, кто вносит большой вклад в укрепление мира и согласия в нашей стране.

Таких людей в стране должны знать все.

Почему бы не учредить общественную награду, например, «Қазақстан халқы Ассамблеясының қоғамдық «Бірлік» алтын медалі» (Золотая медаль единства народа Казахстана). Это, безусловно, будет работать на повышение авторитета Ассамблеи.

Пятое. Надо шире распространять мировую известность казахстанской модели межэтнических и межконфессиональных отношений.

С этой целью важно использовать предстоящее председательство Казахстана в ОБСЕ, ключевым приоритетом которого избрана тема межэтнической и межконфессиональной толерантности.

Это отражено в Государственной программе «Путь в Европу».

Секретариату Ассамблеи необходимо обобщить казахстанский опыт межнационального согласия и выпустить на основных европейских языках специальное издание под названием «Казахстан: интегральная матрица единства и согласия».

Мы выдвинули инициативу провести в Астане саммит глав государств ОБСЕ, рассмотреть на нем Программу действий по обеспечению межэтнического и межконфессионального согласия, как отдельный пункт рабочей повестки, направленной на обеспечение безопасности стран-участниц.

Эта идея находит поддержку у многих наших партнеров по организации.

В следующем году планируется провести конференцию, посвященную Международному году сближения культур, объявленному ООН по инициативе Казахстана. Во всех этих вопросах должна принимать активное участие Ассамблея народа Казахстана.

Уважаемые участники сессии!

Дорогие казахстанцы!

Как вы знаете, еще 10 лет назад я предупреждал, что первое десятилетие XXI века будет критическим. Так оно и вышло.

Недавно в своих статьях «Ключи от кризиса» и «Пятый путь» я отметил, что сегодняшний глобальный кризис — это кризис системный.

В настоящее время ученые с мировым именем, ведущие эксперты и политики обсуждают 3 основные версии дальнейшего развития глобального кризиса и, конечно, мирового сообщества.

Первый вариант — кризис в своей основе имеет разовый характер, он достиг дна, и сейчас начинается выход из рецессии. То есть все возвращается на круги своя.

Второй вариант — мы упали на дно, и период восстановления затянется на 10–15 лет.

Третий вариант — нынешний кризис — системный, глобальный, затяжной. Он приведет, возможно, к смене мировой социально-экономической формации.

Сегодня все больше и больше экспертов склоняются ко второму и даже третьему вариантам.

Как я указывал в своих последних статьях, мы должны быть готовы к любому повороту событий.

Первый натиск мирового кризиса мы выдержали. И сейчас важно сплотить общество, чтобы достойно преодолеть любые сложные вызовы в будущем.

Поэтому, укрепив национальное единство, мы сделаем сильнее наше государство. Именно поэтому единство является нашим стратегическим выбором.

Впереди — огромная и ответственная работа.

Уверен, что она будет успешной и станет важным этапом в развитии нашей страны.

Желаю всем плодотворной работы.

Құрметті қауым!

Халқымыздың татулығы мен бірлігі — еліміздің өркендеп, алға басуының басты шарты.

Осы байлығымызды қадірлей білу, оны жас ұрпақтың жүрегіне ұялату — отанымыздың жарқын болашағының кепілі болмақ.

Бүкіл Қазақстан халқы мен оның әрбір этносының тағдыры үшін ең алдымен Ассамблея мүшелері, мына сіздер, жауап беруге тиіссіздер дер едім. Сіздер бірлігі жарасқан Қазақстанның абыройы мен беделінің, ғасырлар бойы қалыптасқан жарасымды салт-дәстүрлерінің жанды айғағысыздар.

«Береке басы — бірлік», дейді қазақ. Ал, береке-бірлігі жарасқан елдің туы биік, болашағы жарқын болатынын тарихтың өзі дәлелдеп отыр.

Біз дүниежүзі бір-бірімен етене араласып, біте қайнасқан кезеңде өмір сүрудеміз. Әлемді шарпыған дағдарыс әлі аяқталған жоқ. Жаһандық сипатқа ие болған қиындықтар қайта айналып соғуы мүмкін. Сондықтан, ең қастерлі қазынамызды — тәуелсіздігімізді көздің қарашығындай сақтап, мемлекеттігімізді нығайта беру үшін бізге ең әуелі бірлік қажет!

Олай болса, қашанда еңселеріңіз биік, татулығымыз баянды болып, ел келешегі жолындағы еңбектеріңіз еселене берсін.

Қазақстан судьяларының V съезінде сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2009 жылдың 18 қарашасы

Құрметті съезге қатысушылар!

Бүгін біз сіздермен Қазақстан судьяларының бесінші съезінде бас қосып отырмыз. Мұндай кездесулердің игі дәстүрге айналуы — құптарлық жайт. Еліміздің Конституциясында Қазақстан адам және оның өміріне, құқықтары мен бостандықтарына өзінің ең қымбат қазынасы ретінде қарайтын мемлекет ретінде сипатталады. Соттарда мыңдаған адамдардың тағдыры, өзара даулары шешілетіні, олардың құқықтары мен бостандықтарының қорғалатыны баршамызға мәлім. Соттар қызметінің тиімділігі, олардың шығаратын шешімдерінің әділеттілігі мен жедел және толық орындалуы — кез келген мемлекеттің демократиялық дамуының негізгі көрсеткіші. Соттардың шешімдеріне қарап қоғамның мемлекетке деген көзқарасы қалыптасады, заңның үстемдігін қамтамасыз ету және азаматтардың мүдделерін қорғау қабілеті бағаланады.

Бүгінгі съезде көптеген мәселелерді, сот жүйесінің жалпы дамуымен қатар 2005 жылы өткен съезден бері қарай болған барлық өзгерістерді талқылау мақсаты тұр. Қазақстан — тәуелсіздікке жеткен алғашқы күндерінен бастап, өзінің құқықтық жүйесін белсенді қалыптастырып келе жатқан ел.

Мемлекетіміз барлық озық әлемдік стандарттарға сай келетін, азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын қорғауды қамтамасыз ететін ашық және бүкпесіз сот жүйесін қалыптастыруға бағытталған көптеген шараларды қабылдап келеді.

Біздің осы жеткен үлкен жетістіктеріміз бүкіл әлемге аян болуы тиіс.

Уважаемые участники съезда!

Сегодня мы с вами собрались на V съезд судей Казахстана. Такие наши встречи уже стали доброй традицией.

В Конституции нашей страны Казахстан определяется как государство, в котором высшими ценностями являются человек, его жизнь, права и свободы. А справедливый и неподкупный суд — важнейшая гарантия этого, основа демократического и правового государства.

Одно из главных достижений суверенного Казахстана — это обретение судами и судьями не только формально-юридической, но и фактической независимости.

Эта независимость проявляется изначально, с момента формирования судебной власти.

Основу независимого правосудия составляет демократическая система прозрачного конкурсного подбора и расстановки судейских кадров. Каким быть судейскому корпусу, решает широкая юридическая общественность. В Казахстане судьи назначаются на постоянной основе главой государства. Это позволяет им работать без оглядки на руководителей исполнительной власти всех уровней, депутатов и собственное судебное начальство.

Серьезные гарантии независимости судов содержит наша Конституция.

Она предусматривает сложный порядок привлечения судей к ответственности и освобождения их от должности.

Упрочению независимости судов поспособствовало отделение судебной системы от исполнительной власти в вопросах обеспечения деятельности судов, проведенное несколько лет назад.

При Верховном суде был создан Комитет по судебному администрированию, взявший на себя все вопросы материального обеспечения судебных органов. Тем самым были исключены условия для возможных непроцессуальных отношений между различными судебными инстанциями, а сами суды освобождены от выполнения несвойственных им функций.

Таким образом, государством была обеспечена подлинная независимость судебной власти, укреплены материальные и процессуальные гарантии ее деятельности.

Именно суды стали той инстанцией, в которую граждане при нарушении их прав, как правило, обращаются за защитой.

Создание в нашей стране новой судебной системы сопровождалось реализацией целого комплекса организационных и законодательных мер. В русле современных тенденций реализуется курс на поэтапную специализацию казахстанских судов.

Качество отправления правосудия повышается с созданием за последние 10 лет специализированных экономических, административных, ювенальных судов.

С внедрением института присяжных заседателей обеспечивается более активное участие гражданского общества в уголовном судопроизводстве.

Благодаря конституционной реформе 2007 года казахстанская система правосудия получила новые мощные рычаги защиты прав граждан, в том числе механизм исключительно судебного санкционирования ареста. Был принят целый пакет новых законов, регулирующих работу судебной системы и отправление правосудия. Последовательно улучшается уровень обеспечения судебной системы.

Если в 2002 году на эти цели было выделено 4,8 млрд. тенге, то в этом году — 20,5 млрд. тенге. Для целого ряда судов построены новые современные здания, появились целые дворцы правосудия, оснащенные всем необходимым для работы судейской системы.

С учетом растущих потребностей за последние годы выросла численность судов и судей. В 2002 году в стране действовало 185 местных судов и 1823 судьи, в настоящее время функционируют 340 местных судов со штатом 2433 судьи.

Укрепилась и социально-правовая защищенность судей. Судьи — это одни из самых высокооплачиваемых государственных служащих в Казахстане. В текущем году должностные оклады судей местных судов повышены сразу на 60%. Причем больше никому из государственных служащих такого резкого повышения окладов не производилось.

Большое внимание уделяется вопросам обеспечения судей жильем. Государством решен вопрос об увеличении пенсионного возраста для судей — они теперь могут работать до 65 лет. Но при безупречной работе судейское руководство может продлить этот возрастной ценз до 70 лет.

Тем самым для судебной власти сделано очень много. И мы вправе ожидать от судейского корпуса такой работы, при которой суд всегда будет надежным оплотом закона и справедливости.

В то же время в судебной системе есть немало нерешенных вопросов.

Первая проблема — это случаи попадания в судебный корпус нечестных людей. Хотя действующая система отбора судебных кадров — довольно сложное сито, судебское сообщество не смогло полностью оградить себя от случайных людей. А ведь наличие честной и, самое главное, неподкупной судебной власти является неременным условием качественной работы всей правовой системы страны.

Вторая проблема — это недостаточный профессиональный уровень и морально-этический облик отдельных судей.

Третья проблема — это нарекания к качеству отправления правосудия. Речь идет о судебной волоките, судебных ошибках и даже случаях нарушения законности.

Четвертая проблема связана с недостаточно совершенным процессом судопроизводства. От ее решения зависит — будет ли казахстанский суд справедливым.

Пятая проблема — в степени и качестве исполнения судебных решений. От ее решения напрямую зависит авторитет и действенность судебной власти.

Шестая проблема кроется в вопросах состояния законодательства. Одной из причин, порождающей судебные споры, являются недостатки и пробелы действующего права.

Таким образом, нерешенных проблем в судебной системе достаточно. Можно привести немало примеров, когда граждане жалуются на недостатки в работе судов. Надеюсь в связи с этим, что на съезде состоится откровенный и принципиальный разговор, и будут предложения, как исправить эти недостатки.

Я же в своем выступлении хотел бы остановиться на перспективных, системных задачах, стоящих перед судебским сообществом.

Как известно, мною утверждена Концепция правовой политики Республики Казахстан на период с 2010 до 2020 года.

Как комплексный программный документ, она определяет основные направления модернизации судебной системы в рамках общего процесса правовой реформы. Концепцией предусмотрено совершенствование судопроизводства на всех стадиях, укрепление статуса судей, обеспечение открытости и прозрачности нашей судебной системы.

Этот документ открывает широкий простор для реализации правозащитного потенциала казахстанских судов. Теперь нам следует обеспечить поэтапное претворение в жизнь его положений. Поэтому определяю следующие приоритетные задачи.

Первое. Надо принять исчерпывающие меры по повышению уровня доверия граждан к судебной системе.

Для этого необходимо постоянно повышать профессиональный уровень судебного корпуса.

Важно на порядок повысить требовательность к действующим судьям, кандидатам на судебские должности.

Следует разработать и внедрить высокие критерии и стандарты для судей и кандидатов на должности судей, включая квалификационные требования и морально-этические нормы.

Должностные лица должны нести ответственность за кандидатуры, представляемые ими на должность судьи.

Целесообразно ввести более частую ротацию председателей судов из числа судей этих же судов.

Можно было бы пойти на введение принципа тайного голосования при определении кандидатур на судебские должности.

Таким образом, судья своим поведением, интеллектом и внешним видом должен олицетворять законность, справедливость и неподкупность.

Второе. Следует продолжить работу по совершенствованию и упрощению судопроизводства, созданию условий, искореняющих волокиту, судебные ошибки и нарушения законности самими судьями.

Важно сократить число споров, подлежащих рассмотрению в судебном порядке, внедрять альтернативные способы их разрешения, в том числе примирительные процедуры и медиации. Это позволит придать нашему правосудию восстановительный характер.

Совершенствование судопроизводства связано с широким применением инновационных технологий.

Передовая судебная практика — это отказ от бумажного документооборота с переходом на электронные технологии, которые должны стать базой современного судебного процесса.

Технологии «электронного правительства» должны использоваться для большей доступности и прозрачности судебной системы.

Венцом судопроизводства является исполнение судебных решений. Важно добиваться неукоснительного и качественного исполнения судебных актов. Этому будет способствовать введение исполнения судебных решений на частной основе. Парламентом завершается принятие соответствующего закона. Теперь задача — побыстрее задействовать его потенциал.

Третье. Для обеспечения качества отправления правосудия и надежной защиты прав граждан важно обеспечить дальнейшую специализацию судов и судей.

Речь идет о поэтапном введении системы административной юстиции, судов по рассмотрению уголовных дел, налоговых и других специализированных судов. Это веление времени, соответствующее международной практике.

Четвертое. Суды и судьи не должны наделяться несвойственными для них функциями. Главная и единственная задача суда — отправление правосудия.

В этой связи важно и дальше развивать систему судебного администрирования, основанную на четком разграничении функций отправления правосудия и судебного администрирования.

Следует рассмотреть вопрос о повышении статуса Комитета по судебному администрированию, возможно в будущем, отделив его от Верховного суда.

Пятое. Процесс совершенствования судебной системы должен сопровождаться адекватным обновлением наших законов.

Это должен быть двуединый процесс.

С одной стороны, итоги судебной практики должны быть источником законодательных инициатив.

С другой — установленные законами правила и процедуры должны обеспечивать быстрое и справедливое разрешение судебных споров и дел.

В этой связи нам нужны такие законы, которые бы не допускали возможность для рейдерства, возникающего в ходе различных корпоративных споров с посягательством на институты частной собственности — основу рыночной экономики.

Серьезной проблемой становится лжепредпринимательство. Соответственно, рост числа связанных с ним судебных дел наносит ущерб, как бизнесу, так и интересам государства.

Несовершенство законодательной базы порождает судебные споры между товаропроизводителями, особенно в сфере сельского хозяйства.

Как известно, законодательство многих стран освобождает контрагента от обязательств за несоблюдение договора исключительно только при форс-мажорных обстоятельствах.

Однако наш Гражданский кодекс предусматривает кроме них и такое основание, как виновное поведение за неисполнение договорного обязательства, позволяющее должникам уходить от ответственности, неоправданно затягивая разрешение споров в суде.

В условиях глобализации казахстанские суды глубже интегрируются в международно-правовое пространство.

Это требует, с одной стороны, более внимательного учета наших внутренних потребностей, а с другой — ставит задачу более активной гармонизации национального законодательства с мировыми правовыми стандартами.

Судья — это совесть народа. Она должна быть абсолютно чистой и незапятнанной. Для этого нам предстоит еще много поработать с кадрами. И Высший судебный совет, который подбирает и дает мне на утверждение кандидатуры, должен поднять свою работу. Может быть, нам надо либерализировать этот орган, ввести в его состав больше представителей общественности. Я думаю, что возраст 25 лет для судьи нижнего уровня — это мало, надо более опытных людей подбирать. В беспристрастности суда ни у кого никаких сомнений быть не должно. И это, в первую очередь, зависит от самих судей.

Только в этом случае казахстанский суд всегда будет уважаем народом, станет главным источником справедливости в обществе.

Мы многое сделали за это время, и это признается. Но сделать придется еще больше.

Құрметті судьялар!

Соттар — демократиялық мемлекеттің негізгі құқықтық институты. Әлеуметтік-экономикалық және саяси реформалардың табысты болуы көп жағдайда тікелей соған байланысты.

Сондықтан сот жүйесінде туындаған өзекті мәселелер әрқашан мемлекеттің және бүкіл қоғамның назарында болуға тиіс.

Біздің азаматтардың үмітінің ақталуы, олардың әділеттілікке деген сенімділігі судьялардың қызметтерімен тығыз байланысты.

Сіздердің жұмыстарыңыз ешқашан жеңіл болмаған, барлық кезеңде ол шексіз жауапкершілікті талап еткен және солай бола да бермек.

Алайда, бұл мәселенің екінші қыры да бар.

Азаматтар соттың қағазбастылықсыз жұмыс істеуіне, әрқашан заңның қорғауында болатынына, қылмыстардың жазасыз қалмайтынына, сот үкімінің оларды дер кезінде тыятынына сенуге құқылы.

Съез жұмысының сәтті өтуіне сенім білдіре отырып, баршаңызға амандық және толайым табыстар тілеймін!

Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің XXII пленарлық отырысында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2009 жылдың 4 желтоқсаны

Уважаемые члены Совета!

Все вы знаете, каким непростым для мировой экономики был уходящий 2009 год. Колоссальные потери, которые понесла мировая экономика в 2009 году, и отсутствие ясных перспектив дальнейшего развития заставили всех внести кардинальные изменения в свои планы.

Кризис обнажил глубинные фундаментальные проблемы мировой экономической архитектуры. Сегодня многое из того, что вчера казалось неоспоримым и незыблемым, уже не является таковым. Всего за 1 год в мировой экономике произошли изменения, последствия которых пока еще только предстоит всем нам осмыслить.

Для Казахстана 2009 год выдался непростым, но очень плодотворным. Многие из важнейших вопросов нашли свое решение именно в этом году. Вы знаете, что в начале года мы приняли Антикризисную программу, рассчитанную на сумму 19 млрд. долларов или 14% ВВП страны. Весь год велась напряженная работа по реализации намеченных целей.

В третьем квартале по сравнению со вторым отмечен рост ВВП на 1,5%. За 10 месяцев промышленное производство Казахстана достигло уровня прошлого года за такой же период, и это дает нам веские основания ожидать, что по итогам года будет достигнут пусть минимальный, но рост экономики, а не снижение. Думаю, что это неплохое достижение в этой ситуации.

Много было сделано, чтобы не допустить роста безработицы. Была подготовлена и реализована программа «Дорожная карта», благодаря которой было создано порядка 400 тысяч рабочих мест по всему Казахстану. Параллельно решены инфраструктурные вопросы многих населенных пунктов. С крупными промышленными предприятиями, в том числе и из состава Совета иностранных инвесторов были заключены соглашения о сохранении занятости на предприятиях. Условия этих соглашений были четко соблюдены, и я выражаю искреннюю от имени государства благодарность за эту заботу. Государством оказана беспрецедентная поддержка МСБ — на кредитование было направлено около 340 млрд. тенге. В итоге уровень безработицы не только не вырос, снизился до цифры около 6% по итогам 10 месяцев.

Мы сохранили и приумножили наши резервы. Активы Национального фонда и золотовалютные резервы страны по состоянию на 30 ноября этого года составили 52 млрд. долларов. То есть больше чем в декабре прошлого года. В целом стабилизировалась банковская система, в самых сложных условиях сохранена ее дееспособность, обеспечены гарантии безопасности вкладов населения. Мы не допустили банкротства ни одного банка.

Несмотря на сложный год, по стране введено в строй 170 новых промышленных и инфраструктурных объектов стоимостью более 3 млрд. долларов США. Создано

9 тысяч постоянных рабочих мест на этих предприятиях. Знаковым является ввод в эксплуатацию таких крупных объектов, как локомотивосборочный завод в г. Астана совместно с «General Electric», газоперерабатывающий завод на месторождении Кумколь, первый в Казахстане автобан мирового уровня «Астана – Щучинск».

Эти крупные проекты реализованы совместно с международными финансовыми институтами и нашими иностранными партнерами. Некоторые из ваших предприятий также принимали участие. В целом в вопросах привлечения инвестиций, международного сотрудничества в 2009 году был достигнут настоящий прорыв. Благодаря контактам на высшем уровне с такими странами как Южная Корея, Китай, Италия, Франция, Турция, Беларусь мы достигли соглашений по совместным проектам на сумму свыше 25 млрд. долларов США. По этим договоренностям начинается реализация крупнейших в истории Казахстана промышленных объектов:

- строительство Балхашской ТЭС;
- строительство газопровода «Бейнеу – Бозой»;
- производство топливных сборок для АЭС компаниями «Казатомпром» и французской «AREVA»;
- модернизация Атырауского нефтеперерабатывающего завода и строительство комплекса по ароматическим углеводородам;
- строительство газоперерабатывающего завода, судоверфи, газотурбинной электростанции компанией «Eni S.p.A.», и завода по производству дорожного битума вместе с компанией Китая.

Я считаю, что это лучшее свидетельство уверенности инвесторов в долгосрочной устойчивости и стабильности Казахстана и его экономики. Немаловажно отметить, что совсем недавно, 27 ноября в г. Минске были подписаны соглашения направленные на создание Таможенного союза между Казахстаном, Россией и Беларусью. В результате подписанных соглашений мы значительно улучшаем деловой климат в Казахстане. Устраняется множество таможенных барьеров, снизится стоимость транзита грузов, будет упрощен доступ к инфраструктуре трех стран. Создается единый рынок с населением 170 млн. человек и суммарным ВВП около 2 трлн. долларов.

Эффект от этих соглашений улучшит условия работы для многих компаний, присутствующих сегодня на Совете.

Уважаемые члены Совета!

Как видите, мы не стоим на месте. Мы видим, что экономические условия стремительно меняются, формируются новые мировые экономические и политические центры притяжения, в этих условиях Казахстан формирует свою стратегию дальнейшего развития, ориентированную в будущее.

Совсем скоро будет завершена работа над Стратегией развития Казахстана до 2020 года, которая определит стратегические направления развития нашей страны на следующее десятилетие. Завершается работа над проектом пятилетней программы по форсированному индустриально-инновационному развитию страны, к реализации которой мы приступим в следующем году. В рамках программы определены приоритетные направления развития экономики и промышленности. По предварительным расчетам, эффект от реализации программы составит за 5 лет свыше 7 трлн. тенге. Это более половины ВВП страны. Уже намечено 83 крупных проекта стоимостью более 42 млрд. долларов.

Ряд проектов этой программы предложен присутствующими здесь иностранными инвесторами, и это является залогом того, что они будут успешно реализованы. Большое внимание в рамках наших планов мы придаем научно-технологическому и инновационному развитию. Совсем недавно мы приняли важные решения по науке Казахстана. Идет работа по созданию нового университета в г. Астане, который начнет работу с 1 июля следующего года. Он должен стать одним из передовых образовательных и научных центров всего евразийского региона, в том числе по подготовке инженерных кадров.

В целом надеюсь, что каждый из присутствующих здесь инвесторов увидит для себя новые возможности в той масштабной программе, которую мы наметили. И тогда наш народ будет понимать, что работающие на богатствах недр Казахстана компании, зарабатывая прибыль, будут вкладывать в развитие нашей страны. Это будет комфортное взаимоотношение инвесторов и нашего населения, и вы получите благодарность наших граждан.

Предваряя наше сегодняшнее обсуждение, я обращаюсь к членам Совета с призывом оценить все те новые возможности, которые открываются вам в Казахстане.

У вас есть уникальное преимущество, вы давно здесь работаете, у нас сложились доверительные партнерские отношения, и мы собираемся с вами в будущем работать — это самый главный фактор успешного ведения бизнеса. Уверен, что впереди нас ожидает множество выгодных совместных проектов.

Благодарю за внимание!

Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне арналған салтанатты жиналыста сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2009 жылдың 15 желтоқсаны

Ардақты ағайын! Қадірменді қонақтар!

Ханымдар мен мырзалар!

Баршаңызды еліміздің ұлық мерекесімен — Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күнімен шын жүректен құттықтауға рұқсат етіңіздер!

Иә, бұл мереке — ұлық мереке, шын мәніндегі ұлы мереке.

Ежелден еркіндік аңсаған ер қазақтың ең асыл мұраты еңселі ел болу еді. Елім деп еңіреген ақындарымыз «Егемен болмай ел болмас, етектен кесіп жең болмас» деп жырлайтын еді. Арғы замандарды айтпағанның өзінде, тек кейінгі екі ғасырдың ішінде халқымыздың өз бостандығы жолында 200 астам ұлт-азаттық көтерілістерге шыққаны осының дәлелі. Мұнан 18 жыл бұрын қазақ жерінде атқан тәуелсіздік таңы Алтай мен Атыраудың арасын алып жатқан мына дархан даланың төсін қанымен, терімен суарған ата-бабаларымыздың қасиетті күресінің заңды жемісі, нақты нәтижесі дейміз.

Тәуелсіздікті жария еткен Конституциялық Заңға қол қойған күннің ертеңіндегі, 17 желтоқсандағы митингіде сөйлеген сөзімде «Тәуелсіздіктің біздің бәрімізге артар міндеті мол. Енді еңселі ел болудың жолына шындап түсуіміз керек. Әлеуетіміздің асуы да, дәулетіміздің тасуы да өз қолымызда. Тарих көші ұзақ. Асықсақ та аптықпайық. Қазақстанның көп ұлтты халқының жұлдызы жоғары болатынына, туған елімізде дәулетті де сәулетті өмір орнайтынына кәміл сенемін», деген едім.

Сол айтқаным келді!

Осыдан 18 жыл бұрын біз ұлы жолға шықтық, арманды сапарға аттандық. Дүниеде Қазақстан Республикасы деген жаңа мемлекет пайда болды. Ылайым, бетімізден жарылқасын деп тіледік.

Сол тілегімізді берді!

Қазақстан тәуелсіздік жолына қатар түскен өзі теңдес елдердің арасында көптеген көрсеткіштер бойынша көш бастап келе жатыр. Біздің еліміздің ішкі жалпы өнімінің мөлшері Орталық Азия мемлекеттерінің бүкіл ішкі жалпы өнімінің мөлшерін қоса есептегеннен асып түсіп тұр.

Қазақстан жан басына шаққандағы табыс көлемімен барша Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығындағы елдердің алдына шықты. Қазақстандықтардың тұтыну тауарларымен қамтамасыз етілуі осы жылдар ішінде бес есеге дейін өсті. Еліміздегі тұрғын үй қоры соңғы он жылдың ішінде 30 млн. шаршы метрге өсті.

Осының бәрі сол айтқанымның келгені емес пе?

Қазақстанымызда жүзден астам ұлт пен ұлыстың өкілдері бір қолдың саласындай, бір үйдің баласындай тату-тәтті өмір сүріп жатыр. Қазақстанымызда діндер мен тілдердің жарасымына қол жетіп, біздің ортақ Отанымыз әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының үш бірдей съезін өткізген құт мекенге айналды. Қазақстанымызда орнаған саяси тұрақтылық пен экономикалық даму өркениетті әлем тарапынан танылды.

Қазақстанымыз 2010 жылға бүкіл бұрынғы кеңестік кеңістіктегі елдер арасынан, бүкіл түркі тілдес елдер арасынан, бүкіл мұсылман әлемі арасынан Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымы сынды аса беделді ұйымға тұңғыш төраға болып сайланды, 2011 жылға Ислам конференциясы ұйымына төрағалық тізгінін қолға қоса алғалы тұр. Қазақ қазақ болып жаратылғалы мұндай дәрежеге жетіп көрген емес.

Осының бәрі сол тілекті бергені емес пе?

Сөз жоқ, дәл солай!

Осы он сегіз жылдың ішінде атқарған ауқымды істеріміздің ең негізгілерін тек санамалап шығудың өзі біраз уақытты алар еді.

Ортақ одақ ыдырап, шаруашылық байланыстар шетінен үзіліп жатқан шақта бүкіл экономикасы негізінен шикізаттық сипатқа құрылғандықтан өнімдері өтпей қалған Қазақстандай дотациялық республика үшін әуелде ел болып тұра алудың өзі оңай міндет емес еді. Біз ол міндетті шештік.

Біз ел болып тұра алдық.

Қазақтың ұзына бойғы тарихында дәл бүгінгідей бүкіл дүние таныған, өз шекарасы, өз экономикасы, дербес саясаты бар мемлекеті болған емес. Соңғы бірнеше ғасырдың ішінде бодандық жағдайда болған елдің дербес мәселе шеше алатын кадрлары жоқ еді. Бұл сол кезде алдымызда тұрған ең қиын міндет — мемлекет құрудың оңайға түспейтінін көрсетіп еді. Біз ол міндетті де шештік.

Біз мемлекет құра алдық.

Алғашқы жылдардағы апақ-сапақта екі миллионнан астам қазақстандықтар өздерінің тарихи отандарына оралуға асықты. Олардың арасында Қазақстанда білім алған тәжірибелі, экономикалық, әлеуметтік саланың неше түрлі майталман мамандары бар еді. Оның сыртында сонан кейінгі жылдардағы митингілік демократия, директор сайлаудан әр ұйымнан депутат сайлауға дейінгі саяси сергелдеңдер тұсында ұлттық белгілер бойынша бөлінушілікке жол бермеудің өзі оңай міндет емес еді. Біз ол міндетті де шештік.

Біз бірлікшіл ел болып құралдық.

Тәуелсіздіктің таңсәрі шағында біздің алып аумағымызды көлденең тартып, мұндай саны аз, оның ішінде қазақтары елдің жартысынан аз, халық осыншама жерді игере алмайды дегендердің сәуегейлігі келген жоқ. Біздің көпұлтты, көпдінді, көптілді сипатымызды қатердей көріп, қара бұлтты төндіріп сөйлегендердің сандырағы жүзеге асқан жоқ. Сол сәуегейлікті келтірмеген, жүзеге асырмаған күштің аты — бірлік.

Қазақстан халқының дәстүрлі достыққа берік бірлігі.

Осындай салтанатты сәтте мен сол сын кезеңде Қазақстанның тәуелсіздігін қолдаған, туған еліміздің өркендеуіне жағдай жасаған ең ұлы күшті — ел бірлігін көзінің қарашығындай сақтап келген барша қазақстандықтарға ақ жүрегімді жарып шыққан алғысымды айтуды перзенттік парызым, президенттік қарызым деп білемін!

Дорогие казахстанцы, мои соотечественники!

Уважаемые гости! Дамы и господа!

В эти дни Казахстан отмечает свой самый главный праздник — День независимости.

16 декабря 1991 года на политической карте мира появилось новое государство — Республика Казахстан.

В тот далекий декабрьский день мы выбрали свободу и независимость, потому что хотели самостоятельно созидать свое будущее, потому что мы были способны на большее, чем имели. Об этом мечтали наши предки, и нам — нашему поколению — выпала честь воплотить их сокровенные мечты в реальность.

Мы начали свой собственный, казахстанский путь, который получил одобрение, а затем и признание мирового сообщества.

И вот уже 18 лет ежедневно и ежечасно мы воплощаем в жизнь свои планы, создавая новый Казахстан — государство своей мечты и надежды.

Государство, которое изо дня в день обеспечивает и защищает интересы граждан.

Государство, которое успешно укрепляет свою безопасность.

Государство, чья позиция принимается и учитывается мировым сообществом.

Государство, имеющее стратегическое видение, с мощным потенциалом, способное решать сложные задачи современности.

В хаосе крушения прежних устоев и ценностей, случившегося на одной шестой части суши, мы стали создавать фундамент независимости своего нового государства.

Экономические предпосылки того времени не оставляли нам широкого простора для действий, но мы хотели поистине больших перемен.

Мы знали, что придется много трудиться, и наши общие замыслы осуществились, именно потому, что трудились мы, не покладая рук, потому, что у нас была великая цель и несгибаемая воля для ее достижения.

За прошедшие годы мы многое пережили, но и многого достигли.

Наш толерантный и деятельный народ стал из года в год демонстрировать миру свои позитивные успехи, свое неуклонное продвижение вперед. И особое казахстанское достоинство было в том, что мы обходились без революционной риторики. Мы просто воплощали в дела свое историческое предназначение.

Мы обеспечили последовательную трансформацию крайне ограниченной и замкнутой постсоветской экономики в экономику рыночную, открывающую перед новым Казахстаном новые возможности в системе мирохозяйственных связей.

По истечении первого 10-летия независимости Казахстан уже признавался страной с рыночной экономикой. Еще через 5 лет динамичные темпы развития нашей экономики получили высокую оценку международного экспертного сообщества. А сегодня ведущие мировые финансовые институты дают такую же высокую оценку мерам, предпринимаемым Казахстаном по противодействию глобальному и небывалому по мощи финансово-экономическому кризису. Мы не допустили рецессии в 2009 году.

Мы укрепили казахстанскую государственность, сохранили единство народа, реализовали стратегию поступательной модернизации, построили современную рыночную экономику.

Мы заложили основы многовекторной внешней политики, провозгласили интеграцию — в самом широком понимании этого слова — одним из главных государственных приоритетов.

И венцом всех этих достижений нашей независимости становится председательство Казахстана в ОБСЕ. Это — еще одна высочайшая оценка нашего общего труда, дорогие мои соотечественники.

За всю свою многовековую историю казахский народ не привлекал к себе внимания мирового сообщества в такой степени, как это происходит сейчас. С той поры, как Казахстан возник в качестве самостоятельного государства, он еще никогда не удостоивался столь высокого признания. В этом наше величайшее нравственное достижение.

Это — очевидный успех нашей молодой государственности, мощный прорыв в эпицентр мира.

Слагаемых казахстанского успеха несколько, но главное из них то, что в нашем активе была Стратегия развития страны до 2030 года, которая на деле стала стратегией успеха мудрого, трудолюбивого, толерантного и независимого народа Казахстана.

Период, когда мы, разработав свою стратегию жизни, приступили к ее реализации, был сложным для глобальной экономики, которая восстанавливалась после краха азиатских рынков. А для нашей экономики, которая еще только обретала рыночный формат, это было очень серьезное испытание на прочность и состоятельность как государства.

И наши усилия по созданию устойчивого экономического фундамента оказались эффективными. Уже в 2000 году рост казахстанской экономики превысил 9%, хотя всего лишь 3 года назад, в 1997 году, Правительство не знало, как погасить долги за 1994 год. Мы с вами этот период помним.

К 2000 году Казахстан был уже активным участником и инициатором многих интеграционных процессов. Идея евразийской интеграции, предложенная нами в первые годы независимости, была реализована на практике — было создано Евразийское экономическое сообщество. Следующим шагом было создание единого таможенного пространства.

Инициатива Казахстана была такой: общие таможенные тарифы, общая таможенная граница, совместные действия по вступлению в ВТО.

Прошло 10 лет, и наши предложения реализованы полностью. Три государства — Казахстан, Россия и Беларусь создали Таможенный союз, расширив тем самым возможности своих граждан, возможности своих экономик, возможности влияния на международные рынки.

Все интеграционные инициативы Казахстана имели опережающий характер. Глобальный мир объединяется по регионам — это и есть условия выживания в современном мире. Мы были впереди, мы активно это осуществляли и добились успеха.

Чтобы закрепить свои позиции на внешних рынках, мы разработали Стратегию индустриально-инновационного развития и постепенно стали наращивать промышленный потенциал страны, развивать его инфраструктурную составляющую.

Среднегодовой темп докризисного роста отраслей промышленности составил около 9%. Объем промышленной продукции вырос в номинальном выражении в 6 раз.

Ежегодно на карте развивающегося индустриального Казахстана появлялись новые производства, новые инфраструктурные проекты, строились и восстанавливались автомобильные дороги и международные транспортные коридоры.

Развитая транспортная инфраструктура открыла перед казахстанцами дополнительные возможности по расширению выбора в получении образования, достой-

ного качества медицинских услуг, а перед бизнесом дополнительные возможности территориального расширения, интеграции в международное сообщество, повышения своей конкурентоспособности. Понимая это, мы объявили 2001 год годом автомобильных дорог. Было построено и отремонтировано 32 тыс. километров дорог — а это 30% всех дорог Казахстана — затратив на это 766 млрд. тенге. Стали появляться дороги нового поколения. Началось строительство грандиозной Трансевразийской магистрали «Западная Европа – Западный Китай» стоимостью 3,4 млрд. долларов. Возведены важные железнодорожные ветки, позволившие создать целостную национальную сеть железных дорог. Именно поэтому были диверсифицированы авиационные перевозки. Реконструированы почти все аэропорты областных центров, морской порт на Каспии. Так были заложены основы казахстанской транспортной стратегии на годы вперед.

Только что введен в строй газопровод «Туркменистан – Китай» протяженностью 1800 километров, из которых 1300 километров приходится на Казахстан. Немного ранее были запущены такие стратегически важные объекты, как нефтепровод «Западный Казахстан – Западный Китай» и высоковольтная линия электропередачи «Север – Юг» протяженностью 1100 километров. Все это огромный вклад не только в укрепление экономической мощи страны, но и что не менее важно — в повышение качества жизни наших граждан.

Это — новые рабочие места для тысяч наших граждан, транзитные доходы для нашей страны.

Уровень развития аграрного сектора всегда был определяющим фактором социально-экономического благополучия нашего общества. Этот сектор формирует почти 6% ВВП, около 70% фонда потребления населения и обеспечивает продовольственную независимость страны.

За эти годы производство пшеницы достигало 1060 килограммов на душу населения, что позволило Казахстану в 2007 году выйти на 1-е место в мире по этому показателю, опередив Австралию. Мы занимаем 7-е место в мире по экспорту пшеницы.

В этом году мы смогли собрать рекордный урожай зерновых, за что всем нашим аграриям огромное спасибо от всех казахстанцев.

Однако в условиях кризиса об этом можно было и не мечтать, если бы не колоссальная помощь селу со стороны государства.

Вступление в силу Таможенного союза диктует необходимость дальнейшего системного решения ряда ключевых проблем отрасли.

Следует активизировать экспортную политику. Обеспечивать высокую продуктивность сельского хозяйства.

В частности, за счет покупки соответствующих передовых разработок за рубежом с дальнейшим развитием своей аграрной науки. Нам нужны прорывные инновационные технологии. Такие, например, как капельное орошение, повысившее урожайность овощей на юге страны в 3,5 раза при одновременном снижении расхода воды вдвое. Такие, как новые молочные и откормочные комплексы. Значительные резервы имеются и по другим сельскохозяйственным культурам.

Требуют серьезного анализа и соответствующих выводов вопросы использования лизинговых средств. Сейчас они в основном расходуются на импорт техники.

Пора отходить от этой практики и делать упор на приобретение за рубежом технологий. Это позволит не только наладить сборку техники, но и создавать свои производства.

Необходимо повышать эффективность системы субсидирования. Оно должно быть как базовое, так и целевое. Причем целевые субсидии следует предоставлять лишь тем, кто внедряет новые технологии и демонстрирует высокие показатели.

Государство продолжит работу по развитию сельского хозяйства.

Мы продолжим модернизацию нефтегазового и горно-металлургического комплексов, составляющих основу национальной экономики. По запасам многих видов минерального сырья Казахстан занимает ведущие позиции в мире. Мы вторые в СНГ после России по объемам добычи нефти. До конца текущего года будет добыто 76 млн. тонн нефти.

Мы будем расширять инновационный сегмент экономики за счет создания новых высокотехнологичных наукоемких производств.

За последнюю десятилетку мы сделали практически все возможное, чтобы в Казахстане были лучшие условия для ведения бизнеса. Государство и бизнес стали партнерами в достижении общего экономического успеха. И международные рейтинговые агентства из всех государств Содружества признали нашу страну лидером по рейтингам инвестиционного класса. Казахстан стал одним из 25 наиболее инвестиционно привлекательных государств.

В течение первого десятилетия нового века Казахстан демонстрировал уверенные показатели экономического роста.

ВВП рос в среднем по 10% в год. К концу 2008 года размер ВВП на душу населения вырос по сравнению с 2000 годом почти в 7 раз. Реальный ВВП увеличился вдвое.

Золотовалютные резервы, включая активы Национального фонда страны, на конец 2008 года достигли 46,7 млрд. долларов, увеличившись с 2000 года в 22 раза, а сегодня они составляют более 48 млрд. долларов.

Кредитование экономики банками за период с 2000 по 2008 год увеличилось в 27 раз. Депозиты в банковской системе за это же время возросли в 23 раза, в том числе депозиты населения — в 16 раз.

Ежегодно росли поступления в бюджет. И уже с 2002 года доходы государственного бюджета, включая поступления в Национальный фонд, составляют в среднем 30% к ВВП.

С 2001 по 2006 год уровень инфляции удерживался в коридоре 6–8%. В 2007 году, как и во всем мире, инфляция резко возросла. Но сегодня она удерживается на прогнозируемом уровне и в годовом выражении не превышает 8%.

Государственные расходы на образование и здравоохранение за последние 10 лет увеличились более чем в 8 раз. С 85 млрд. тенге до 710 млрд. тенге — на образование и с 54 млрд. тенге до 468 млрд. тенге — на здравоохранение.

Такого развития эти отрасли не имели никогда.

Как итог, за этот период была построена 641 школа, в том числе 85 школ в рамках программы «100 школ и 100 больниц».

Мы также активно создаем инновационные образовательные центры, такие как «20 интеллектуальных школ», «Новый университет в Астане», международный университет информационных технологий в Алматы.

С 1993 года мы направляем молодежь на учебу в лучшие зарубежные университеты по программе «Болашак». Только в этом году успешно завершили обучение 763 человека. Мы должны позаботиться об их трудоустройстве. Надеюсь, что выпускники «Болашака» уже в самом ближайшем будущем составят костяк высокопрофессиональных кадров страны.

Кардинальные изменения происходят и в системе здравоохранения.

За 10 лет построено 124 больницы и поликлиники.

Создан уникальный медицинский холдинг, который сегодня предоставляет казахстанцам медицинские услуги в соответствии с лучшими международными стандартами.

Такие сложные операции, как операции на открытом сердце, теперь проводятся и в областных центрах. Об этом мы раньше и не мечтали. Мы спасаем тысячи жизней наших граждан, ждавших годами очереди на операции.

Казахстанские ученые одними из первых в мире разработали отечественные вакцины против птичьего (А/Н5N1) и свиного (А/Н1N1) гриппа. Хочу поздравить наших медиков с этим успехом.

В целом предпринятые государством меры в области здравоохранения позволили приостановить негативные тенденции в состоянии здоровья населения.

Так, в 1,5 раза возросла рождаемость, вдвое сократилась младенческая и материнская смертность, увеличилась средняя продолжительность жизни, что в целом способствовало повышению естественного прироста населения. Этим мы выполняем главную задачу государства — заботиться обо всех наших гражданах и их здоровье.

Расходы социального сектора неизменно составляют почти половину всех расходов государственного бюджета. В 2007 году Всемирный банк оценивал уже Казахстан как страну со средним уровнем дохода.

За 10 лет минимальный размер заработной платы вырос более чем в 5 раз, средний размер пенсии повысился в 5,5 раза.

В целях улучшения демографической ситуации и социальной поддержки семей с детьми с 2003 года государством выплачивается единовременное пособие в связи с рождением ребенка, с июля 2006 года — пособие по уходу за ребенком до достижения им одного года.

Только в этом году пособие на рождение ребенка получили 297 тыс. человек, а пособие по уходу за ребенком — 145 тыс. человек.

Более чем в 2 раза — с 13,5% до 6,4% — снизился уровень безработицы.

Мы спасли от краха рынок недвижимости, решив проблемы десятков тысяч наших обманутых граждан и вправе ожидать от строительных компаний в самой ближайшей перспективе исполнения всех своих обязательств перед казахстанцами и государством. Финансовая система страны, испытав серьезное внешнее давление, продолжает работать в нормальном режиме.

В этом году мы проводим грандиозную по масштабам работу по восстановлению инфраструктуры жилищно-коммунального хозяйства и социальной сферы. Казахская «Дорожная карта» создавала рабочие места, в то время как в мире эти места сокращались. Эту работу мы продолжим.

Только в этом году объем международных договоренностей по реализации совместных проектов после встреч с моими коллегами — лидерами многих государств

Европы, Азии, Ближнего Востока оценивается на сумму около 25 млрд. долларов инвестиций.

В текущем году завершается реализация около 260 промышленных и инфраструктурных объектов.

Благодаря принятым антикризисным мерам Казахстан заканчивает этот тяжелый для всего мира год с положительными результатами в экономике.

Это большая победа.

Мы наблюдаем незначительные признаки оживления мировой экономики. Однако говорить о завершении кризиса рано. По всей видимости, будет иметь место зигзагообразное развитие с чередующимися друг друга подъемами и провалами.

В 2009 году мы удержали экономику от падения благодаря государственным вливаниям, небольшому росту цен на экспортные товары и частично за счет внутреннего спроса. Правительству следует тщательно просчитать все наши дальнейшие действия. Именно на это должна дать ответ программа развития до 2020 года, особенно в первые 5 лет.

Хорошими темпами развивалась наша столица — главный символ и опора независимости, сердце нашей Родины. За год в Астане введен ряд новых объектов — комплекс высотных зданий «Қазақстан темір жолы» и «Лукойл», крытый стадион, учебные корпуса нового международного университета и школ, торгово-развлекательный комплекс «Керуен», жилые комплексы, автодороги и другие объекты.

Символично, что День независимости мы отмечаем в этом великолепном зале. Думаю, будет правильным, если мы его назовем Центральным концертным залом «Казахстан».

Идея архитектора Манфреды Николетти очень точно уловила дух нашего народа, его устремленность в будущее. Благодарим всех строителей за этот драгоценный подарок ко Дню независимости Казахстана.

Как вы знаете, недавно я провел «Прямую линию» с казахстанцами, отвечал на вопросы граждан. Из 45 тысяч вопросов большинство касалось проблем социального обеспечения.

По моему поручению Правительством приняты первоочередные меры по стабилизации ситуации с ростом цен на ГСМ и продукты питания, решению проблемы дефицита мест в детских садах.

По моему призыву сегодня по всей стране развернуто строительство детских дошкольных учреждений. Спасибо всем акимам,

На портале «Прямой линии» и СМИ размещено почти 13,5 тысяч ответов. Специальные комиссии и рабочие группы осуществили 122 выезда для решения вопросов на местах. Многие граждане получили работу, направлены на лечение, им оказана материальная помощь.

Это сделали министерства, акиматы всех уровней. Пусть это станет правилом в их работе. Все это говорит о возможностях казахстанской экономики, разумности наших стратегических планов и правильности их исполнения, потому что мы всегда концентрировались на возможностях, а не на проблемах.

За это десятилетие мы обеспечили более высокую степень защиты достижениям независимости и одновременно более высокую степень свободы нашей экономики и нашего общества.

Эти годы были полезны и тем, что мы смогли из происходящего сделать важные выводы.

Қымбатты қазақстандықтар!

Құрметті қонақтар!

Ханымдар мен мырзалар!

Тәуелсіздіктің кезекті жылдығын атап өту бізге ең алдымен той тойлау үшін емес, ой ойлау үшін керек.

Тәуелсіздіктің тайғақ кешулі жолында алдымыздан шығатын асу-асу белдер де болады. Ұлттың ұлан асуында ұйытқи соғатын желдер де болады. Сол асу-асу белдерде белімізді талдырмауымыз керек. Сол ұйытқи соғатын желдерде ұлы мұраттарымызды ұмыт қалдырмауымыз керек. Нағыз тәуелсіздікке қиын істе тәуекелі тұратындардың ғана қолы жетеді.

Ардақты ағайын!

Бүгінде тарих еншісіне айналып үлгерген 18 жылдың бәрін де біз ұлы іске — Тәуелсіз Қазақстанды қаз тұрғызуға, сақтауға әрі дамытуға, оның экономикалық және рухани күш-қуатын нығайтуға, азаматтарымызды өз күшіне және өздерінің келешегіне деген сенімділікке тәрбиелеуге арнадық.

Бүгінгі өз келешегіне бет алған тәуелсіз Қазақстан — бұл біздің ортақ жетістігіміз, бұл біздің ортақ мақтанышымыз!

Өз сөзімді аяқтай келе, мен бүкіл көп ұлтты Қазақстан халқына отансүйгіштігі мен ел игілігі және еліміздің Тәуелсіздігі жолындағы жасампаздық еңбегі үшін алғысымды айтқым келеді.

Мың алғыс сіздерге.

Әрдайым шығар тауымыз биік болсын, алдымыздағы ұлан асуға — Тәуелсіздігіміздің 20-жылдық торқалы тойына жарқын жүзбен, көтеріңкі көңілмен жетейік.

Қазақстан тәуелсіздігі жасасын!

Жаңажылдық құттықтауы

Құрметті отандастар!

Санаулы сәттерден кейін біз жаңа 2010 жылға қадам басамыз.

Халқымызда «Өткен жылға өкпе жоқ, келер жылдан үміт көп» деген даналық сөз бар. Біз қашанда өткенге салауат айтып, болашақтан жақсылық күткен халықпыз.

Аяқталып қалған 2009 жыл біз үшін берекелі, жемісті болды. Бірлігі жарасқан еліміз жаһандық сипаттағы үлкен сыннан сүрінбей өтіп келеді. Біз дағдарыстан шығар жол тауып, жасампаз істеріміз арқылы данғыл дамуға бет алдық.

«Жол картасы» бағдарламасы бойынша жаңа жұмыс орындары ашылып, құрылыс қарқынды жүрді. Көптеген нысандар бой көтеріп, әлеуметтік мәні зор ірі жобалар іске асырылды. Республикамыздың барлық өңірлерінде жаңа мектептер мен ауруханалар салынды. Жолдар жаңартылып, Қазақстан Еуразия құрлығындағы ірі тасымалдаушы елдің біріне айналды. Энергетика саласында іргелі жетістіктерге қол жеткіздік. Егін бітік шығып, қамбамыз астыққа толды.

Жүргізілген жалпы санақ қорытындысы бойынша халқымыздың саны өсіп, мемлекетқұраушы ұлттың мерейі арта түсті.

Дүние жүзінің діндарлары асқақ Астанамызда үшінші рет бас қосып, бүкіл әлемнің тыныштығы үшін пәтуалы пікірлер айтты.

Мен берекелі бірлігі өнегелі үлгіге айналған еліміздің барша азаматтарына алғысымды айтып, ризашылық білдіремін.

Келе жатқан 2010 жыл біз үшін айрықша маңызды болмақ.

Біз осы жылы Азия және ТМД мемлекеттері арасынан тұңғыш рет Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымына төрағалық етеміз.

Кеден Одағына ену арқылы Жаңа жылдан бастап біздің кеңістігіміз кеңейеді.

Мен келе жатқан 2010 жыл еліміз жылнамасының жарқын беттеріне жазылатын жаңа кезеңнің бастауы болады деп сенемін.

Жаңа жыл құтты болсын, қымбатты қазақстандықтар!

Уважаемые казахстанцы!

Дорогие друзья!

В оставшиеся мгновения перед наступлением Нового года всех нас переполняют волнующие чувства. Мы оцениваем итоги прошедшего года, размышляем о том, что ждет нас в будущем.

2009 год стал для Казахстана важным и во многом успешным этапом истории.

В условиях глобального кризиса мы укрепили основы нашей экономики.

Реализована «дорожная карта». По всему Казахстану созданы сотни тысяч новых рабочих мест. Обновились наши города и аулы, построены новые школы и больницы, дороги, объекты социальной и коммунальной сферы.

Мы открыли новые предприятия, приступили к реализации инновационных проектов, заложили основу для технологического прорыва Казахстана в будущее.

Рекордный урожай собрали наши хлеборобы.

Мы увеличили благосостояние наших граждан.

Наш многонациональный народ стал еще дружнее и сплоченнее.

Это самый главный итог уходящего года.

Я благодарен всем вам, мои соотечественники, за то, что в трудное время вы проявили свои лучшие качества — терпение, трудолюбие, ответственность.

Новый 2010 год будет особенным для Казахстана. Перед нами стоят новые задачи.

Мы приняли эстафету председательства в Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе. Это важный показатель широкого международного авторитета нашего государства. И нам нужно достойно выполнить эту историческую миссию.

С 1 января мы будем жить в Таможенном союзе вместе с Беларусью и Россией, приступим к созданию Единого экономического пространства. Это усилит нашу экономику, откроет для нее новые перспективы, повысит качество жизни казахстанцев.

В следующем году мы начнем реализацию первого 5-летнего плана. Будет дан старт индустриальному рывку Казахстана в XXI веке.

В будущем году мы торжественно отметим 15-летие нашей Конституции и 65-летний юбилей Великой Победы. Это памятные для всех казахстанцев даты.

Для Казахстана наступает время новых ответственных дел.

Сегодня всех нас объединяет общая мечта о том, чтобы Казахстан стал еще более сильной, благополучной и уважаемой в мире страной. И мы обязательно этого добьемся.

Мои дорогие соотечественники!

Обращаюсь ко всем казахстанским семьям, собравшимся за праздничными дастарханами.

Я желаю, чтобы Новый год принес в каждый дом счастье и достаток, мир и благополучие!

Пусть исполнятся ваши надежды и самые сокровенные желания!

До наступления Нового года остаются мгновения. Пора распахнуть наши сердца навстречу радости, добру и успеху, которые обязательно принесет нам Новый, 2010 год.

С Новым годом, уважаемые казахстанцы!

С новым счастьем!

Жаңа жыл жақсылығымен келсін, қымбатты қазақстандықтар! Жаңа жыл әр отбасы үшін ырыс пен береке жылы болсын, ардақты ағайын!

2009 жылы қабылданған Қазақстан Республикасы заңдарының тізбесі

1. «Санкт-Петербург қаласында (Ресей Федерациясы) 2002 жылғы 7 маусымда қол қойылған Шанхай ынтымақтастық ұйымының хартиясына өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2009 жылғы 5 қаңтардағы №118-IV;
2. «Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер үкіметтерінің арасындағы кеден істеріндегі ынтымақтастық және өзара көмек туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 5 қаңтардағы №119-IV;
3. «Орталық Азиядағы ядролық қарудан азат аймақ туралы шартты ратификациялау туралы» 2009 жылғы 5 қаңтардағы №120-IV;
4. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жұмыспен қамту және атаулы әлеуметтік көмек мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 16 қаңтардағы №121-IV;
5. «Саяси партиялар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 6 ақпандағы №122-IV;
6. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне бұқаралық ақпарат құралдары мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 6 ақпандағы №123-IV;
7. «Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 9 ақпандағы №124-IV;
8. «Әскери қызметшілер мен олардың отбасы мүшелерінің мәртебесі және оларды әлеуметтік қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 9 ақпандағы №125-IV;
9. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 9 ақпандағы №126-IV;
10. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Иордания Хашимит Корольдігінің Үкіметі арасындағы Халықаралық автомобиль қатынасы туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 10 ақпандағы №127-IV;
11. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Украина Министрлер кабинетінің арасындағы Төтенше жағдайлардың алдын алу және олардың зардаптарын жою саласындағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 10 ақпандағы №128-IV;
12. «Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттердің ұзақ мерзімді тату көршілік, достық және ынтымақтастық туралы шартын ратификациялау туралы» 2009 жылғы 11 ақпандағы №129-IV;
13. «Азаматтық және саяси құқықтар туралы халықаралық пактіге Факультативтік хаттаманы ратификациялау туралы» 2009 жылғы 11 ақпандағы №130-IV;
14. «Экономиканың стратегиялық маңызы бар салаларындағы меншіктің мемлекеттік мониторингі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 12 ақпандағы №131-IV;
15. «Қазақстан Республикасының Су кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 12 ақпандағы №132-IV;

16. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ислам банктерін ұйымдастыру мен олардың қызметі және исламдық қаржыландыруды ұйымдастыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 12 ақпандағы №133-IV;

17. «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» 2009 жылғы 13 ақпандағы №134-IV;

18. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Ұлттық әл-ауқат қоры қызметінің мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу және «Қазақстанның инвестициялық қоры туралы» Қазақстан Республикасы Заңының күші жойылды деп тану туралы» 2009 жылғы 13 ақпандағы №135-IV;

19. «Тауарлардың шығарылған елін айқындаудың бірыңғай ережесі туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 17 ақпандағы №136-IV;

20. «Кеден одағының тауарлары мен сыртқы және өзара сауданың кедендік статистикасын жүргізу туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 17 ақпандағы №137-IV;

21. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне аудиторлық қызмет мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 20 ақпандағы №138-IV;

22. «Кеден одағының кедендік шекарасы арқылы өткізілетін тауарлардың кедендік құнын айқындау туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 23 ақпандағы №139-IV;

23. «Шектен тыс зиян келтіреді немесе таңдамай әрекет етеді деп саналуы мүмкін кәдімгі қарудың нақты түрлерін қолдануға тыйым салу немесе шектеу туралы конвенцияны және оған хаттамаларды: Анықталмайтын жарықшақтар туралы хаттаманы (I хаттама), Өртегіш қаруды қолдануға тыйым салу немесе шектеу туралы хаттаманы (III хаттама) және Көзді соқыр ететін лазерлік қару туралы хаттаманы (IV хаттама) ратификациялау туралы» 2009 жылғы 23 ақпандағы №140-IV;

24. «Кедендік рәсімдерді оңайлату мен үйлестіру туралы халықаралық конвенцияны ратификациялау туралы» 2009 жылғы 24 ақпандағы №141-IV;

25. «Үшінші елдерге қатысты арнайы қорғау, демпингке қарсы және өтемақы шараларын қолдану туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 21 наурыздағы №142-IV;

26. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы Теңіз көлігі саласындағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 21 наурыздағы №143-IV;

27. «БҰҰ-ның Климаттың өзгеруі туралы негіздемелік конвенциясына Киото хаттамасын ратификациялау туралы» 2009 жылғы 26 наурыздағы №144-IV;

28. «Қосымша айырым эмблемасын қабылдауға қатысты 1949 жылғы 12 тамыздағы Женева конвенцияларына қосымша хаттаманы (III хаттама) ратификациялау туралы» 2009 жылғы 27 наурыздағы №145-IV;

29. «Инновациялық қызметті мемлекеттік қолдау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 30 наурыздағы №146-IV;

30. «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің мәдени құндылықтарды ұрлауға қарсы күрестегі және оларды қайтаруды қамтамасыз етудегі ынтымақтастығы туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 3 сәуірдегі №147-IV;

31. «Кеден одағында тауарлардың, экспорты мен импорты, жұмыстар орындау, қызметтер көрсету кезінде жанама салықтар алу принциптері туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 3 сәуірдегі №148-IV;
32. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қылмыстық процеске қатысушы адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 7 сәуірдегі №149-IV;
33. «2009–2011 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 9 сәуірдегі №150-IV;
34. «Жылжымайтын мүлікке құқықтарды және онымен жасалатын мәмілелерді мемлекеттік тіркеу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 22 сәуірдегі №151-IV;
35. «Қазақстан Республикасындағы мерекелер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 22 сәуірдегі №152-IV;
36. «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің шекаралық және өзге де ведомстволарының сыртқы шекараларда дағдарысты жағдай туындағанда және оны реттеу (жою) кезінде көмек көрсетуде өзара іс-қимылын ұйымдастыру жөніндегі ережені бекіту туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2009 жылғы 24 сәуірдегі №153-IV;
37. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне оларды Қазақстан Республикасы Конституциясының нормаларына сәйкес келтіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 29 сәуірдегі №154-IV;
38. «Тауар биржалары туралы» 2009 жылғы 4 мамырдағы №155-IV;
39. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тауар биржалары мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 4 мамырдағы №156-IV;
40. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ойын бизнесі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 4 мамырдағы №157-IV;
41. «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 5 мамырдағы №158-IV;
42. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жұмыспен қамту және міндетті әлеуметтік сақтандыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 5 мамырдағы №159-IV;
43. «Қазақстан Республикасының Үкіметі, Ресей Федерациясының Үкіметі және Түрікменстанның Үкіметі арасындағы Каспий жағалауы газ құбырын салудағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 14 мамырдағы №160-IV;
44. «Қазақстан Республикасы мен Америка Құрама Штаттарының арасындағы континентаралық баллистикалық ракеталардың шахталық ұшыру қондырғыларын, апатты жағдайлардың салдарын жоюға және ядролық қарудың таралуына жол бермеуге қатысты келісімге Түзетуді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 2 маусымдағы №161-IV;
45. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне құжаттамалық қамтамасыз ету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 4 маусымдағы №162-IV;

46. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын үй-коммуналдық сала мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 8 маусымдағы №163-IV;
47. «Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне экологиялық қауіпті технологияларды, техника мен жабдықты әкелуді реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 23 маусымдағы №164-IV;
48. «Жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдау туралы» 2009 жылғы 4 шілдедегі №165-IV;
49. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 4 шілдедегі №166-IV;
50. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне валюталық реттеу және валюталық бақылау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 4 шілдедегі №167-IV;
51. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Біріккен Араб Әмірліктерінің Үкіметі арасындағы Қазақстан Республикасында Ислам банкін ашу туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 7 шілдедегі №168-IV;
52. «Қазақстан Республикасы мен Еуропалық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Оңтүстік — Батыс жол дәлізі жобасы («Батыс Еуропа — Батыс Қытай» халықаралық транзит дәлізі) ратификациялау туралы» 2009 жылғы 7 шілдедегі №169-IV;
53. «Қазақстан Республикасы мен Азия даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Жай операциялар) (ОАӘБЫ 1 көлік дәлізі [Жамбыл облысындағы учаскелер] [«Батыс Еуропа — Батыс Қытай» халықаралық транзит дәлізі] Инвестициялық бағдарлама — 1-жоба) ратификациялау туралы» 2009 жылғы 7 шілдедегі №170-IV;
54. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Біріккен Араб Әмірліктерінің Үкіметі арасындағы Қазақстан Республикасы, Астана қаласындағы «Абу-Даби Плаза» кешенінің құрылысына қатысты келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 7 шілдедегі №171-IV;
55. «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Оңтүстік — Батыс автомобиль жолдарын дамыту жобасы: «Батыс Еуропа — Батыс Қытай») халықаралық транзит дәлізі (ОАӘБЫ 1b және 6b)) ратификациялау туралы» 2009 жылғы 10 шілдедегі №172-IV;
56. «Еуразиялық экономикалық қоғамдастыққа мүше мемлекеттерде инвестицияларды көтермелеу және өзара қорғау туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 10 шілдедегі №173-IV;
57. «Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 10 шілдедегі №174-IV;
58. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өлім жазасы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 10 шілдедегі №175-IV;
59. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне балалардың қадағалаусыз қалуының профилактикасы және кәмелетке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтардың алдын алу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 10 шілдедегі №176-IV;

60. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне әскери қызметшілердің жауапкершілігі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 10 шілдедегі №177-IV;
61. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ақпараттық-коммуникациялық желілер мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 10 шілдедегі №178-IV;
62. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне зияткерлік меншік мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 10 шілдедегі №179-IV;
63. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қала құрылысын жоспарлаған, жер учаскелерін бөлген, құрылысты жобалаған және салған кезде су қорғау және табиғат қорғау тәртібін сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 10 шілдедегі №180-IV;
64. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дене шынықтыру және спорт мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 10 шілдедегі №181-IV;
65. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік қорғаныстық тапсырыс мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 11 шілдедегі №182-IV;
66. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 11 шілдедегі №183-IV;
67. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сауда-өнеркәсіп палаталары қызметінің мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 11 шілдедегі №184-IV;
68. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ақша төлемі мен аударымы, қаржы ұйымдарының бухгалтерлік есебі мен қаржылық есептілігі, банк қызметі және Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің қызметі туралы Қазақстан Республикасының заңнамасын жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 11 шілдедегі №185-IV;
69. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 16 шілдедегі №186-IV;
70. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жедел іздестіру қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 17 шілдедегі №187-IV;
71. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жеке кәсіпкерлік мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 17 шілдедегі №188-IV;
72. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне фитосанитариялық қауіпсіздік мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 17 шілдедегі №189-IV;
73. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ветеринария мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 24 шілдедегі №190-IV;

74. «Заңсыз жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» 2009 жылғы 28 тамыздағы №191-IV;

75. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне заңсыз жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 28 тамыздағы №192-IV;

76. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» 2009 жылғы 18 қыркүйектегі №193-IV;

77. «Нормативтік құқықтық актілер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сыбайлас жемқорлыққа қарсы ғылыми сараптама жүргізу мәселелері бойынша өзгеріс енгізу туралы» 2009 жылғы 14 қазандағы №194-IV;

78. «Біріккен Ұлттар Ұйымының мемлекеттердің және олардың меншігінің юрисдикциялық иммунитеттері туралы конвенциясын ратификациялау туралы» 2009 жылғы 27 қазандағы №195-IV;

79. «Қазақстан Республикасы мен Азия даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Дағдарысқа қарсы қолдау жөніндегі бағдарлама) ратификациялау туралы» 2009 жылғы 27 қазандағы №196-IV;

80. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне бағалау қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 9 қарашадағы №197-IV;

81. «2009–2011 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 11 қарашадағы №198-IV;

82. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ислам даму банкі арасындағы «Батыс Еуропа — Батыс Қытай» жолының жобасы шеңберінде «Оңтүстік Қазақстан облысының шекарасы — Тараз» жолының учаскесін реконструкциялау туралы» Истиснаа келісімін және Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ислам даму банкі арасындағы «Батыс Еуропа — Батыс Қытай» жолының жобасы шеңберінде «Оңтүстік Қазақстан облысының шекарасы — Тараз» жолының учаскесін реконструкциялау туралы Агенттік келісімін (Истиснаа) ратификациялау туралы» 2009 жылғы 11 қарашадағы №199-IV;

83. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне салық салу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 16 қарашадағы №200-IV;

84. «Кеден одағының тарифтік преференцияларының бірыңғай жүйесі туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2009 жылғы 24 қарашадағы №201-IV;

85. «Айрықша жағдайларда Бірыңғай кедендік тарифтің ставкаларынан ерекшеленетін кедендік әкелу баждарының ставкаларын қолдану шарттары мен тәртібі туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2009 жылғы 24 қарашадағы №202-IV;

86. «Тарифтік квоталарды қолданудың шарттары мен тетігі туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 24 қарашадағы №203-IV;

87. «Тарифтік жеңілдіктер беру туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2009 жылғы 24 қарашадағы №204-IV;

88. «Кеден одағы комиссиясының хатшылығы туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 24 қарашадағы №205-IV;

89. «Үшінші елдерге қатысты бірыңғай кедендік аумақта тауарлардың сыртқы саудасын қозғайтын шараларды енгізу және қолдану тәртібі туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 24 қарашадағы №206-IV;

90. «Тауарлардың сыртқы саудасы саласындағы лицензиялау ережесі туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 24 қарашадағы №207-IV;

91. «Қазақстан Республикасы мен Жапония арасындағы Табысқа салынатын салықтарға қатысты қосарланған салық салуды болдырмау және салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы конвенцияны және оған хаттаманы ратификациялау туралы» 2009 жылғы 30 қарашадағы №208-IV;

92. «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттер қорғаныс министрліктерінің радиациялық, химиялық және биологиялық жағдайды бақылау саласындағы өзара іс-қимылы туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 1 желтоқсандағы №209-IV;

93. «Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан 2010–2012 жылдарға арналған кепілдендірілген трансферт туралы» 2009 жылғы 2 желтоқсандағы №210-IV;

94. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне азаматтардың жекелеген санаттарын әлеуметтік қолдау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 2 желтоқсандағы №211-IV;

95. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін ұсыну мәселелері бойынша өзгеріспен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 2 желтоқсандағы №212-IV;

96. «Қазақстан Республикасының Қылмыстық іс жүргізу кодексіне сотқа дейінгі жеңілдетілген іс жүргізу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 3 желтоқсандағы №213-IV;

97. «Тұрмыстық зорлық-зомбылық профилактикасы туралы» 2009 жылғы 4 желтоқсандағы №214-IV;

98. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрмыстық зорлық-зомбылық профилактикасы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 4 желтоқсандағы №215-IV;

99. «Босқындар туралы» 2009 жылғы 4 желтоқсандағы №216-IV;

100. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне босқындар мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» 2009 жылғы 4 желтоқсандағы №217-IV;

101. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан-Қытай газ құбырын салу мен пайдаланудағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 4 желтоқсандағы №218-IV;

102. «2010–2012 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» 2009 жылғы 7 желтоқсандағы №219-IV;

103. «Спорттағы допингке қарсы күрес туралы халықаралық конвенцияны ратификациялау туралы» 2009 жылғы 7 желтоқсандағы №220-IV;

104. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне азаматтардың жеке өміріне қол сұғылмаушылық құқықтарын қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 7 желтоқсандағы №221-IV;

105. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті одан әрі күшейту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 7 желтоқсандағы №222-IV;
106. «Ерлер мен әйелдердің тең құқықтарының және тең мүмкіндіктерінің мемлекеттік кепілдіктері туралы» 2009 жылғы 8 желтоқсандағы №223-IV;
107. «Қазақстан Республикасының Кеден Кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 8 желтоқсандағы №224-IV;
108. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жалған кәсіпкерліктің жолын кесу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 8 желтоқсандағы №225-IV;
109. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адамдар мен оларға теңестірілген адамдардың құқықтық жағдайы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» 2009 жылғы 8 желтоқсандағы №226-IV;
110. «Қазақстан Республикасының Қылмыстық, Қылмыстық іс жүргізу және Азаматтық іс жүргізу кодекстеріне сот жүйесін жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 10 желтоқсандағы №227-IV;
111. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қылмыстық жазалауды орындау жүйесін және қылмыстық-атқару жүйесін одан әрі жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 10 желтоқсандағы №228-IV;
112. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне азық-түлік қауіпсіздігі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 11 желтоқсандағы №229-IV;
113. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне білікті заң көмегін қамтамасыз ету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 11 желтоқсандағы №230-IV;
114. «Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Дағдарысқа қарсы қорын құру туралы шартты ратификациялау туралы» 2009 жылғы 28 желтоқсандағы №231-IV;
115. «Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Дағдарысқа қарсы қорының қаражатын басқару туралы келісімді ратификациялау туралы» 2009 жылғы 28 желтоқсандағы №232-IV;
116. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қазақстандық қамту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 29 желтоқсандағы №233-IV;
117. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне міндетті және өзара сақтандыру, салық салу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 30 желтоқсандағы №234-IV;
118. «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің еңбекші-мигранттары мен олардың отбасы мүшелерінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияны ратификациялау туралы» 2009 жылғы 31 желтоқсандағы №235-IV;
119. «Біріккен Ұлттар Ұйымының Жол белгілері мен сигналдары туралы конвенциясын ратификациялау туралы» 2009 жылғы 31 желтоқсандағы №236-IV;
120. «Біріккен Ұлттар Ұйымының Жол жүрісі туралы конвенциясын ратификациялау туралы» 2009 жылғы 31 желтоқсандағы №237-IV.

2009 жылы қабылданған Қазақстан Республикасы Президенті жарлықтарының тізбесі

1. «Кешірім жасау туралы» 2009 жылғы 8 қаңтардағы №723;
2. «Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің «Өркен» білім беру грантын тағайындау туралы» 2009 жылғы 13 қаңтардағы №724;
3. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2005 жылғы 1 қыркүйектегі №1641 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 19 қаңтардағы №725;
4. «Ә.Ф. Сәйденов туралы» 2009 жылғы 21 қаңтардағы №726;
5. «Г.А. Марченконы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 21 қаңтардағы №727;
6. «Қазақстан Республикасы Президентінің 1999 жылғы 20 наурыздағы №88 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 21 қаңтардағы №728;
7. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 22 қаңтардағы №729;
8. «Қазақстан Республикасы мен Үндістан Республикасы арасындағы Ұстап беру туралы шарт жасасу туралы» 2009 жылғы 22 қаңтардағы №730;
9. «Қазақстан Республикасының жергілікті және басқа соттарының төрағалары және судьяларын қызметке тағайындау және қызметінен босату туралы» 2009 жылғы 27 қаңтардағы №731;
10. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2009 жылғы 27 қаңтардағы №732;
11. «Ұйымдар мен мемлекеттік органдар сатып алатын тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алу кезінде қазақстандық қамтудың кейбір мәселелері туралы» 2009 жылғы 27 қаңтардағы №733;
12. «К.В. Жигалов туралы» 2009 жылғы 28 қаңтардағы №734;
13. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2006 жылғы 29 желтоқсандағы №231 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» 2009 жылғы 11 ақпандағы №735;
14. «Ғ.Т. Қойшыбаев туралы» 2009 жылғы 12 ақпандағы №736;
15. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 20 тамыздағы №383 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 13 ақпандағы №737;
16. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылғы 26 маусымдағы №643 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 13 ақпандағы №738;
17. «Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігін нығайту және барлау қызметін одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» 2009 жылғы 17 ақпандағы №739;
18. «А.Қ. Жанқұлиев туралы» 2009 жылғы 17 ақпандағы №740;
19. «А.Қ. Жанқұлиевті Қазақстан Республикасы «Сырбар» Сыртқы барлау қызметінің директоры қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 17 ақпандағы №741;
20. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 2 сәуірдегі №839 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 17 ақпандағы №742;

21. «Қазақстан Республикасы мен Түрікменстан арасындағы 2020 жылға дейінгі сауда-экономикалық, ғылыми-техникалық және мәдени ынтымақтастық туралы шартты бекіту туралы» 2009 жылғы 19 ақпандағы №743;

22. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 13 сәуірдегі №314 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2009 жылғы 19 ақпандағы №744;

23. «Шейх Халиф бен Заид әл-Нахаянды «Алтын Қыран» орденімен наградтау туралы» 2009 жылғы 20 ақпандағы №745;

24. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2009 жылғы 23 ақпандағы №746;

25. «Ким Иль Суды Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» 2009 жылғы 23 ақпандағы №747;

26. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2006 жылғы 11 желтоқсандағы №220 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 24 ақпандағы №748;

27. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 28 желтоқсандағы №501 Жарлығына толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 25 ақпандағы №749;

28. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 17 қаңтардағы №1284 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 25 ақпандағы №750;

29. «Қазақстан Республикасы мен Беларусь Республикасы арасындағы Құпия ақпаратты өзара қорғау туралы келісімді бекіту туралы» 2009 жылғы 27 ақпандағы №751;

30. «Қ.Қ. Лама Шариф туралы» 2009 жылғы 2 наурыздағы №752;

31. «Ө.Е. Шөкеевті Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің бірінші орынбасары қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 3 наурыздағы №753;

32. «С.Н. Ахметовті Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің орынбасары қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 3 наурыздағы №754;

33. «Ә.Қ. Құсайыновты Қазақстан Республикасының Келік және коммуникация министрі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 3 наурыздағы №755;

34. «Ә.С. Бергенев туралы» 2009 жылғы 4 наурыздағы №756;

35. «Б.М. Сапарбаевты Шығыс Қазақстан облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 4 наурыздағы №757;

36. «Г.Н. Әбдіқалықованы Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 4 наурыздағы №758;

37. «Н.Ә. Ысқақов туралы» 2009 жылғы 4 наурыздағы №759;

38. «Н.С. Әшімовті Қазақстан Республикасының Қоршаған ортаны қорғау министрі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 4 наурыздағы №760;

39. «А.И. Мырзахметовті Оңтүстік Қазақстан облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 4 наурыздағы №761;

40. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 7 мамырдағы №1085 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 4 наурыздағы №762;

41. «Тарья Каарин Халоненді «Алтын Қыран» орденімен наградтау туралы» 2009 жылғы 10 наурыздағы №764;

42. «Мемлекет басшысының 2009 жылғы 6 наурыздағы «Дағдарыстан жаңару мен дамуға» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» 2009 жылғы 12 наурыздағы №765;

43. «Қазақстан Республикасы мен Біріккен Араб Әмірліктері арасындағы Азаматтық және коммерциялық істер бойынша құқықтық көмек көрсету туралы келісімге қол қою туралы» 2009 жылғы 14 наурыздағы №766;

44. «Қазақстан Республикасы мен Біріккен Араб Әмірліктері арасындағы Қылмыстық істер бойынша өзара құқықтық көмек көрсету туралы келісімге қол қою туралы» 2009 жылғы 14 наурыздағы №767;

45. «Қазақстан Республикасы мен Біріккен Араб Әмірліктері арасындағы Қылмыскерлерді ұстап беру туралы келісімге қол қою туралы» 2009 жылғы 14 наурыздағы №768;

46. «Е.М. Өтембаевты Қазақстан Республикасының Бельгия Корольдігіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 18 наурыздағы №769;

47. «Қазақстан Республикасының жергілікті және басқа соттарының төрағалары, алқалар төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2009 жылғы 21 наурыздағы №770;

48. «Қазақстан Республикасы мен Азия даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімге (Жай операциялар) (ОАӨЭЫ 1 көлік дәлізі [Жамбыл облысындағы жол учаскесі] [Батыс Еуропа — Батыс Қытай халықаралық транзит дәлізі] Инвестициялық бағдарлама — 1-жоба) қол қою туралы» 2009 жылғы 26 наурыздағы №771;

49. «Қазақстан Республикасы мен Еуропалық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімге (Оңтүстік — Батыс жол дәлізі жобасы («Батыс Еуропа — Батыс Қытай» халықаралық транзит дәлізі) қол қою туралы» 2009 жылғы 26 наурыздағы №772;

50. «Қазақстан Республикасы «Сырбар» Сыртқы барлау қызметінің кейбір мәселелері туралы» 2009 жылғы 26 наурыздағы №773;

51. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы №1271 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» 2009 жылғы 27 наурыздағы №775;

52. «Қазақ Кеңестік Социалистік Республикасы Президентінің 1991 жылғы 13 қыркүйектегі №444 қаулысының және Қазақстан Республикасы Президентінің 1991 жылғы 24 желтоқсандағы №549 қаулысының күші жойылды деп тану туралы» 2009 жылғы 27 наурыздағы №776;

53. «Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан берілетін 2009 жылға арналған нысаналы трансферт туралы» 2009 жылғы 27 наурыздағы №777;

54. «Белгіленген әскери қызмет мерзімін өткерген мерзімді әскери қызметтегі әскери қызметшілерді запасқа шығару және Қазақстан Республикасының азаматтарын 2009 жылдың сәуір-маусымында және қазан-желтоқсанында кезекті мерзімді әскери қызметке шақыру туралы» 2009 жылғы 1 сәуірдегі №779;

55. «Республикалық бюджет комиссиясы туралы ережені бекіту туралы» 2009 жылғы 1 сәуірдегі №780;

56. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 17 қаңтардағы №1284 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2009 жылғы 1 сәуірдегі №781 қбпү;

57. «З.Я. Балиева туралы» 2009 жылғы 2 сәуірдегі №782;

58. «Р.Т. Түсіпбековті Қазақстан Республикасының Әділет министрі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 2 сәуірдегі №783;

59. «Б.Ә. Мұхаметжановты Қазақстан Республикасының Парламенті Сенатының депутаты қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 2 сәуірдегі №784;

60. «С.Н. Баймағанбетовті Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 2 сәуірдегі №785;
61. «Қ.Ә. Мәмиді Қазақстан Республикасының Бас прокуроры қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 3 сәуірдегі №786;
62. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2000 жылғы 12 мамырдағы №392 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2009 жылғы 3 сәуірдегі №787;
63. «Мемлекеттік қаржылық бақылау стандарттарын бекіту туралы» 2009 жылғы 7 сәуірдегі №788;
64. «Кешірім жасау туралы» 2009 жылғы 7 сәуірдегі №789;
65. «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» 2009 жылғы 7 сәуірдегі №791;
66. «Қазақстан Республикасының жергілікті және басқа соттарының төрағасы мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2009 жылғы 13 сәуірдегі №792;
67. «Қазақстан Республикасында қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті күшейту және құқық қорғау қызметін одан әрі жетілдіру жөніндегі қосымша шаралар туралы» 2009 жылғы 22 сәуірдегі №793;
68. «Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің 2008 жылғы есебін бекіту туралы» 2009 жылғы 23 сәуірдегі №794;
69. «М.С. Мырзамадиева туралы» 2009 жылғы 24 сәуірдегі №795;
70. «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің мемлекеттік күзетуге жататын адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі өзара іс-қимылы туралы келісімді бекіту туралы» 2009 жылғы 28 сәуірдегі №796;
71. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» алқасымен наградтау туралы» 2009 жылғы 29 сәуірдегі №797;
72. «Ли Мен Бакты «Алтын Қыран» орденімен наградтау туралы» 2009 жылғы 4 мамырдағы №798;
73. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» 2009 жылғы 4 мамырдағы №799;
74. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2000 жылғы 12 мамырдағы №392 Жарлығына өзгеріс пен толықтыру енгізу туралы» 2009 жылғы 6 мамырдағы №800;
75. «Жоғары әскери және арнаулы атақтар, сыныптық шен беру туралы» 2009 жылғы 6 мамырдағы №801;
76. «Қазақстан Республикасы мен Германия Федеративтік Республикасы арасындағы Болашақ үшін әріптестік шеңберіндегі іс-қимыл бағдарламасына қол қою туралы» 2009 жылғы 7 мамырдағы №802;
77. «И. Адырбековке Төтенше және Өкілетті Елші дипломатиялық дәрежесін беру туралы» 2009 жылғы 12 мамырдағы №802а;
78. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2000 жылғы 21 сәуірдегі №378 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 14 мамырдағы №803;
79. «М.С. Тәшібаев туралы» 2009 жылғы 18 мамырдағы №804;
80. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 19 мамырдағы №805;
81. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 28 желтоқсандағы №1509 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2009 жылғы 19 мамырдағы №806;

82. «Е.М. Өтембаев туралы» 2009 жылғы 19 мамырдағы №807;
83. «В.С. Школьник туралы» 2009 жылғы 21 мамырдағы №808;
84. «Ә.Ө. Исекешевті Қазақстан Республикасының Индустрия және сауда министрі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 21 мамырдағы №809;
85. «Қазақстан Республикасы соттарының алқалар төрағаларын, төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2009 жылғы 21 мамырдағы №810;
86. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 17 қаңтардағы №1283 және 2004 жылғы 17 қаңтардағы №1284 жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 21 мамырдағы №811 қбпү;
87. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 17 қарашадағы №691 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2009 жылғы 21 мамырдағы №812;
88. «Қ.У. Бишімбаевты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 22 мамырдағы №813;
89. «Қазақстан Республикасының Грек Республикасындағы Дипломатиялық миссиясын қайта ұйымдастыру туралы» 2009 жылғы 22 мамырдағы №814;
90. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 22 мамырдағы №815;
91. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2009 жылғы 2 маусымдағы №816;
92. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 8 маусымдағы №817;
93. «Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Дағдарысқа қарсы қорын құру туралы шартқа қол қою туралы» 2009 жылғы 9 маусымдағы №819;
94. «Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Дағдарысқа қарсы қорының қаражатын басқару туралы келісімге қол қою туралы» 2009 жылғы 9 маусымдағы №820;
95. «Қазақстан Республикасы мен Беларусь Республикасы арасындағы 2009-2016 жылдарға арналған ұзақ мерзімді экономикалық ынтымақтастық туралы шартқа қол қою туралы» 2009 жылғы 10 маусымдағы №821;
96. «Шанхай ынтымақтастық ұйымының терроризмге қарсы конвенциясына қол қою туралы» 2009 жылғы 11 маусымдағы №822;
97. «Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттердің терроризмге қарсы құрылымдары үшін кадрлар даярлау туралы келісімге қол қою туралы» 2009 жылғы 11 маусымдағы №823;
98. «Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қалыптастырылуы мен пайдаланылуы туралы 2008 жылғы есепті бекіту туралы» 2009 жылғы 11 маусымдағы №824;
99. «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімге («Оңтүстік-Батыс» автомобиль жолдарын дамыту жобасы: «Батыс Еуропа — Батыс Қытай» халықаралық транзиттік дәлізі (ОАӘЗЫ — 1b және 6b)) қол қою туралы» 2009 жылғы 13 маусымдағы №825;
100. «Д.К. Ахметов туралы» 2009 жылғы 17 маусымдағы №826;
101. «Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жоспарлау жүйесі туралы» 2009 жылғы 18 маусымдағы №827;
102. «Қазақстан Республикасы Президентінің 1998 жылғы 2 қазандағы №4097 Жарлығына толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 18 маусымдағы №828;

103. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілерінің күші жойылды деп тану туралы» 2009 жылғы 18 маусымдағы №829;

104. «Жаңартылатын энергия жөніндегі халықаралық агенттіктің (ИРЕНА) Жарғысына қол қою туралы» 2009 жылғы 23 маусымдағы №830;

105. «Ә.Р. Жақсыбековті Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 24 маусымдағы №831;

106. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру туралы» 2009 жылғы 24 маусымдағы №832;

107. «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» 2009 жылғы 25 маусымдағы №833;

108. «Қазақстан Республикасы соттарының төрағалары, алқалар төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2009 жылғы 26 маусымдағы №834;

109. «Кешірім жасау туралы» 2009 жылғы 1 шілдедегі №836;

110. «Қазақстан Республикасы Президентінің 1998 жылғы 20 қаңтардағы №3827 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» 2009 жылғы 1 шілдедегі №837;

111. «Қазақстан Республикасы мен Испания Корольдігі арасындағы Стратегиялық әріптестік туралы шартқа қол қою туралы» 2009 жылғы 2 шілдедегі №838;

112. «Н.Ж. Дәненовті Қазақстан Республикасының Франция Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 2 шілдедегі №839;

113. «Шигео Катцуды II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» 2009 жылғы 2 шілдедегі №840;

114. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2006 жылғы 9 қазандағы №194 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» 2009 жылғы 2 шілдедегі №841;

115. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылғы 7 ақпандағы №549 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» 2009 жылғы 4 шілдедегі №842;

116. «М.Б. Тілеубердіні Қазақстан Республикасының Швейцария Конфедерациясындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі, Женева қаласындағы (Швейцария) Біріккен Ұлттар Ұйымының бөлімшесі мен басқа да халықаралық ұйымдар жанындағы Қазақстан Республикасының Тұрақты өкілі міндетін қоса атқарушы қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 9 шілдедегі №843;

117. «А.Н. Хамзаев туралы» 2009 жылғы 9 шілдедегі №844;

118. «С.Н. Нұртаевты Қазақстан Республикасының Грекия Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 9 шілдедегі №845;

119. «Б.С. Оспанов туралы» 2009 жылғы 14 шілдедегі №846;

120. «Б.Ө. Исабаевты Қазақстан Республикасының Қырғыз Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 14 шілдедегі №847;

121. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» алқасымен наградтау туралы» 2009 жылғы 14 шілдедегі №848;

122. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 17 қаңтардағы №1284 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2009 жылғы 14 шілдедегі №849 қбп;

123. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 23 қаңтардағы №523 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 16 шілдедегі №850;

124. «Нью-Йорк қаласында (Америка Құрама Штаттары) Қазақстан Республикасының Бас консулдығын ашу туралы» 2009 жылғы 27 шілдедегі №851;

125. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 29 наурыздағы №828 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 27 шілдедегі №852;

126. «Н.Т. Рүстемовті Қазақстан Республикасының Иран Ислам Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 28 шілдедегі №853;

127. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 13 қаңтардағы №273 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2009 жылғы 3 тамыздағы №854;

128. «З.Қ. Тұрысбековті Қазақстан Республикасының Ресей Федерациясындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 13 тамыздағы №856;

129. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2009 жылғы 17 тамыздағы №857;

130. «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» 2009 жылғы 24 тамыздағы №858;

131. «Қ.А. Нұрпейісовті Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 24 тамыздағы №859;

132. «Б.Қ. Байбекті Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі Басшысының орынбасары қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 24 тамыздағы №860;

133. «Республикалық бюджет жобасын әзірлеу ережесін бекіту туралы» 2009 жылғы 26 тамыздағы №861;

134. «Ақмола облысы Щучинск ауданының атауын өзгерту туралы» 2009 жылғы 3 қыркүйектегі №862;

135. «Қ.Ш. Сүлейменов туралы» 2009 жылғы 3 қыркүйектегі №863;

136. «М.М. Тәжинді Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік кеңесінің хатшысы қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 4 қыркүйектегі №864;

137. «Қ.Б. Саудабаевты Қазақстан Республикасының Мемлекеттік хатшысы — Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 4 қыркүйектегі №865;

138. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2009 жылғы 4 қыркүйектегі №866;

139. «Қазақстан Республикасының 2010 жылы Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымына төрағалық етуі мәселелері жөніндегі мемлекеттік комиссия құру туралы» 2009 жылғы 4 қыркүйектегі №867;

140. «Қ.Е. Омаров туралы» 2009 жылғы 8 қыркүйектегі №868;

141. «Қазақстан Республикасы мен Азия даму банкі арасындағы Азия даму банкіне мүше елдерді қолдаудың дағдарысқа қарсы бағдарламасы шеңберіндегі қарыз туралы келісімге қол қою туралы» 2009 жылғы 14 қыркүйектегі №870;

142. «Республикалық бюджеттің атқарылуы туралы жылдық есепті жасау және ұсыну ережесін бекіту туралы» 2009 жылғы 16 қыркүйектегі №871;

143. «Қазақстан Республикасы соттарының алқа төрағасын, төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2009 жылғы 16 қыркүйектегі №872;
144. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 21 қыркүйектегі №873;
145. «Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің «Спорт командаларын даярлау орталығы — «Ұшқын-Искра» спорт клубы» мемлекеттік мекемесін құру туралы» 2009 жылғы 28 қыркүйектегі №874;
146. «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» 2009 жылғы 28 қыркүйектегі №875;
147. «Николя Саркозиді «Алтын Қыран» орденімен наградтау туралы» 2009 жылғы 5 қазандағы №876;
148. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» 2009 жылғы 5 қазандағы №877;
149. «Кешірім жасау туралы» 2009 жылғы 5 қазандағы №878;
150. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 29 наурыздағы №829 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 9 қазандағы №879;
151. «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің көші-қон органдары басшыларының кеңесін құру туралы келісімге толықтыру енгізу туралы хаттамаға қол қою туралы» 2009 жылғы 14 қазандағы №880;
152. «М.Б. Тілеуберді туралы» 2009 жылғы 20 қазандағы №881;
153. «Жан-Луи Торанды II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» 2009 жылғы 26 қазандағы №882;
154. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы №1271 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 9 қарашадағы №884;
155. «Ғылым мен техника саласындағы Қазақстан Республикасының 2009 жылғы мемлекеттік сыйлығын беру туралы» 2009 жылғы 9 қарашадағы №885;
156. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2009 жылғы 10 қарашадағы №886;
157. «Н.З. Нығматулин туралы» 2009 жылғы 19 қарашадағы №887;
158. «С.Н. Ахметовті Қарағанды облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 19 қарашадағы №888;
159. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 28 желтоқсандағы №1509 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» 2009 жылғы 23 қарашадағы №889;
160. «Б.Б. Қуандықов туралы» 2009 жылғы 24 қарашадағы №890;
161. «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау туралы» 2009 жылғы 30 қарашадағы №891;
162. «Б.Б. Жексембин туралы» 2009 жылғы 30 қарашадағы №892;
163. «Қ.А. Бозымбаевты Жамбыл облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 30 қарашадағы №893;
164. «Қазақстан Республикасы Президентінің 1999 жылғы 3 желтоқсандағы №280 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» 2009 жылғы 30 қарашадағы №894;
165. «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына мүше мемлекеттердің құқық қорғау, өртке қарсы, апаттық-құтқару органдары мен арнайы қызметтері үшін кадрлар даярлау туралы келісімді бекіту туралы» 2009 жылғы 30 қарашадағы №895;

166. «Азаптауларға және басқа да қатыгез, адамгершілікке жатпайтын немесе ар-намысты қорлайтын іс-әрекеттер мен жазалау түрлеріне қарсы конвенцияға факультативтік хаттаманың 24 бабында көзделген өз міндеттемелерін жүзеге асыруды кейінге қалдыруға қатысты Қазақстан Республикасының мәлімдемесіне қол қою туралы» 2009 жылғы 30 қарашадағы №896;

167. «Қазақстан Республикасы мен Азия даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімге (Жай операциялар) (ОАӨЭЫ 1 көлік дәлізі [Жамбыл облысындағы жол учаскесі]) [Батыс Еуропа — Батыс Қытай халықаралық транзит дәлізі] Инвестициялық бағдарлама — 2-жоба) қол қою туралы» 2009 жылғы 3 желтоқсандағы №897;

168. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» 2009 жылғы 4 желтоқсандағы №898;

169. «А.С. Шабдарбаев туралы» 2009 жылғы 7 желтоқсандағы №899;

170. «Ә.Ш. Шаяхметовті Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» 2009 жылғы 9 желтоқсандағы №900;

171. «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» 2009 жылғы 10 желтоқсандағы №901;

172. «Оман Сұлтандығында Қазақстан Республикасының Елшілігін ашу туралы» 2009 жылғы 10 желтоқсандағы №902;

173. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 20 тамыздағы №383 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 15 желтоқсандағы №904;

174. «Қазақстан Республикасы Президентінің 1998 жылғы 30 маусымдағы №3985 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 22 желтоқсандағы №905;

175. «Н.Ж. Дәненов туралы» 2009 жылғы 26 желтоқсандағы №906;

176. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер енгізу және Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 20 қарашадағы №276 өкімінің күші жойылды деп тану туралы» 2009 жылғы 28 желтоқсандағы №907;

177. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» алқасымен наградтау туралы» 2009 жылғы 28 желтоқсандағы №908;

178. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2000 жылғы 25 желтоқсандағы №530 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2009 жылғы 28 желтоқсандағы №909;

179. «Қазақстан Республикасының кейбір мамандандырылған соттарын құру және тарату туралы» 2009 жылғы 29 желтоқсандағы №910;

180. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2009 жылғы 29 желтоқсандағы №911;

181. «Кешірім жасау туралы» 2009 жылғы 31 желтоқсандағы №912;

182. «Қазақстан Республикасы соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2009 жылғы 31 желтоқсандағы №913.

Қысқартылған сөздер тізбесі

ААҚ — ашық акционерлік қоғам
 АҚЮ — азиялық ақша бірлігі
 АҚ — акционерлік қоғам
 АӨК — агроөнеркәсіптік кешен
 АӨСШҚ — Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары кеңесі
 АСЕАН — Оңтүстік-Шығыс Азия мемлекеттерінің қауымдастығы
 АЭС — Атом электр станциясы
 ӘКК — әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорация
 БАҚ — бұқаралық ақпарат құралдары
 БК — бірлескен кәсіпорын
 БРУҚ — Бразилия, Ресей, Үндістан, Қытай
 БҰҰ — Біріккен Ұлттар Ұйымы
 ҒЗИ — ғылыми-зерттеу институты
 ҒЗТҚЖ (НИОКР) — ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар
 ДСҰ — дүниежүзілік сауда ұйымы
 ЕАӘК — Еуро-Атлант әріптестігі Кеңесі
 ЕҚДБ — Еуропа қайта құру және даму банкі
 ЕҚЫҰ — Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы
 ЕО — Еуропалық одақ
 ЕурАзЭҚ — Еуразиялық экономикалық қоғамдастық
 ЖЖМ — жанар-жағар май
 ЖШС — жауапкершілігі шектеулі серіктестік
 ЖІӨ — жалпы ішкі өнім
 ЖЭО — жылу-электр орталығы
 ЖЭС — жылу-электр станциясы
 ИҚҰ — Ислам конференциясы ұйымы
 КСРО — Кеңестік Социалистік Республикалар Одағы
 МАГАТЭ — Атом энергиясы жөніндегі халықаралық агенттік
 МАЭС — мемлекеттік аудандық электр станциясы
 МҒҒӨО — мемлекеттік ғарыштық ғылыми-өндірістік орталығы
 МЭҰ — Мұнай экспорттаушы елдер ұйымы
 НАТО — Солтүстік Атлантикалық шарт ұйымы
 СЭС — су-электр станциясы
 ТМД — Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы
 ТҮРКСОЙ — түркі мәдениеті мен өнерін бірлесіп дамытуды көздейтін халықаралық ұйым
 УЕФА — Еуропалық футбол қауымдастықтарының одағы
 ҰҚШҰ — Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы
 ҰЕҰ — үкіметтік емес ұйым
 ФИФА — Халықаралық футбол қауымдастықтарының одағы
 ФМУК — Федералдық мемлекеттік унитарлық кәсіпорын
 ХВҚ — Халықаралық валюта қоры

ХЕҰ — Халықаралық еңбек ұйымы

ХҚДБ — Халықаралық қайта құру және даму банкі

ШЫҰ — Шанхай ынтымақтастық ұйымы

ЗЕМ — электрондық есептеуіш машина

ЮНЕСКО — БҰҰ білім беру, ғылым және мәдениет жөніндегі ұйымы

Географиялық атаулар көрсеткіші

Абу-Даби, қаласы (БАӘ астанасы)	54, 175
«Абу-Даби Плаза», әкімшілік-тұрғын үй кешені (Астана қ.)	122, 140
Австралия	306, 325
Австрия	38, 121
«Ажар Астана орталығы», сауда, ойын-сауық орталығы (Астана қ.)	76
«Азия парк» сауда, ойын-сауық орталығы (Астана қ.)	208
Азия, құрлығы	75, 241, 264, 288, 330
Айманов Ш.К., ескерткіші (Алматы қ.)	187
«Акшардам», храмы (Үндістан)	21
Ақбұлақ, кенті (Орынбор обл., Ресей)	223, 248
Ақдала, ауылы (Арыс ауд., Оңтүстік Қазақстан обл.)	157
Ақжол, көшесі (Астана қ.)	119
«Ақмешіт», орталық мешіті (Қызылорда қ.)	188
Ақмола, облысы	29, 33, 61, 124, 134, 136, 137, 144, 146, 188, 247, 281, 290
«Ақорда», ҚР Президентінің резиденциясы (Астана қ.)	183, 195, 203, 205, 206
Ақтау, қаласы, теңіз порты (Маңғыстау обл.)	42, 136, 150, 165
Ақтөбе, қаласы	147, 148, 149, 150
Ақтөбе, облысы	147, 148
Алакөл, көлі	288
Алатау, ауданы (Алматы қ.)	167
Алмагүл, шағын ауданы (Атырау қ.)	161
Алматы, қаласы	10, 15, 16, 35, 40, 70, 71, 72, 77, 95, 118, 131, 153, 157, 167, 168, 171, 183, 186, 187, 191, 205, 206, 278, 290, 302
Алматы, облысы	132, 148, 151
Алтай, өңірі (Ресей)	288, 321
Америка Құрама Штаттары (АҚШ)	17, 60, 95, 127, 218
Амирабад, теңіз порты (Иран)	247
Амман, қаласы (Иордания астанасы)	175
Анкара, қаласы (Түркия астанасы)	169
Анталия, қаласы (Түркия)	162
Арал маңы, өңірі	77
Арал, қаласы (Қызылорда обл.)	77
Арал, теңізі	10, 61, 77
Аргентина	296
Армения	28, 29, 50, 103, 125, 128, 168, 190, 206
Арыс, ауданы (Оңтүстік Қазақстан обл.)	157
Арыстан баб, кесенесі (Оңтүстік Қазақстан обл.)	289
«Асар», шағын ауданы (Шымкент қ., Оңтүстік Қазақстан обл.)	146

Астана, қаласы (Қазақстан астанасы)	3, 5, 6, 16,
.....23, 29, 49, 56, 61, 69, 75, 76, 81, 86, 91, 97, 108, 110, 118, 121,	
.....137, 140, 152, 154, 163, 165, 170, 171, 178, 179, 181, 184, 190,	
.....196, 203, 206, 208, 210, 235, 244, 264, 272, 273, 287, 289, 330	
«Астана», алаңы (Алматы қ.)	168
Астрахан, облысы (Ресей)	150
Ататүрік, ескерткіші (Астана қ.)	166
Атырау, қаласы	6, 151, 158, 161, 223, 248, 256, 321
Ауғанстан	12, 17, 19, 53, 56, 61, 69,
.....103, 104, 123, 128, 177, 266, 293, 301	
Афины, қаласы (Греция астанасы)	9
Африка, құрлығы	260, 293
Ашғабад, қаласы (Түрікменстан астанасы)	202
Әзірбайжан	10, 11, 12, 50, 121, 126, 135, 136, 150, 151, 161, 162
«Әл-Фараби», тұрғын үй кешені (Астана қ.)	139
Әмудария, өзені	77
Бағдад, қаласы (Ирак астанасы)	266
Байқоңыр, қаласы (Қызылорда обл.)	52, 91, 289
«Байқоңыр», тұрғын үй кешені (Астана қ.)	139
Баку, қаласы (Әзірбайжан астанасы)	135, 151, 161
«Баласағұн», орталық концерт залы (Тараз қ., Жамбыл обл.)	155
Батыс Еуропа, өңірі	51, 59, 102, 122,
.....123, 147, 148, 181, 196, 223, 249, 289, 325	
Батыс Қазақстан, облысы	5, 6, 101, 145, 149, 247
Батыс Қытай, өңірі	51, 59,
.....102, 122, 123, 147, 148, 181, 196, 223, 248, 249, 289, 325	
Бахрейн	175
Баянауыл, мемлекеттік ұлттық саябағы (Павлодар обл.)	288
Бейбітшілік және келісім, сарайы (Астана қ.)	110, 115, 120, 170, 177, 208
Бейжің, қаласы (Қытай астанасы)	73
Бейнеу, кенті (Бейнеу ауд., Маңғыстау обл.)	6, 158, 223, 248, 319
Беларусь	6, 7, 10, 11, 28, 29, 50, 99, 121, 128, 164,
.....178, 188, 189, 190, 206, 231, 256, 280, 319, 324, 331	
Белес, ауылы (Зеленов ауд., Батыс Қазақстан обл.)	102
Бельгия	12, 55, 185
Берекет, қаласы (Түрікменстан)	61
Берлин, қаласы (Германия астанасы)	27
«Богатырь», көмір кеніші (Павлодар обл.)	203
Бозой, кенті (Шалқар ауд., Ақтөбе обл.)	6, 223, 248, 319
Болгария	12, 53
Бөгенбай батыр, даңғылы (Астана қ.)	119
Бөлек, ауылы (Еңбекшіқазақ ауд., Алматы обл.)	132
Бразилия	12, 87, 105, 296, 297, 306
Бурабай, қаласы (Ақмола обл.)	29, 134

«Бурабай», спорт кешені (Көкшетау қ., Ақмола обл.)	137
Бірлік және келісім, бульвары (Ақтөбе қ.)	147
Біріккен Араб Әмірліктері (БАӘ)	11, 53, 54, 55, 122, 174
Бішкек, қаласы (Қырғызстан астанасы)	131
Ватикан	11, 177, 178
Вена, қаласы (Австрия астанасы)	38
Вьетнам	12, 53, 75
Германия (ГФР)	11, 19, 27, 28, 85, 139, 230
Горган, қаласы (Иран)	61
Гоянг-Сити, қаласы (Оңтүстік Корея)	187, 188
Греция	308
Грузия	12, 50, 122, 185
Гызылгая, кенті (Түрікменстан)	61
Давос, қаласы (Швейцария)	10, 22, 23
Дели, қаласы (Үндістан астанасы)	20, 21
«Достық», мәдениет үйі (Көкшетау қ., Ақмола обл.)	137
Египет	115
Екатеринбург, қаласы (Ресей)	10, 81, 103, 104, 296
Екібастұз, қаласы (Павлодар обл.)	6, 153, 223, 249
Еңбекшіқазақ, ауданы (Алматы обл.)	132
ЕО (Еуропалық Одақ)	32, 116, 180, 231, 288
Есік, қаласы (Еңбекшіқазақ ауд., Алматы обл.)	132
Есіл, өзені	139
Еуразия, материгі	288
Еуропа, құрлығы	218, 247
«Еуропалық», тұрғын үй кешені (Астана қ.)	139
Жамбыл, облысы	10, 59, 122, 148, 155, 168, 191, 196, 201
Жандосов, көшесі (Алматы қ.)	70
Жаңаөзен, қаласы (Маңғыстау обл.)	158
Жапония	107, 191, 261, 267, 290
«Жемчужина», мұнай-газ кен орны (Маңғыстау обл.)	35
Женева, қаласы (Швейцария)	122
Жетіген, кенті (Іле ауд., Алматы обл.)	131, 132
Зеленов, ауданы (Батыс Қазақстан обл.)	102
Израиль	12, 24, 59, 111, 115, 116, 166, 209, 210
«Изумрудный квартал», тұрғын үй кешені (Астана қ.)	139
Иордания	11, 31, 175, 176
Ирак	17, 84, 266, 293
Иран	12, 61, 69, 125, 127, 134, 247, 278

Испания	11, 116, 117, 175
Италия	11, 12, 70, 71, 176, 177, 319
Кавказ, өңірі	293, 304
Канада	12, 133, 185, 261
Каспий маңы, өңірі	61, 71, 135, 151, 249
Каспий, теңізі	88, 136, 151
«Кеңкияқ», мұнай кен орны (Темір ауд., Ақтөбе обл.)	201
«Керуен», сауда, ойын-сауық орталығы (Астана қ.)	328
«Кинг Отель Астана», қонақ үйі (Астана қ.)	171
Кишинев, қаласы (Молдова астанасы)	136
Корея (Оңтүстік Корея)	6, 11, 12, 187, 188, 297, 319
Корея (Солтүстік Корея, КХДР)	104, 261
Көксарай, су қоймасы (Оңтүстік Қазақстан обл.)	154, 224
Көкшетау, қаласы (Ақмола обл.)	137, 307
Красный яр, кенті (Ақмола обл.)	146
КСРО (Кеңестік Социалистік Республикалар Одағы)	49, 208, 286, 301
Курчатов, қаласы (Шығыс Қазақстан обл.)	146
«Қазақстан», орталық концерт залы (Астана қ.)	205, 328
Қазан, қаласы (Татарстан астанасы, Ресей)	151
«Қазанат», ат спорт кешені (Астана қ.)	121
Қапшағай, су қоймасы (Алматы обл.)	290
Қарағанды, қаласы	5, 51, 108, 136, 138, 139, 185
«Қарашығанақ», мұнай-газ кен орны (Батыс Қазақстан обл.)	98, 175
Қарқаралы, таулы-орман массиві (Қарағанды обл.)	288
«Қашаған», мұнай-газ кен орны (Маңғыстау обл.)	35, 98, 176
Қобыланды батыр атындағы, стадионы (Ақтөбе қ.)	148
Қорғалжын, қорығы (Ақмола обл.)	288
Қорған, облысы (Ресей)	150
Қорғас, теміржол бекеті (Алматы обл.)	131, 132, 250
Қордай, ауылы (Қордай ауд., Жамбыл обл.)	148
Қостанай, қаласы	6, 99, 100
Қостанай, облысы	9, 99, 100, 203
«Құмкөл», мұнай кен орны (Қызылорда обл.)	6, 201, 319
Қызылорда, қаласы	188
Қызылорда, облысы	148, 188
Қырғызстан	12, 28, 29, 50, 77, 103, 104, 106, 121, 128, 162, 168, 190, 195, 206
Қытай (ҚХР)	6, 11, 72, 73, 74, 104, 115, 131, 132, 135, 139, 201, 202, 230, 319

Латвия	12, 50, 185
Латын Америкасы, өңірі	230, 237, 262, 306
Ливан	12, 53
Лондон, қаласы (Ұлыбритания астанасы)	50, 52, 60, 68

Мақат, ауданы (Атырау обл.)	158
Малайзия	12, 52, 87, 306
Маңғыстау, облысы	6, 52, 150, 158, 185, 290
Мәскеу, қаласы (Ресей астанасы)	10, 28, 29, 30, 99, 102, 103, 126, 134, 135, 231
Мәтібұлақ, полигоны (Жамбыл обл.)	168
«Медеу», мұз-айдыны (Алматы қ.)	187
Мексика	87
Минск, қаласы (Беларусь астанасы)	186, 188, 190, 319
Молдова	29, 50, 135, 136, 190
Моңғолия	12, 185
Мумбаи, қаласы (Үндістан)	266
«Наурыз», шағын ауданы (Қостанай қ.)	99
Нахичеван, қаласы (Әзірбайжан)	162
Нидерланды	12, 185
Новосибирск, қаласы (Ресей)	150
Норвегия	12, 53, 206
«Нұр-Астана», орталық мешіті (Астана қ.)	155
«Нұрсая-2», тұрғын үй кешені (Астана қ.)	139
Нью-Йорк, қаласы (АҚШ)	98, 123, 127
«Оқжетпес», тұрғын үй кешені (Астана қ.)	139
Омбы, қаласы (Ресей)	150
Оңтүстік Азия, өңірі	203
Оңтүстік Африка Республикасы (ОАР)	297
Оңтүстік Қазақстан, облысы	48, 97, 146, 148, 156, 157, 181
Оңтүстік-Шығыс Азия, өңірі	132, 260, 298
Орал, қаласы (Батыс Қазақстан обл.)	101, 150
«Ордабасы», алаңы (Шымкент қ., Оңтүстік Қазақстан обл.)	156
Орта Шығыс, өңірі	304
Орталық Азия, өңірі	8, 12, 99, 119, 131, 132, 133, 152, 163, 171, 261, 262, 274, 287, 289
Орталық Африка, өңірі	304
Орталық Еуропа, өңірі	244
Орталық Мәскеу, ипподромы (Мәскеу қ., Ресей)	126
Орынбор, облысы (Ресей)	102, 136, 149
Отырар, ортағасырлық қаласы (Оңтүстік Қазақстан обл.)	291
Өзбекстан	6, 12, 28, 29, 50, 67, 77, 103, 104, 121, 128, 190, 201, 202
Өзен, мұнай-газ кен орны (Маңғыстау обл.)	61, 158
Өскемен, қаласы (Шығыс Қазақстан обл.)	107
Павлодар, қаласы	153, 154, 176
Павлодар, облысы	108, 143, 150, 153
Парсы, шығанағы	230, 237

Пәкстан	261
Пешавар, қаласы (Пәкстан)	266
«Прима Зодиак», мәдени-сауықтыру кешені (Өскемен қ., Шығыс Қазақстан обл.)	107
Пушкин, көшесі (Астана қ.)	119
Ресей	7, 10, 11, 12, 19, 28, 29, 37, 50, 81, 91, 102, 103, 104, 116, 121, 126, 128, 135, 136, 139, 149, 150, 151, 154, 164, 168, 178, 189, 190, 191, 219, 230, 231, 233, 240, 246, 250, 256, 261, 262, 267, 280, 296, 297, 305, 319, 324, 326, 331
Рим, қаласы (Италия астанасы)	176, 177
Рудный, қаласы (Қостанай обл.)	99
Сайрам, ауданы (Оңтүстік Қазақстан обл.)	156
Самара, қаласы (Ресей)	147
Санкт-Петербург, қаласы (Ресей)	15
Санья, қаласы (Хайнань провинциясы, Қытай)	74
Сарань, қаласы (Қарағанды обл.)	139
Сарыағаш, ауданы (Оңтүстік Қазақстан обл.)	157
Сарыағаш, қаласы (Сарыағаш ауд., Оңтүстік Қазақстан обл.)	157
Сасықкөл, көлі (Қазақстан)	288
Сауд, Арабиясы	269
Сәтбаев, көшесі (Алматы қ.)	70
Семей, қаласы (Шығыс Қазақстан обл.)	7, 106, 259, 261
Сингапур	306
Скандинавия, өңірі	58
Словения	12, 180
Солтүстік, Арал	77
Солтүстік Қазақстан, облысы	5, 43, 137, 247
Солтүстік Қазақстан, өңірі	144, 249
Сырдария, өзені	77
«Сырдария», шағын ауданы (Қызылорда қ.)	188
«Сырымбет», қалайы рудасының кен орны (Ақмола обл.)	61
Сібір, өңірі (Ресей)	288
Тайынша, ауданы (Солтүстік Қазақстан обл.)	137
Талдықорған, қаласы (Алматы обл.)	151
Тараз, қаласы (Жамбыл обл.)	148, 155
Тассай, ауылы (Сайрам ауд., Оңтүстік Қазақстан обл.)	156
Таяу Шығыс, өңірі	69, 177, 266, 293, 304, 328
Тәжікстан	28, 29, 50, 77, 103, 104, 128, 168, 190, 206, 231, 233
Тәуелсіздік, сарайы (Астана қ.)	69, 110, 111, 121, 152, 164, 208
Теңіз, мұнай-газ кен орны (Атырау обл.)	180
ТМД (Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы)	10, 28, 49, 90, 91, 92, 103, 128, 133, 136, 150, 165, 178, 189, 205, 284, 287, 330
Тоқтағұл, су қоймасы (Қырғызстан)	195

Түркия	6, 11, 24, 121, 162, 166, 169
Түрікменабат, қаласы (Түрікменстан)	202
Түрікменбашы, қаласы (Түрікменстан)	151
Түрікменстан	6, 10, 11, 12, 50, 60, 61, 88, 135, 136, 150, 151, 158, 202
Түркістан, қаласы (Оңтүстік Қазақстан обл.)	289, 290
Украина	12, 29, 31, 50, 91, 121, 190, 219, 233
Успен құдай анасының православиелік шіркеуі (Астана қ.)	265
Ұлыбритания	24, 87, 98, 261, 290, 297, 305
Үлкен, каньон (АҚШ)	288
Үндістан	11, 12, 19, 20, 21, 22, 22, 35, 72, 105, 116
Филиппины	87
Финляндия	11, 12, 56, 57, 58, 98, 185, 206
Франция	6, 11, 12, 19, 52, 87, 99, 118, 163, 164, 185, 280, 305, 319
Хайнань, провинциясы (Қытай)	74
«Хан шатыр», сауда, ойын-сауық орталығы (Астана қ.)	139
Хельсинки, қаласы (Финляндия астанасы)	56, 58, 133
Хиросима, қаласы (Жапония)	107, 260
Челябі, қаласы (Ресей)	150
Чехия	12, 32
Чинарев, мұнай кен орны (Батыс Қазақстан обл.)	102
Шанхай, қаласы (Қытай)	104
«Шаңырақ», шағын ауданы (Алматы қ.)	95, 167
Шардара, су қоймасы (Оңтүстік Қазақстан обл.)	97
Шарын, шатқалы (Алматы обл.)	288
Швейцария	19, 22, 23, 122, 261
Швеция	175
Шолпан-Ата, қаласы (Қырғызстан)	128
Шортанды-Бурабай, курортық аймағы (Ақмола обл.)	34, 124, 290
Шығыс Азия, өңірі	132, 217, 230, 262, 298
Шығыс Африка, өңірі	304
Шығыс Қазақстан, облысы	5, 7, 47, 82, 106, 107, 108, 191, 259, 281
«Шымбұлақ», тау шаңғы кешені (Алматы қ.)	187, 290
Шымкент, қаласы (Оңтүстік Қазақстан обл.)	147, 153, 156
Щучинск, ауданы (Ақмола обл.)	124, 144
Щучинск, қаласы (Ақмола обл.)	319
Ыстамбұл, қаласы (Түркия)	266
Ыстықкөл, көлі (Қырғызстан)	128

«Эверест», тұрғын үй кешені (Астана қ.)	86
Эстония	12, 146
Этрек, ауылы (Түрікменстан)	61
Ясная поляна, ауылы (Тайынша ауд., Солтүстік Қазақстан обл.)	137

Есімдер көрсеткіші

Абай (Құнанбаев А.)242, 243, 259	Байбек Б.Қ.138
Абдалла II бен Хусейн112, 176	Байгелді Ө.166
Абдалла бен Мұхаммад	Байден Дж.76
Әл аш-Шейх115	Байкал Д.169
Абдалла Бен Әбдел Мухсин	Баймағанбетов С.Н.67, 90, 138
ат-Түрки112, 115	Байсейітова К.198
Абдула Хай Хайдер53	Бакиев Қ.С.121, 126,
Абылай хан70	131, 162, 168, 190, 206
Адвани Л.К.21	Балиева З.Ж.67
Адырбеков И.86	Барнаби Ф.Г.291
Айманов Ш.К.186, 187	Басаргин В.Ф.150
Алашбеков Е.84	Бахмутова Е.Л.19, 37, 96, 130, 183
Алекперов В.Ю.6, 196	Бахчели Д.169
Алиев И.Г.135, 161	Бенедикт XVI (Рим Папасы)177
Анасова К.Н.203	Бергенов Ә.С.47
Ансари Х.21	Бердәлиев Д.Ә.58
Ансип А.12, 146	Бердешев Е.84
Арыстан баб289	Бердымұхамедов Г.М.61, 202, 206
Арыстанов Ә.К.131, 183	Берлускони С.71, 177
Ататүрік М.К.166, 242	Бернс У.12, 122
Аханов С.А.183	Бертоне Т.177, 185
Ахмадинежад М.12, 69, 125	Бертран Д.185
Ахметов Д.К.106	Бишімбаев Қ.У.92, 127, 131
Ахметов Р.С.39	Блаттер Й.78
Ахметов С.Н.47, 96, 127, 185, 186	Блэр Т.98, 297
Ахтисаари М.98	Богомолов О.А.150
Аюурзан Х.185	Богомолов О.Т.35
Аяғанов С.А.39	Божко В.К.31, 154, 179
Әбдіқалықова Г.Н.47, 146	Бозымбаев Қ.А.66, 144, 191
Әбілэзов М.К.19	Боқанов С.Б.9
Әділжан Е.84	Бордюжа Н.Н.12, 99, 128
Әл-Кусеби Халеда бен Мұхаммед52	Бегенбай батыр119
Әл-Мадани Ахмад	Брилев С.Б.30
Мұхаммед Әли12, 50	Бришамбо М.П.12, 116, 181
Әл-Нахаян Заид	Буш Дж. (үлкені)98
бен Сұлтан37, 54, 81	Бьеркман Т.58
Әл-Нахаян Халифа бен Заид54, 175	Бэкон Ф.301
Әл-Фараби Әбу Насыр167, 292	Вайкуле Л.120
Әл-Халиф Салман бен Халид175	Ванханен М.57
Әлімбеков М.Т.67, 98, 180	Вендли У.112
Әшімов Н.С.47, 144	Вечтейн И.М.203

Воронин В.Н.	135, 136	Жоспен Л.	298
Враницкий Ф.	121	Жұмабаев М.	39, 43
Ву Тхе Хиеп	53	Жұмағұлов Б.Т.	32
Вулфенсон Д.	38, 183	Жүнісов А.Н.	203
Вэнь Цзябао	74	Жүсіпова Н.А.	132
Гайдн Ф.	186	Жылқайдаров Д.	84
Ганди С.	21	Жэнь Фажун	116
Геншер Г.-Д.	27	Закзук М.Х.	115
Глазенберг А.	108	Заратуштра	116
Глазьев С.Ю.	35	Зауірбекова	3, 33
Грант К.	58	Иоанн Павел II	178
Григорович Ю.Н.	209	Исабаев Б.Ө.	124
Гуаргуалини П.	176	Исекешев Ә.О.	91, 152
Гумилев Л.Н.	49, 154, 229, 233, 234	Кавлякан В.	53
Гүл А.	121, 162, 169	Каримов И.А.	67, 77, 202
Дамбажав Чойжилжавын	115	Карл XVI Густав	175
Дарикарэр И.-Л.	6, 197	Катцу Ш.	118
Датук Со Чин Хон	53	Кәлетаев Д.А.	17, 137
Дәненов Н.Ж.	118, 209	Кейнс Д.М.	298
Дәулеткерей	186	Кекілбаев Ә.К.	9, 185, 198, 203
Девисингх П.	20	Келер Х.	27, 28
Демирел С.	169	Келімбетов Қ.Н.	41, 96, 108, 131, 150
Денаккас Е.	53	Кенбаев Қ.	84
Дерипаска О.В.	6, 101	Кибар А.	170
Десмарест Т.	23	Ким Иль Су	38
Джунипер Б.	291	Киндлбергер Ч.	296
Диумф Ж.	176	Кинкунен М.Т.	185
Дмитриев В.А.	37	Кирилл (патриарх)	23, 206, 208
Доминго П.	121	Кобяков А.В.	157
Досқалиев Ж.А.	82, 127	Кон Ю.	121
Досымханов М.	84	Конфуций	240
Ералиев М.	84	Котова Л.	84
Ермегияев А.Д.	32	Көпеев М.Ж.	39
Есенбаев М.Т.	195	Көшербаев Қ.Е.	158, 185
Есімов А.С.	40, 95, 168	Кретьен Ж.	62
Жақсыбеков Ә.Р.	109, 125, 134	Крутой И.	120
Жанқұлиев А.Қ.	35, 60	Кубиш Я.	52
Жәкішев М.Е.	42, 69	Кун Т.	236
Жәмішев Б.Б.	178, 184, 185	Купер С.	175
Жексембин Б.Б.	191	Курепин Ф.	203
Жигалов К.В.	23	Күнғалиев Р.	84
Жилкин А.А.	150	Күрішбаев А.Қ.	89, 126

Қадыржанов Қ.Қ.	9, 69, 204	Медведев Д.А.	29, 59, 68,
Қайыров Ү.	84		81, 102, 121, 126, 136, 149,
Қалиев М.	84		151, 154, 168, 190, 205
Қалмырзаев Ә.С.	144	Меркель А.	27, 28
Қаппаров Н.Д.	61	Мефодий	16, 115, 206
Қарамехмет М.	170	Мецгер И.	115
Қасымов Ғ.Е.	184	Мешімбаева А.Е.	47
Қиынов Л.К.	203	Миллар С.	185
Қобыланды батыр	148	Миров Т.	6, 12, 24, 101, 196
Қожамжаров Қ.П.	42, 43, 66	Миттал Л.	6, 24, 101
Қойшыбаев Ғ.Т.	33	Михалков С.В.	140
Қуандықов Б.Б.	188	Момышұлы Б.	117
Құл-Мұхаммед М.А.	154	Монтескью Э.	12, 19
Құсайынов Ә.Қ.	47, 158, 165	Моратинос М.А.	116
Лама Шариф Қ.Қ.	47	Мордашов А.А.	23
Левинсон Л.	216	Мудренко В.Н.	203
Лейхнер Л.	307	Мукерджи П.	20
Лемьер Ж.	50	Мусин А.Е.	127, 131, 158, 172, 183
Ленин В.И.	203	Мұсабаев Т.А.	52
Лермонтов М.Ю.	71	Мұхамеджанов О.Б.	47
Ли Бен Хва	53	Мұхаметжанов Б.Ә.	16, 67
Ли Мен Бак	12, 86	Мұхаммед (пайғамбар)	267
Либерман А.	166	Мұхаммед Саид Тантауи	115
Ломоносов М.В.	50, 229	Мыңбаев С.М.	68, 149
Лужков Ю.М.	55, 121	Мырзамадиева М.С.	77
Лукашенко А.Г.	188,	Мырзахметов А.И.	47, 97
.....	189, 191, 205	Наполитано Д.	70, 176, 177
Лула да Силва Л.И.	12	Нгуен Тан Зунг	75, 152
Мамин А.Ұ.	158	Негами Т.	120
Мамытбеков А.С.	89	Ниберг Л.	69
Мамытбеков Е.К.	145	Ниинисто С.	57
Манделл Р.	12, 50, 238, 241, 296	Николетти М.	328
Манеза М.	188	Ноко И.	112, 115
Мансұров Т.А.	12, 88, 186	Нөгербеков С.Н.	131
Маркс К.	203, 298	Нұралінов Т.	84
Марченко Г.А.	20, 30,	Нұрмағамбетов С.Қ.	85
.....	95, 131, 179, 183	Нұрпейісов Қ.А.	138
Машкевич А.А.	37	Нұртаев С.Н.	122
Мәмбетов Ә.М.	184, 203	Нығматулин Н.З.	108, 139, 186, 207
Мәми Қ.Ә.	36, 67,	Обама Б.	116, 123, 154, 297, 306
.....	68, 83, 95, 208	Огай Э.	33
Мәсімов К.Қ.	15, 18, 40,	Озиегин Х.	170
.....	59, 62, 126, 134, 137, 151,	Окан Б.	170
.....	158, 172, 183, 199, 206	Оллила Ж.	23

Омаров Қ.Е.	146	Саудабаев Қ.Б.	145, 158, 172, 199
О'Нил Д.	296	Сауэр И.	33
Оңғарсынова Ф.	203	Сәйденев Ә.Ғ.	20, 33
Оразалинов А.	84	Сәтбаев Қ.И.	70, 167
О'Райлли Д.	12, 97, 180	Сейдағалиев М.	84
Орджоникидзе С.А.	115, 116	Сейдімбек А.С.	153, 154
Орынбаев Е.Т.	96, 127	Селезнев А.В.	186
Оспанов Б.С.	124	Сен-Санс К.	186
Өксікбаев О.Н.	34, 138	Сидорский С.С.	12, 178
Өмірбаев У.Ұ.	9, 204	Сингх М.	72, 105
Өтембаев Е.М.	55, 90	Скарони П.	12, 98, 176, 256
Паат К.	185	Смирнов А.	84
Павлов А.С.	132	Смит А.	236
Пачаури Р.	21	Соареш Ж.	12, 179
Перес Ш.	12, 24, 59, 111, 115, 116, 166, 209	Сорос Дж.	23
Перуашев А.Т.	33	Стросс Кан Д.	295
Петраков Н.Я.	35	Сұбханбердин Н.С.	33
Петрэус Д.	17	Сұлтанов Б.Т.	31
Портер М.	24	Сұлтанов Қ.С.	33
Потайт Ф.Я.	185	Сүлейменов Қ.Ш.	144
Путин В.В.	12, 30, 90	Сүлейменов О.О.	261
Пушкин А.С.	119, 307	Схеффер Я.	12, 109
Рақышев Б.М.	9, 204	Сюе Чэн	115
Рампл Д.	176	Тамминен С.	58
Рау А.П.	33, 124	Танака Ц.	116
Рахмон Э.Ш.	168, 190, 206	Тасмағамбетов И.Н.	19, 76, 97, 165, 184
Репка С.	84	Тәжин М.М.	19, 145, 199
Рубенштейн Д.	90	Тәжібаев Ә.	188
Рузвельт Ф.	238	Тәшібаев М.С.	89
Рүстемов Н.Т.	127	Терещенко С.А.	32
Рысқалиев Б.С.	161	Тимошенко Ю.В.	12, 91
Сағадиев К.Ә.	165	Тоқаев Қ.Қ.	38
Сағдиев М.Р.	65	Тола В.	121
Сағынтаев Б.Ә.	108, 143, 150	Тополанек М.	12, 32
Садовничий В.А.	50	Торан Ж.-Л.	115, 171
Санжак Е.	170	Тұрсынов С.	17
Сапарбаев Б.М.	31, 32, 47, 82, 108, 191	Тұрысбеков З.К.	135
Саргсян С.А.	125, 168, 206	Түймебаев Ж.Қ.	65, 143
Сарканис А.	185	Түсіпбеков Р.Т.	67, 109
Саркози Н.	12, 19, 99, 163, 164	Тілеубаев Н.С.	158
		Тілеуберді М.Б.	122, 168
		Тюрк Д.	12, 180
		У Банго	73

Уайт Д.	236	Шопен Ф.	186
Уәлиев М.	84	Шопенгауэр А.	299
Уотсон Д.	180	Шөкеев Ө.Е. ...	41, 47, 96, 127, 134, 157
Үмбетәлиев Қ.Т.	203	Штраус И.	186
Үмбетов Б.	84	Штротхотте В.Р.	108
Үмбетов С.Ә.	132	Шувалов И.И.	157
Үсенбаева Н.П.	121	Ысқақов Н.Ә.	18, 47
Үсенов Д.	12, 195	Ысмағамбетов А.	136
Фабиан Л.	120	Ізмұхамбетов Б.С.	145, 149
Фалеомаваега Э.	116	Эндрю (Йорк Герцогы)	24
Федотова З.Л.	203	Эрдоған Р.	24, 169
Фелпс Э.	12, 50, 238, 296	Ющенко В.А.	121
Финогенов И.В.	184	Яй О.	116
Фрадков М.Е.	53	Ярвинен Т.	58
Халворсен Д.М.	53		
Халонен Т.К.	51, 56		
Хамзаев А.Н.	122		
Хольтсман М.	23		
Хоми Буржор Дхалла	116		
Хонче Д.	116		
Хоугланд Р.	60		
Христенко В.Б.	149		
Ху Цзиньтао	12, 73, 201, 202		
Хуан Карлос I	175		
Хумаюн	21		
Хун Цзычэн	241		
Чайковский П.И.	186		
Чалык А.	170		
Чапмэн Ф.	6, 196		
Челик Ф.	112		
Черномырдин В.С.	164		
Чернышев А.А.	149		
Черчилль У.	233, 298		
Чиншанло Э.	187		
Чудинов И.В.	106		
Шабдарбаев А.С.	138, 199		
Шарман А.Т.	183		
Шахин М.	169		
Шаяхметов А.Ш.	200, 208		
Шаяхметов Б.М.	9, 203		
Школьник В.С.	34, 91, 200		

Мекемелер мен ұйымдар көрсеткіші

Абдалла II атындағы жобалық-конструкторлық бюро	176
Абу Даби әмірлігінің Атқарушы кеңесі	81
Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	70
«Агротраст»	5, 102
Азия даму банкі	59, 122, 152, 172, 196
«Айдарбаев»	132
Ақтау пластмасса зауыты	202
АҚШ Конгресі Өкілдер палатасының Шетелдік істер жөніндегі комитеті	116
АҚШ Орталық қолбасшылығы	17
Алматы қ. әкімдігі	70, 95
«Алтын ұя»	188
Америка Құрама Штаттары Конгресі	116
Америка Құрама Штаттары Конгресінің Өкілдер палатасы	116
АӨСШК (Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары кеңесі)	49, 75, 163, 202, 209
«Арселор Миттал Теміртау»	203
«Арчелик-Бико»	170
«Асар»	33, 89
«Астана»	182
Астана қ. әкімдігі	5, 19, 76, 86, 165, 166
Астана қ. Мемлекеттік филармониясы	121
Астана қ. Мемлекеттік филармониясының симфониялық оркестрі	121
«АТФ Банкі»	176
Атырау ЖЭО	161
Атырау полиэтилен құбырлары зауыты	97, 256
Атырау мұнай өңдеу зауыты	6, 202, 248, 319
Әл-Азхар университеті	115
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	167, 292
«БАӘ Ұлттық облигациялары»	52
Байсейітова К. атындағы Ұлттық опера және балет театры	198
«Балдәурен»	153
Балқаш ЖЭС	6, 223, 249, 319
«Барлау»	60
«БелАЗ»	189
«Богатырь Көмір»	203
«БТА Банкі»	19
«Будан»	5, 132
БҰҰ (Біріккен Ұлттар Ұйымы)	12, 28, 212, 230, 237, 261, 269, 285, 311

БҰҰ Азық-түлік және ауылшаруашылық ұйымы	176
БҰҰ Бас Ассамблеясы	9, 29, 103, 128, 190
БҰҰ Дүниежүзілік туристік ұйымы	10, 163, 287, 291
БҰҰ Дүниежүзілік туристік ұйымының Бас ассамблеясы	10, 163, 287
БҰҰ Еуропалық экономикалық ұйымы	52
Біріккен Араб Әмірліктерінің Үкіметі	122
«Біріккен прогрессивті альянс» (Үндістан)	21
«Газпром»	12, 71
Гумилев Л.Н. атындағы Еуразия ұлттық университеті	49, 154, 229, 233
«Даму»	182
ДСҰ (Дүниежүзілік сауда ұйымы)	20, 256, 324
Дүниежүзілік банк	290, 327
Дүниежүзілік буддистер федерациясы	115
Дүниежүзілік Заратуштра мәдени мұрасы кеңесі (Үндістан)	116
Дүниежүзілік ислам лигасы	112
Дүниежүзілік лютеран федерациясы	112, 115
Дінаралық үнқатысу жөніндегі Папа кеңесі	115
Діндердің бейбітшілік жолындағы Дүниежүзілік конференциясы	112
«Егемен Қазақстан»	198, 207
Екібастұз МАЭС-2	6, 223, 249
ЕҚДБ (Еуропа қайта құру және даму банкі)	6, 12, 24, 50, 59, 101, 122, 196
ЕҚЫҰ (Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы)	8, 9, 12, 49, 87, 116, 123, 133, 143, 163, 177, 179, 181, 199, 206, 210, 232, 252, 266, 282, 311, 323
ЕҚЫҰ Парламенттік ассамблеясы	12, 38, 179
«Ерсай»	61
«Есіл-Агро»	136
Еуразиялық даму банкі	184, 231
«Еуразиялық табиғи ресурстар корпорациясы» (ENRC)	37
Еуразиялық телевизия және радио академиясы	232
Еуразиялық университеттер қауымдастығы	49, 229
Еуразиялық экономикалық ғалымдар клубы	51, 52, 232
ЕурАзЭҚ (Еуразиялық экономикалық қоғамдастық)	29, 88, 98, 190, 209, 231, 237, 324
ЕурАзЭҚ Дағдарысқа қарсы қоры	98, 231
ЕурАзЭҚ Жоғары технологиялар орталығы	232
ЕурАзЭҚ Интеграциялық комитеті	29, 157, 190
ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық кеңесі	29, 30, 190
ЕурАзЭҚ Парламентаралық ассамблеясы	29, 190
ЕурАзЭҚ Соты	29, 190
ЕурАзЭҚ Хатшылығы	29, 190
Еуропалық комиссия	261
Еуропалық экономикалық және валюта одағы	50

«Жайықмұнай»	102
«Жаңа Ақдала»	157
Жаңартылатын энергия жөніндегі халықаралық агенттік (ИРЕНА)	108
Жапонияның синтоистік храмдар қауымдастығы	116
«Жас Отан»	252
«Жас ұлан»	85
«Жасұлан»	155
Жедел үнқату ұжымдық күштері (ЖҰҰК)	103, 128
«Жібек жолы»	157
«Известия»	55, 165
Израиль Мемлекетінің Сыртқы істер министрлігі	166
ИҚҰ («Ислам конференциясы» ұйымы)	11, 266, 289, 322
«Инжиниринг және технологиялар трансферті орталығы»	58
Иордания Хашимит Корольдігінің Үкіметі	31
Ислам даму банкі	12, 50, 51, 52, 181
Исламдық мәдениет және білім қоры	265
Испания Корольдігінің Сыртқы істер және ынтымақтастық министрлігі	116
Италия Республикасының Министрлер кеңесі	71, 177
Каспий құбыры консорциумы (КҚК)	149, 196
«Каспий энергетикалық хабы»	52, 185
«Кибар Холдинг»	170
КСРО университеттері қауымдастығы	49
Кувейт инвестициялық компаниясы	52
«Қазагро»	22, 89
Қазақ радиосы	182
«Қазақстан»	182, 205
Қазақстан мен БАӘ Іскерлік кеңесі	54
Қазақстан менеджмент, экономика және болжау институты (ҚМЭБИ)	300
Қазақстан мұсылмандарының діни басқармасы	310
«Қазақстан темір жолы»	97, 119, 158, 328
Қазақстан халқы Ассамблеясы (Қазақстан халықтары Ассамблеясы)	170, 171, 207, 304, 305, 307, 309, 311
Қазақстан, Ресей және Беларусь Кеден одағы	7, 10, 81, 91, 189, 206, 231, 250, 256, 280, 319, 324, 331
Қазақстан, Ресей және Беларусь Кеден одағы комиссиясы	188
Қазақстан-Әзірбайжан экономикалық ынтымақтастық жөніндегі үкіметаралық комиссиясы	161
Қазақстан-Бразилия сауда-экономикалық ынтымақтастық жөніндегі үкіметаралық комиссия	105
Қазақстан-Британия техникалық университеті (ҚБТУ)	301
Қазақстан-Қырғызстан үкіметаралық кеңесі	106
Қазақстан-Финляндия сауда-экономикалық ынтымақтастық жөніндегі үкіметаралық комиссиясы	57

Қазақстан-Эстония сауда-экономикалық ынтымақтастық жөніндегі үкіметаралық комиссиясы	146
Қазақстанның Аграрлық партиясы	33, 89
Қазақстанның Азаматтық партиясы	33, 89
Қазақстанның астық одағы	158
Қазақстанның даму банкі	38, 62
Қазақстанның инвестициялық қоры	34
«Қазақфильм»	154, 186
«Қазатомөнеркәсіп»	20, 42, 69, 200
«Қазбат»	17, 18
«Қазкоммерцбанк»	132
«ҚазМұнайГаз»	20, 176
«Қазмырыш»	5, 107, 108
«Қазорталықэлектрсымдары»	138, 139
«Қазросгаз»	71
«Қазхром»	147, 182
«Қайнар»	153
«Қаркен»	9, 203
«Қарлығаш»	208
ҚР Алматы қ. Өңірлік қаржы орталығының қызметін реттеу агенттігі	5, 72, 131, 183
ҚР Ана мен бала ұлттық ғылыми орталығы	213
ҚР АҚШ-тағы Бас консулдығы	127
ҚР Ардагерлер ұйымының республикалық кеңесі	65
ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігі	89, 126
ҚР Ауыл шаруашылығын қаржылық қолдау қоры	213
ҚР Әділет министрлігі	67, 84, 85, 109
ҚР Бас прокуратурасы	42, 84, 147, 179, 282
ҚР Бәсекелестікті қорғау агенттігі	195
ҚР Білім және ғылым министрлігі	57, 65, 143
ҚР Денсаулық сақтау министрлігі	82, 127
ҚР Дін істері агенттігі	310
ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі	31, 47, 146
ҚР Жоғарғы Кеңесі	198
ҚР Жоғарғы сот кеңесі	317
ҚР Жоғарғы соты	36, 67, 98, 314, 316
ҚР Индустрия және сауда министрлігі	34, 91, 152, 255
ҚР Көлік және коммуникация министрлігі	47, 158, 165
ҚР Қаржы министрлігі	178, 184
ҚР Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарының жұмысын реттеу және қадағалау агенттігі	5, 15, 18, 19, 30, 31, 37, 62, 96, 131, 183, 251
ҚР Қаржыгерлері қауымдастығы	183
ҚР Қарулы Күштері	83, 84, 85, 109, 120, 125, 134, 140, 168, 249, 274
ҚР Қауіпсіздік кеңесі	3, 4, 17, 31, 69, 89, 145, 199
ҚР Қауіпсіздік кеңесі жанындағы Сараптау кеңесі	199
ҚР Қорғаныс министрлігі	109, 125, 134

ҚР Қоршаған ортаны қорғау министрлігі	18, 47, 144
ҚР Құқық қорғау органдарының үйлестіру кеңесі	83
ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігі	154
ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігі	138
ҚР Парламентінің Мәжілісі	47, 165, 171, 251, 305
ҚР Парламентінің Сенаты	9, 38, 39, 67, 166, 183, 185, 203
ҚР Парламенті Сенатының Қаржы және бюджет комитеті	39
ҚР Президенті жанындағы Адам құқықтары жөніндегі комиссия	17
ҚР Президенті жанындағы Әйелдер істері және отбасылық-демографиялық саясат жөніндегі ұлттық комиссия	7, 48, 212, 215
ҚР Президенті жанындағы Мемлекеттік басқару академиясы	203
ҚР Президенті жанындағы Сыбайлас жемқорлықпен күрес мәселелері жөніндегі комиссия	284, 285
ҚР Президенті жанындағы Шетел инвесторлары кеңесі ...	100, 101, 197, 254, 318
ҚР Президенті Әкімшілігінің Әлеуметтік-экономикалық мониторинг бөлімі	131
ҚР Президентінің Әкімшілігі	3, 4, 76, 96, 127, 131, 138, 158, 172, 183, 216, 250, 310
ҚР Президентінің Күзет қызметі	83
ҚР Республикалық бюджеттік комиссиясы	66
ҚР Республикалық бюджетінің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитеті	5, 34, 138
ҚР Республикалық спорт мектеп-интернаты	167
ҚР Республикалық ұланы	83
ҚР Статистика агенттігі	47
ҚР Сыртқы істер министрлігі	19, 145, 158, 172, 199
ҚР Төтенше жағдайлар министрлігі	31, 154, 179
ҚР Тұңғыш Президентінің кітапханасы	69
ҚР Тұңғыш Президентінің қоры	9, 69, 72
ҚР Тұңғыш Президентінің мұражайы	143
ҚР Ұлттық банкі	4, 5, 14, 20, 30, 31, 40, 62, 72, 76, 95, 124, 131, 179, 183
ҚР Ұлттық ғарыш агенттігі	52
ҚР Ұлттық қауіпсіздік комитеті (ҚР ҰКҚ)	60, 83, 84, 138, 147, 208
ҚР Ұлттық қоры	5, 18, 22, 37, 40, 60, 96, 100, 196, 217
ҚР Ұлттық ядролық орталығы	9, 69, 204
ҚР Үкіметі	4, 15, 31, 40, 55, 59, 88, 96, 100, 118, 122, 127, 147, 151, 158, 166, 172, 179, 181, 198, 212, 214, 216, 220, 240, 244, 250, 255, 257, 278, 282, 300, 310, 324, 328
ҚР Халық банкі	132
ҚР Шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры	213
ҚР Ішкі істер министрлігі	17, 67, 84, 90, 138
ҚР Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігі (қаржы полициясы)	66
ҚР Энергетика және минералды ресурстар министрлігі	68, 149, 203
Қытай буддистері қауымдастығы	115
Қытай Гуандун ядролық-энергетикалық корпорациясы (CGNPC)	202
Қытай даосистері қауымдастығы	115

Қытай ұлттық мұнай-газ корпорациясы	6, 73
Қытай Халық Республикасының Мемлекеттік кеңесі	74
Қытай Халық Республикасының Ұлттық олимпиадалық комитеті	73
Қытай Халық Республикасының Үкіметі	198
Қытайдың Бүкілқытайлық халық өкілдерінің жиналысы	73
Лермонтов М.Ю. атындағы Орыс драма театры (Алматы қ.)	71
«Лидсельмаш»	189
«Локомотив-лизинг»	97
Ломоносов М.В. атындағы Мәскеу мемлекеттік университеті	50, 229
«Лукойл Оверсиз»	196
МАГАТЭ (Халықаралық атом энергетикасы агенттігі)	87
«Маңғыстау»	52
Маркс К. атындағы серіктестік	203
«Мәмбетов және К»	203
«Меланж»	182
Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры	222
Мойнақ СЭС	223, 249
«Мұрагер»	139
НАТО (Солтүстік Атлантикалық шарт ұйымы)	12, 109
«Невада-Семей»	260
«Нұр Отан»	7, 17, 32, 33, 47, 88, 89, 90, 137, 138, 152, 186, 207, 240, 251
Облыстық кардиология орталығы (Оңтүстік Қазақстан обл.)	156
«Оқаң»	170
Оксфорд университеті (Ұлыбритания)	291
Оман зейнетақы қоры	52
Ортаазиялық өңірлік экономикалық ынтымақтастық	59, 102, 122, 196
Орталық Азия аймақтық ақпараттық үйлестіру орталығы	104
Орыс православиелік шіркеуі	23, 208, 310
«Отан»	33, 89
Өскемен титан-магний комбинаты	9, 203
«Паасикива»	57
Павлодар мұнай өңдеу зауыты	176, 248
Ресей ғылым академиясы	35, 50
Ресей Федерациясының Сыртқы барлау қызметі	53
Ресей Федерациясының Үкіметі	55, 88
Республикалық балаларды оңалту орталығы	213
Республикалық медициналық жедел жәрдем ғылыми орталығы	121
«Российская газета»	27, 35
«РТР»	30

«РУСАЛ»	6, 101
РФ Өңірді дамыту министрлігі	150
РФ Сауда және өнеркәсіп министрлігі	149
«Самұрық-Қазына»	4, 5, 18, 22, 30, 40, 41, 52, 62, 72, 96, 108, 131, 150, 202
Сауд Арабиясы Корольдігінің Консультативтік кеңесі	115
Сауд Арабиясы Корольдігінің Экономика және жоспарлау министрлігі	52
Сәтбаев Қ.И. атындағы Қазақ ұлттық техникалық университеті	167
«Северсталь»	23
Селезнев А.В. атындағы Алматы хореографиялық училищесі	186
«СемАз»	106
Семей ядролық полигоны	7, 9, 106, 259, 260, 261, 269
«Соколов-Сарыбай кен байыту өндірістік бірлестігі» (ССКӨБ)	99
«Сырбар»	35, 59, 60
«Сыртқы экомбанқ»	37, 38
«Тай»	5, 139
«Тайынша Астық»	137
Тәжібаев Ә. атындағы облыстық кітапхана (Қызылорда обл.)	188
«Теңізшевройл»	97
«Техмаман»	188
ТМД қатысушы мемлекеттердің Көші-қон органдары басшыларының кеңесі	168
ТМД Терроризмге қарсы орталығы	231
ТМД мемлекеттері Басшыларының кеңесі	136
ТМД мемлекеттері Үкіметтері басшыларының кеңесі	90, 91
«Транзитсервис»	179
Түркия Республикасының Түркі тілдес мемлекеттермен ынтымақтастық министрлігі	112
Түркия Республикасының Ұлы ұлттық жиналысы	169
Түркия ұлттық қозғалысы партиясы	169
Түркияның республикалық халықтық партиясы	169
ТҮРКСОЙ (Түркі мәдениеті мен өнерін бірлесіп дамытуды көздейтін халықаралық ұйым)	169
Түркі кеңесі (Түркі тілдес мемлекеттердің ынтымақтастық кеңесі)	162
Түрікменстанның Үкіметі	88
УЕФА (Еуропалық футбол қауымдастықтарының одағы)	119
Украинаның Министрлер кабинеті	31
ҰҚШҰ (Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы)	10, 12, 28, 30, 49, 99, 102, 103, 128, 168, 231
ҰҚШҰ Біріккен штабы	28, 103, 128
ҰҚШҰ Қауіпсіздік кеңесі хатшыларының комитеті	28, 103, 128
ҰҚШҰ Қорғаныс министрлерінің кеңесі	28, 103, 128
ҰҚШҰ Сыртқы істер министрлерінің кеңесі	28, 103, 128

ҰҚШҰ Ұжымдық қауіпсіздік кеңесі	28, 30, 99, 102, 103, 128
ҰҚШҰ Хатшылығы	28, 103, 128
Ұлттық медициналық холдинг	183
«Ұшқыр-Искра»	157
Үлбі металлургия зауыты	107
Үндістан Республикасы Қарулы Күштерінің Әскери-әуе күштері	22
Үндістан Республикасы Қарулы Күштерінің Әскери-теңіз флоты	22
Үндістан Республикасының Қарулы Күштері	22
Үндістанның Энергетика және ресурстар институты	21
«Фиба Холдинг»	170
Финляндия геологиялық ведомствосы	58
Финляндия ғылым орталығы	58
Финляндия Республикасының Білім министрлігі	57
Финляндия Республикасының Метрология және сертификация орталығы	58
Финляндия Республикасының Парламенті	57
ФИФА (Халықаралық футбол қауымдастықтарының одағы)	78
Франция Республикасының Парламенті	12, 19
«Хабар»	90, 182
Халықаралық Аралды құтқару қоры	10, 77
Халықаралық мәдениет және діндер орталығы	265
ХВҚ (Халықаралық валюта қоры)	267
«Хедеф Альянс»	170
Хельсинки қ. Сараптама орталығы	58
ХЕҰ (Халықаралық еңбек ұйымы)	48, 212
ХҚДБ (Халықаралық қайта құру және даму банкі)	102, 123
«Чалык Холдинг»	170
«Чукурова Холдинг»	170
«Шанхай бестігі»	104
«Шығыс-Батыс»	98
ШЫҰ (Шанхай ынтымақтастық ұйымы)	10, 49, 102, 103, 104, 202, 237
ШЫҰ Мемлекет басшылары кеңесі	10, 103, 104, 105
ШЫҰ Министрліктер мен ведомстволар басшылары жиналысы	104
ШЫҰ Өңірлік терроризмге қарсы құрылым	104
ШЫҰ Сыртқы істер министрлері кеңесі	104
ШЫҰ Үкімет басшылары кеңесі	104
ШЫҰ Хатшылығы	104
«Электр желілерін басқару жөніндегі қазақстандық компания»	66
ЮНЕСКО (БҰҰ білім беру, ғылым және мәдениет жөніндегі ұйымы)	65, 116, 299
ЮНЕСКО Атқарушы кеңесі	116

№5 кәсіби лицей (Орал қ., Батыс Қазақстан обл.)	101
№178 орта мектеп (Алматы қ.)	16
№54 орта мектеп (Тараз қ., Жамбыл обл.)	155
	
«Abu-Dhabi TV»	55
«Air France»	99
«Alstom»	164
«Arcelor Mittal»	6, 23, 101
«AREVA»	6, 164, 319
«Barclays Capital»	23
«BG Group»	6, 197
«Carlyle Group»	90
«CASPIAN AIRLINES»	125
«Chevron Corporation»	12, 96, 180, 256
«China Radio International»	72
«Daewoo Bus Kazakhstan»	106
«Dunie Stock Energy»	52
«EADS»	164
«Eni S.p.A.»	98, 176, 256, 319
Eurasian Natural Resources Corporation (ENRC)	37, 256
«Finmeccanica»	176
«Gas de France»	164
«General Electric»	319
«Glencore International AG»	108
«Goldman Sachs»	296
«Guangming Zhibao»	72
«Gulf Finance House»	52
«Holiday Inn.»	70
«HSBC Holdings plc.»	175
«Innopoli»	58
«INNO PRAXIS»	58
«Iron Nugget Exchange»	120
«KEGOC»	66, 144, 153
«Kepco Inc.»	249
METRO Cash & Carry	171

«Newsweek»	298
«Nokian Tyres Plc.»	58
«Nuclear Power Corporation of India Ltd.»	21
«Nuf Real Estate»	20
«ONGC Mittal Energy Ltd.»	20
«Otaniemi»	58
«Outotec Oyj»	58
«PFC Energy International»	52
«Rautaruukki Corporation»	58
«Royal Dutch Shell»	23, 35
«Russian Emirates»	55
«Samsung»	6, 249
«Siman France»	164
«Sinopec»	202
«Soros Fund Management»	23
«Standard & Poors»	254
«TEKEL»	58
«TeliaSonera AB»	69
«Thales»	164
«The Washington Times»	9, 146
«Total S.A.»	6, 23, 164, 167
«UniCredit»	176
«Wall Street Journal»	297
«WAM»	55
«Warstila Corporation»	58
«Wolfensohn & C»	38
«Xinhua»	72
«Xinhua TV»	72
«Zhenmin Zhibao»	72

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті
Нұрсұлтан Назарбаев. Қызмет хроникасы. 2009 жыл

Тапсырыс беруші: «Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі
Ақпарат және мұрағат комитеті» ММ

Басып шығарушы: «Деловой Мир Астана» ЖШС

Директоры Ш.В. Сыздықова

Аударған: Г.Ш. Қадырова

Беттеген: Б. Бозтай

Фото: С.В. Бондаренко, Б.Қ. Отарбаев, С.А. Мунько